THOMAS HARDY

IDILA PE UN TURN

THOMAS HARDY

Idilă pe un turn

În româneşte de:
ANTOANETA RALIAN

Îngrijirea ediției de:
Valeriu Câmpeanu

EDITURA TRIBUNA
CRAIOVA

1993

CAPITOLUL 1

Într-o după amiază de iarnă timpurie, limpede dar nefriguroasă, la vremea când lumea vegetală arată ca un vălmăşag de schelete printre coastele cărora se strecoară raze jucăuşe de soare, o trăsură luxoasă se opri

la poalele unui deal din Wessex. În locul unde şoseaua Melchester, pe care venise trăsura, se întâlneşte cu drumul ce duce spre un parc aflat la mică distanţă.

Valetul coborî şi se îndreptă spre doamna aflată în trăsură, o tânără de vreo douăzeci şi opt sau

douăzeci şi nouă de ani. Doamna contempla, prin spărtura unui gard viu, fâşia de câmp ondulat ce se aşternea în faţă. Făcu o observaţie care-l determină şi pe valet să se uite în aceeaşi direcţie.

Priveliştea cea mai bătătoare la ochi ce li se înfăţişa din acel

punct, în mijlocul întinderii, era o colină circulară, izolată, nu foarte înaltă, ce forma însă un puternic contrast cromatic cu vastul teren arabil din jur, întrucât era acoperită cu o pădure de brazi. Copacii erau toţi de aceeaşi vârstă şi de aceeaşi înălţime, aşa încât vârfurile lor

schiţau întocmai conturul deluşorului pe care creşteau. Dar micul relief înveşmântat în brazi se mai deosebea de restul peisajului şi prin faptul că purta în creştet un turn, de forma unei coloane clasice, care, deşi era pe jumătate îngropat în plantaţie, se înălţa

destul de mult deasupra crestelor copacilor. Asupra acestui turn se opriseră privirile doamnei şi ale valetului.

— Şi deci nu e niciun drum care să ducă până acolo? întrebă tânăra.

— Locul în care ne aflăm acum e punctul

cel mai apropiat până unde poate ajunge trăsura, doamnă.

— Atunci, să ne întoarcem acasă, spuse ea după o clipă de gândire.

Şi trăsura îşi văzu mai departe de drum.

Câteva zile mai târziu, aceeaşi doamnă, în aceeaşi trăsură, trecu din nou

prin acelaşi loc. Şi din nou privirile i se întoarseră spre turnul ce se înălţa în depărtare.

— Nobbs, se adresă doamna către vizitiu, n-ai putea să străbaţi câmpul ăsta, ca să ne apropiem cât mai mult de marginea plantaţiei unde se află coloana?

Vizitiul măsură din

priviri întinderea.

— Uitaţi-vă ce e, doamnă, pe vreme uscată, să zic c-am mai putea înainta şontâc-şontâc până acolo, tăind pe la Five-and-Twenty Acres. Dar acuma, după câtă ploaie a căzut, pământul e aşa de năclăit şi de chiftit, încât n-ar fi deloc

înţelept să încerc.

— Poate că nu, răspunse doamna cu nepăsare. Dar ţine, te rog, minte să o faci când s-o mai zvânta.

Şi din nou trăsura îşi văzu de drum, iar doamna nu-şi dezlipi privirile de pe porţiunea de deal, cu copacii albăstrii care-l înfăşurau şi cu

coloana care se sumeţea în vârf, până când acestea nu-i dispărură din raza vizuală.

S-a scurs o bună bucată de vreme până să cuteze doamna să facă o nouă plimbare cu trăsura pe acolo. Era luna februarie; pământul se uscase, deşi vremea şi decorul

campestru erau foarte asemănătoare cu cele de la începutul iernii. Silueta familiară a turnului îi reaminti că, în sfârşit, se ivise un prilej prielnic pentru a-l cerceta mai îndeaproape. După ce îi dădu dispoziţii vizitiului, trăsura porni încet, hurducându-se pe

drumul accidentat

Cu toate că turnul era împlântat în domeniul strămoşesc al soţului ei, doamna nu-l vizitase niciodată, din pricina aşezării lui atât de izolate şi a terenului atât de greu de străbătut. Drumul până la poalele dealului era anost şi plin de hârtoape, dar

când ajunse la capăt, coborî şi porunci ca trăsura să se întoarcă fără ea pe câmpul bolovănos şi s-o aştepte la marginea cea mai apropiată a şoselei, după care, porni să urce pe sub copaci.

Coloana i se înfăţişa acum mult mai grandioasă decât îi

apăruse văzută din şosea, sau din parc, sau de la fereastra din Welland House, reşedinţa ei destul de apropiată, de unde o privise de sute de ori, fără să-i fi deşteptat însă suficient interes pentru a-i investiga detaliile. Turnul fusese zidit în secolul al optsprezecelea ca

monument în memoria străbunicului soțului ei, un ofițer respectabil, căzut în războiul american pentru independență, iar lipsa de interes a doamnei se datora în bună parte relațiilor cu acest soț, despre care vom vorbi mai departe. Ceea ce o adusese acum aici nu

era decât simpla dorinţă de a întreprinde ceva mai deosebit — o dorinţă cronică a vieţii ei ciudat de singuratice. Se afla într-o dispoziţie în care ar fi fost gata să îmbrăţişeze orice ar fi izbutit să-i risipească în oarecare măsură

a c e l *ennui*.[1] Ar fi întâmpinat cu plăcere până şi o nenorocire.

Auzise că din vârful turnului poţi avea o vedere panoramică asupra a patru comitate. Şi hotărâse să-şi acorde azi atâta bucurie câtă îţi poate oferi perspectiva a patru comitate.

Creasta împădurită a dealului fusese cândva (conform părerii unor specialişti în istoria antică) o veche tabără romană, dacă nu (aşa cum susţineau alţii) o veche poziţie de apărare britanică sau (după cum jura restul cărturarilor) o veche curte saxonă a

Witenagemote[2], — cu rămăşiţe ale unui *vallum*[3] exterior sau interior, şi o potecă şerpuită, uşor de urcat, unduind până la marginile povârnite ale zidului.

Acele de brad acopereau drumul cu un covor moale şi, din când în când, câte un

rug de mure astupa spaţiile dintre trunchiuri. Nu după mult timp, tânăra se pomeni la baza coloanei.

Monumentul fusese construit în stilul arhitectural clasic toscan şi era un turn gol pe dinăuntru şi cu trepte interioare. Atmosfera sumbră şi

solitudinea care te învăluiau când te aflai la baza turnului erau într-adevăr impresionante.
Suspinul copacilor din jur era mai răscolitor în acest loc; tulpinile subțiri şi drepte, legănate de briză, măsurau parcă secundele, ca nişte pendule răsturnate;

câteva crengi sau rămurele măturau, foşnind, zidul, sau trosneau, frecându-se una de alta. Sub nivelul vârfului care se ivea dintre brazi, zidăria era pătată de licheni şi de mucegai, pentru că soarele nu răzbea niciodată prin acest giulgiu fremătător de

vegetaţie albăstrie. În şanţurile dintre pietre creşteau petece de muşchi şi, ici-colo, insecte iubitoare de întuneric gravaseră pe mortar forme lipsite de orice înţeles sau stil omenesc, dar sugestive în ciudăţenia lor. Dincolo de vârfurile brazilor însă, lucrurile stăteau

altfel: coloana se înălța către cer, luminoasă şi veselă, de nimic împiedicată, curată şi poleită de soare.

Locul era arareori vizitat, poate cu excepția sezonului de vânătoare. Raritatea intruziunilor umane era vădită de labirintele urmelor de

iepuri, de penele răzleţe ale păsărilor, de pieile năpârlite ale reptilelor şi de cărăruile bătătorite de veverițe de-a lungul şi de-a latul trunchiurilor. Simplul fapt că plantaţia de brazi era o insulă în mijlocul unui câmp arabil explica în bună măsură lipsa de

vizitatori. Puțini dintre cei neobișnuiți cu asemenea locuri își pot da seama de efectul izolator al unui câmp lucrat, când nu se iveşte necesitatea imperioasă de a-l traversa. Colina aceasta rotundă, îmbrăcată în conifere şi rugi de mure, implantată în centrul

unui câmp arabil de vreo patruzeci sau cincizeci de acri, era probabil mai rar vizitată decât ar fi fost o stâncă răsărită în mijlocul unui lac de aceeaşi întindere.

Tânăra noastră înconjură coloana şi descoperi în partea opusă uşa prin care se pătrundea în interior.

Vopseaua, dacă existase vreodată, fusese cu totul spălată de pe lemnul uşii, iar pe suprafaţa putredă a scândurilor se prelinseseră broboane de lichid ruginit de la cuie şi balamale, adunându-se în pete roşiatice. Deasupra uşii se găsea o placă de piatră pe care

fuseseră, pare-se, gravate nişte litere sau nişte cuvinte; iar inscripţia, oricum o fi sunat ea, fusese complet tencuită de o masă de licheni.

Şi iată în faţa ei această piesă arhitectonică, ridicată în năzuinţa de a imortaliza în chipul cel mai vizibil şi de

neşters amintirea unui om. Numai că întreaga înfăţişare a monumentului îţi sugera doar uitarea. După toate probabilităţile, nici măcar o duzină de oameni din ţinut nu mai cunoşteau numele persoanei comemorate şi poate că nimeni nu avea habar dacă turnul

e gol pe dinăuntru sau compact, ori dacă exista sau nu vreo tăblie care să indice data şi scopul construcţiei. Ea însăşi, care de cinci ani de zile locuise la o distanţă de maximum o milă de această coloană, nu se apropiase de ea până în acest moment.

Şovăi puţin, dar constatând că uşa nu era încuiată, o împinse cu piciorul şi pătrunse în interior. Pe o treaptă văzu o bucată de hârtie de scris, care-i atrase atenţia prin faptul că părea nouă. Deci, în ciuda presupunerilor ei, exista o fiinţă umană care cunoştea

locul. Dar cum bucata de hârtie era nescrisă, nu-i putu oferi niciun indiciu; totuşi, simţindu-se proprietara acestei coloane ca şi a întregului ţinut din jur, nevoia de a-şi afirma dreptul de posesiune a fost suficientă pentru a o îmboldi să meargă mai

departe. Scara era luminată prin ferestruicile înguste tăiate în zid, aşa încât nu i-a fost greu să ajungă în vârf, mai ales că treptele nu erau tocite. Uşiţa care ducea pe acoperiş era deschisă şi, când aruncă o privire, avu în faţa ochilor un spectacol interesant.

În mijlocul acoperişului plat, de metal, al coloanei, se afla un tânăr, aşezat pe un scăunel. Privea printr-un telescop mare, plasat pe un trepied. Prezenţa lui era atât de neaşteptată, încât doamna făcu un pas îndărăt, retrăgându-se în umbra uşii.

Singurul efect pe care zgomotul paşilor ei îl avu asupra tânărului, fu un gest nervos al mâinii acestuia, menit să o împiedice să-l întrerupă, gest pe care-l făcu fără să-şi dezlipească ochiul de pe lentila instrumentului.

Nemişcată pe locul unde se găsea,

doamna cercetă înfăţişarea individului care părea să se simtă atât de acasă într-o clădire ce-i aparţinea, incontestabil, ei. Era un tânăr ce ar putea fi caracterizat, pe bună dreptate, printr-un cuvânt pe care cronicarul acestor întâmplări nu doreşte să-l folosească în

legătură cu el, preferând să-l rezerve pentru zugrăvirea persoanelor de sex opus. A spune în zilele noastre despre un bărbat că este frumos nu înseamnă să-i provoci o mare fericire şi nici să-i conferi creditul pe care l-ar fi implicat asemenea afirmaţie în timpurile

miturilor greco-romane. Dimpotrivă, reacţia lui ar fi contrarie, o atare caracterizare făcându-l să se simtă cel puţin stânjenit. De obicei, tânărul frumos se balansează atât de primejdios pe muchea devenirii unui filfizon care, la rândul lui, e gata să devină un

Lothario sau un Don Juan printre fecioarele din jur, încât pentru o onestă înţelegere a eroului nostru se cuvine să subliniem şi să fiţi şi dumneavoastră convinşi de sublima sa lipsă de preocupare pentru propriu-i aspect fizic sau pentru înfăţişarea celorlalţi.

Aşa cum era, băiatul şedea acolo în vârful turnului. Soarele îi lumina din plin faţa; pe creştet purta o tichie de catifea neagră, de sub care i se revărsa părul ondulat, de un blond strălucitor, ce-i punea în valoare obrajii rumeni.

Avea acel ten cu

care Rafael înfloreşte figura tânărului fiu al lui Zacharia[4] — adică o piele care, deşi netedă, e departe de suavitatea virginală, sugerându-ţi că s-a lăsat bătută de soare şi de vânt. Trăsăturile erau îndeajuns de puternic conturate încât să zădărnicească

prima impresie a privitorului, anume că faţa lui semăna cu aceea a unei fete. Alături de tânăr se găsea o măsuţă de stejar, şi în faţa lui, telescopul.

Vizitatoarea avu destul timp la îndemână pentru a face toate aceste observaţii; constatări

cu atât mai frapante cu cât ea însăşi aparţinea unui gen total deosebit. Avea un păr negru ca miezul de noapte, ochii de aceeaşi nuanţă profundă, iar tenul ei vădea acea prospeţime menită să contrasteze cu un colorit atât de sumbru. În timp ce continua să se uite la

bărbatul frumos din faţa ei, care parcă nici n-ar fi cunoscut o lume a realităţilor, un val cald, iscat de un temperament înflăcărat, i se răspândi în tot trupul; un observator priceput ar fi putut ghici că în vinele ei curgea un sânge meridional.

Dar nici măcar

interesul stârnit de tânăr nu-i putu reţine pentru multă vreme atenţia, şi cum bărbatul nu dădea vreun semn c-ar dori să se desprindă de instrument, rupse ea tăcerea:

— Ce vezi acolo? Se întâmplă ceva pe undeva?

— Da, o adevărată

catastrofă, murmură el în mod automat, fără să se întoarcă.

— Ce anume?

— Un ciclon în soare.

Doamna păstră tăcerea, ca şi cum încerca să măsoare grozăvia acestui eveniment la scara vieţii pământeşti.

— Şi o să aibă vreo

urmare pentru noi, aici? întrebă în cele din urmă.

Tânărul păru să-şi fi dat, în sfârşit, seama că îi vorbea cineva neobişnuit; se întoarse şi tresări.

Vă cer iertare, spuse el, credeam că e o rudă a mea care a venit să vadă ce-i cu mine. Pică adeseori pe

la ora asta.

Continuă să o privească pe doamnă şi uită cu totul de soare, sub impactul acelui fluid reciproc care se materializează în expresia feţelor. Unei tinere foarte brune şi a unui tânăr cu păr cânepiu.

— Nu vreau să-ţi întrerup studiul, spuse

ea.

— O, nu, protestă el, întorcându-şi din nou privirile spre telescop.

Faţa lui îşi pierduse însufleţirea pe care i-o stârnise prezenţa ei şi devenise iar imuabilă ca o statuie, deşi seninătatea repaosului meditativ se îmbinase o clipă cu sensibilitatea vieţii.

Expresia întipărită acum pe faţa lui era aceea de veneraţie. S-ar fi putut spune, nu pe nedrept, că venera soarele. Din gama de intensităţi ale acestei idolatrii, ivite odată cu prima făptură umană care a văzut astrul luminos scăpătând spre asfinţit, aşa cum îl

vedea acum şi tânărul nostru, cea încercată de el în aceste momente nu era dintre cele mai slabe. Se simţea prins în ceea ce s-ar putea numi o foarte pură şi conştientă formă a acestei adoraţii primare şi fireşti.

— Dar nu aţi dori să priviţi şi

dumneavoastră? o invită el. E un fenomen care apare o dată la doi-trei ani, deşi s-ar putea să aibă loc şi mai frecvent.

Doamna consimți, se uită prin lentila adăpostită şi văzu o masă învolburată în centrul căreia globul orbitor părea dezgolit până la miezul lui. Era

o privire aruncată într-o vâlvătaie de foc, izbucnită într-un loc unde nimeni nu ajunsese şi nu avea să ajungă vreodată.

— E lucrul cel mai straniu pe care l-am văzut în viaţa mea, spuse ea. Apoi mai aruncă o privire, după care, mirându-se cine o fi omul din turn, îl

întrebă:

— Vii adeseori aici?

— În fiecare noapte senină şi de multe ori şi în timpul zilei.

— Da, noaptea. Ce frumos trebuie să fie cerul văzut de aici!

— E mai mult decât frumos.

— Zău? Şi ai luat cu totul în stăpânire această coloană?

— Cu totul.

— Dar e coloana mea, răspunse ea cu o severitate zâmbitoare.

— Atunci sunteți Lady Constantine, soția absentului Sir Blount Constantine?

— Sunt Lady Constantine.

— A, în cazul acesta sunt de acord că e proprietatea Înălțimii

voastre. Dar, Lady Constantine, îmi veţi îngădui să închiriez de la dumneavoastră acest turn, pentru o bucată de vreme?

— L-ai şi luat în primire, indiferent de îngăduinţa mea. Oricum, în interesul ştiinţei, socotesc că e recomandabil să-ţi continui stăpânirea.

Presupun că nimeni nu-ţi cunoaşte adăpostul.

— Aproape nimeni.

După aceea, o pofti să înainteze câţiva paşi şi îi arătă câteva dispozitive ingenioase menite să-i ferească aparatele.

— Nimeni nu se apropie vreodată de această coloană,

obeliscul Rings-Hill, cum i se spune pe aici, continuă el, şi când am venit eu pentru prima dată, picior de om nu-i călcase pragul de vreo treizeci sau patruzeci de ani. Scara era năpădită de cuiburi de stăncuţe şi ghemotoace de pene, şi mi-a dat de furcă până s-o curăţ.

— După câte ştiu, turnul a fost întotdeauna încuiat.

— Da, adevărat. Dar când a fost construit în 1782, cheia a fost încredinţată străbunicului meu, ca s-o păstreze în eventualitatea că cineva ar dori să viziteze monumentul. El locuia în căsuţa de

colo, unde locuiesc eu acum.

Cu o mişcare a capului indică o bojdeucă aflată în vecinătatea terenului arabil, care-i înconjura.

— Ţinea cheia în scrin, şi cum scrinul a fost moştenit pe rând de bunicul meu, de mama mea, şi de

mine, cheia mi-a revenit odată cu mobila. Timp de treizeci sau patruzeci de ani, nimeni nu a cerut vreodată această cheie. Într-o bună zi am văzut-o, zăcând ruginită în colţişorul ei şi, aflând că aparţine acestei coloane, am luat-o şi am urcat aici. Am

rămas sus până când s-a lăsat întunericul şi s-au ivit stelele, şi în acea noapte am luat hotărârea să mă fac astronom. Acum câteva luni, când am terminat şcoala, am revenit în sat, şi îmi menţin încă hotărârea de a deveni astronom.

După un timp, adăugă cu o voce

scăzută:

— Nu tânjesc decât după rangul şi slujba de astronom la Observatorul din Greenwich, dacă o să trăiesc s-o văd şi pe asta. Poate că n-o să trăiesc.

— Nu văd de ce nutreşti asemenea gânduri negre, răspunse Lady

Constantine. Şi cât timp ai de gând să faci din turnul ăsta observatorul dumitale?

— Încă un an — până când o să pot spune că m-am familiarizat cu tainele cerurilor. Ah, de-aş avea un ecuatorial[5] ca lumea.

— Ce-i ăsta?

— Un instrument necesar cercetărilor mele. Dar timpul e scurt şi ştiinţa e infinită — cât e de infinită îşi pot da seama numai cei ce studiază astronomia — şi poate că eu o să sfârşesc înainte de a-mi fi atins ţinta.

Tânăra era profund

impresionată de acest ciudat amestec de ardoare pentru ştiinţă şi neîncredere în forţele omeneşti, de care dădea dovadă straniul ei interlocutor. Poate că aceasta se datora tocmai naturii studiilor lui.

— Şi vii adeseori noaptea, singur, în

turn? îl întrebă ea.

— Da; mai cu seamă în această perioadă a anului, când nu e lună. Stau şi observ de pe la şapte sau opt seara până la două noaptea, în vederea lucrării pe care am de gând s-o scriu cu privire la stelele variabile. Dar cu un telescop ca ăsta... în fine, trebuie

să mă mulţumesc cu ce am.

— Şi poţi vedea inelul lui Saturn şi sateliţii lui Jupiter?

Îi răspunse că izbuteşte să vadă, vorbind însă pe un ton sec, care nu-i ascundea dispreţul faţă de stadiul cunoştinţelor ei.

— Eu n-am văzut

niciodată vreo planetă sau vreo stea printr-un telescop.

— Dacă veți binevoi să veniți aici pe o noapte clară, lady Constantine, vă voi iniția eu în lumea stelară. Vreau să spun dacă țineți dumneavoastră în mod special.

— Mi-ar plăcea să

vin, şi poate că am s-o şi fac. Stelele astea care sunt atât de schimbătoare — luceferi de seară, luceferi de dimineaţă, şi uneori le vezi la răsărit, alteori la apus... întotdeauna m-au interesat.

— Ah... iată o raţiune pentru care nu ar trebui să veniţi,

ignoranţa dumneavoastră în ce priveşte realităţile lumii astronomice este atât de perfectă, încât n-aş vrea s-o ştirbesc decât dacă ţineţi cu tot dinadinsul.

— Dar vreau să aflu asemenea lucruri.

— Daţi-mi voie să vă previn împotriva unei

atari dorinţe.

— De ce, descoperirea acestor taine e atât de înfricoşătoare?

— Da, aşa este.

Îi răspunse râzând că nimic nu i-ar fi putut stârni mai mult curiozitatea decât o astfel de afirmaţie. Se întoarse apoi ca să coboare scara. Tânărul

o ajută să se descurce pe trepte şi printre bălăriile de la poalele turnului. Ar fi dorit să o conducă mai departe, peste câmpul deschis, dar doamna îi spuse că preferă să meargă singură. Drept care el se reîntoarse pe acoperişul turnului, dar în loc să continue a observa soarele,

urmări cu privirea silueta care se micşora pe măsură ce se îndepărta, până ajunse în preajma gardului dincolo de care o aştepta trăsura. Când doamna se afla încă pe la mijlocul câmpului — o fâşie întunecată într-un nesfârşit cuprins de cafeniu — se încrucişă

cu o persoană pe care abia de-o puteai distinge de culoarea pământului pe care se târa ca omida pe frunză, într-atât de asemănătoare îi erau veşmintele cu bulgării de ţărână. Era un reprezentat al acelei generaţii acum aproape stinse care ţinea la principiul,

prea puţin cunoscut azi, că hainele omului trebuie să se armonizeze cu ţinutul în care trăieşte. Lady Constantine şi această persoană se opriră pentru un minut sau două, unul în dreptul celuilalt; după aceea fiecare din ei îşi văzu de calea sa.

Persoana cafenie

era un țăran cunoscut de cei din Welland sub numele de Haymoss (forma înfloritǎ a numelui Amos, dacă ar fi să adoptăm formularea unui filolog). Faptul că s-a oprit din drum, s-a datorat câtorva întrebări pe care i le-a adresat Lady Constantine.

— Eşti Amos Fry. Dacă nu mă înşel? i se adresă ea.

— Da, doamnă, răspunse Haymoss, sunt un localnic, cultivator de orz, născut sub jgheaburile satului înălţimii voastre, ca să spun aşa, cu toate că înălţimea voastră nu se născuse şi nici

măcar în gând nu fusese încă zămislită la vremea aceea.

— Cine locuieşte în căsuţa cea veche de dincolo de plantaţie?

— Bunica Martin, doamnă, şi nepotul ei,

— Va să zică băiatul n-are nici mamă, nici tată?

— N-are pe nimeni, doamnă,

— Unde a urmat şcoala?

— La Warborne, un loc unde ţâncilor le cresc gărgăunii în cap la fel de repede ca ciupercile după ploaie; iertaţi-mi, doamnă, vorba. Îi îndoapă acolo cu atâta învăţătură, de-ar putea propovădui în ziua de paşti, ceea ce-i lucru

mare pentru un băiat simplu ca ăsta, cu mamă-sa care de-abia era în stare să socotească pe degete. Şcoala din Warborne, acolo a învăţat — adicătelea acolo a fost trimis. Taică-su, reverendul pastor St. Cleeve a făcut o boacănă cu însurătoarea, şi a

făcut-o de oaie chiar sub ochii mărimilor de pe aici. A fost pastorul nostru, doamnă, şi încă vreme lungă.

— A, pastorul, spuse Lady Constantine Asta s-a întâmplat înainte de-a fi venit eu aici.

— Hei, e mult şi bine de atunci! Şi s-a-nsurat cu fata fermierului Martin —

Giles Martin, un prăpădit care de-abia se ţinea pe picioare, dacă aţi auzit de el. Io l-am cunoscut bine, mai bine ca oricare altu'. Fiică-sa era cam pirpirie şi cu toate că-i jucau ochii-n cap când a luat-o pastorul cu cununie, după aceea a ţinut-o numai în plâns şi-n oftat şi s-a stins

ca o lumânare. Da, doamnă. Mă rog, când pastorul St. Cleeve a luat-o pe femeia asta de jos, nimeni din oamenii de vază de pe aici n-o învrednicea pe nevastă-sa nici măcar c-o privire. Şi-atunci omul o tras câteva înjurături zdravene, şi-o zis că nu mai are de gând să-şi câştige

pâinea păstorind o turmă de netrebnici idioţi ca ăştia (iertaţi-mi vorba), şi s-o apucat de plugărit. Până când o murit lovit de trăsnet într-o furtună. Se zicea — hi, hi! că Domnu' Dumnezeu s-o mâniat pe el că şi-o părăsit slujbele — hi, hi! Io vă spun ce-am auzit,

doamnă, da, să mă bată Dumnezeu dac-am crezut' vreodată în aiurelile astea cu sfinţii din ceruri sau dacă mi-am plecat urechea la vreo vorbă bună sau rea despre ei. Mă rog, Swithin, băiatul, o fost trimis la şcoală, aşa cum v-am spus, da pen' că are două soiuri de sânge

în el, n-o făcut nicio brânză. Tândăleşte ba ici, ba colo, şi nimeni nu se sinchiseşte de el.

Lady Constantine mulţumi pentru informaţii şi îşi reluă drumul. Pentru ea, femeie, cea mai curioasă latură a incidentului din acea după masă consta în

faptul că ciudatul tânăr, de o frumuseţe răpitoare, cu o asemenea pasiune pentru ştiinţă şi cu o vădită bună creştere, era legat, dinspre partea mamei, cu o familie ţărănească din sat, datorită excentricităţii matrimoniale a tatălui său. Dar un element şi

mai atrăgător al întâmplării îl constituia faptul că acelaşi tânăr, care ar fi putut atât de lesne să se lase ruinat de flaterie, linguşeli şi dezmierdări, plăceri frivole sau chiar de avere, trăia în prezent într-un primitiv eden al inocenţei, năzuind spre înfăptuiri care i-

ar fi fost accesibile şi unuia de urâţenia lui Caliban.

CAPITOLUL 2

Swithin St. Cleeven zăbovi încă la postul său de observaţie până când cele câteva păsări mai vioaie din plantaţie, reînviorate după necazurile iernii, porniră să ciripească un imn de seară, închinat soarelui care asfinţea.

Ţinutul din vale era uşor scobit: cu excepţia turnului şi a colinei, nu existau unghere prin care să se mai poată piti razele târzii, aşa încât imensa farfurie de peste cincizeci de acri de pământ cultivat fu subit învăluită de o umbră albăstrie, uniformă. Cele două

sau trei stele care deschiseseră ochii fură curând acoperite de nori şi era dar că în acea noapte cercetarea cerului nu va fi posibilă. După ce-şi înveli telescopul într-o prelată care pe vremuri slujise bunicului său dinspre mamă la muncile fermei, coborî scările

cufundate acum în întuneric şi încuie poarta turnului.

Cu cheia în buzunar, îşi făcu drum prin hăţişurile de pe colina opusă celei pe care coborâse Lady Constantine, străbătu câmpul într-o linie matematic dreaptă, fără să-şi imprime urmele paşilor,

întrucât călca pe brazde în vârful picioarelor. În câteva minute ajunse la vâlceaua care se ondula de cealaltă parte a gardului ce mărginea câmpul şi se îndreptă spre o casă veche al cărei uriaş acoperiş de stuf era spart de lucarne mari cât nişte căpiţe de fân.

Casa se desluşea clar, chiar şi prin vălurile amurgului. Pereţii albi, din lemn văruit, erau acoperiţi de plante agăţătoare ce desenau arabescuri negre, trasate parcă în cărbune.

Înăuntru, bunica lui din partea mamei şedea în faţa unui foc de buşteni. Alături de

ea se găsea o ulcică în care, fără îndoială, o mâncare era ţinută la cald. În mijlocul încăperii, o masă lungă cu opt picioare era aşternută pentru cină. Bătrâna, în vârstă de optzeci de ani, purta o scufă legată sub bărbie, pe sub care îşi pusese o bonetă, ca nu cumva

scufia să se murdărească de la păr. Îşi păstrase mintea clară, deşi puţin cam tocită. Stătea cu mumie în poală şi se uita la flăcări, încercând să reînchege în amintire câte ceva din lungul lanţ de întâmplări, unele patetice, altele tragice sau unele chiar

hazlii, din care se alcătuise istoria satului în ultimii şaizeci de ani.

Când intră Swithin, îşi înalţă privirile şi se uită la el cu coada ochiului, fără să-şi mişte capul.

— Bunico, nu trebuia să mă aştepţi atât de târziu.

— Nu-i nimic,

copile. Am tras un pui de somn aici, în faţa focului. Şi cât am dormit, m-am pomenit din nou, ca de obicei, în bătrânul meu sat. Şi arăta întocmai ca atunci când l-am părăsit eu — cu vreo şaizeci de ani în urmă. Toată lumea, până şi mătuşă-mea, se afla acolo, ca pe vremea

când eram o copiliţă — cu toate că-s sigură că dacă ar fi să mă pornesc acu de-adevăratelea pe meleagurile mele, n-aş găsi suflet de om care să mă întrebe: “Cum îţi mai merge?” Spune-i lui Hannah să-şi mişte picioarele şi să-ţi servească masa — cu toate că tare m-

ar trage inima să ţi-o servesc eu, că sărmana bătrâna asta e din ce în ce mai împiedicată.

Hannah era mult mai sprintenă şi cu câţiva ani mai tânără decât bunica, fapt de care aceasta din urmă nu voia însă sub niciun chip să ţină seama. După ce

Swithin isprăvi de mâncat, bătrâna doamnă Martin scoase în sfârşit la iveală conţinutul vasului de lut ţinut lângă foc, spunându-i că trebuie să-l păstreze aici şi nu în bucătărie, pentru că nu puteai avea încredere în Hannah când era vorba de asemenea bunătăţi;

după părerea ei, Hannah începuse să cadă în mintea copiilor.

— Dar ce-i acolo? întrebă Swithin, Ah, una dintre budincile tale speciale!

Când o privi însă mai de aproape, tânărul exclamă pe un ton de reproş:

— Vai, bunico!

În loc să fie rotundă, budinca arăta ca un bolovan colţuros, expus de veacuri eroziunilor vremii — într-un loc ciopârţită, în altul adânc găurită; era vădit însă că scopul fusese acela de a nu i se strica simetria, în timp ce i se extrăsese cât mai mult din

conţinut.

— Adevărul este că jumătate din budincă a fost mâncată, urmă Swithin.

— Am ciupit şi eu câte puţin de pe margini ca să văd dacă-i bună la gust, se apără bătrâna Martin, vizibil ofensată. I-am spus lui Hannah când a scos-o din cuptor:

“Pune-o aici lângă mine, să se păstreze caldă, că aici e un foc mai bun decât la bucătărie”.

— Mă rog, eu n-am de gând s-o mănânc, aşa ciupită şi sfârtecată de jur împrejur, spuse Swithin cu hotărâre.

Se ridică de la masă, îşi împinse

scaunul şi urcă în cămăruţa lui. Cel de-al doilea soi de sânge din el, după cum se exprimase bătrânul Haymoss, soi care fusese stimulat de educaţia de la şcoală, îl îmboldise acum să se poarte astfel.

— Vai, de câtă nerecunoştinţă are parte omul pe lumea

asta, se văită bătrâna. Doamne, de ce n-am fost ştearsă de pe faţa pământului şi băgată-n groapă cu şaizeci de ani în urmă, înainte de a fi plecat din satul meu ca să mă aciuiesc prin locurile astea! I-am zis eu maică-si că nu-i a bună să se mărite cu unu care-i cu şapte capete

deasupra ei. Şi copilu' ăsta şi-a luat-o în cap, ca şi taică-su.

Totuşi, după ce rămase un minut sau două în camera lui de sus, Swithin se răzgândi şi, coborând din nou, înfulecă toată budinca, arborând însă aerul unui om care înfăptuieşte un act de înaltă mărinimie. Dar

pofta cu care se înfrupta restabili comunicarea dintre el şi bătrână, şi din acest moment conversaţia se desfăşură fără întreruperi,

— Domnul Torkingham a trecut pe aici azi după masă, îl anunţă bunica, şi mi-a cerut să-i dau voie să se întâlnească

aici, la noi, cu câţiva dintre membrii corului pentru repetiţii. Cei care locuiesc în partea asta nu prea vor să se ducă la el la repetiţii, că zic că-i prea departe. Şi-aşa şi e, ce s-o întindă până acolo, bieţii de ei! Acum vrea să vadă cum o să iasă dacă vine el aici. A întrebat dacă n-ai vrea

să repeţi şi tu cu ei.

— Mi-ar face plăcere, dacă n-aş avea atâta de lucru.

— Da-n seara asta-i înnorat.

— Da, bunico, dar am de făcut o sumedenie de calcule. Uite ce te rog, nu-i spune că sunt acasă, şi-atunci n-o să-mi ceară să vin.

— Dar dacă mă întreabă, înseamnă să-i îndrug o minciună. Crezi că Dumnezeu o să mă ierte?

— N-ai decât să-i spui că sunt sus; şi el să gândească ce-o vrea. Dar te rog să nu scapi o vorbă despre astronomie în faţa vreunuia dintre ei. M-ar socoti un magician,

sau mai ştiu eu ce.

— Asta şi eşti, copile. De ce nu poţi şi tu să-ţi alegi o muncă de folos?

La auzul unor zgomote de paşi, Swithin se retrase în grabă în cămăruţa lui de sus, unde aprinse o lampă. Lumina scoase la iveală o masă încărcată cu cărţi şi

hârţoage, şi pereţii pe care atârnau felurite hărţi ale astrelor şi diagrame ce ilustrau fenomenele cereşti. Într-un colţ se afla un imens tub de carton, care la o cercetare mai atentă se dovedea a fi fost o încercare de constituire a unui telescop rudimentar. Swithin acoperi

ferestrele cu o pânză groasă, trasă peste perdele, şi se aşează la masa lui de lucru. Pe tavan se formase o pată neagră de fum, sub care aşează lampa, ceea ce arăta că noapte de noapte gazul se consuma exact în acelaşi loc.

Între timp, în încăperea de jos

intrase o persoană care, judecând după glasul ce răzbea până la el şi după zgomotul paşilor săltăreţi, trebuie să fi fost o fată tânără şi voioasă. Bătrâna doamnă Martin i se adresă spunându-i: "domnişoara Tabitha Lark" şi o întrebă ce vânt o adusese pe

acolo; iar fata îi răspunse că venise pentru repetiţiile de cor.

— Atunci ia loc, te rog, o pofti bunica. Şi tot te mai duci pe la conac să-i citeşti doamnei?

— Da, doamnă Martin, mă duc să-i citesc, dar ca să pot atrage atenţia

înălţimii sale asupra a ceea ce-i citesc, mi-ar trebui o căruţă cu şase boi.

Fata avea o pronunţie clară şi elegantă care era fie pricina, fie urmarea profesiunii ei.

— Care va să zică aceeaşi poveste? întrebă bunica Martin...

— Da. Măcinată de nepăsare. Nu c-ar fi bolnavă sau mâhnită, dar cât e de plictisită şi de scârbită, numai ea ştie. Când mă duc la dânsa dimineaţa, o găsesc în pat, pentru că doamnei nu-i vine să se scoale, şi pe urmă îmi cere să-i aduc ba cartea asta, ba ailaltă, până când

patul se încarcă de cărţi şi ea pe jumătate îngropată sub tomuri. Şi aşa cum zace rezemată într-un cot, arată ca statuia sfântului Ştefan. Şi cască de se rupe; pe urmă se uită în oglinda înaltă; pe urmă se uită pe geam să vadă cum e vremea; ochii aceia mari şi

negri ca de somnambulă i se pironesc pe cer, de parcă nu şi-ar mai putea dezlipi privirile de acolo, în timp ce gura mea turuie de zor, cu o sută cincizeci de cuvinte pe minut; după aceea se uită la ceas; şi după aceea mă întreabă ce i-am citit.

— Sărăcuţa de ea! oftă bătrâna. De bună seamă că dimineaţa îşi spune: “O, de s-ar face odată noapte!” şi seara îşi spune: “O, de s-ar face odată ziuă!” întocmai ca femeia nesupusă din Deuteronom.

Swithin, în cămăruţa lui de sus, îşi întrerupsese

calculele şi trăgea cu urechea la acest dialog care-l interesa. Pe urmă se auziră însă paşi mai greoi în faţa uşii, iar bunică-sa începu să schimbe saluturi cu feluriţi tenori şi başi locali, figuri vioaie şi binecunoscute răspunzând la nume ca Nat Chapman,

Hezekiah Biles şi Haymoss Fry (acesta din urmă fiind unul dintre cei pe care cititorii noştri îi cunosc oarecum). Pe lângă aceştia mai sosiră mărunţi posesori ai unor glasuri de falset, ce nu ajunseseră încă să se afirme ca unităţi distincte ale

comunităţii locale, încât să merite particularizarea prin nume.

— Bunul părinte a venit? întrebă Nat Chapman.

— Nu, văz că noi am sosit înaintea lui. Şi cum se mai simt cucoanele vârstnice în seara asta, coană Martin?

— Asta din faţa dumitale are destule ponoase, Nat. Da’ ia aşezaţi-vă cu toţii. Ia spune, tinere Freddy, tu nu-ţi doreşti dimineaţa să vină odată noaptea şi noaptea să vină dimineaţa, sunt sigură că nu.

— Da’ cine şi-ar putea dori aşa ceva,

doamnă Martin? Pui mâna-n foc că nimeni din parohia noastră, spuse Sammy Blore, nedumerit.

— Doamna de la conac îşi doreşte asta, răspunse Tabitha Lark.

— A, dânsa! Mă rog, nimeni nu poate răspunde pentru ce-şi doreşte un trib de oameni aşa de

nenaturali. Nu numa' pentru că inima cucoanei ăsteia e chinuită în fel şi chip.

— Ah, sărmana femeie! reluă bătrâna Martin. În ce hal e — nici fată mare, nici nevastă, nici văduvă — nu-i starea cea mai potrivită ca să te simţi bine dispus. Tabitha, de când n-a mai avut

vreo veste de la Sir Blount?

— De mai bine de doi ani. Au trecut trei ani de când a plecat în nu ştiu ce parte din Africa. Ţin bine minte pentru c-a plecat de ziua mea. Şi avea de gând să se întoarcă prin cealaltă parte a Africii. Dar nu s-a întors. Nici urmă de

el.

— E ca acul rătăcit printr-un car cu fân. Interveni Hezekiah. Ştii că-i acolo, da-i pierdut.

Ceilalţi încuviinţară în tăcere.

— Ah, şi doamna e plictiseala întruchipată. Am văzut-o căscând cât o ţinea gura chiar în

momentul când vulpea era hăituită şi trei dulăi asmuţiţi se repeziseră la ea, la Lomton Copse, şi toate astea se petreceau chiar pe lângă trăsura în care era dumneaei. În locul dânsei aş mai gusta şi eu un pic din viaţă, chit că până-n săptămâna paştilor nu-

i niciun târg, nicio reuniune, nicio sărbătoare — asta-i drept.

— N-are coraj. A făcut legământ să nu se ducă nicăieri.

— Să fiu blestemat dacă eu n-aş încălca asemenea legământ. Dar iaca vine pastorul, dacă nu mă înşală urechile.

De afară se auzi un tropăit de cal, paşi care se împiedicară de ştergătorul din faţa uşii, un hârşiit de ham priponit sub oblonul ferestrei, scârţâitul uşii în balamale şi o voce pe care Swithin o recunoscu. Pastorul Torkingham îi salută pe toţi cei de faţă spunându-le pe nume

şi declară că era bucuros să-i vadă adunaţi cu atâta punctualitate.

— Da, dom'le, spuse Haymoss Fry, numa' închieturile mele ruginite m-au oprit să mă arăt până acu. M-aş cocoţa şi pe turla bisericii din Welland, dacă nu m-ar durea închieturile astea,

bată-le vina. Ştiţi, domnule pastor Torkenam, în crăpăturile genunchilor, acolo unde se aduna apa ploii pe când tăiam brazdă pe terenul nostru, când trăia nevastă-mea, ei bine, s-ar zice că s-au cuibărit înăuntru şobolani care mă rod.

La tinereţe n-ai destulă minte ca să înţelegi cât de repede ţi se pot toca oasele, ăsta-i necazul!

— Adevărat; adăugă Biles, ca să mai umple timpul cât pastorul era preocupat să descopere psalmii în cartea de rugăciuni. Pân' la patruzeci de ani, omu n-are minte.

De câte ori nu mi-am spus pe când coseam fânul şi-mi înţepenea mijlocul şi mă-nţepa de parc-aveam un viespar în şale: “Ah, dac-aş avea şi eu oameni care să muncească pentru mine cât e anul de lung!” De-aş fi eu Dumnezeu, i-aş da tot omului câte două

spinări, chiar dacă asemenea schimbare ar fi ceva împotriva firii.

— Patru– patru spinări, întări Haymoss.

— Da, patru, interveni şi Sammy Blore cu greutatea experienţei. Una în faţă pentru când împingi la plug sau

pentru alte munci cu pieptul, una la dreapta când răspândeşti bălegaru' şi îngrăşămintele, una la stânga când întorci grămezile de bălegar.

— Mă rog, şi pe urmă aş muta gâtlejul la mai mare depărtare de stomac, aşa ca la vremea culesului omu' să poată trage o

înghiţitură de vin fără să-i vină îndărăt pe gât şi să-l înece. Când simt cum mi se întoarce mâncarea-n gât...

— Gata, acum începem, îi întrerupse domnul Torkingham, a cărui minte era cufundată în lumea psalmilor.

Hârşâitul scaunelor

pe podea însemna că fiecare se instala la locul lui, perturbaţie de care Swithin profită păşind în vârful picioarelor pe podeaua de la etaj şi astupând cu ghemotoace de hârtie găurile din duşumea, în locurile neacoperite de covor, pentru ca de jos să nu se poată zări lumina

din camera lui. Lipsa unui tavan între încăperea de jos şi cea de sus îl făcea să se simtă parcă suspendat în aceeaşi cameră.

Pastorul anunţă Psalmul cincizeci şi trei, executat pe mai multe voci şi începu să cânte cu o rigidă exaltare:

"Domnul a privit în

jos din turnul cerurilor”.

Începutul făcut de el fu însoţit numai de glasurile, fetelor şi ale băieţilor, oamenii mai vârstnici acompaniindu-i doar cu un soi de mormăieli şi gâjâieli. Domnul Torkingham se opri din cântat şi Sammy Blore vorbi:

— Vă cerem iertare, domnule, dar vă rugăm să aveţi un pic de răbdare cu noi. Ştiţi, din cauza vântului şi a mersului pe jos, gâtul meu hârşâie ca o rindea; şi neştiind că aveţi să începeţi chiar din acel minut, n-am avut timp să tuşesc ca să-mi limpezesc gâtlejul, şi

cred că la fel s-a întâmplat şi cu Hezzy şi cu Nat, aşa-i fraţilor?

— Adevărat că nici eu nu eram pregătit, întări Hezekiah.

— Aţi făcut foarte bine că mi-aţi spus, replică domnul Torkingham. N-am nimic împotrivă, când îmi explicaţi. Doar ne-

am strâns aici ca să facem exerciţii. Atunci tuşiţi, limpeziţi-vă gâtlejurile şi s-o luăm de la capăt.

Urmară nişte zgomote ca de râgâieli şi răzuieli atmosferice, iar contingentul başilor porni în cele din urmă într-un ritm propriu:

“Domnu’ o privit în jos din turnu’ cerului”.

— Ei, vedeţi, aici e greşeala voastră, pronunţia, interveni pastorul. Ia repetaţi după mine:

“Domnul a privit în jos din turnul cerurilor.”

Corul repetă ca un ecou deformat:

“Doomnuul aa privit

în jos din turnuu ceeruriloor.”

— Ceva mai bine, spuse pastorul pe tonul încordat de furie al omului care trebuie să-şi câştige pâinea descoperind latura frumoasă a unor lucruri în care frumosul nu e perceptibil pentru ochii altora. Dar nu

trebuie să accentuaţi atât de puternic; alţii ne-ar considera afectaţi. Şi, Nathaniel Chapman, în felul dumitale de a cânta există o anumită veselie nepotrivită. De ce nu cânţi cu mai multă seriozitate?

— Nu mă lasă conştiinţa, domnule. Se zice că fiece om

răspunde de ale lui şi, slavă Domnului, eu nu-s aşa de josnic încât să împuţinez şansele celor bătrâni arătându-mă serios la vârsta mea, când cei care-s c-un picior în groapă au nevoie de atâta seriozitate.

— Nat, mi-e teamă că judeci foarte greşit lucrurile. Haideţi,

poate c-ar fi mai bine s-o luăm pe tonul sol — fa. Ochii pe cartea de rugăciuni, vă rog! Do! Do-re-mi,

— Eu unu' nu pot să cânt în felu' ăsta, izbucni Sammy Blore, cu o mirare dojenitoare. Eu ştiu să cânt muzică adevărată pe F şi pe G[6] da nu

aşa ceva ninatural ca sol şi fa.

— Poate c-aţi adus altă carte de psalmi, domnule pastor? interveni Haymoss, împăciuitor. Eu am cunoscut muzica şi la tinereţe şi la bătrâneţe — într-un cuvânt, de când Luke Sneap şi-a rupt arcuşul nou cântând psalmul de

nuntă, atunci când pastorul Wilton şi-a adus mireasa (ţi-aduci aminte, Sammy? — în noaptea când am cântat: "Soaţa lui, ca viţa de vie va da rod" şi fata s-a înroşit în obraji ca para focului, neştiind că chiar aşa o să se întâmple). De atunci încolo tot de muzică am avut parte,

credeţi-mă, domnule, da'n viaţa mea n-am auzit de bazaconia asta. Fiecare notă de pe lumea asta avea pe vremea mea un nume al ei: A, B, C.

— Da, da, oameni buni. Dar ăsta e un sistem de notaţie mai modern.

— Totuşi, nu se poate să schimbaţi

numele notelor vechi de când lumea, care-i A sau B, aşa le cheamă pe ele din născare, ripostă Haymoss cu atâta convingere, încât domnul Torkingham simţi că-şi iese din minţi. Acuma, vecine Sammy, ia fă tu să sune un A şi să mai facem o încercare cu

Turnu din cer şi să-i arătăm domnului pastor care-i adevărata muzică.

Sammy scoase din buzunar un diapazon personal, negru şi slinos, care având respectabila vârstă de şaptezeci de ani şi fiind lucrat înainte ca înălţimea sunetelor să fi fost stabilită de

constructorii de piane pentru asigurarea strălucirii tonurilor, emise un "la" care era cu un semiton mai jos decât cel al părintelui. În timp ce se ciorovăiau de zor asupra înălţimii sunetului, se auzi o bătaie în uşă.

— E cineva afară, spuse una dintre

susţinătoarele falsetului.

— Mi s-a părut şi mie c-am auzit pe cineva bătând, adăugă unul din cor, pe un ton de uşurare.

Lanţul uşii fu dat într-o parte şi o voce întrebă din întuneric:

— Domnul Torkingham e aici?

— Da, Mills. Ce vrei

cu el?

Era servitorul preotului.

— Dacă nu vă supăraţi, răspunse Mills arătându-şi, în cadrul uşii, o mai mare porţiune din persoana sa, Lady Constantine doreşte în mod special să vă vadă, domnule, şi a lăsat vorbă că o puteţi

vizita după cină, dacă nu aveţi alte treburi mai emportante cu enoriaşii dumneavoastră. A primit o scrisoare — aşa se zice — şi în legătură cu asta vrea să vă vorbească, cred.

Pastorul se uită la ceas şi constată că, dacă voia s-o viziteze pe doamnă încă în

acea seară, trebuia să plece numaidecât. Curmă brusc repetiţiile şi, fixând o altă seară pentru exerciţii, se retrase. Toţi cântăreţii îl însoţiră afară până când îşi încălecă poneiul, apoi îl urmăriră din priviri până se topi dincolo de marginea câmpului.

CAPITOLUL 3

Domnul Torkingham porni în galop spre locuinţa lui, aflată la depărtare de o milă; fiecare căsuţă, aşa cum se ivea pe jumătate îngropată în vegetaţie şi cu câte o singură ferestruică iluminată, părea o vietate a nopţii, cu un

singur ochi, care te pândea din beznă. Lăsându-şi calul la casa parohială, preotul se îndreptă spre conac pe jos, străbătând parcul reşedinţei Welland, după ce trecu de pârleazul cărării ce ducea spre aleea dinspre intrarea de nord.

Trebuie arătat că

această alee. Constituia totodată drumul obişnuit către satul de jos, întrucât reşedinţa şi parcul Lady-ei Constantine, aşa cum se întâmplă şi cu alte numeroase vechi conacuri, nu avea acel aer de exclusivitate proprie multor locuinţe aristocratice. Sătenii

considerau aleea parcului drept artera lor principală de circulaţie, în special când aveau loc botezuri nunţi şi înmormântări; de câte ori treceau prin faţa reşedinţei îşi compuneau o figură foarte cuviincioasă, gândindu-se că ar putea fi văzuţi printr-

una din ferestrele faţadei. Astfel încât, de două sute de ani, membrii familiei Constantine, când ieşeau din casă după un mic dejun târziu, îşi încrucişau drumul cu ţăranii care se întorceau la căsuţele lor ca să-şi ia prânzul timpuriu. În prezent însă, asemenea

încrucişări de drumuri erau foarte rare, căci deşi sătenii treceau la fel de des prin faţa intrării de nord a conacului, nu prea mai întâlneau reprezentanţi ai familiei Constantine. De fapt, nu mai exista decât unul singur, care nu avea chef de plimbări matinale.

Când vicarul îşi încetini pasul în apropierea Casei Mari, cum o botezaseră sătenii, faţada lungă şi joasă, ce se întindea de la un capăt la celălalt al terasei, era cufundată în întuneric şi numai susurul îndepărtat al apei ştirbea liniştea adâncă ce se lăsase peste

întreg cuprinsul.

Când intră în casă, o găsi pe Lady Constantine aşteptându-l. Purta o rochie grea, din catifea şi dantelă şi, fiind singura persoană din acea încăpere spaţioasă, părea plăpândă şi izolată. În mâna stângă ţinea o scrisoare şi un teanc

de invitaţii la felurite recepţii. Ochii negri, catifelaţi, pe care-i înălţă spre pastor când acesta îşi făcu intrarea — ochi mari, melancolici, datorită desigur împrejurărilor şi nu expresiei lor fireşti — erau oglinda unui temperament cald şi afectuos, poate şi senzual, tânjind să

îndrăgească ceva, sau chiar să sufere pentru cineva.

Domnul Torkingham luă loc. Cizmele lui, care în căsuța de țară păruseră foarte elegante, apăreau aici greoaie, iar sutana, care constituia un model de artă croitoricească printre săteni, dădea acum

impresia că s-ar găsi în relaţii foarte încordate cu picioarele preotului. Trecuseră trei ani de când fusese numit paroh la Welland, totuşi nu izbutise să găsească mijloacele de a stabili între el şi Lady Constantine acel simţământ de reciprocă încredere,

care se dezvoltă pe parcursul timpului între preot şi casa nobiliară — cu excepţia cazurilor când una dintre părţi afişează dorinţa de a reforma şi moderniza concepţia de proprietate, iar cealaltă îşi exprimă dispreţul faţă de dogmele bisericeşti —

ceea ce nu se întâmplă însă cu personajele noastre. Dar întâlnirea de acum părea să fie primul pas spre o astfel de reciprocitate.

Fața Lady-ei Constantine oglindea o expresie de încredere. Îi declară preotului că e foarte bucuroasă pentru că răspunsese chemării

ei şi, aruncând o privire spre scrisoarea pe care o ţinea în mână. Fu pe punctul de a o scoate din plic. Dar renunţă. După un moment, începu să vorbească cu repeziciune.

— Părinte, doresc sfatul dumneavoastră sau mai curând părerea

dumneavoastră asupra unei chestiuni foarte serioase — o chestiune de conştiinţă.

Rostind aceste cuvinte, lăsă scrisoarea din mână şi reţinu numai invitaţiile.

Un ochi mai pătrunzător decât cel al preotului ar fi

sesizat faptul că Lady Constantine, fie din timiditate şi şovăială, fie pentru că pur şi simplu se răzgândise, dăduse îndărăt de la comunicarea pe care avusese de gând să i-o facă, sau poate că hotărâse să o înceapă de la celălalt capăt.

Păstorul, care se aşteptase la o

problemă sau la o informaţie de interes local, îşi schimbă expresia feţei la auzul tonului doamnei, arborând-o pe cea potrivită nivelului mai elevat al profesiunii lui.

— Nădăjduiesc să vă pot fi de ajutor în chestiunea aceasta sau în oricare alta, îi

răspunse el cu amabilitate.

— Sper şi eu. Domnule Torkingham, poate că sunteţi la curent cu faptul că soţul meu, Sir Blount Constantine era, ca să spun lucrurilor pe nume, un om foarte gelos. S-ar putea să nu vă fi dat seama de acest lucru în scurtul

timp în care l-aţi cunoscut.

— Nu am fost conştient de acest aspect al caracterului lui Sir Blount.

— Ei bine, asta-i cauza pentru care viaţa mea conjugală nu a fost prea fericită. (La acest punct, glasul Lady-ei Constantine căpătă o notă mai

patetică). Cert este că nu i-am oferit niciun motiv de bănuială; deşi dacă i-aş fi cunoscut de la bun început asemenea predispoziţie nu aş fi cutezat să mă căsătoresc cu el. Totuşi, gelozia şi îndoiala lui în ce mă priveşte nu au fost chiar atât de puternice

încât să-l abată de la un ţel al lui — mania pentru vânătoarea de lei în Africa, manie pe care el o înnobila dându-i numele de proiect al unor descoperiri geografice. Ţinea extrem de mult să-şi facă un nume în acest domeniu. Era unica lui pasiune mai puternică decât

neîncrederea în mine. Înainte de a pleca în expediţie, s-a aşezat alături de mine aici, în această încăpere, şi mi-a ţinut o predică al cărei rezultat a fost o foarte pripită făgăduinţă din partea mea. Când o să v-o aduc la cunoştinţă, veţi avea cheia înţelegerii a tot ce

este nefiresc în viaţa mea de aici. M-a implorat să mă gândesc la poziţia în care mă voi afla eu din momentul în care el va fi plecat; şi-a exprimat speranţa că-mi voi aminti clipă de clipă de tot respectul ce se cuvine numelui său — şi că nu mă voi purta faţă de alţi

bărbaţi într-un fel care să arunce o umbră asupra numelui de Constantine. Mi-a cerut să evit orice frivolitate de comportament implicată de acceptarea invitaţiilor la baluri, sindrofii, dineuri. Iar eu, într-un impuls de dispreţ faţă de părerea lui

meschină despre mine, am exagerat şi i-am făgăduit, acolo pe loc, să duc în absenţa lui o viaţă de sihăstrie. Să nu mă întâlnesc cu niciun fel de prieteni — să refuz până şi invitaţia la masă a unor vecini. Şi l-am întrebat cu amar în suflet dacă aşa ceva îl satisface. Mi-a

răspuns că da, a luat de bune cuvintele mele şi nu mi-a lăsat nicio posibilitate de retractare. Roadele pripelii mele s-au întors, inevitabil, împotriva mea: viaţa mi-a devenit o povară. Primeam tot timpul invitaţii de felul acestora (îi arătă cartonaşele), dar cum

le refuzam, invariabil, au început să devină tot mai rare... Şi acum vă întreb, pot să încalc în mod cinstit promisiunea făcută soţului meu?

Domnul Torkingham păru încurcat.

— Din moment ce i-aţi făgăduit lui sir Blount Constantine să trăiţi în deplină

solitudine până la întoarcerea domniei sale, după părerea mea sunteți legată de această promisiune. Mă tem că tocmai dorința de a fi eliberată de legământul făcut constituie, în bună măsură, rațiunea pentru care un asemenea legământ

trebuie respectat. Dar, de bună seamă, propria dumneavoastră conştiinţă vă poate fi cea mai bună călăuză, Lady Constantine.

— Conştiinţa mea e cam buimăcită de răspunderile ce şi le-a luat, continuă tânăra, cu un suspin. Şi totuşi, uneori îmi

spune în mod cert că... că trebuie să-mi ţin cuvântul dat. Foarte bine; presupun că trebuie să duc mai departe viaţa de până acum.

— Dacă respectaţi legămintele în general, în primul rând trebuie să-l respectaţi pe cel făcut de dumneavoastră, urmă

pastorul al cărui ton dobândise acum mai multă fermitate. Dacă acest legământ v-ar fi fost smuls prin presiune morală sau fizică, v-aţi fi putut lua libertatea de a-l încălca. Dar cum dumneavoastră înşivă aţi oferit un legământ când soţul dumneavoastră nu v-a

cerut decât făgăduiala unor bune intenţii, cred că trebuie să vă supuneţi. Altminteri, la ce v-ar folosi mândria care v-a îndemnat să-l faceţi?

— Foarte bine, răspunse Lady Constantine cu resemnare. Dar din partea mea n-a fost decât o demonstraţie

de exces de zel.

— Faptul că i-aţi făcut o făgăduială din exces de zel nu scade cu nimic obligaţia dumneavoastră de a o respecta, din moment ce v-aţi plasat singură în această situaţie. Amintiţi-vă de cuvintele sfinţilor ecleziaşti: “Plăteşte ceea ce ai făgăduit.

Mai curând nu făgădui, decât să făgăduieşti şi să nu plăteşti". Dar de ce să nu-i scrieţi lui Sir Blount, să-i vorbiţi despre inconvenientele pe care le implică legământul dumneavoastră şi să-i cereţi să vă dezlege?

— Nu; aşa ceva n-aş face. Simpla

exprimare a unei asemenea dorințe ar constitui în mintea lui o rațiune suficientă pentru a o respinge. Am să-mi respect promisiunea.

Domnul Torkingham se ridică să plece. După ce-i întinse mâna, când pastorul se afla la doi pași de ușă, doamna i se

adresă din nou:

— Domnule Torkingham. Pastorul se opri din drum. Să ştiţi că ce v-am spus eu nu-i decât partea cea mai neînsemnată a lucrului pe care am dorit să vi-l comunic.

Domnul Torkingham se reîntoarse alături de ea.

— Şi care-i restul?

întrebă el cu gravă surprindere.

— Ceea ce v-am spus e un adevăr: dar există o situaţie mult mai importantă. Am primit această scrisoare şi voiam să vă comunic ceva... în legătură cu ea.

— Atunci comunicaţi-mi, scumpă doamnă,

— Nu, răspunse ea cu stângăcie. Nu pot vorbi acum despre lucrul ăsta. Altă dată! Nu e nevoie să rămâneți. Vă rog să considerați convorbirea noastră ca strict confidențială. Noapte bună.

CAPITOLUL 4

O noapte limpede, înstelată, o săptămână sau vreo zece zile mai târziu. Trecuseră încă multe asemenea nopți de când Lady Constantine îi promisese lui Swithin St Cleeve că se va duce să cerceteze fenomenele cereşti, în

turnul de pe Rings-Hill, dar nu-şi ţinuse făgăduiala. În seara aceasta, şedea la o fereastră al cărei oblon rămăsese deschis. Îşi rezema cotul de o măsuţă joasă şi bărbia în palmă. Ochii îi erau atraşi de luminozitatea planetei Jupiter care-şi desăvârşea rotaţia

proiectându-şi razele asupra ei, de parc-ar fi vrut neapărat să-i atragă atenţia.

Contururile întunecate ale parcului se profilau pe cerul noptatic. Şi în depărtare, deşi aproape ascunsă de copacii înalţi, plantaţi ca să îngrădească parcul şi să-l despartă

de ţarină, se înălţa partea superioară a turnului. Acum, abia de se desluşea; totuşi Lady Constantine îi cunoştea foarte bine înfăţişarea, aşa cum apărea din acest unghi al ferestrei, de unde o contemplase adeseori în timpul zilei. Şi conştiinţa că se afla în acelaşi loc, deşi

înfăşurat în umbrele compacte ale nopţii, îi purtă gândurile însingurate spre întâlnirea ciudată cu acel tânăr astronom, şi la făgăduiala ei de a-l onora cu o vizită, pentru a pătrunde unele dintre tainele scăpărătoarelor corpuri cereşti. Strania îmbinare de

fervoare juvenilă şi de sceptică tristeţe care-l caracteriza pe tânăr era menită să-l facă interesant în ochii oricărei femei înzestrate cu sensibilitate, chiar dacă la aceasta nu s-ar fi adăugat un păr auriu şi un chip angelic. Dar prin acel misterios mecanism al memoriei

ce amplifică lucrurile, în imaginaţia doamnei frumuseţea tânărului apărea chiar mai suavă decât era în realitate. Ar fi fost interesant de ştiut dacă ispitele pe care avea să i le scoată viaţa în cale vor birui sau nu statornicia caracterului său. Dac-ar fi fost bogat, ar fi

existat motive să te temi pentru el. Lady Constantine îşi spuse că, în ciuda năzuinţelor lui atât de măreţe şi a comportării deosebit de cuviincioase, poate c-ar fi mai bine pentru el să nu ajungă niciodată cunoscut dincolo de graniţele turnului său solitar, —

poate că ar fi mai bine pentru el să uite că orizontul intelectual îi fusese atât dă lărgit, încât dac-ar fi continuat să locuiască în Welland, el însuşi s-ar fi considerat superior până şi ramurii de familie a tatălui său, al cărui rang social, cu câţiva ani în urmă, nu fusese

prea îndepărtat de cel din care făcea ea parte.

Mânată de un impuls subit, îşi aruncă o mantie pe umeri şi ieşi pe terasă. Coborî treptele spre peluza de jos şi rămase acolo nemişcată. Turnul se detaşa acum de întunericul din jur.

Aşa cum un gând te poartă, prin asociaţie, către alt gând, faptul că ajunsese până în parc o făcu să meargă şi mai departe. Un observator care i-ar fi urmărit mersul, l-ar fi găsit tulburat: opririle, desele încetiniri sau grăbiri ale pasului cu care înainta în direcţia coloanei ar fi

putut să fie atribuite unui motiv mai răscolitor decât simpla intenţie de a privi printr-un telescop. Mergând în felul mai sus descris ajunse până la marginea parcului, trecu dincolo de pârleaz şi intră în câmpul deschis în mijlocul căruia se înălţa colina

înveşmântată în brazi, asemenea muntelui St. Michel din Normandia, în mijlocul golfului său.

Stelele erau atât de strălucitoare, încât îi luminau calea şi, când se apropie, putu zări un licăr vag în vârful coloanei care se înălţa asemenea unui deget întunecat ce arăta

spre constelaţiile de sus. Nu adia nicio suflare de vânt în sensul în care percepem noi, oamenii, briza; dar o răsuflare continuă, înăbuşită, exaltă de brazi, vădea că acum ca şi întotdeauna exista mişcare în aparenta stagnare. Nimic altceva decât

un vid total n-ar fi putut paraliza această lăuntrică pulsaţie a naturii.

Uşa turnului era închisă, dar neîncuiată. Lady Constantine fusese mânată până aici de ceva mai profund decât un simplu capriciu stârnit de o cumplită monotonie,

aşa încât nu şovăi să deschidă uşa şi să pătrundă în turn. Cu trei ani în urmă, când fiecare acţiune a ei se conforma unui cod protocolar, nimic pe lume nu ar fi putut-o determina să se comporte în felul ăsta.

Urcă fără zgomot treptele. Când îşi vârî capul pe uşiţa de sus,

îl văzu pe Swithin aplecat deasupra unui sul de hârtie, desfăşurat pe măsuţa de alături. În lumina lanternei pe care o mânuia el, Lady Constantine văzu că era îmbrăcat într-o manta groasă şi purta o tichie călduroasă pe cap. Lângă el se afla telescopul pe trepiedul

său.

Ce făcea oare acolo? Lady Constantine se apropie tiptil şi privi peste umărul lui la sulul desfăşurat, dar nu desluşi decât cifre şi felurite semne. După ce mai făcu unele însemnări, tânărul se întoarse din nou la telescop.

— La ce lucrezi în noaptea asta? îl întrebă cu un glas scăzut.

Swithin tresări, se întoarse spre ea. Lumina slabă a lanternei îi era suficientă ca s-o poată recunoaşte.

— O muncă migăloasă, Lady Constantine, răspunse,

fără să trădeze prea multă surpriză. Fac şi eu tot ce pot ca să urmăresc stelele cu fenomene variabile, cum le numesc eu.

— Ai promis că dacă o să vin pe o noapte înstelată ai să-mi arăţi şi mie cerul.

Ca un act preliminar, Swithin roti telescopul în

direcţia lui Jupiter şi-i înfăţişă gloria luminoasă a acestei planete. După care îndreptă instrumentul spre forma mai puţin strălucitoare a lui Saturn.

— Aici, spuse el începând să se însufleţească, vedem o lume care, după părerea mea, este cea

mai minunată din întregul sistem solar. Gândiţi-vă la şuvoaiele de sateliţi şi de meteori învârtindu-se ca un volant de jur împrejurul planetei, atât de apropiaţi unii de alţii, încât par să alcătuiască un inel solid.

Se adânci din ce în ce mai mult în

subiect, ideile concretizându-i-se pe măsură ce vorbea, asemenea îndrăgitelor lui corpuri cereşti din jurul lui Saturn.

Când se opri ca să-şi tragă răsuflarea, Lady Constantine i se adresă pe un ton foarte diferit de cel al tânărului:

— Trebuie să-ţi

mărturisesc că, deşi sunt extrem de interesată de stele, nu ăsta a fost motivul care m-a adus aici... La început m-am gândit să discut cu domnul Torkingham chestiunea ce mă frământă. Dar pe urmă m-am răzgândit şi te-am ales pe dumneata,

Vorbise pe o voce

atât de joasă, încât se poate ca Swithin să n-o fi auzit. Oricum, absorbit de grandiosul său subiect, nu acordă atenţie spuselor ei, ci continuă:

— Bine, acum o să ne îndepărtăm de sistemul solar

— O să lăsăm în urma noastră întregul grup al soarelui şi al

planetelor primare şi secundare şi o să plutim mai departe, ca o pasăre care-şi părăseşte tufişul şi îşi ia zborul spre pădure, Ei, de astă dată ce vreţi, Lady Constantine?

Dirijase acromaticul spre Sirius.

Ea răspunse că vede o stea strălucitoare,

deşi i se părea un punct de lumină nediferit de ceea ce văzuse până atunci.

— Asta-i din cauză că se află la asemenea depărtare, încât niciun instrument măritor, oricât de puternic, nu ne-ar putea ajuta să-i percepem dimensiunile. Deşi e numită o stea fixă, se

mişcă, asemenea tuturor celorlalte stele "fixe", cu o viteză de neconceput; dar nici această viteză nu ne-ar putea fi revelată de niciun fel de lentilă, nu mai mult decât restul.

Şi astfel, discutară despre Sirius, şi apoi despre celelalte stele.

...în acele
jungle
cereşti
De fiare şi
păsări şi
peşti
În care, ca-n
indiene
plantaţii
Cărturarii
numără
constelaţii [7

până când Swithin o întrebă câte stele crede ea că pot fi văzute cu ochiul liber în acel moment,

Tânăra îşi plimbă privirile pe smălţuita fâşie de cer vizibilă din locul înalt unde se aflau şi. Răspunse pe un ton distrat:

— O, mii, sute de mii.

— Nu. Nu puteți vedea mai mult de trei mii. Dar, spuneți-mi, câte stele credeți că puteți distinge cu ajutorul unui telescop puternic?

— Nu pot să ghicesc.

— Douăzeci de milioane. Aşadar, oricare o fi fost scopul pentru care au fost

create stelele, în niciun caz nu s-a urmărit plăcerea ochiului omenesc. Şi acelaşi lucru se întâmplă cu întreaga natură: nimic nu a fost creat pentru om.

— Din cauza acestui gând te mistuie o tristeţe atât de nefirească pentru vârsta dumitale?

întrebă ea cu o solicitudine aproape maternă. Cred că studiul astronomiei nu-ţi prieşte. Te face să simţi cu prea multă cruzime nimicnicia omului,

— Poate că da. Oricum, adăugă el cu ceva mai multă voioşie, deşi îmi dau seama că studiul în

sine are o latură dramatică, totuşi, eu trag nădejde să ajung un nou Copernic. Ce a însemnat el pentru sistemul solar, nădăjduiesc să însemn eu pentru sistemul stelar.

După care, călătoriră din nou, prin mijlocirea telescopului, spre

Uranus, şi spre misterioasele periferii ale sistemului solar. Apoi iarăşi, de la sistemul solar spre o stea din constelaţia Lebedei, cea mai apropiată stea fixă dinspre nord; de la steaua din Lebădă, către aştri ceva mai îndepărtaţi; pe urmă spre cele mai

îndepărtate dintre stelele vizibile; până când lady Constantine începu să aibă revelaţia înspăimântătorului abis pe care-l traversaseră împreună, pe puntea fragilă a văzului.

— Acum străbatem depărtări faţă de care imensa distanţă de la

pământ la soare nu apare decât ca un punct imperceptibil; nu constituie decât a doua mia câtime din călătoria spre locul atins de noi acum, pe calea ochiului.

— O, te rog încetează! Mă simt copleşită; răspunse ea, cu destulă seriozitate. Îmi dă senzaţia că nici

nu merită să trăieşti; mă anihilează.

— Dacă înălţimea voastră se simte anihilată, de o singură raită prin aceste hăuri, gândiţi-vă cât de anihilat mă simt eu, care mă aflu noapte de noapte suspendat printre ele.

— Da... De fapt, domnule St. Cleeve,

nu pentru asta am dorit să te văd, îşi începu Lady Constantine pentru a doua oară peroraţia. E vorba de o chestiune personală.

Vă ascult, Lady Constantine.

— Am să-ţi spun. Totuşi nu... nu în acest moment. Haide să isprăvim întâi cu

subiectul dumitale grandios. Pe lângă el, ceea ce am eu de spus devine infinitezimal.

După tonul ei, nu-ți puteai da seama dacă îi venea greu să abordeze o chestiune personală, sau dacă era intr-adevăr interesată de preocupările lui St. Cleeve. Sau poate că

văditul lui orgoliu juvenil de a-i fi călăuză într-o împărăţie atât de vastă, sau de a-i fi captat atenţia şi a o fi făcut să-l asculte, o determinase să-i acorde o satisfacţie.

Drept care, Swithin se referi la cuvântul ei “grandios”, ca la un atribut al actualului

univers:

— Aveţi dreptate; imaginea fictivă a cerului în chip de cupolă concavă ale cărei temelii se sprijină pe cele două orizonturi ale pământului e grandioasă, pur şi simplu grandioasă, şi regret că nu am rămas în continuare cu

asemenea concepţie. Pentru că imaginea reală a cerului e înspăimântătoare.

— O altă faţetă a vechilor noastre prietene, stelele, îi răspunse ea zâmbind.

— Da, dar un aspect absolut adevărat. Privind cerul, nimeni nu şi-ar închipui, la început, că acolo zac

monştri înfricoşători, aşteptând să fie descoperiţi de orice minte câtuşi de puţin pătrunzătoare — monştri în comparaţie cu care cei ai oceanului nu înseamnă nimic.

— Şi cel fel de monştri sunt aceştia?

— Monştri impersonali, mai bine

zis, imensităţi. Până când nu începi să te gândeşti la stele şi la spaţiile ce le despart, nu-ţi dai seama că pot exista lucruri mult mai cumplite decât formele monstruoase, adică monştrii cu formă; anume, există monştrii de mărime, de imensitate informă. Asemenea monştrii

sunt vidurile şi vastele hăuri ale cerului. Priviţi, de pildă, la petele de întuneric din Calea Lactee, continuă el arătând cu degetul spre galaxia ţesută deasupra capetelor lor, ca o pânză de păianjen îngheţată. Vedeţi deschiderea aceea neagră de lângă Lebădă? Există una şi

mai vizibilă la sud de ecuator, numită Sacul cu Cărbuni, un fel de poreclă hazlie tocmai prin nepotrivirea ei. Când ne uităm la acestea, privirile noastre plonjează dincolo de orice licărire stelară pe care am perceput-o vreodată. Sunt ca nişte fântâni colosal

de adânci în care se îneacă mintea umană şi nu trupul omenesc. Şi gândiţi-vă la cavernele laterale, la abisurile secundare din dreapta şi din stânga pe măsură ce înaintaţi.

Lady Constantine era atentă şi tăcută.

Swithin încerca în felurite chipuri să-i

sugereze dimensiunile universului; n-a existat vreodată o străduință mai arzătoare de a reduce incomensurabilul la perimetrul înțelegerii umane. Prin figuri de stil şi comparaţii abile încerca să-i prindă mintea în hamuri, ca pe un copil care învaţă să facă primii paşi,

silind-o să-l urmeze prin vastităţi de a căror experienţă nici nu-şi dăduse vreodată seama până atunci.

— Există o dimensiune de la care începe splendoarea, exclamă el; mai departe există, o dimensiune de la care începe măreţia; mai departe există o

dimensiune de la care începe solemnitatea; mai departe există o dimensiune de la care începe grozăvia; mai departe există o dimensiune de la care începe monstruozitatea.

Această dimensiune se apropie de cea a universului stelar. Şi atunci n-am dreptate

să afirm că acele minți omenești care-și exercită forțele imaginației îngropându-le în profunzimile acestui univers își pun la încercare toate facultățile intelectului doar pentru a descoperi o nouă eroare?

Așa cum îl vedea,

înalt şi drept, în prezenţa universului stelar şi sub înşişi ochii constelaţiilor, Lady Constantine începu să înţeleagă ceva din gravitatea argumentelor tânărului.

— Şi ca să adaug o nouă ciudăţenie a cerului, pe lângă dimensiunile şi lipsa

lui de formă, trebuie să amintesc şi despre calitatea sa de perisabilitate. Cu toate că vorbim de minunăţia stelelor atotdăinuitoare, şi eterne, şi mai ştiu eu ce, de nu sunt eterne; ard ca nişte lumânări. Puteţi vedea chiar acum o stea murind în Ursa Mare. Cu două

secole în urmă era la fel de strălucitoare ca toate celelalte. Da, simţurile noastre sunt înfricoşate să pătrundă în lumea lor; şi în însăşi gloria lor există o latură patetică. Imaginaţi-vă cum ar fi dacă s-ar stinge toate stelele şi mintea dumneavoastră şi-ar bâjbâi drumul pe

un cer complet negru, lovindu-se din când în când de grămezile de cenuşă întunecată, invizibile, ale fostelor stele... Dacă sunteţi o fire veselă şi doriţi să rămâneţi aşa, părăsiţi studiul astronomiei. Dintre toate ştiinţele, e singura care merită calificativul de îngrozitoare.

— Dar eu nu sunt o fire veselă.

— Atunci, dacă, pe de altă parte, sunteţi stăpânită de neastâmpăr şi aveţi o fire anxioasă, studiaţi neapărat astronomia. Grijile vă vor fi minimalizate în chip uluitor, studiul vi le reduce într-un fel straniu,

minusculizând totodată absolut tot ce vă înconjoară. Iată de ce această ştiinţă e îngrozitoare, chiar atunci când constituie un panaceu. E cu neputinţă să te gândeşti la cer într-un fel omenesc... să te gândeşti la ceea ce e cerul în esenţa lui, fără ca pe dată să nu

se suprapună un coşmar. E mai bine... e mult mai bine ca omul să uite, de univers, decât să-l poarte în minte... Dar spuneaţi că nu aţi venit aici de dragul universului... îmi pot îngădui să vă întreb ce v-a adus, Lady Costantine?

Tânăra rămase o clipă pe gânduri,

suspină, apoi se întoarse spre el cu un aer patetic.

— Imensitatea subiectului în care m-ai antrenat l-a strivit cu totul pe al meu. Al dumitale e celest; al meu e lamentabil de uman! Şi ce-i mărunt trebuie să cedeze locul la ceea ce e măreţ.

— Dar făcând

abstracţie de magnitudini şi de macrocosm, e ceva important, în sensul uman? întrebă el, lăsându-se în sfârşit atras de felul ei de a pune problema.

Începuse, în cele din urmă, să înţeleagă, în ciuda maniei care-l poseda, că şi ea avea ceva serios de spus.

— E important în măsura în care frământările personale sunt importante.

În pofida ideii ei preconcepute de a veni la Swithin ca o patroană la subaltern, sau ca o castelană la paj, se lăsa atrasă într-o discuţie confidenţială cu el. Amplele şi

romanticele lui strădanii îi confereau o forţă şi un farmec personal la care ea nu putea rămâne rece. În pofida imensităţilor coborâte de acest tânăr din înalturi până la ea, cei doi deveniseră, în mod inconştient, egali. Şi, mai mult, Lady Constantine avea o

înclinaţie înnăscută de a se bizui mai mult pe emoţiile ei trecătoare, de femeie, decât pe constanta ei poziţie de stăpână a ţinutului.

— O să amân chestiunea pe care am vrut să ţi-o încredinţez, reluă ea, zâmbind. Trebuie să mă mai gândesc.

Acum o să plec.

— Îmi îngăduiți să vă conduc pe drumul dintre copaci și peste câmp?

Ea nu răspunse nici da, nici nu. După ce coborâră treptele, își croiră drum printre brazi, apoi străbătură țarina. Printr-o ciudată coincidență, când se apropiară de

Casa Mare, Swithin făcu următoarea remarcă:

— S-ar putea să vă intereseze să ştiţi, Lady Constantine, că steaua aceea mijlocie pe care o vedeţi acolo, jos, înspre sud, străluceşte acum chiar deasupra lui Sir Blount Constantine, în centrul Africii.

— Ce bizar că ţi-a venit tocmai acum să rosteşti aceste cuvinte! răspunse ea. Ai deschis, în locul meu, exact chestiunea despre care venisem să-ţi vorbesc.

— O chestiune personală? întrebă el surprins.

— Da. Şi cât de măruntă pare acum,

după miracolele noastre astronomice! Totuşi, în timp ce veneam spre dumneata, depăşise toate problemele obişnuite ale vieţii mele, în aceeaşi măsură în care cele ce mi-ai relevat dumneata au depăşit această măruntă preocupare personală.

Dar, urmă ea cu un râs uşor, dacă tot am venit, mă voi strădui să cobor îndărăt la acele efemere nimicuri care sunt tragediile umane, şi voi încerca să-ţi explic. Lucrul cel mai important este că am nevoie de o persoană care să mă ajute; nu cred că cineva să fi

avut vreodată mai multă nevoie de sprijin. De zile întregi sunt în căutarea unui prieten de încredere, care s-ar învoi să întreprindă o misiune secretă pentru mine. E necesar ca mesagerul meu să fie o persoană cultivată, inteligentă şi discretă, îmi promiţi solemn, în

ceea ce priveşte ultimul punct, că ai să păstrezi o tăcere de mormânt?

— Din toată inima, Lady Constantine.

— Dă-mi dreapta dumitale ca să încheiem pactul.

Swithin îi dădu mâna şi înălţă la buze degetele ei. În relaţia lor, respectul ce-l

purta stăpânei comitatului era sporit şi de admiraţia tânărului de douăzeci de ani faţă de femeie de douăzeci şi opt sau douăzeci şi nouă.

— Îţi acord toată încrederea mea, spuse ea. Mai e ceva, în afară de condiţiile pe care ţi le-am înşirat mai înainte, e necesar ca

agentul meu să-l fi cunoscut bine din vedere pe Sir Blount Constantine, atunci când acesta se afla aici. Pentru că misiunea e în legătură cu soţul meu; am aflat ceva despre el care m-a tulburat profund.

— Îmi pare foarte rău.

— Şi în toată

parohia asta nu există decât doi oameni în stare să îndeplinească toate condiţiile: domnul Torkingham şi dumneata. L-am chemat pe domnul Torkingham şi a venit. Dar nu i-am putut spune nimic. Am simţit, în ultimul moment, că el nu va accepta să mă

servească. Şi atunci m-am gândit la dumneata, simţind că vei accepta. Uite despre ce e vorba: soţul meu m-a lăsat să cred, atât pe mine cât şi pe toţi cei din jur, că se găseşte în Africa, unde vânează lei. Şi am primit de curând o scrisoare misterioasă care mă informează că

a fost văzut la Londra, în împrejurări foarte discutabile. Doresc să verific această afirmaţie. Eşti gata să pleci?

— În ce mă priveşte, m-aş duce şi la capătul pământului pentru dumneavoastră, Lady Constantine; dar...

— Niciun dar!

— Cum aş putea

pleca acum?

— De ce nu?

— Eu pregătesc un studiu asupra stelelor variabile. Şi există una pe care o ţin sub observaţie de câteva luni de zile, şi pe ale cărei variaţiuni se întemeiază în bună măsură această mare teorie a mea. Până acum s-a susţinut că

variaţiunile ei ar fi neregulate. Ori eu am detectat o certă periodicitate în această aşa-zisă neregularitate. Teorie care, dacă va fi dovedită, va adăuga unele date foarte valoroase la ceea ce s-a cunoscut până acum asupra acestei chestiuni, de fapt una

din cele mai interesante, derutante şi sugestive din întregul câmp al astronomiei. Şi acum, pentru ca teoria mea să poată fi dovedită, va trebui să aibă loc o subită variaţie, până într-o săptămână sau cel mult două, variaţie prevăzută de mine. Şi trebuie să veghez

noapte de noapte, ca nu cumva să-mi scape, înţelegeţi de ce sunt nevoit să refuz, Lady Constantine?

— Ştiam eu că tinerii sunt extrem de egoişti.

— Dacă aş pleca acum, ar însemna să-mi zădărnicesc munca de un an de zile! răspunse Swithin,

vădit insultat. Nu aţi mai putea aştepta încă două săptămâni?

— Nu... nu! Te rog uită ce ţi-am cerut. Nu vreau să-ţi creez niciun impediment.

— Lady Constantine, nu fiţi supărată pe mine! N-aţi vrea cumva... nu s-ar putea ca dumneavoastră să

urmăriți steaua în tip ce eu aș fi plecat? Dacă sunteți gata să faceți efectiv acest lucru, atunci plec.

— Va fi foarte greu?

— Vor fi unele greutăți. Va trebui să veniți în turn în fiecare noapte senină, pe la ora nouă. În nopțile cu cer acoperit, va trebui să

veniţi la patru dimineaţa, dacă s-au împrăştiat norii.

— Nu mi s-ar putea transporta telescopul acasă?

Swithin clătină din cap.

— Poate că nu v-aţi dat seama de dimensiunile lui — şi de faptul că e fixat într-un cadru. Nu-mi

pot permite să-mi cumpăr un ecuatorial, şi. am fost nevoit să încropesc un aparat după propriile mele metode, aşa încât să-mi poată suplini în oarecare măsură ecuatorialul. Mă rog, *ar putea* fi mutat, dar eu nu mă încumet să-l ating.

— Bine, atunci o să

mă duc eu la telescop, răspunse ea cu o emfază care nu era sută la sută glumeaţă. Eşti tânărul cel mai lipsit de galanterie pe care l-am cunoscut vreodată. Dar presupun că trebuie să fac această concesie ştiinţei. Da, voi urca în turn în fiecare seară la ora nouă.

— Şi singură! Prefer ca localnicii să nu afle despre cercetările mele.

— Şi singură! repetă ea copleşită de inflexibilitatea lui.

— Şi când va fi necesar, nu vă veţi sustrage de la observaţia din zori?

— Îţi dau cuvântul meu.

— Şi eu vi-l dau pe al meu. Presupun că n-ar fi trebuit să ridic atâtea pretenţii...

Acum vorbea în el conştiinţa emoţională a propriei lui insignifianţe, stare care face posibile asemenea schimbări de dispoziţie.

— M-aş duce oriunde pentru

dumneavoastră — aş face orice pentru dumneavoastră — chiar în clipa asta — mâine sau oricând doriţi. Dar acum, trebuie să vă întoarceţi cu mine în turn, să vă explic procesul de observaţie şi de notare.

Făcură cale întoarsă, şi paşii li se

imprimară pe stratul fragil de brumă care se lăsase, în timp ce două stele din constelaţia Gemenilor priveau la siluetele ce se strecurau printre copaci, de parcă cele două făpturi omeneşti ar fi fost o întrupare a lor. Sus, pe turn, avu loc un curs de instructaj. Când

instrucţiunile luară sfârşit şi Swithin o conduse din nou la Casa Mare, ea îl întrebă:

— Când vei putea pleca?

— Acum, răspunse el.

— Cu atât mai bine. Poţi prinde trenul de noapte.

CAPITOLUL 5

În cea de a treia dimineaţă după plecarea lui Swithin, Lady Constantine îşi cercetă cu înfrigurare scrisorile primite. Cu toate că se deşteptase înainte de ora patru dimineaţa şi se dusese la turn, traversând câmpul în lumina

leşioasă a zorilor, când fiece fir de iarbă şi fiecare crenguţă par îmblănite de brumă, nu se simţea ostenită. Aşteptarea unei veşti poate risipi într-o clipită greutatea de pe pleoape, adunată într-o zi de apatie.

Aşa cum sperase, găsi o scrisoare de la Swithin St Cleeve:

“Scumpă Lady Constantine,

Mi-am încheiat misiunea cu succes şi mă întorc mâine la zece seara. Sper că aţi urmărit cu perseverenţă cercetările. Duminică seara, uitându-mă la stea printr-un binoclu de operă, am avut

impresia că s-a produs o oarecare schimbare, dar nu pot avea nicio certitudine. Aştept cu nerăbdare să citesc notele dumneavoastră din acea seară. Vă rog, nu neglijați să notați pe moment orice alternare Remarcabilă, atât în ce priveşte culoarea

cât şi intensitatea. Şi fiţi, vă rog, cât se poate de exactă în înregistrarea timpului, aşa cum v-am indicat.

Rămân, scumpă Lady Constantine, al Dvs. Credincios, Swithin St Cleeve”

Niciun cuvânt despre rezultatul

misiunii pe care i-o încredinţase; gândurile lui nu gravitau decât în jurul astronomiei. Îşi încheiase cu succes misiunea şi totuşi nu răspundea cu un da sau un nu la marea ei întrebare: dacă soţul ei se dezmăţa sau nu la Londra: la adresa pe care i-o dăduse ea.

— A existat vreodată cineva care să-ţi aţâţe mai puternic curiozitatea? strigă ea.

Oricum însă, nu mai avea mult de aşteptat. Drumul pe care avea să se întoarcă Swithin era la o aruncătură de băţ de conac şi, cu toate că, din motive bine definite, îi

interzisese să o viziteze la ora târzie a sosirii lui, ar fi putut să-l întâmpine ea. La orele zece şi douăzeci ieşi pe alee şi rămase pitită în întuneric. Şapte minute mai târziu îi auzi paşii şi-i zări silueta conturându-se într-o spărtură de lumină dintre copaci. Într-o

mână ţinea o valiză, pe braţ îi atârna o manta grea şi sub braţ strângea un pachet care părea a fi foarte preţios după felul cum îl purta.

— Lady Constantine? întrebă el cu glas scăzut.

— Da, răspunse ea tulburată, întinzându-i amândouă mâinile,

deşi era clar că el nu se aşteptase la niciuna.

— Aţi urmărit steaua?

— Am să-ţi povestesc totul în amănunt dar, te rog, vorbeşte-mi mai întâi despre misiunea dumitale.

— Da, e în regulă. Aţi urmărit-o în

fiecare noapte, n-aţi omis vreuna?

— Am uitat să mă duc... de două ori, murmură ea spăşită.

— O, Lady Constantine! exclamă el îngrozit. Cum aţi putut să mă trădaţi în felul ăsta? Ce să mă fac acum?

— Te rog să mă ierţi. Într-adevăr, n-am

avut încotro. Am observat-o şi am tot observat-o şi nimic nu s-a întâmplat; şi când mi-am dat seama că nu se întâmplă absolut nimic cu steaua, vigilenţa mea a mai slăbit.

— Dar însuşi faptul că nu se întâmplă nimic făcea mai plauzibilă apropierea

schimbării.

— L-ai... văzut?... începu ea pe un ton de implorare.

Swithin oftă, îşi smulse gândurile, coborându-se la lucruri sublunare şi istorisi pe scurt povestea călătoriei lui. Sir Blount Constantine nu se afla la adresa care-i fusese

semnalată ei în scrisoarea anonimă. Era vorba de o confuzie. Swithin văzuse persoana în cauză. Semăna leit cu Sir Blount; dar era un străin.

— Vai, cum aş putea să te răsplătesc! exclamă ea, după ce-i auzise relatarea.

În niciun alt chip

decât urându-mi succes în legătură cu ce am să vă povestesc eu acum. Vorbea cu o misterioasă exaltare. Vedeţi pachetul ăsta? Aici zace faima mea.

— Dar ce-i acolo?

— O lentilă uriaşă pentru marele telescop pe care o să-l construiesc. Puteţi fi sigură că un asemenea

obiect extraordinar pentru propăşirea ştiinţei nu a trecut niciodată graniţele acestui ţinut.

Îşi scoase de sub braţ pachetul cocoloşit cu atâta grijă; avea forma unui disc rotund şi plat, ca o farfurie întinsă, învelită în hârtie.

Pornind să-i explice

cu lux de amănunte planurile lui, o conduse până aproape de uşa pe care ieşise ca să-l întâlnească. Era o portiţă tăiată într-un zid, ce despărţea parcul mare de terasele grădinii. Ajunşi aici, Swithin îşi lăsă o clipă valiza şi pachetul pe creasta de zid de unde începea

balustrada, ca să-şi ia rămas bun de la Lady Constantine. Apoi se întoarse şi, apucând mânerul valizei, în semiobscuritate, lovi, fără să vrea, pachetul care se răsturnă peste parapet. Căzu de la o înălţime de trei sau patru metri, pe aleea pavată de dedesubt.

— Dumnezeule

mare! strigă Swithin, îngrozit.

— Ce e!

— Lentila mea s-a spart!

— E ceva foarte scump?

— Am dat pe ea toţi banii pe care-i aveam pe lume.

Alergă pe scări, până la aleea de jos, cu Lady Constantine

pe urmele lui.

— E un obiect fantastic, o lentilă groasă de douăzeci de centimetri, de primă calitate. Am profitat de călătoria la Londra ca să mi-o procur. De şase săptămâni tot lucrez la tubul pe care l-am construit din carton presat; şi cum îmi mai lipseau

douăzeci de lire ca să cumpăr lentila, i-am împrumutat de la bunica, din ultima ei îndemnizaţie anuală. Ce mă fac, ce mă fac?

— Poate că nu s-a spart.

Swithin se lăsă în genunchi, găsi pachetul şi-l scutură. Se auzi clinchet de sticlă spartă. Tânărul

îşi şterse cu dosul palmei fruntea asudată şi începu să se învârtească de colo-colo ca un leu în cuşcă.

— Telescopul meu! De luni de zile visez la lentila asta! Acum posibilitatea de a monta un telescop adevărat, puternic, e moartă şi îngropată! O

cruzime incredibilă! Cum de s-a putut întâmplă?... Lady Constantine, mi-e ruşine că m-am dat în spectacol în faţa dumneavoastră. Vai. Dar dacă aţi şti, Lady Constantine, ce înseamnă pentru o persoană angajată în cercetări ştiinţifice să aibă la îndemână

mijloacele prin care-şi poate verifica o teorie, şi să le vadă sfărâmate în ultimul moment! Era vorba de o înfruntare între mine şi lumea întreagă! Şi dacă lumea întreagă, în afară de forţa ei naturală, mai profită şi de accidente care o favorizează, eu ce şanse mai am?

Tânărul astronom se rezemă cu spatele de zid şi rămase tăcut. Durerea care-l chinuia putea fi asemuită cu cea a lui Palissy[8] în încleştările sale cu soarta potrivnică.

— Nu te necăji, te rog! îl imploră Lady Constantine. Ce ghinion nenorocit! Te

compătimesc din toată inima. Nu poate fi reparată?

— Reparată? — Nu, nu!

— Şi nu mai poţi folosi câtva timp încă lentila veche pe care o ai?

— E de o calitate absolut inferioară, ieftină, proastă.

— Am să-ţi procur

eu altă lentilă — da, zău aşa, ţi-o procur. Dă-mi voie să-ţi cumpăr alta cât mai curând posibil.

Aş face orice ca să te ajut în necazul ăsta, pentru că ţin să te văd ajungând un astronom de vază. Ştiu că vei ajunge un mare astronom, în ciuda acestui ghinion.

Haide, spune că-mi dai voie să-ţi cumpăr o lentilă nouă.

Swithin îi luă mâna. Simţea că nu poate da glas cuvintelor care-l înecau.

Câteva zile mai târziu, un pachet cu o formă curioasă sosi la Casa Mare. Îi era adresat Lady-ei

Constantine şi pe el scria “A se mânui cu grijă”. Lady Constantine desfăcu parţial ambalajul, apoi luă coletul în birouaşul ei. După masa de prânz, când se îmbrăcă pentru plimbare, scoase din cutia de carton un obiect învelit în hârtie, de forma celui

care suferise nefericitul accident. Ascunse pachetul sub mantia ei, de parc-ar fi fost vorba de ceva furat, şi traversând cu paşi rari peluza, ieşi pe portiţa din zid despre care am mai vorbit, apoi o porni în viteză spre coloana Rings-Hill.

Era o după-amiază

însoritã, de primãvarã timpurie, şi razele înfierbântau pãrţile dinspre sud-vest, deşi prin locurile mai umbrite adãstau încã rãmãşiţele de iarnã. Ciorile de câmp începuserã sã-şi clãdeascã cuiburi noi, sau sã le repare pe cele vechi, şi îşi chemau zgomotos

vecinii pentru a le cere sfaturi în materie de arhitectură. La un moment dat, Lady Constantine se abătu din drum, de parcă luase hotărârea să se îndrepte spre căsuța unde locuia Swithin, pe urmă însă păru să se răzgândească şi se duse drept spre coloană.

Când se apropie de turn îşi ridică privirile; dar din cauza înălţimii parapetului, cineva aflat sus nu putea fi zărit, decât dacă ar fi stat în vârful picioarelor. Lady Constantine îşi spuse că tânărul ei prieten ar putea-o vedea şi veni în întâmpinarea ei. Găsind uşa

neîncuiată şi cheia în broască, fu sigură că Swithin se afla acolo. Totuşi, de sus nu răzbea niciun zgomot, aşa încât Lady Constantine începu să urce treptele.

În vârful turnului se întâmplase următoarele: fiind o după amiază excepţional de

frumoasă, Swithin urcase pe la ora două şi, aşezându-se la măsuţa construită tot de el, începuse să-şi răsfoiască notele şi să cerceteze nişte gazete astronomice pe care le primise în acea dimineaţă. Soarele încingea spaţiul scobit al acoperişului, încălzindu-l ca pe o

cadă, iar marginile parapetului îl apărau de orice adiere de vânt. Deşi jos, în câmp, se instalase luna februarie, pe acoperiş te simţeai în luna mai. Atmosfera caldă şi liniştită şi faptul că înainte cu o noapte îşi prelungise veghea până după ora două, îl făcură acum

pe Swithin ca, după o jumătate de oră de lectură, să se lase cuprins de toropeală. Aşternu peste metalul acoperişului o scoarţă groasă pe care o ţinea acolo, se întinse lângă parapet şi, curând, se lăsă furat de somn.

Zece minute mai târziu, un foşnet de mătăsuri străbătu

scara spiralată care ducea sus şi, după o scurtă şovăială, silueta Lady-ei Constantine îşi făcu apariţia în cadrul uşiţei. La început, nu-şi dădu seama de prezenţa lui, şi rămase locului, privind scena. Ochii i se opriră pe telescopul acum înfăşurat în prelată, pe

măsuţa încărcată de hârtii, pe scaunul lui de observaţie, pe dispozitivele cu ajutorul cărora astronomul încerca să obţină maximum de rezultate prin instrumente rudimentare. Totul era învăluit în căldură, în soare, în nemişcare, cu excepţia unei

albine singuratice care pătrunsese nu ştiu cum în concavitatea acoperişului şi acum investiga, bâzâind de zor, incapabilă să-şi dea seama că numai zburând în sus ar fi putut să evadeze. După o clipă, Lady Constantine îl zări şi pe astronom, zăcând în soare ca un marinar

pe puntea superioară a vaporului.

Lady Constantine tuşi uşor; Swithin nu se trezi. Atunci tânăra intră şi scoţând pachetul de sub mantie îl aşează pe măsuţă, Apoi aşteptă, contemplând îndelung chipul celui adormit, care i se părea deosebit de interesant.

Nu-i venea să plece, dar nici nu se putea hotărî să-l deştepte. În cele din urmă, după ce scrise pe pachet numele lui, Lady Constantine se retrase pe scări unde foşnetul rochiei se stinse încet, până la tăcere, în timp ce cobora, volută după volută, scara în formă de melc.

Swithin continuă să doarmă, chiar şi când foşnetul de mătăsuri se auzi din nou în interiorul turnului. Lady Constantine închisese uşa de jos, şi acum fâşâitul se apropiase din nou de acoperiş — fără îndoială, voise să evite riscul unei întâlniri întâmplătoare cu

vreun sătean ce hoinărea prin acele locuri. Tânăra reapăru pe acoperiş, văzu pachetul neatins şi pe Swithin adormit ca şi mai înainte, ceea ce-i procură o uşoară dezamăgire; dar nu se retrase.

Privindu-l din nou, ochii ei căpătară o expresie atât de

sentimentală şi rămaseră atât de pironiţi pe chipul cufundat în somn, de s-ar fi spus că nu şi-i mai putea dezlipi. În faţa ei se afla, sub înfăţişarea unui Antinous, dar nu *amoroso* şi nu galat, un filosof neprihănit. Buzele lui întredeschise erau

buze care vorbeau, dar nu despre iubire, ci despre spaţii de milioane de mile; ochii lui închişi erau ochi care priveau, dar nu în adâncurile altor ochi, ci în cele ale altor lumi. Sub tâmplele lui pulsau gânduri, dar nu despre frumuseţea altor femei ci despre priveliştile

siderale şi configuraţiile constelaţiilor.

În acest fel, la atracţia pe care o exercita frumuseţea lui fizică, se adăuga atracţia unei inaccesibilităţi spirituale. Influenţa nobilă a cercetărilor ştiinţifice se materializa prin

puritatea îngândurată oglindită de ochii săi ori de câte ori o privea sau i se adresa, şi de stângăcia copilărească a manierelor lui, generată de ignorarea oricărei diferenţe de sex dintre ei. De când devenise bărbat, Swithin nu privise niciodată în jos, nici măcar până la nivelul

unei Lady Constantine. În prezent, paradisul lui era realmente în ceruri, şi nu în celălalt loc unde se spune că ar putea fi găsit, adică în ochii vreunei fiice a Evei. Va reuşi oare vreodată o Circe sau o Calypso — şi dacă da, oare care dintre ele? — să frâneze

navigările nocturne ale acestui om de ştiinţa cu pârul auriu, plutirile lui în nesfârşitele spaţii celeste, şi să-l facă să zvârle calculele lui asupra forţei cosmice şi a focurilor stelare într-un limb al infernului? Oh, ce trist ar fi dacă s-ar întâmplă aşa ceva!

Lady Constantine se lăsă din ce în ce mai absorbită de asemenea reflecţii foarte feminine şi, în cele din urmă, oftă. Fără să ştie prea bine de ce. Un moment mai târziu, o expresie extrem de duioasă îi lumină ochii şi buzele şi, dintr-o dată, păru cu zece ani mai tânără

decât înainte — o fetişcană, mai tânără chiar decât el. Pe masă, printre uneltele lui, zărise o pereche de foarfeci cu care, judecând după fâşiile de hârtie din jur, Swithin obişnuia să taie curbe din hârtie groasă, necesare cine ştie cărui proces din calculele lui.

Ce capriciu, ce impuls, ce atracţie desfrânată o îmboldi pe Lady Constantine, nimeni n-ar putea şti. Dar luă foarfecele şi, aplecându-se peste tânărul adormit, îi tăie o buclă, sau mai curând un cârcel de păr auriu — pentru că fiecare şuviţă din părul lui nu se înela,

ci se răsucea la capete. Şuviţa de păr căzu pe scoarţă. O ridică în grabă, puse foarfecele la loc pe masă şi, ca şi cum demnitatea ei se ruşinase brusc de asemenea fantezie, Lady Constantine se retrase spre uşă şi coborî în grabă scara.

CAPITOLUL 6

După ce îşi făcu somnul, Swithin se deşteptă. Fără surpriză, pentru că i se întâmplă adeseori să tragă câte un pui de somn ziua, răscumpărându-şi astfel ceasurile de noapte pierdute. Primul obiect care-i

întâlni privirile a fost pachetul de pe masă şi, văzându-şi numele scris pe el, îl deschise fără cea mai mică ezitare.

Razele soarelui se răsfrânseră într-o lentilă de o uimitoare mărime, şlefuită cu asemenea perfecţiune, încât ochiul abia de-i putea îndura reflexele.

În faţa lui se afla un cristal în ale cărui adâncuri se vor putea vedea miracole care n-au fost nicicând relevate, de cristalele tuturor magicienilor conţi Cagliostro.

Swithin, nebun de fericire, îşi luă comoara şi o duse acasă, la telescopul încropit de el. După

aceea, porni spre Casa Mare.

Când ajunse în împrejurimile ei se sfii să intre, pentru că Lady Constantine nu-i făcuse niciodată vreo aluzie şi nu-i oferise vreodată îngăduinţa de a o vizita. Dar felul misterios în care-i lăsase pachetul părea să ceară şi din partea

lui un răspuns la fel de tainic. Întreaga după amiază hoinări la întâmplare pe lângă casă, sperând să o întâlnească la întoarcerea dintr-o plimbare cu trăsura. Din când în când, se apropia, cu un mers voit indiferent, de câte o fereastră, astfel ca ea să-l poată zări, dacă

se afla înăuntru. Dar cât ţinu lumina zilei, Lady Constantine nu se făcu văzută. Impresionat de poznaşul mister al darului ei, Swithin îşi continuă manevrele şi, după căderea întunericului, reîntorcându-se la casă, pătrunse prin portiţa din zid pe

pajiştea din faţă, unde se aşează pe parapetul care mărginea terasa.

Lady Constantine obişnuia adeseori să facă, după masa de seară, o melancolică plimbare, ceea ce se întâmplă şi de astă dată. Swithin se apropie de ea şi o întâlni exact în locul unde căzuse lentila cu

câteva nopţi înainte.

— Am dorit să vă întâlnesc, Lady Constantine. Cum a ajuns lentila pe masa mea?

Îi răspunse printr-un râs de fetişcană; nu văzu nicio ofensă în faptul că venise la ea, în felul acesta.

— Poate că a picat din nori, din pliscul

unei păsări,

— De ce să fiți atât de bună cu mine? strigă el.

— Gestul frumos, făcut de dumneata pentru mine, merita să fie răsplătii printr-un alt gest.

— Scumpă Lady Constantine! Orice descoperiri vor rezulta datorită acestei lentile

vă vor aparţine dumneavoastră în aceeaşi măsură ca şi mie, ce m-aş fi făcut fără acest dar al dumneavoastră?

— Poate că ţi-ai fi atins totuşi scopul, şi acesta ar fi fost înnobilat de lupta dumitale împotriva ghinioanelor. Sper că acum vei fi în stare să-

ţi desăvârşeşti telescopul, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

— O, da, desigur. Mi-e teamă că mi-am exteriorizat prea mult sentimentele în faţa dumneavoastră, în loc să fi adoptat o atitudine stoică, atunci, când s-a petrecut accidentul. O

lipsă de noblețe din partea mea.

— La vârsta dumitale e foarte firesc să-ți exteriorizezi sentimentele. Când te vei mai maturiza, ai să râzi de asemenea accese și de întâmplările care le-au provocat.

— Ah, îmi dau

seama că mă socotiți extrem de slab, răspunse el cu o umbră de mâhnire în glas. Dar nu o să reușiți să înțelegeți niciodată că un anume incident care a atins doar un singur, grad din cercul gândurilor dumneavoastră, a putut acoperi întreaga circumferință a

gândurilor mele. Nimeni nu poate ghici vreodată cât se întinde *şi* unde e plasat orizontul celuilalt.

După puţin timp se despărţiră şi Lady Constantine reintră în casă, unde se lăsă pradă reflecţiilor, până când o încolţi teama că-i jignise

sentimentele. Se trezi în toiul nopţii şi se gândi iar şi iar la acelaşi lucru, montându-se singură într-o stare de agitaţie febrilă. Când se crăpă de ziuă, aruncă o privire spre turn, apoi se aşeză şi, mânată de un impuls subtil, aşternu următoarea scrisoare

“Dragă domnule St Cleeve,

Nu-mi pot permite să-ți las impresia că disprețuiesc strădaniile dumitale ştiinţifice, pentru că ți-am vorbit aseară aşa cum ți-am vorbit. Cred că ai fost prea susceptibil la remarca mea. Dar poate că

erai ostenit de munca de peste zi şi mă tem că veghea de noapte te epuizează. Dacă pot să-ți fiu din nou de ajutor te rog înştiinţează-mă. Până când nu mi-ai deschis dumneata ochii, nu mi-am dat niciodată seama de grandoarea astronomiei. De asemenea, te rog să

mă ții la curent cu construcția noului telescop. Vino să mă vezi! După marea dumitale amabilitate de a fi acceptat să-mi fii mesager, simt că orice aș face pentru dumneata tot nu ar fi de-ajuns. Regret din inimă că nu ai o mamă sau o soră și mi-e milă de

singurătatea dumitale. Dar şi eu sunt foarte singură.

A dumitale,

Viviette Constantine”

Dorea cu atâta ardoare ca el să primească în aceeaşi zi scrisoarea, încât în cursul dimineţii dădu ea însăşi o fugă până la turn, preferând ca

în acest caz atât de neobişnuit să fie propriul ei emisar. Aşa cum se aşteptase, turnul era încuiat; vârî scrisoarea pe sub uşă şi se întoarse în grabă acasă. În timpul prânzului, temerile ei de a fi rănit sentimentele lui Swithin se mai temperară, ba chiar la

un moment dat, pe când îşi lua masa singuratică, exclamă în sinea ei: “Ce m-o fi apucat, să-i scriu în felul ăsta?”

După masă se repezi iarăşi până la turn mergând chiar mai repede decât în acea dimineaţă, şi aruncă o privire înfrigurată pe sub crăpătura uşii. Nu

zări nici o scrisoare şi, încercând clanţa, văzu că uşa fusese descuiată. Deci Swithin venise între timp şi scrisoarea ei dispăruse.

Simţi urcându-i-se în obraji o roşeaţă care părea să spună: “Tânărul asta începe să mă intereseze nebuneşte!” Pe scurt,

îşi dădea singură seama că încălcase graniţele demnităţii. Instinctele ei nu se prea ajustau la formalităţile impuse de situaţia ei. Se întoarse acasă cam dezumflată.

Dacă, în aceste momente, vreun concert, vreun bazar, vreo conferinţă, vreo

reuniune filantropică ar fi solicitat patronajul şi sprijinul Lady-ei Constantine, împrejurarea ar fi fost probabil suficientă ca să-i îndepărteze gândurile de la Swithin St Cleeve şi de la astronomie, cel puţin pentru câtva timp. Dar cum un asemenea eveniment

nu se ivea la orizont — Casa şi parohia Welland fiind destul de izolate de oraşele mari sau de localităţile balneare — vidul se perpetua atât în viaţa ei exterioară cât şi în cea lăuntrică.

Swithin nu-i răspunse la scrisoare: şi nici nu veni s-o viziteze în urma

invitaţiei făcute, pe care Lady Constantine o regretase, împreună cu tot restul scrisorii, ca fiind prea cald neprotocolară pentru o situaţie care nu trebuia sub niciun chip să devină echivocă. A-i vorbi cu duioşie era una, şi a-i scrie era alta — aceasta a fost

sentimentul care o măcinase îndată după ce-i trimisese scrisoarea. Dar acum, reacţia lui de tăcere şi evitare — deşi era probabil rezultatul unei pure inconştienţe din parte-i — o făcură pe Lady Constantine să uite de toate consideraţiile ei anterioare. Ori de câte

ori îi cădeau privirile pe coloana Rings-Hill se întreba plină de solicitudine, oare ce-o fi făcând Swithin. Fiind o femeie adevărată, era gata să adopte cele mai improbabile posibilităţi, transformându-le în realităţi imediate, cu condiţia ca să fie

îndeajuns de tragice. Drept care acum se temea că i se întâmplase ceva lui Swithin St Cleeve. Şi totuşi nu încăpea nici o îndoială că era atât de cufundat în construcţia noului telescop, încât orice altceva îi ieşise din minte.

Duminică, între

slujba de dimineaţă şi cea de seară, Lady Constantine dădu o raită prin satul Micul Welland, mai cu seamă pentru a oferi un prilej de plimbare mai lungă câinelui ei, un Saint Bernand mare, la care ţinea mult. Distanţa era scurtă, şi se întoarse pe o cărare îngustă, despărţită de

râu printr-un gard viu, prin ale cărui rămurele desfrunzite undele însorite îi aruncau săgeți de argint în ochi. Aici îl descoperi pe Swithin, rezemat de o poartă, privind la râu.

Mai întâi câinele atrase atenția tânărului; apoi auzi şi paşii ei şi se întoarse.

Niciodată nu-l văzuse arătând atât de amărât.

— Nu mi-ai făcut o vizită, deşi te-am invitat, i se adresă Lady Constantine.

— Telescopul meu cel mare nu funcţionează, îi răspunse el pe un ton lugubru.

— Îmi pare rău. Şi

asta te-a făcut să mă dai cu totul uitării?

— Ah, da; mi-aţi scris o scrisoare foarte amabilă la care ar fi trebuit să vă răspund. Ca să vă spun drept, într-adevăr *am uitat*, Lady Constantine. Noul meu telescop nu funcţionează şi nu ştiu ce să mă fac.

— Te-aş putea ajuta

cu ceva?

— Nu, mă tem că nu. Şi apoi m-aţi ajutat îndeajuns.

— Ce te-ar putea salva din toate dificultăţile dumitale? Trebuie să existe ceva.

Swithin clătină din cap.

— Nu există niciun fel de soluţie?

— Ba da, răspunse

el, privind ca hipnotizat la râu. O soluţie există, desigur... de pildă un ecuatorial.

— Ce-i asta?

— Pe scurt, o imposibilitate. E un instrument splendid, cu o deschidere a obiectivului de vreo douăzeci sau douăzeci şi doi de centimetri, a

cărui axă e montată paralel cu axa pământului şi care e dotat cu cercuri gradate ce indică exact latitudinile şi longitudinile corpurilor cereşti; şi mai are în plus oculare speciale, un vizor, şi tot felul de dispozitive, un mecanism de

ceasornic care face telescopul să urmărească mişcarea exactă a astrelor, nu pot să vă descriu nici jumătate din toate calităţile lui. Ah, desigur, un ecuatorial ar fi soluţia!

— Ecuatorialul este unicul instrument care te-ar putea face fericit?

— Da, sigur.

— Ei bine, o să văd ce pot face.

— Dar, Lady Constantine, strigă astronomul uluit, un ecuatorial ca ăsta pe care vi l-am descris eu costă cât două piane mari.

Informaţia o cam zgudui: dar îşi recăpătă stăpânirea de

sine, cu eleganţă, şi adăugă:

— N-are importanţă. O să mă informez.

— Dar n-ar putea fi montat pe turn fără ca lumea să observe. Ar trebui fixat în zid. Şi apoi are nevoie de un acoperământ ca să-l apere de ploaie. Mă rog, ar merge şi o prelată.

Lady Constantine reflectă:

— Înţeleg că-i o treabă complicată, spuse ea. Deşi în ce priveşte fixarea în zid şi acoperişul ţi-aş da desigur consimţământul să aduci vechii coloane orice transformări doreşti. Muncitorii mei l-ar putea fixa în

zid, nu?

— Da, desigur. Dar ce-ar spune Sir Blount dacă s-ar întoarce acasă şi ar vedea transformările?

Lady Constantine îşi întoarse capul pentru a ascunde brusca paloare a obrajilor ei.

— Ah, soţul meu... şopti ea... Acum mă duc la biserică, adăugă

pe un ton reţinut, dar uşor repezit. Mă voi gândi la această chestiune.

În biserică, se întâmplă cu Lady Constantine ce se întâmplase cu Lord Angelo din Viena[9], într-o situaţie similară: cerul căpătă din parte-i doar

cuvinte goale, în timp ce gândirea ei nu auzea ce-i rostea limba. Îşi revenise repede din consternarea momentană provocată de dorinţa lui Swithin. Posibilitatea ca acest tânăr astronom să devină, datorită ajutorului ei, un reputat om de ştiinţă

era un gând care o umplea de o tainică plăcere. Şi a-i oferi un ajutor material imediat era o acţiune care o fascina; un canal nou şi neaşteptat pentru “emoţiile ei schilodite şi înfrânate”[10]. Lady Constantine, înarmată cu o experienţă mult

mai solidă decât a tânărului, îşi dădea seama că şansele erau de unu la un milion ca Swithin St Cleeve să ajungă membru al Societăţii Regale de Astronomie sau astronom special la Greenwich. Totuşi, acea şansă de unu la un milion era una dintre posibilităţile

care, pentru o femeie inteligentă şi o fantezie temerară, sunt mai atractive decât cele lipsite de savoarea aventurii. Chestiunea ecuatorialului era serioasă; dar o scânteie din entuziasmul lui Swithin îi aprinsese şi ei imaginaţia în

asemenea măsură, încât nu se putea gândi la nimic mai plăcut decât cum să obţină importantul instrument.

Când Tabitha Lark sosi a doua zi la Casa Mare în loc să o găsească pe Lady Constantine lâncezind în pat, ca de obicei, o descoperi în

bibliotecă, răsfoind toate lucrările de astronomie pe care le putuse dezgropa din rafturile mâncate de carii. Dar cum aceste publicaţii aveau o vârstă venerabilă în raport cu o ştiinţă ce se dezvolta atât de rapid, nu-i puteau fi de prea mult ajutor. Cu toate acestea,

ecuatorialul îi bântuia fantezia, până când Lady Constantine deveni la fel de nerăbdătoare ca şi Swithin să vadă un asemenea aparat instalat pe coloana Rings-Hill

Urmarea fu că doamna trimise în aceeaşi seară un

curier în satul Welland de Jos, unde era situată căsuţa bunicii lui Swithin, invitându-l pe tânăr să se prezinte a doua zi la reşedinţă, la orele douăsprezece.

La rândul său, Swithin îi trimise un respectuos şi grăbit răspuns de acceptare. Această făgăduinţă a

fost de ajuns ca dimineaţa de a doua zi să dea prospeţime întregii ei făpturi, o prospeţime ce luase locul plictiselii grele ca plumbul pe care o afişa de obicei întreaga dimineaţă şi uneori chiar şi mai târziu. În realitate, Swithin constituia o atractivă intervenţie

între ea şi disperare.

CAPITOLUL 7

În acea dimineaţă o ceaţă deasă şterse contururile copacilor din parc; atmosfera alburie se lipea de pământ ca o ciupercă uriaşă crescută din el, făcând gazonul vălurit să pară vâscos şi jilav. Dar Lady Constantine se aşează în fotoliul ei,

aşteptând sosirea fiului fostului vicar, cu o seninătate ce nu putea fi tulburată sau spulberată de spaţiile vătuite de afară.

La douăsprezece fără două minute se auzi sunând clopotul de la uşă şi pe faţa doamnei se aşternu o expresie care nu era nici aceea a unei

mame, nici a unei surori nici a unei îndrăgostite, dar care, într-un chip greu de explicat, se alcătuia din toate aceste trei. Uşa fu deschisă şi tânărul condus înăuntru; ceaţa i se aninase de părul în care Lady Constantine desluşi locul de unde îi retezase o şuviţă.

O anumită muţenie a lui, care din punct de vedere monden putea fi socotită drept un defect, i se păru ei acum un atribut foarte atractiv. Swithin părea puţin alarmat.

— Lady Constantine, am făcut ceva de-aţi trimis după mine...? începu el cu răsuflarea tăiată,

privind-o drept în faţă.

— A, nu! Eu am hotărât să fac ceva — asta-i tot, îi răspunse zâmbind şi întinzându-i mâna pe care el abia de i-o atinse. Nu mai fi atât de îngrijorat. Ia spune-mi cine fabrică ecuatoriale?

Remarca avu efectul deschiderii unui stăvilar şi, pe loc, se

pomeni inundată de toate informaţiile privitoare la opticienii astronomi. După ce-i oferi detaliile cerute, Swithin păru să ardă de curiozitatea de a şti la ce serveau toate astea.

— Nu am de gând să-ţi cumpăr un ecuatorial, îi spuse ea cu blândeţe.

Tânărul arăta de parcă era gata să leşine.

— Bineînţeles că nu. Nici nu doresc. Eu... n-aş fi putut accepta aşa ceva, bâigui el.

— Dar am de gând să cumpăr unul pentru *mine*. Vreau să am şi eu o manie, şi voi alege astronomia. Voi fixa ecuatorialul meu

pe turn.

Swithin se luminează la faţă.

— Şi te voi lăsa să-l foloseşti oricând vei dori. Pe scurt, Swithin St Cleeve va fi astronomul regal al Lady-ei Constantine, iar ea... iar ea...

— Va fi regina lui.

Cuvintele nu pierdură nimic din

efect, deşi fuseseră rostite pe tonul cuiva care doreşte doar să încheie *o* frază rămasă în suspensie.

— Ei, asta e ceea ce am hotărât să fac, reluă Lady Constantine. Voi scrie pe dată opticienilor despre care mi-ai vorbit.

Se părea că lui

Swithin nu-i rămăsese altceva decât să-i mulţumească pentru privilegiul oferit, oricând avea să intre acesta în funcţiune, lucru pe care se şi grăbi să-l facă; apoi se pregăti să plece. Dar Lady Constantine îl reţinu întrebându-l:

— Mi-ai văzut vreodată biblioteca?

— Nu, niciodată.

— Nu-mi spune că nu te-ar interesa s-o cercetezi.

— Ba da.

— A treia uşă pe dreapta. O poţi descoperi singur şi poţi rămâne acolo cât îţi face plăcere.

Swithin ieşi din camera de zi, se îndreptă spre

încăperea indicată şi se amuză să cotrobăiască prin acel "suflet al casei", cum îl numeşte Cicero, până când auzi gongul de prânz răsunând din foişor. Se gândi că-i vremea să se ducă acasă şi coborî treptele bibliotecii. Dar chiar în acea clipă se ivi o slujnică şi-l

întrebă dacă doreşte ca prânzul să-i fie servit acolo. La răspunsul său afirmativ, apăru un platou rezemat de pântecele unui fecior şi, spre marea lui surpriză, Swithin văzu că i se pusese la dispoziţie un fazan întreg.

Cum la gustarea de

dimineaţă la ora opt, şi cum de atunci se vânturase mult prin aer liber, pofta de mâncare a acestui Adonis-astronom căpătase proporţii considerabile. Cât trebuia să mănânce din fazanul acela fără să jignească simţămintele patroanei lui, Lady

Constantine, când el de fapt l-ar fi putut mânca în întregime, era o problemă disputată între cantitatea, din ce în ce mai mare, ingerată, şi cea, din ce în ce mai mică, rămasă pe farfurie. Când, în cele din urmă, se decise să ajungă la un punct final, uşa bibliotecii se

deschise încetişor.

— A, încă n-ai terminat? pluti peste umărul lui delicata întrebare.

— Ba da, vă mulţumesc, Lady Constantine, răspunse sărind de pe scaun,

— De ce-ai preferat să mănânci în încăperea asta îmbâcsită şi prăfuită?

— Am crezut... că aşa-i mai bine, răspunse Swithin cu simplitate.

— În camera cealaltă ne aşteaptă fructe, vino dacă vrei. Sau poate că preferi să nu vii?

— Ba da, aş fi foarte bucuros, răspunse Swithin, călcând peste şervetul ce-i căzuse pe

jos şi urmând-o pe Lady Constantine care-l conduse în încăperea alăturată.

Aici, în timp ce ea îl întreba ce citise în bibliotecă, el se aventură, cu modestie, să ia un măr în a cărui savoare recunoscu gustul merelor furate odinioară, în copilărie, din livezile lui Sir

Constantine, mult înainte ca soţia acestuia să fi apărut în scenă. Lady Constantine îşi exprimă presupunerea că cercetarea lui se rezumase la sublima sa pasiune, astronomia.

În clipa în care gândurile i se reîntoarseră la tema

astfel reintrodusă, Swithin păru brusc maturizat.

— Da, îi răspunse el. Rareori citesc altceva. În zilele noastre, secretul unui studiu productiv este acela de a şti să eviţi orice altă preocupare.

— Ai găsit vreun tratat folositor?

— Niciunul. Teoriile

din cărţile dumneavoastră sunt tot atât de învechite ca şi sistemul ptolomeic. Gândiţi-vă numai. Enciclopedia aceea minunată, legată în piele, cu stampe, margini aurite şi amplu adnotată, cea care poartă blazonul casei dumneavoastră gravat în culori

superbe, susţine că clipirea stelelor se datorează, probabil, corpurilor cereşti care, în traiectoria lor, trec prin faţa aştrilor.

— Şi nu-i aşa? Asta am învăţat şi eu la şcoală.

Modernul nostru Eudoxus[11] se avântă acum deasupra

orizontului stingheritor al reşedinţei Lady-ei Constantine, deasupra mobilei extrem de fine, deasupra înspăimântătorilor valeţi şi feciori. Deveni firesc, sfiala i se spulberă şi ochii lui vorbiră ochilor ei aşa cum buzele lui vorbeau urechilor ei.

— Cum a putut supraviețui până azi o asemenea aberație e de neconceput! Cu patruzeci sau cincizeci de ani în urmă, François Arago[12] a stabilit definitiv faptul că aparenta clipire a stelelor este lucrul cel mai simplu din lume,

şi anume o chestiune de atmosferă. Dar nu doresc să vă vorbesc acum despre acest lucru. Relativa lipsă a clipirii stelelor în ţările calde a fost observată şi confirmată de Humboldt. Dar până şi clipirile variază. Nici o stea nu-şi fâlfâie aripile ca Sirius când e

în poziţie joasă. Licăresc în el smaragde şi rubine, flăcări de ametist şi ape de safir, într-un chip încântător la vedere. Şi asta nu-i decât o *singură* stea! La fel se întâmplă cu Arcturus şi Capella şi cu alţi aştri luminoşi mai mărunţi... Dar, desigur, vă obosesc cu

acest subiect?

— Dimpotrivă, vorbeşti atât de frumos încât aş putea sta să te ascult întreaga zi.

Astronomul îi aruncă o privire bănuitoare, dar nu descoperi nicio urmă de ironie în ochii catifelaţi, calzi, care oglindeau un adânc

interes contemplativ.

— Povesteşte-mi mai multe despre stele, urmă ea pe un ton aproape linguşitor.

După oarecare şovăială, subiectul favorit îi reveni pe buze şi-i povesti mai mult, chiar mult mai mult. Lady Constantine strecura din când în când câte

o remarcă admirativă sau câte o întrebare, învăluindu-l adeseori pe povestitor într-o privire gânditoare, reflex a unor idei nu foarte legate de spusele lui, şi-l lăsa să vorbească după placul inimii.

Înainte de a părăsi casa, noul proiect astronomic fu pus la

punct. În vârful turnului urma să se construiască un acoperământ, pentru a-l transforma într-un adevărat observator. Şi pe motiv că Swithin se pricepea mai bine ca oricare altul la tot ce trebuia făcut, îi dădu mână liberă, cerându-i să dirijeze şi să supravegheze

lucrările. La poalele turnului, urma să se clădească o cabană de lemn pentru a oferi eventualilor vizitatori ai observatorului condiţii mai lesnicioase decât scara spiralată şi acoperişul plat de metal al coloanei. Şi cum această cabană va fi complet

îngropată între brazii deşi care învăluiau partea inferioară a coloanei şi piedestalului, peisajul nu avea să fie cu nimic modificat. Şi, în cele din urmă, se va tăia o cărare prin hăţişuri, pentru ca Lady Constantine să poată veni de la conac direct la scena noului

ei obiect de studiu.

Când Swithin plecă, Lady Constantine le scrise imediat opticienilor, comandând ecuatorialul în vederea instalării căruia urmau să se facă toate aceste pregătiri.

Realizarea proiectului înainta

văzând cu ochii; şi pe măsură ce construcţiile se înfăptuiau, locuitorii satelor din jur începură să sporovăiască, zicând că Lady Constantine trecuse de la melancolie la astronomie, spre avantajul tuturor celor ce veneau în contact

cu ea.

Într-o dimineaţă, când Tabitha Lark veni ca de obicei să-i citească, se întâmplă ca Lady Constantine să se afle într-o aripă a casei pe unde rătăcea rareori. Şi de acolo, o auzi pe camerista ei discutând confidenţial cu Tabitha, într-o încăpere alăturată,

despre ciudatul şi subitul interes pentru lună şi pentru stele, care o apucase pe stăpâna ei.

— Lumea vorbeşte vrute şi nevrute, spuse camerista. Se zice — da-s singură că astea-s numai cleveteli — că cică nu luna şi nu stelele şi nu planardele o

intereseazã pe cucoanã, ci vlãjganul ãla frumos care le aduce jos de pe cer ca sã-i facã ei pe plac. Şi cum e ditamai femeie mãritatã care ar trebui sã fie datã de exemplu, mã întreb ce învaţã de la ea bietele fete nemãritate pentru care-i un pãcat şi o ruşine şi trebuie sã

strige: “Jos mâna!” când un flăcău cumsecade cutează să le atingă.

Lady Constantine simți cum îi năvălește tot sângele în obraji.

— Mă întreb ce-ar fi dacă s-ar întoarce Sir Blount pe neașteptate! Măiculiță, Doamne!

Lady Constantine simți că se preface

într-un sloi de gheaţă.

— Nu-i nimic adevărat din tot ce se spune, răspunse Tabitha cu mânie în glas. Eu pot aduce oricând dovadă că-i o minciună.

— Mă rog, nici eu nu m-aş da în lături de mi-ar pica asemenea flăcău, oftă camerista.

Şi cu aceasta

discuţia se încheie.

Observaţia Tabithei vădea că bănuielile erau încă în faşă. Cu toate acestea, fără să sufle vreo vorbă asupra celor auzite, de îndată ce Tabitha îşi sfârşi lectura, Lady Constantine zbură ca săgeata spre locul unde ştia că poate fi găsit Swithin.

Se afla în plantaţie, înfigând ţăruşi pentru a marca terenul unde urma să fie construită cabana. Lady Constantine îl strigă şi îl trase într-un loc mai îndepărtat, pe sub arborii funerari.

— M-am răzgândit, îl anunţă ea. Eu nu pot avea niciun fel de legătură cu toată

povestea asta.

— Cum aşa? întrebă Swithin uimit.

— Astronomia nu mai este mania mea şi dumneata nu mai eşti astronomul meu regal.

— O, Lady Constantine! strigă tânărul îngrozit. Dar lucrările sunt în plină desfăşurare. Eu credeam că şi

ecuatorialul a fost comandat.

Lady Constantine îşi coborî vocea, deşi în zgomotul de acolo nici trâmbiţele din Ierihon nu ar fi putut fi auzite.

— Fireşte că astronomia rămâne mania mea, dar în taină, şi dumneata vei fi astronomul meu regal tot în taină, şi

voi instala observatorul. Dar toate astea nu trebuie cunoscute de lumea din afară. Există o raţiune pentru care eu nu pot să mă las antrenată făţiş în astfel de fantezii ştiinţifice. Şi proiectul nostru trebuie modificat în acest sens. Întreaga

întreprindere îți aparține: vei închiria turnul de la mine; vei construi cabana; vei căpăta ecuatorialul. Eu îți acord doar permisiunea mea, pentru că mi-ai cerut-o. Nici nu mai poate fi vorba de cărarea directă de la parcul conacului la colină. Nu trebuie să existe

niciun fel de comunicare între casă şi coloană. Ecuatorialul va sosi pe numele dumitale, şi eu îl voi achita prin dumneata. Numele meu nu trebuie să apară nicăieri şi eu dispar cu totul din întregul plan... E necesar un camuflaj, adăugă ea suspinând.

La revedere.

— Dar de fapt sunteţi la fel de interesată ca şi până acum, şi observatorul *va fi* al dumneavoastră? o întrebă el venind în urma-i.

Swithin nu înţelegea deloc subterfugiul şi era cu totul orb în legătură

cu motivele care-l determinaseră.

— Te mai îndoieşti? Numai că nu îndrăznesc să-mi manifest făţiş interesul.

Cu aceste cuvinte, îl părăsi. Şi nu după mult timp sătenii începură să comenteze că era o aiureală să bănuieşti

c-ar fi existat ceva între Lady Constantine şi Swithin St Cleeve, cu drăciile lui cu care te uitai la stele. Doamna nu făcuse decât să-i închirieze turnul pentru a fi folosit ca observator, şi-i îngăduise să facă unele mici modificări în acest scop.

După acest episod, Lady Constantine reveni la vechea ei viaţă singuratică. Prin măsurile prompte pe care le luase, fantoma zvonului abia trezită fusese urgent expediată la culcare. Încolţise, probabil în propria ei casă, şi nu apucase să se întindă prea mult. Şi totuşi, în

pofida stăpânirii de sine, o anumită fereastră nordică din Casa Mare, care oferea o priveliște completă asupra părții superioare a coloanei, încadra foarte des chipul Lady-ei Constantine, urmărind o cupolă rotundă ce începuse să se ivească în vârful turnului.

Celor cu care venea în contact, Lady Constantine le adresă adeseori întrebări de felul ăsta:

— Domnul St Cleeve merge înainte cu construcţia observatorului său? Sper că o să-şi instaleze instrumentele în aşa fel, încât să nu

dăuneze aspectului coloanei atât de preţioasă pentru noi, fiind ridicată în memoria străbunicului scumpului meu soţ — un adevărat erou.

Cu un anumit prilej, administratorul domeniilor se hazardă să-i atragă atenţia că Sir Blount îi încredinţase ei

libertatea de a proceda, în absența lui, la închirieri pe termen scurt, astfel încât ar fi trebuit să încheie un contract dar cu Swithin, ca de la proprietar la chiriaş, conţinând o clauză care să prevadă interdicţia de a bate cuie în piatra unui monument de

asemenea importanţă istorică. Dar Lady Constantine îi răspunse că nu doreşte să apară severă faţă de ultimul reprezentant al unei familii de enoriaşi atât de vechi şi de responsabili cum era ramura dinspre mamă a lui St Cleeve, şi al unei familii atât de

onorabile ca acea a tatălui său. Aşa încât, administratorul nu avea decât să supravegheze el însuşi construcţiile domnului St Cleeve.

Mai departe, când sosi la reşedinţă o scrisoare din partea firmei de opticieni "Hilton and Pimm", anunţând că

ecuatorialul era terminat şi împachetat, şi că un specialist al lor va veni să-l monteze, Lady Constantine răspunse firmei că înştiinţarea lor ar fi trebuit adresată domnului St Cleeve, astronomul local, în numele căruia solicitase informaţiile.

Afirmă că ea personal nu are nimic de-a face cu întreaga chestiune; costul instrumentului urma să fie achitat de domnul St Cleeve, pentru a cărui onestitate garanta ea.

CAPITOLUL 8

Câteva zile mai târziu, Lady Constantine avu plăcerea să vadă îndreptându-se spre coloană un camion încărcat cu lăzi. Şi nu după mult timp, Swithin, care din ziua prânzului cu fazan nu mai călcase pragul

Casei Mari, îi ieşi în cale pe aleea pe unde ştia că se plimbă ea de obicei.

— Ecuatorialul a fost instalat şi specialistul s-a întors la firmă, o informă el cu glas şovăielnic, pentru că dispoziţiile primite din partea ei de a nu-i mai recunoaşte patronajul

continuau să-l nedumerească. V-aş ruga respectuos, Lady Constantine, să veniţi să-l vedeţi.

— Mai bine nu; nu pot să vin.

— Saturn e minunat: Jupiter e pur şi simplu sublim; şi pot desluşi stele duble în Leu şi în Fecioară, unde până acum nu

văzusem decât o singură stea. E tot ce-mi trebuie ca să mă pot avânta în studiu.

— Am să vin. Dar... nu trebuie să şopteşti un cuvânt despre vizita mea. În noaptea asta nu pot veni, dar îţi făgăduiesc o vizită în cursul săptămânii.. Dar numai o singură vizită, ca să încerc şi

eu instrumentul. După aceea va trebui să te mulţumeşti să-ţi continui studiile de unul singur.

Swithin nu păru prea afectat de acest avertisment,

— Omul de la firma "Hilton and Pimm" mi-a adus factura, urmă el.

— Cât e?

Îi comunică suma.

— Şi apoi, adăugă el mai e meşterul care a construit cabana şi cupola şi a mai făcut celelalte instalaţii. Mi-a trimis şi el nota de plată.

Îi comunică şi cea de a doua sumă.

— Foarte bine. Vor fi plătiţi. Datoriile mele trebuie plătite cu

bani gheață pe care ți-i voi înmâna foarte curând — pentru că un cec, pe numele meu, m-ar deservi. Vino astă seară la Casa Mare. Ba nu, nu... nu trebuie să fii văzut; asta-i lumea! Vino la fereastră... fereastra dinspre sud, cea paralelă cu stratul lung de ghiocei... vino

diseară pe la opt şi am să-ţi dau tot ce trebuie.

— Voi veni, Lady Constantine, răspunse tânărul.

Potrivit înţelegerii, în acea seară la ora opt, Swithin se furişă ca un strigoi pe terasă şi se îndreptă spre locul indicat. Ecuatorialul îi

absorbise în asemenea măsură gândurile, încât nici nu-şi bătuse capul să înţeleagă cum şi de ce era nevoie de atâta taină. Câte un gând răzleţ îi străbătuse mintea, făcându-l să atribuie totul dorinţei generoase a doamnei de a nu-i diminua lui prestigiul printre

localnicii mai săraci, făcându-l să apară drept obiectul patronării ei.

În timp ce stătea lângă stratul lung de ghiocei, care în ochii lui apăreau ca o Cale Lactee pământeană, fereastra învecinată se deschise încet, şi o mână împodobită cu o spumă de dantelă se

ivi, oferindu-i un mic pachet de hârtii şifonate —fără îndoială, bancnote. Mâna îi era cunoscută, şi o reţinu atât cât să-şi poată lipi buzele de ea, unica formă prin care înţelesese până acum să-şi exprime gratitudinea, fără mijlocirea cuvintelor stângace şi greoaie, un

vehicul prea grosolan pentru un conținut atât de delicat. Mâna fu retrasă în grabă, ca și cum tratamentul ce i se aplicase fusese cu totul neașteptat. După care, însă, părând să se fi răzgândit, Lady Constantine se aplecă pe fereastră și-l întrebă:

— Noaptea asta e

prielnică pentru observaţie?

— Perfectă.

Rămase tăcută o clipă.

— Atunci am să vin şi eu, şopti. La urma urmei, e totuna. Aşteaptă-mă un moment.

Swithin aşteaptă, şi după un timp apăru şi ea, înfăşurată toată,

ca o călugăriță. Coborâră împreună treptele terasei și străbătură parcul. Își vorbiră foarte puțin în timp ce înaintau pe câmp, dar la un moment dat Swithin o întrebă dacă nu dorește să se sprijine de brațul lui. Lady Constantine nu-i acceptă brațul

imediat; dar când urcară movila preistorică, prin bezna densă a brazilor, îl luă de braţ, îngreunată parcă mai curând de solitudine decât de oboseală.

Şi astfel ajunseră la poalele coloanei, în timp ce mii de spirite întemniţate păreau să-şi suspine durerea

printre ramurile funerare de deasupra capetelor lor, iar câteva crengi zgâriau zidul cu gheare diabolice, la fel de îndărătnice ca acelea înfăţişate în Ispitirea Sfântului Anton.

— Ce întuneric compact e aici! şopti ea. Mă întreb cum de poţi urmări cărarea.

Mulţi britoni din antichitate sunt probabil înmormântaţi prin locurile astea!

Swithin o conduse în partea opusă, ocolind coloana şi, după ce bâjbâi puţin, o lăsă o clipă singură, reapărând apoi cu o lampă.

— Ce-i aici? întrebă ea.

— Noua cabană de lemn.

Lady Constantine nu putu desluşi decât contururile unei căsuţe, semănând cu o cabină de baie, fără roţi[13].

— Am ţinut acolo o lampă pregătită, continuă Swithin; mi-am spus că oricând s-

ar putea să veniţi şi poate să mai aduceţi pe cineva.

— Să nu mai judeci greşit pentru că am venit singură, ripostă ea cu sensibilizată promptitudine. Există anumite raţiuni sociale care justifică purtarea mea şi despre care dumneata nu ştii nimic.

— Poate că neştiinţa mea mă discreditează.

— Deloc. E mai bine să nu le cunoşti. Fereşte-mă, Doamne, să trebuiască vreodată să ţi le lămuresc. Mă rog văd că asta-i căsuţa. Dar ard de curiozitate să ajung în vârful turnului şi să fac descoperiri.

Swithin îi lumină drumul pe scara spiralată până la templul acelui sublim mister, în pragul căruia se opri asemenea unui preot păzitor.

Acoperişul turnului era complet schimbat. Spaţiul tubular din parapet în care fusese introdus telescopul,

altădată expus soarelui şi intemperiilor, era acum acoperit cu o cupolă uşoară din lemn, căptuşită cu pâslă. Dar această cupolă nu era fixă. Jos, unde baza ei se întâlnea cu parapetul, se aflau vreo şase mingi de oţel, asemănătoare cu nişte

ghiulele de tun ce se mişcau într-un jgheab, şi pe care cupola îşi rezema întreaga greutate, într-o parte a cupolei se afla o despicătură, pe unde sufla vântul şi strălucea Steaua Nordului; spre această despicătură era îndreptat capătul marelui telescop. Iar

recent sositul obiect miraculos, cu toate cercurile, axele şi manivelele sale, fusese fixat în centrul vechiului acoperiş.

— Dar prin deschizătura asta nu poţi vedea decât o parte din cer! exclamă Lady Constantine.

Astronomul întinse un braţ şi întreaga

cupolă se roti de jur împrejur, deplasându-se pe sferele de oţel cu un bubuit ca de tunet. În locul stelei polare, care puţin mai înainte trăsese cu ochiul prin despicătură, apărură acum feţele lui Castor şi Polux, Swithin manipulă apoi ecuatorialul, reglându-l la maxima-i

capacitate.

Lady Constantine era încântată; fiind o natură impulsivă, bătu chiar din palme, dar numai o dată. Apoi se întoarse spre el:

— Spune-mi, acum eşti fericit?

— Totul vă aparţine dumneavoastră, Lady Constantine.

— În clipa de faţă.

Dar ăsta-i un cusur foarte uşor de remediat. Când e ziua dumitale de naştere?

— Luna viitoare, în şapte.

— Ei, din ziua aceea îţi va aparţine — e un dar de ziua dumitale.

Tânărul protestă — era prea mult.

— Nu, trebuie să accepţi totul —

ecuatorialul, cupola, dispozitivele, cabana, şi tot ce a fost instalat aici în scopul observaţiilor astronomice. Pe mine, posesiunea unor asemenea aparate n-ar face decât să mă compromită. Şi aşa se crede că-ţi aparţin dumitale, şi trebuie să-ţi aparţină. Nu

există alternativă. Dacă vreodată... (aici vocea ei îşi pierdu din fermitate, devenind uşor tremurătoare)... dacă vreodată vei pleca de la mine — din acest loc, vreau să spun —şi te vei căsători, şi te vei stabili definitiv în altă parte, şi mă vei uita, va trebui să iei cu

dumneata toate lucrurile astea — ecuatorialul şi toate celelalte, şi îmi vei făgădui să nu-i spui niciodată soţiei dumitale sau oricui altcuiva cum ai ajuns în posesia lor.

— Aş dori să fac mult mai mult pentru dumneavoastră, exclamă foarte

impresionatul astronom. Dacă aş putea împărţi cu dumneavoastră faima mea — presupunând că aş dobândi vreodată faimă, deşi s-ar putea să mor înainte — asta ar însemna o oarecare compensaţie. Cât despre a pleca de aici şi a mă căsători... s-ar putea să plec de aici,

dar de căsătorit nu mă voi căsători niciodată.

— De ce nu?

— O ştiinţă pe care o iubeşti îţi ţine loc de soţie — combinată poate cu o caldă prietenie faţă de cineva însufleţit de aceeaşi pasiune.

— Şi cine e prietenul însufleţit de aceeaşi pasiune?

— Aş dori să fiţi dumneavoastră.

— Pentru aşa ceva, ar trebui sau ca dumneata să devii femeie, sau eu bărbat, răspunse ea cu o mâhnire uscată.

— De ce să devin eu femeie sau dumneavoastră bărbat, Lady Constantine?

— Nu pot să-ţi

explic. Nu; dumneata trebuie să-ţi păstrezi singur toată faima şi toată ştiinţa, iar eu trebuie să-mi păstrez... amărăciunea.

Ca să-i abată gândurile melancolice — fără să-şi dea seama că în acele clipe Lady Constantine gustă voluptatea melancoliei

ei — Swithin schimbă subiectul, întrebând-o dacă vrea să se uite prin telescop.

— Da, decorul e bine amenajat în seara asta, răspunse ea privind cerul.

Apoi porniră împreună să scurteze firmamentul, rătăcind de la planete la stele, de la stele solitare la

cele duble, de la stelele duble la cele colorate, în felul uşuratic al amatorilor curioşi. Se cufundară în multitudinile de stele, altădată invizibile, din ultimele rânduri ale teatrului ceresc; straturi de constelaţii îndepărtate, ale căror forme erau noi şi

singulare; drăgălaşe steluţe licăritoare, ce-şi răspândeau de veacuri fără număr sclipitul, fără să fi îmbiat vreun singur poet pământean să le fi închinat vreun singur vers, şi fără să fi fost în stare să trimită o rază de speranţă vreunui călător noptatic,

însingurat.

— Şi când te gândeşti, rosti Lady Constantine, că întregul neam al păstorilor, încă de la începutul lumii — până şi legendarii păstori care au vegheat lângă Betleem — au intrat în mormânt fără să ştie că în afară de acea

unică stea care i-a călăuzit pe ei, mai existau sute de alte stele gata să-i slujească la fel de bine... Instrumentul ăsta îmi inspiră un soi de spaimă respectuoasă, de felul celei pe care mi-ar insufla-o un teribil vrăjitor în care aş crede cu adevărat.

Puterile lui sunt atât de uriaşe, de stranii şi de fantastice, încât mi-ar fi teamă să mă aflu singură în prezenţa lui. “Muzica a atras un înger pe pământ”[14], spune poetul, dar instrumentul ăsta atrage lumi întregi.

— Şi pe mine mă

încearcă uneori teama de cer, după ce zac un timp îndelungat pe scaun, observând stelele, răspunse Swithin. Şi când mă întorc, în drum spre casă mă urmăreşte aceeaşi teamă, pentru că ceea ce cunosc eu se găseşte tot acolo, nemişcat, dar nu-l mai pot vedea; e ca atunci

când te temi de prezenţa a ceva uriaş şi inform, care nu-ţi îngăduie să întrezăreşti decât o părticică infimă din făptura lui. La aşa ceva m-am gândit când v-am spus că imensitatea posedă, până la un anumit punct, măreţie, dar dincolo de acest punct

devine înspăimântătoare.

Şi astfel se lăsară purtaţi de observaţiile lor siderale, până când conştiinţa că aproape nicio altă viziune umană nu mai călătorea prin sfera lor de sute de milioane de mile îi făcu să simtă singularitatea acestei facultăţi, care se

identifică, pe dată, cu izolarea lor, atât de absolută, încât îi făcu să se cutremure. Noaptea, când concordanţele şi discordanţele omeneşti sunt adormite, nu există nimic care să modereze impactul infinitului mare, universul stelar,

asupra infinitului mic, spiritul uman. Şi acest lucru se întâmplă acum. Apropiindu-se de eternitate mult mai mult decât semenii lor, cei doi îi percepeau în acelaşi timp splendoarea şi oroarea. Simţeau din ce în ce mai puternic contrastul dintre măruntele lor măreţii

şi acelea printre care plonjaseră acum cu imprudenţă, până când avură senzaţia covârşirii de către prezenţa unei vastităţi pe care nu o puteau înfrunta nici măcar ca idee, şi care îi învăluia asemenea unui coşmar.

În timp ce Lady Constantine privea

prin telescop, Swithin stătu lângă ea; şi când schimbară locurile, ea stătu lângă el. Îndată ce telescopul desăvârşi descătuşarea lui Swithin din frânele trupeşti, şi spiritul lui se avântă în spaţiu, ea simţi că influenţa pe care o avea asupra-i se împuţina, până la nimic. Swithin

devenea inconştient de vecinătăţile terestre, din care făcea şi ea parte. Dar, în acelaşi timp, şi pretenţiile cu care-l înconjura ea se micşorau.

Tăcerea era ştirbită doar de ticăitul mecanismului de ceasornic care asigura rotaţia diurnă a

ecuatorialului. Stelele se mişcau pe traiectoriile lor, capătul telescopului le urmărea, dar buzele celor doi erau nemişcate. Ar fi fost zadarnic să aştepte ca el să spargă de bună voie răstimpul de muţenie. Lady Constantine îşi lăsă mâna pe braţul lui.

Swithin tresări, îşi dezlipi ochiul de pe telescop, şi se strădui să revină pe pământ printr-un efort vizibil, aproape dureros.

— Reîntoarce-te, îl ademeni ea cu o tandreţe în glas pe care orice bărbat, în afară de Swithin, ar fi găsit-o fermecătoare. Îmi dau seama că am

săvârşit nebunia de a-ţi pune la dispoziţie un instrument care mă va anihila pe mine cu totul. În ultimele zece minute nu mi-ai adresat un cuvânt.

— Mintea mi-a fost copleşită de marea mea teorie. Sper ca în curând să fiu în stare s-o public şi s-o fac cunoscută lumii

întregi. Cum, vreţi să şi plecaţi? Am să vă conduc, Lady Constantine. Când mai veniţi pe aici?

— Când marea dumitale teorie va fi publicată şi cunoscută de lumea întreagă.

CAPITOLUL 9

Dacă cineva ar fi observat-o îndeaproape pe Lady Constantine, mai cu seamă după întâlnirea mai sus descrisă, ar fi avut imaginea unei conştiinţe adânc tulburate. Câteva zile mai târziu, fiind o sărbătoare, se duse la

slujba de dimineaţă; pe chipul ei, o expresie de autentică remuşcare părea să lupte cu emoţiile şi dorul.

În afară de ea, întreaga congregaţie era constituită din preot, paracliser, câţiva copii de şcoală, şi vreo trei bătrâni care trăiau din pomeni

şi se aşezaseră chiar sub amvon. Aşa încât, când domnul Torkingham începu să-şi tune şi să-şi fulgere predica, amenințând cu pedeapsa cerului, întreaga povară a păcatelor omeneşti păru să cadă pe umerii ei care se închircină. Dar plimbându-şi

privirea peste stranele pustii, zări printr-unul din puţinele petece de geam străvezii o siluetă tinerească plimbându-se prin curtea bisericii; şi pe dată o năpădi, în mod irezistibil, însuşi sentimentul împotriva căruia venise să se roage la biserică.

Când ieşi, pornind

pe drumul spre Casa Mare, Swithin veni drept spre ea. Era un lucru cu totul neobişnuit, care implica o chestiune de mare importanţă.

— Am făcut o descoperire uluitoare în legătură cu stelele variabile, începu el direct. Va răscoli întreaga lume

astronomică, ba chiar omenirea întreagă. Bănuiam eu de mult adevăratul secret al variabilităţii stelelor; dar numai printr-o simplă întâmplare am dat peste dovada care-mi confirmă supoziţiile.

Ecuatorialul dumneavoastră a făcut-o, preabună Lady

Constantine, şi faima noastră va fi statornicită pe vecie.

Debordând de entuziasm, execută un salt în aer şi îşi flutură pălăria în semn de triumf.

— O, mă bucur atât de mult — sunt atât de fericită! exclamă ea. Dar în ce constă? Nu-ţi pierde însă vremea

povestindu-mi. Public-o imediat în vreo revistă — ţintuieşte-ţi numele de ea, altfel o să-ţi fure cineva ideea şi o să şi-o însuşească — o să ţi-o ia cineva înainte. Se va repeta povestea lui Adams şi Leverrier[15].

— Dacă-mi daţi voie să vă însoţesc, vă voi

lămuri natura descoperirii mele. Aceasta explică nuanța verzuie pe care o capătă uneori Castor, şi multe altele. V-am spus eu că voi fi un Copernic al sistemului stelar şi am şi început să fiu. Totuşi, cine ştie?

— Încetează să cazi dintr-o extremă în

cealaltă. Eu tot n-am să-ți înțeleg explicația, și prefer să nu o cunosc. Dacă e foarte importantă, mă tem că nu am să pot păstra secretul. Știi bine că nu poți avea încredere în femei în ce privește tezaurizarea unui secret valoros. Mă poți însoți o bucată de

drum... cu mare plăcere. Dar după aceea du-te repede şi scrie-ţi relatarea, astfel încât să-ţi asiguri paternitatea descoperirii... Dar ce-ai mai trudit! strigă ea cuprinsă brusc de îngrijorare când îl privi mai atent. Ochii îţi sunt înfundaţi în orbite şi pleoapele îţi

sunt roşii şi umflate. Nu te consuma în halul ăsta... te rog să n-o faci. Ai să te îmbolnăveşti, ai să-ţi epuizezi puterile.

— E drept că în ultima săptămână am stat foarte târziu la observator, răspunse el cu veselie. Adevărul e că nu mă mai puteam smulge de

lângă ecuatorial; e un obiect atât de minunat, încât mă ţine lângă el până se ivesc zorii. Dar ce importanţă are, acum când am ajuns la această descoperire?

— Ah *are* importanţă! Te rog să-mi promiţi — insist să-mi promiţi că ai să eviţi pe viitor

asemenea imprudenţe. Ce m-aş face eu dacă mi-ar muri astronomul regal?

Lady Constantine râse de propria-i glumă, dar râsul era prea forţat ca să fi putut apare hazliu.

Se despărţiră şi Swithin se duse acasă, pentru a-şi scrie comunicarea. Îi

făgădui să vină la ea de îndată ce descoperirea lui avea să vadă lumina tiparului. După care începu să aştepte rezultatul.

E cu neputinţă să descriem starea de emoţie care o stăpâni pe Lady Constantine în tot acest interval. Interesul fierbinte

purtat lui Swithin St Cleeve — unii ar fi zis chiar că era un interes primejdios de fierbinte — făcea ca speranţele lui să se identifice cu speranţele ei. Şi cu toate că uneori recunoştea în gând că nu te puteai bizui pe prezumţioasa încredere a tineretului în viitor, totuşi se lăsa

orbită de simple probabilităţi, numai din plăcerea de a împărtăşi visurile lui. Nu era chiar absurd să presupui că momentul prezent ar putea însemna începutul realizării dorinţei ei arzătoare ca acest tânăr să dobândească într-adevăr faimă. Muncise din greu, de

ce să nu se bucure de pe acum de succes? Simpla lui ignoranţă în problemele lumeşti putea oferi o garanţie a priceperii sale în problemele cereşti. Pentru a-şi întări aceste ipoteze, Lady Constantine n-avea decât să se gândească la vieţile multor astronomi iluştri.

Aştepta cu înfrigurare să audă trâmbiţele îndepărtate, vestindu-i entuziasmul cu care fusese salutată descoperirea lui Swithin. Ştiind prea bine că vestea imediată i-o va aduce chiar el, Lady Constantine veghea dimineaţă de

dimineaţă la o fereastră a Casei Mari, sperând să-i zărească silueta apropiindu-se în grabă prin poiană.

Dar Swithin nu veni.

Un lung convoi de zile umede, cenuşii, îşi perindară formele plicticoase prin faţa ochilor ei, făcându-i aşteptarea şi mai apăsătoare. Într-una

din aceste zile, dădu o fugă până la turn, cu riscul unei grave răceli. Uşa era încuiată.

Două zile mai târziu se duse din nou. Găsi uşa tot încuiată. Dar pe asemenea vreme era un lucru de aşteptat. S-ar fi dus la el acasă, dacă n-ar fi existat atâtea raţiuni

împotriva unui asemenea gest pripit. Întâlnirile lor de la astronom la astronom nu puteau fi condamnabile; dar întâlnirile de la femeie la bărbat erau primejdioase,

Trecură zece zile fără niciun semn de la el; zece zile ceţoase şi posomorite, în timpul

cărora întreaga natură picura ca o cârpă udă: copacii din grădină spălau prundişul pe de alee, iar bolta cerească părea o cupolă de nori plumburii,
încremeniţi. S-ar fi zis că întreaga ştiinţă a astronomiei nu fusese niciodată reală, iar corpurile cereşti, cu mişcările lor, erau la

fel de inconsistente şi de teoretice ca liniile şi cercurile unei probleme de geometrie de pe vremuri.

Lady Constantine simţi că nu se mai poate mulţumi cu vizitele sterile la coloană, şi când ploaia mai conteni un pic, coborî până în satul cel mai apropiat şi,

oprindu-se să dea bineţe primei bătrâne care-i ieşi în cale, aduse vorba despre Swithin St Cleeve, interesându-se de bunica lui.

— Ah, biata de ea! Grea belea i-a căzut pe cap, înălţimea voastră, exclamă femeia.

— Ce anume?

— Nepotu-su trage

să moară; şi-i un băiat atâta de bun!

— Cum?... O, are vreo legătură cu descoperirea aceea îngrozitoare?

— Ce descoperire, înălţimea voastră?

O părăsi pe bătrână dându-i un răspuns în doi peri şi porni mai departe cu inima zdrobită. Ochii îi erau

înecaţi în lacrimi şi, când ştiu că nu mai poate fi văzută, izbucni în hohote de plâns.

“Sunt prea îndrăgostită de el! gemu Lady Constantine, dar nu pot face nimic. Şi nu-mi pasă dacă e un lucru vinovat, pur şi simplu nu-mi pasă!”

Fără să se mai gândească dacă o vede cineva sau nu, se îndreptă instinctiv spre căsuța doamnei Martin. Întâlnind un bărbat care tocmai venea dintr-acolo, se stăpâni îndeajuns ca să-l poată întreba, prin voalul care-i acoperea fața, cum se mai simțea azi sărmanul

domn St Cleeve. Dar răspunsul fu acelaşi:

— Se zice că-i pe moarte, înălţimea voastră.

Când Swithin se despărţise de Lady Constantine în acea zi de sărbătoare, se dusese direct acasă pentru a-şi scrie comunicarea intitulată: O *nouă*

descoperire astronomică. **Stilul comunicării era poate prea retoric şi înflorit pentru o lucrare pur ştiinţifică; dar, fără îndoială, afirmaţiile lui clarificau cu competenţă toate semnele de întrebare ce însoţiseră teoriile existente până atunci asupra fenomenelor**

privitoare la aceşti aştri schimbători din sistemul stelar. Explica nebuloasa care înconjoară uneori unele dintre aceste stele, în momentele lor de scăpătare; pe scurt, adopta poziţia unei probabilităţi încă nedezbătute.

Comunicarea a fost scrisă în trei

exemplare şi pecetluită cu grijă cu ceară albastră. O copie a fost adresată Observatorului Regal din Greenwieh, alta Societăţii Regale de Astronomie, şi o a treia unui proeminent astronom. A pregătit de asemenea şi o relatare concisă asupra esenţei

descoperirii, destinată celui mai important ziar central.

Aceste documente sintetizând doi ani de studiu, de gândire şi de observaţie constantă erau prea importante pentru a fi încredinţate spre expediere în mâinile unui străin. Deşi era o zi foarte umedă, una

dintre acele zile picurătoare, Swithin porni pe jos spre oficiul poştal central, aflat la cinci mile depărtare şi expedie plicurile recomandat. Vlăguit de un asemenea drum lung după nopţile lui de nesomn, muiat de ploaie până la piele, dar întărit de

simţământul unei mari realizări, mai găsi timp să treacă pe la o librărie ca să-şi ia periodicele de astronomie la care era abonat. Pe urmă după ce se odihni un pic la un han, porni la drumul greu, îndărăt spre casă, citind ziarele în timp ce mergea, şi visând ca

timp de o săptămână sau două să nu facă nimic altceva decât să se culce pe laurii lui.

Înainta prin ploaie, ţinându-şi umbrela ca să apere paginile de ziar, pe care le citea. Deodată, ochii îi căzură pe un articol. Era o relatare sau o dare de seamă a unui astronom american,

prin care autorul îşi anunţa o descoperire decisivă cu privire la stelele variabile.

Descoperirea era exact cea făcută şi de Swithin St Cleeve. Un alt om de ştiinţă îl frustrase de faima lui, cu o precedenţă de numai şase săptămâni.

Tânărul nostru simţi că zeiţa Ştiinţei,

căreia el îi închinase întreaga viaţă, nu-i va oferi în schimb sprijinul moral necesar nici măcar pentru un ceas de disperare, într-adevăr, vitregia circumstanţelor era pentru el un lucru mult mai nou decât ar fi fost pentru un filosof mai vârstnic,

trecut de patruzeci de ani. Sub impulsul sălbatic de a isprăvi odată cu toate, se trânti într-un tufiş de bălării, aflat ceva mai departe de drum, şi rămase nemişcat în acest culcuş năclăit de umezeală, în timp ce minutele se scurgeau nepăsătoare pe lângă el.

Ploaia de martie îl biciuia cu necruţare, stropii grei care se prelingeau de pe frunzele încărcate de apă ale tufişului îl pătrundeau până la piele, părul ud i se încâlcise în laţe şi ghemotoace. Când se deşteptă, se întunecase de-a binelea. Se gândi la

bunica lui şi la spaima ei de a nu-l fi văzut întors acasă. Când încercă să se ridice de la pământ, constată că încheieturile îi înţepeniseră şi că veşmintele muiate erau grele ca plumbul. Cu dinţii clănţănindu-i şi genunchii tremurându-i porni spre casă, unde

apariţia lui produse mare îngrijorare. Căzu la pat, şi a doua zi începu să delireze, cuprins de febră.

Trecuseră zece zile până când Lady Constantine să afle această veste, aşa cum v-am povestit mai sus, şi să se repeadă la el acasă, în acea stare de chin sufletesc în care

inima scapă de sub controlul raţiunii, iar uitarea de sine, chiar greşit orientată, se învecinează cu eroismul.

Când ajunse la căsuţa din Wellandul de Jos, uşa îi fu deschisă de bătrâna Hannah, pe al cărei chip era zugrăvită o jale de nedescris. Lady

Constantine fu condusă într-o încăpere mare — atât de spaţioasă, încât bârnele din tavan se curbau la mijloc — unde se aşează pe un scaun dintr-un şir întreg, aranjate metodic, sub portretul reverendului St Cleeve, ereticul tată al astronomului.

Cele opt ghivece de plante neudate, aşezate tot în şir, dovedeau că în casă se petrecea ceva grav. Doamna Martin coborî foarte agitată, şi nici mirarea de a o avea pe Lady Constantine în casa ei nu izbuti să-i alunge îndurerarea.

— Mare pacoste pe capul nostru,

Înălţimea voastră! exclamă ea.

— Ssst! făcu Lady Constantine, indicând cu degetul spre încăperea de deasupra.

— Nu-i acolo, înălţimea voastră, răspunse bunica lui Swithin. Camera lui e sus, în spatele casei.

— Şi cum se mai simte?

— Acuma e ceva mai bine; mai tragem şi noi un pic de nădejde, dar starea i se schimbă întruna.

— Pot să urc la el! Ştiu că i-ar face plăcere să mă vadă.

După ce bolnavul fu înştiinţat de sosirea ei, Lady Constantine fu condusă în camera lui. Ca să ajungă

acolo, trebui să treacă prin camera de lucru a lui Swithin, pe care acesta o folosise ca atelier pentru confecţionarea instrumentelor optice. Văzu acolo telescopul din carton presat, care fusese un eşec la fel de mare ca şi corabia construită de Robinson Crusoe; văzu

diagramele, hărţile, globurile şi felurite aparate pentru scrutarea cerului. Absenţa, prin boală sau prin moarte, a celui ce le mânuieşte, e suficientă pentru a conferi celor mai prozaice ustensile o aură patetică, şi Lady Constantine păşi cu inima strânsă de

durerea din această arenă a îndeletnicirilor lui juvenile în cămăruța unde zăcea bolnavul.

Bătrâna doamnă Martin se așează lângă fereastră, iar Lady Constantine se aplecă asupra lui Swithin.

— Nu vorbi, îi șopti ea. Vorbirea te slăbește, te agită. Sau

dacă vorbeşti, fă-o în şoaptă.

— Nimic nu mă mai poate agita acum, Lady Constantine, spuse el, nici măcar marea dumneavoastră bunătate de a fi venit să mă vedeţi. Suprema mea agitaţie am trăit-o când am pierdut bătălia... Ştiţi că descoperirea mea a

fost devansată de un altul? Asta mă ucide.

— Dar ai să te însănătoşeşti; mi s-a spus că ţi-e mai bine. Nu-i aşa?

— Cred că azi mi-e mai bine. Dar cine poate şti?

— Bietul băiat a fost atât de mâhnit când a aflat că toată munca lui a fost degeaba,

interveni bătrâna, încât s-a culcat în ploaie şi a răcit de moarte.

— Cum ai putut face una ca asta? murmură Lady Constantine. Ah, cum de te-ai putut gândi atât de mult la renume, şi atât de puţin la mine? Nu ştii că îndărătul oricărei descoperiri aşteaptă

alte zece, gata a fi aduse la lumină? Să te sinucizi în felul ăsta, ca şi cum n-ar exista nimeni pe lume care să ţină la dumneata!

— Am făcut-o fără să mă gândesc şi îmi pare foarte, foarte rău. Vă implor pe toţi, şi pe bunica şi pe noii mei prieteni, să nu mă iertaţi niciodată

pentru ceea ce am făcut. M-ar ucide remuşcările dacă aş şti că mi-aţi iertat nesăbuinţa.

În acea clipă fu anunţată sosirea mediculuı şi doamna Martin coborî să-l întâmpine. Lady Constantine se gândi să rămână ca să afle rezultatul vizitei,

drept care se retrase şi se aşează pe un scăunaş în camera de lucru a lui Swithin. Doctorul o întâlni când trecu spre patul bolnavului.

Se scurse un timp chinuitor de lung dar, în cele din urmă, medicul se arătă şi străbătu din nou camera în care se afla

ea. Lady Constantine se ridică şi îl urmă până în capul scării.

— Care-i starea? întrebă ea îngrijorată. Se va însănătoşi?

Doctorul, ignorând adâncul interes al doamnei faţă de pacient, răspunse cu acea brutalitate nedisimulată pe care o foloseşti faţă de o

persoană indiferentă:

— Nu, Lady Constantine. Starea lui s-a înrăutăţit considerabil.

Apoi coborî scările.

Fără să-şi dea seama ce face, Lady Constantine se repezi iar lângă Swithin, se aruncă pe patul lui şi, într-un acces de durere paroxistică, îl

sărută pe gură.

CAPITOLUL 10

Paşnicii locuitori ai parohiei Welland, incluzând căruţaşii guralivi, păstorii singuratici, plugarii, fierarul satului, dulgherul, grădinarul de la Casa Mare, administratorul, preotul, paracliserul şi aşa mai departe,

aşteptau să afle din ceas în ceas vestea morţii lui Swithin St Cleeve. Paracliserul care ar fi trebuit să se ducă să-şi vadă fratele, la o depărtare de nouă mile, îşi amână cu câteva zile vizita, pentru că era nevoie de mâna lui pricepută ca să tragă clopotele, cu întreaga

solemnitate cuvenită, într-o altă situaţie asemănătoare, când el lipsise, înlocuitorul său făcuse ca dangătul să semene cu o bâlbâială, ceea ce însemnase o ruşine pentru întregul sat.

Dar Swithin St Cleeve nu a decedat, fapt de care, cu siguranţă, cititorul

versat trebuie să-şi fi dat mai demult seama, pentru că ploaia l-a muiat şi l-a îmbolnăvit pe bietul om în capitolul nouă, aşa că ce ne-am fi făcut cu tot restul cărţii? Deşi, din acest punct de vedere, există atâtea întâmplări schilodite, care se petrec de-adevăratelea în

această mohorâtă lume a noastră, încât firul povestirilor ar trebui să dea întâietate celor

“Ce-au pus temelii veşniciei
Care-i mai mărginită decât pustietatea ori ruina”[16]

Iată cum s-a întâmplat de n-a murit Swithin St Cleeve; şi exemplul său întăreşte o dată mai mult acea lege a influenţei sufletului vasal asupra suzeranului său trupul; operând atât de miraculos în naturile mai flexibile şi, mai mult sau mai puţin, în toate

celelalte, acest vasal a dat naştere legendei că supremaţia i-ar aparţine lui.

În acea seară, după sărutul tandru, sărutul disperat de rămas bun al Lady-ei Constantine, Swithin, care avea impresia că se simte ceva mai bine, zăcea cu faţa întoarsă spre

fereastră. Era singur, liniştit şi resemnat. Din când în când, se mai gândise la Lady Constantine şi la alţi prieteni, dar mintea lui era stăpânită de descoperirea pierdută. Deşi în clipa când Lady Constantine îl sărutase fusese aproape inconştient, totuşi îi simţise

sărutul, lucru vădit de valul delicat de roşeaţă care-i năvălise în obraji; dar nu-i acordase niciun moment importanţa unui sărut dintre o femeie şi un bărbat. Dacă faptul că se afla pe patul de moarte s-ar fi datorat iubirii şi nu răcelii, poate că acel gest impulsiv al

unei femei frumoase ar fi constituit o dovadă că sentimentele lui îşi găsiseră răspuns. Dar aşa cum stăteau lucrurile, sărutul ei nu-i apărea decât ca un act de firească bunătate, de milă faţă de cel care urma să-i părăsească pentru totdeauna.

Vâlvătaia purpurie a asfinţitului păli; coborî înserarea. Bătrâna Hannah intră în cameră ca să tragă storurile şi, în timp ce se îndrepta spre fereastră, Swithin o întrebă cu o voce pieritră:

— Ei, Hannah, ce mai e nou?

— Nimic, domnule,

răspunse bătrâna privind pe fereastră cu apatică tristeţe. Doar cic-ar fi o cometă.

— O CE? strigă astronomul muribund, săltându-se în pat şi rezemându-se într-un cot.

— O cometă, asta-i tot, domnişorule Swithin, repetă Hannah pe o voce mai

scăzută, temându-se că-i făcuse în vreun fel rău.

— Vai de mine, spune-mi, spune-mi, continuă Swithin să strige. E cometa lui Gambart, a lui Carol al Cincilea, a lui Halley, a lui Faye, sau a cui?

— Ssst! şopti ea gândind că Swithin începuse din nou să

delireze. E cometa Domnului din ceruri, fără doar şi poate. Eu una n-am văzut-o, dar se zice că noapte de noapte e tot mai mare şi că o să fie cea mai mare cometă care s-a văzut de cincizeci de ani încoace. Haide, acu trebuie să staţi liniştit, că altfel plec şi vă las.

Şi atunci s-a petrecut un eveniment uimitor, deşi nu s-a făcut mare vâlvă în jurul lui. Dintre toate fenomenele cereşti pe care Swithin tânjise să le vadă în scurta lui carieră de astronom, cometele îi aţâţaseră cel mai mult imaginaţia. Acea formidabilă cometă

apărută în anul 1811 nu avea să se mai reîntoarcă decât peste treizeci de secole, ceea ce constituia o permanentă pricină de regret pentru el. Şi iată că tocmai acum, când abisul fără de fund al morţii se căsca sub picioarele lui, îşi găsise momentul sa se arate una dintre

aceste mult-râvnite apariţii, ba chiar, zice-se, la fel de mare ca oricare alta din tribul ei.

— Ah, de-aş putea să mai trăiesc doar atâta cât să văd cometa prin ecuatorialul meu! exclamă el.

În comparaţie cu cometele, stelele

variabile cărora le dedicase până atunci studiul lui deveneau neinteresante, în marea lor depărtare. Faţă de comete, acestea erau ceea ce ar fi fost celebrităţile lui Ujiji sau Unyamwesi[17] în comparaţie cu celebrităţile din ţara

lui. Membre ale sistemului solar, aceste vagabonde uimitoare şi derutante, fascinaţia tuturor astronomilor, deveneau cu atât mai fascinante cu cât erau înconjurate de legenda sinistră că ar putea deveni cei mai fatali distrugători ai rasei umane. În starea lui

de neputinţă fizică, St Cleeve plânse cu lacrimi amare la gândul de a nu fi îndeajuns de teafăr şi de puternic ca să poată întâmpina cu onoarea cuvenită actualul reprezentant al vizitatorilor mult doriţi.

Voinţa încordată de a trăi pentru a vedea

noul fenomen luă locul vlăguielii şi al silei de viaţă care-l stăpâniseră până atunci, şi-i insuflă o nouă vitalitate. Depăşi criza bolii; starea lui înregistră o cotitură favorabilă; începu să se însănătoşească văzând cu ochii. După toate probabilităţile, cometa îi salvase

viaţa. Miracolele atât de complexe şi de nelimitate ale cerului puseră din nou stăpânire pe imaginaţia lui. Posibilităţile oferite de acest insondabil ocean albastru erau infinite. Prin investigaţiile lui va ajunge la realizări mai mari ca oricând. Spusele Lady-ei

Constantine, că îndărătul fiecărei descoperiri aşteaptă alte zece să fie aduse la lumină, se verificaseră prin brusca apariţie a acestui fenomen extraordinar.

Ferestrele dormitorului lui Swithin dădeau spre apus şi bolnavul nu se

lăsă până ce nu-i întoarseră patul astfel încât să poată vedea cerul de asfinţit, pe care micul mormoloc de flăcări putea fi recunoscut. Simpla privelişte a acestuia păru să-i inoculeze voinţa de a se tămădui cât mai rapid. Singura lui teamă era ca nu cumva, dintr-un motiv

sau altul, cometa să dispară înainte de a fi putut el să ajungă la observatorul de pe coloana Rings-Hill.

În fervoarea de a-şi relua observaţiile, ceru să i se aducă un vechi telescop, cel cu care-şi începuse investigaţiile cereşti, şi pe care-l legă la un capăt de piciorul

patului, fixându-i celălalt capăt în poziţia ochiului său, când sta cu capul rezemat pe pernă. Echipat cu aceste ustensile rudimentare şi improvizate, începu să-şi ia note. Lady Constantine fu dată uitării până când într-o zi, întrebându-se dacă ea o fi ştiind

despre noul fenomen, îi încolţi în minte gândul că, în calitate de învăţăcel al lui şi de sinceră prietenă, ar trebui s-o cheme şi s-o instruiască în folosirea ecuatorialului.

Dar deşi imaginea Lady-ei Constantine, în pofida mărinimiei şi a inimii ei, incontestabil, foarte

fierbinţi, fusese estompată în mintea lui Swithin de corpul ceresc, nu acelaşi lucru se întâmplase şi cu ea. Sfiindu-se să-şi repete vizita în care fusese pe punctul de a-şi trăda secretul, se interesa zi de zi de starea sănătăţii tânărului ei prieten, folosind cele mai

ingenioase şi mai subtile mijloace care pot fi inventate de o femeie ce se teme pentru ea însăşi. Când auzi de cotitura favorabilă a stării lui se bucură pentru el, dar deveni şi mai tristă în legătură cu situaţia ei. Dacă Swithin ar fi murit, s-ar fi putut gândi la el

ca la sfântul ei drag care i-a fost răpit, şi acest lucru n-ar fi însemnat un păcat; dar reîntoarcerea lui la viaţă era o bucurie care o năucea şi o speria.

Într-o seară, câtva timp mai târziu, Swithin stătea ca de obicei la fereastra dormitorului său şi

aştepta să se întunece îndeajuns pentru a putea desluşi forma cometei, când deodată zări pe drumul ce ducea spre casa lui silueta Lady-ei Constantine. Îşi spuse imediat că venea să-l consulte în problema marii comete; şi a discuta asemenea subiect cu un camarad

atât de încântător şi de bun, însemna o mare plăcere pentru el. Aşadar, îi urmări cu nerăbdare apropierea de casă, până în momentul când surveni ceva ce îl surprinse.

Când, după ce coborî dealul, Lady Constantine ajunse la gărduleţul care

împrejmuia grădina doamnei Martin, se opri locului timp de un minut sau chiar mai mult, cu privirile plecate în pământ. Şi în loc să intre în grădină, se întoarse încet, cu greutate, de parc-ar fi fost cuprinsă de o suferinţă. După un timp, iuţindu-şi paşii, dispăru din raza

vizuală a lui Swithin. În acea zi nu se mai ivi pe cărare.

CAPITOLUL 11

De ce se oprise şi apoi se întorsese din drum Lady Constantine?

O cumplită îndoială pusese gheara pe ea. Sentimentele pe care i le purta lui Swithin St Cleeve erau prea clare în mintea ei pentru a le putea tolera. Că era

însufleţită de un interes legitim faţă de astronomul din el, putea fi drept; că atunci când fusese grav bolnav, compătimirea ei fusese firească şi chiar lăudabilă, putea fi iarăşi drept. Dar sentimentele care le depăşeau pe acestea, sentimentele

superflue, erau cele care o speriau.

Sentimentele superflue au fost definite ca lucruri fără de care nu putem trăi, şi tocmai acest gen de emoţii, care nu se încadrau în măsura dreaptă, constituiau primejdia de a deveni preponderente în inima ei. Pe scurt, în

acea clipă şi în acel loc simţi că a-l vizita din nou pe St Cleeve ar fi însemnat o purtare lipsită de cuviinţă. Şi, printr-un efort violent, se retrase din preajma casei lui, aşa cum observase şi Swithin.

Lady Constantine luă hotărârea ca, din acel moment al vieţii

ei, să-şi revizuiască şi să-şi înnobileze purtarea. Va continua să-l patroneze de la distanţă pe Swithin, fără să-şi mai îngăduie, însă, tovărăşia lui. Inima ei pustiită îl îndrăgise negrăit de mult, dar pe viitor tânărul va trebui să rămână ascuns privirilor ei. Ca să

vorbim pe şleau, se temea că, dacă nu va înceta să-l vadă, se va găsi foarte curând în pericolul de a încălca acea graniţă foarte labilă dintre ceea ce e permis şi ceea ce e interzis.

Când se apropie de reşedinţa ei, soarele apunea. Biserica masivă, bogat

ornamentată, se cufundase în umbre violete, cu excepţia turlelor care captaseră flăcările roşii ale asfinţitului, răsfrângându-le. Ca şi în alte parohii, biserica se afla lângă domeniile nobiliare, deşi satul al cărui nucleu fusese odinioară dispăruse

aproape cu totul: căsuţele fuseseră dărâmate pentru ca parcul să poată fi lărgit, iar vechea reşedinţă se înălţa singuratică, asemenea unui stindard fără oştire.

Era o seară de vineri şi dinăuntru se auzeau acordurile organistei care exersa. Ceasul de

asfinţit, ecourile de orgă, cântecul nocturn al păsărilor şi, mai cu seamă, propriile ei emoţii se îmbinară îndemnând-o spre un moment de reculegere. Intră, se îndreptă spre dreapta, trecu pe sub arcada rezervată ochiului, şi se aşeză pe o bancă de unde putea vedea

întregul spaţiu pustiu al navelor de est şi de vest. Arcurile normande se distingeau încă în semiobscuritatea ferestrei din turn, dar părţile de jos ale sălii erau învăluite de întuneric, cu excepţia palidului nimb de lumină aruncat de lumânarea la care

exersa organista. Aceasta, nimeni alta decât domnişoara Tabitha Lark, continua să-şi plimbe degetele pe clape, emiţând acorduri răzleţe, şi neavând habar de existenţa vreunei persoane în biserică. Razele lumânării iluminau o porţiune îngustă a zidului

dinspre răsărit, pe care se aflau tablele cu cele zece porunci. Literele aurite străluceau sever în ochii Lady-ei Constantine; iar ea, impresionabilă ca o porumbiță, își pironise privirile pe una anume din aceste porunci, aflată, pe tabla a

doua[18], până când tunetul pe care-l conţineau cuvintele îi frânse spiritul sub povara remuşcărilor

Căzu în genunchi şi se sili să-şi smulgă din inimă impulsul care o mâna spre St Cleeve, atât de discordant cu situaţia ei de soţie a unui bărbat absent,

deşi deloc nefiresc pentru ea ca victimă a acestui soţ.

Îngenunche până când păru să rupă orice contact cu prezentul căruia îi aparţinea, prezent care îşi pierdu magnitudinea conferită de perspectiva imediată a întâmplărilor

obişnuite şi se contopi cu lungul şir al veacurilor. Izbutind astfel să iasă din ea însăşi, să se detaşeze şi să se privească de la depărtare, se simţi mult mai liniştită şi gata să facă un legământ măreţ. Va căuta ea o fată care să se potrivească cu Swithin St Cleeve şi

care să-l poată face fericit; şi o va înzestra ea pe această fată cu o sumă considerabilă de bani, astfel încât rezultatul unei asemenea împerecheri să nu-l coboare pe Swithin la frecuşul treburilor lumeşti. Ţelul ei, al Lady-ei Constantine, va fi să vegheze asupra

evoluţiei dragostei dintre Swithin şi fecioara ideală, găsită de ea.

Însăşi durerea provocată de acest plan îi domolea junghiurile conştiinţei; ba se miră chiar că nu se gândise mai de mult la asemenea stratagemă, care îmbina

posibilitatea de a-l vedea pe astronom, cu avantajul de a îndepărta pericolul ce-i pândea atât pe Swithin cât şi pe ea. Găsindu-i o tovarăşă potrivită de viaţă, prevenea primejdioasa deşteptare în inima lui a unor sentimente care să răspundă sentimentelor ei.

Atingând un punct de extremă jale datorită acestei intenţii eroice, lacrimile Lady-ei Constantine udară cărţile de rugăciuni asupra cărora îşi aplecase fruntea. Şi cum îşi auzea bătăile înfrigurate ale inimii în lemnul pupitrului, gândi cu seriozitate că

pulsaţiile ostenite ale acestei inimi vor pune capăt tristei ei vieţi şi, pentru o clipă, rechemă în minte imaginea izgonită a lui St Cleeve, apostrofând-o cu gânduri ce parafrazau ciudatele versuri din *Lieb' Liebchen* a lui Heine

“Pe sânu-mi lasă-ți mâna ta, iubite
Și ai să simți ciocănituri cumplite;
E un dulgher acolo, șiret și hazliu
Și ciocănește pentru mine un sicriu.”

Lady Constantine fu tulburată de o întrerupere a meandrelor de acorduri ale organistei şi, înălţându-şi capul, văzu pe cineva stând în picioare lângă orgă. Era domnul Torkingham, şi se putea auzi foarte distinct tot ce vorbea.

O întreba pe fată

despre ea.

— Mi s-a părut ca am văzut-o pe Lady Constantine intrând în biserică.

La răspunsul negativ al Tabithei, continuă:

— Trebuie neapărat să discut cu doamna.

Lady Constantine se apropie.

— Sunt aici, spuse.

Continuă să cânţi, domnişoară Lark. Ce s-a întâmplat, domnule Torkingham?

Tabitha continuă să cânte la orgă, iar domnul Torkingham veni lângă Lady Constantine.

— Înălţimea voastră, trebuie să vă transmit o veste foarte gravă, spuse el. Dar...

n-aş vrea să vă întrerup aici. (O văzuse ridicându-se din genunchi ca să vină spre el.) Vă voi face o vizită de îndată ce vă întoarceţi acasă şi mă puteţi primi.

— Ba nu, vorbiţi-mi aici, răspunse ea, aşezându-se. Preotul se apropie şi îşi lăsă mâna pe măciulia de

la capătul băncii.

— Am primit o comunicare, începu el şovăind, prin care mi se cere să vă pregătesc pentru conţinutul unei scrisori ce urmează să vă parvină mâine dimineaţă.

— Sunt gata să vă ascult.

— Fapt este, Lady Constantine, că

sunteţi văduvă de mai bine de optsprezece luni.

— E mort!

— Da. Sir Blount a avut un atac de dizenterie şi unul de malaria. Asta s-a întâmplat pe malul râului Zouga, în Africa de Sud. În octombrie, anul trecut, s-a împlinit un an de când

s-a stins din viaţă. Dintre cei trei oameni care-l însoţeau, doi au murit de aceeaşi boală, la o depărtare de o sută de mile. Cel de-al treilea, care s-a retras într-un ţinut mai sănătos, s-a statornicit acolo în mijlocul unui trib de băştinaşi şi nu şi-a dat osteneala de a aduce

faptele la cunoştinţă. Se pare că numai datorită întâmplării că a povestit totul unei alte persoane, dintr-o altă expediţie, ne-au parvenit ştirile. Asta-i tot ce vă pot spune deocamdată.

Câteva momente, Lady Constantine trecu printr-o cumplită agitaţie; şi

Tablele Legii de pe zidul din faţă, care acum părea să aparţină unei alte voinţe cereşti, străluciră vag asupra unei viziuni încă înceţoşate de lacrimi.

— Pot să vă conduc până acasă? întrebă preotul.

— Nu, mulţumesc, prefer să fiu singură,

răspunse Lady Constantine.

CAPITOLUL 12

În după-amiaza celei de-a doua zile, domnul Torkingham, care trecea din când în când să-l vadă pe St Cleeve, îşi făcu apariţia ca de obicei; după ce schimbară câteva banalităţi despre starea vremii, şi după ce-l felicită pe

convalescent pentru însănătoşirea lui care înainta cu paşi înceţi dar siguri, şi după ce-i răspunse la câteva comentarii în legătură cu cometa, preotul întrebă:

— Bănuiesc că ai aflat ce i s-a întâmplat Lady-ei Constantine?

— Nu! Sper că nu ceva grav.

— Ba da, ceva foarte grav.

Preotul îl informă pe Swithin despre moartea lui Sir Blount, despre accidentele care au împiedicat parvenirea oricărei veşti până în acel moment — accidente favorizate de răzleţirea echipei şi de încetarea

corespondenţei dintre membrii ei.

Swithin primi ştirea cu îngrijorarea unui prieten, pentru că, în ochii lui, condiţiile matrimoniale ale Lady-ei Constantine nu aveau nicio importanţă.

— N-au încercat să-i transporte acasă cadavrul?

— A, nu! Climatul de acolo obligă la o înmormântare foarte rapidă. Într-o zi sau două vom afla, fără îndoială, mult mai multe amănunte.

— Biata Lady Constantine — o femeie atât de bună şi de sensibilă! Presupun că noutatea a doborât-o.

— Mă rog, e foarte mâhnită, dar nu doborâtă. Întreaga casă a intrat în doliu.

— Da, desigur, n-are cum să fie doborâtă, murmură Swithin, revenindu-şi din şoc. Sir Blount s-a purtat rău cu ea din multe puncte de vedere. Credeţi că doamna va pleca din Welland?

Vicarul nu-i putu da niciun răspuns; la această întrebare. Dar îşi exprimă temerile că afacerile lui Sir Blount se găseau într-o situaţie foarte critică, ceea ce ar putea determina multe schimbări neaşteptate.

Timpul dovedi că temerile domnului Torkingham fuseseră

întemeiate.

Pe parcursul nesfârşitelor săptămâni ale începutului de vară, de-a lungul cărora tânărul rămase claustrat, dacă nu chiar în camera sa, în orice caz în perimetrul casei şi al grădinii, îi ajunseră la ureche veşti că defectuoasa

administrare a averii şi comportamentul excentric al lui Sir Blount avuseseră consecinţe foarte serioase asupra situaţiei Lady-ei Constantine; şi anume, reducerea ei aproape la sărăcie. Bunurile personale ale lui Sir Blount fuseseră înghiţite de achitarea

datoriilor, domeniul Welland era împovărat de rentele care se plăteau unor rude îndepărtate ale decedatului, iar ei îi revenea, în consecinţă, un venit derizoriu. Îşi restrânse modul de viaţă la minima extremă compatibilă cu rangul unui nobil de ţară.

Caii fură vânduţi unul câte unul; trăsura de asemenea; cea mai mare parte a conacului închisă şi doamna se mută în cămăruţele mici. Din întregul ei contingent de servitori, nu păstră decât un singur bărbat şi un băiat, în locul trăsurii, se deplasa acum cu un docar, iar

băiatul mergea în faţă, pentru a elibera drumul şi a îmboldi calul. I se povesti lui Swithin că doamna nu purta obişnuita scufie sau bonetă de văduvă, ci ceva mult mai simplu: o broboadă neagră, care-i încadra strâns obrazul şi dădea trăsăturilor ei un aer modest, cucernic,

cast, foarte plăcut la vedere.

— Ca să vă spui drept, dom'le San Cleeve, zise Sammy Blore care trecuse să se mai intereseze de sănătatea lui Swithin şi care-i împărtăşise unele dintre amănuntele de mai sus, ce-i curios e că înălţimea sa pare să se

sinchisească mai puţin c-a ajuns o femeie săracă, decât ne sinchisim noi ceilalţi care o vedem. Ăsta-i un dar binecuvântat, dom'le St Cleeve, extraordinar să poţi să te ţii în frâu aşa cum se ţinea ea, şi să nu-ţi pierzi sufletu' blestemând asemenea

năpastă ce-ţi pică pe cap. Io unu' în locu ei m-aş duce de dimineaţă să-mi înec amaru-n băutură, şi-aş da pe gât pa'ar după pa'ar până mi s-ar înc inge maţele. Dar înălţimea sa se poartă mai cuviincios. Io unu' nu pot decât să-mi închipui ce simţi când pierzi atâta

avere, pentru că, să-ţi spui drept, io n-am avut niciodată nimic de pierdut.

Între timp însă, observatorul astronomic nu fusese dat uitării; şi nici acel vizitator pribeag, de-o formă şi cu deprinderi atât de neobişnuite, care se ivise pe cer venind de nu se ştie

unde, târându-şi luminoasa trenă şi văzându-şi de drumul lui în faţa ochilor unei omeniri uimite, până când avea să-i vină cheful să dispară tot atât de neaşteptat cum apăruse.

Când, la o lună după dialogul pe care l-am redat mai sus, Swithin căpătă de la medic

învoirea de a se plimba ca de obicei, primul drum îl făcu la turnul de pe Rings-Hill. Aci studie pe îndelete cele ce venise să vadă.

Când se întoarse acasă, după apusul soarelui, le găsi pe Hannah şi pe bunica lui într-o stare de mare agitaţie. Cea

dintâi se tot uita afară, să-l zărească venind în lumina blândă a înserării, şi faţa îi arăta brăzdată şi bătătorită ca un vechi drum de ţară, bătut de timp. Lady Constantine venise la ele, în docarul ei, ca să întrebe de Swithin. Înălţimea sa dorise să se uite la cometă prin

telescopul cel mare, dar când se dusese la turn găsise uşa încuiată. Şi venise să-l roage pe Swithin să lase a doua zi uşa descuiată, ca în seara următoare să poată urca şi ea în turn, la observator. Nu ceruse să vină şi el.

A doua zi, Swithin o trimise pe Hannah la

Casa Welland cu cheia turnului, pentru că nu se încumeta să lase uşa descuiată. Pe măsură ce seara înainta şi cometa devenea tot mai distinctă, Swithin începu să se îndoiască dacă Lady Constantine va fi în stare să mânuiască singură telescopul, astfel încât

să poată profita pe deplin de vizita ei. Ca un om devotat ştiinţei ce era, tânărul se simţi ros de această îndoială, aşa că traversară câmpul de-a lungul făgaşului pe care-l folosea de când fusese semănat orzul, şi apoi se înfundă în plantaţie. În mintea lui candidă nu

încolţise niciun moment bănuiala că cererea doamnei ca el să nu vină era însoţită de speranţa perfidă că va veni totuşi.

Când urcă, o găsi acolo. Era aşezată pe scaunul de observaţie: lumina caldă dinspre apus, care se revărsa prin despicătură cupolei, îi aureola

faţa, dar numai faţa, pentru că veşmintele ei de doliu făceau restul trupului aproape invizibil.

— Ai venit totuşi! rosti ea cu o sfioasă bucurie. Eu nu ţi-am cerut. Dar nu face nimic.

Îi întinse mâna într-un gest cordial.

Înainte de a-i

răspunde, Swithin o măsură din priviri cu un interes nou. Era pentru prima oară când o vedea după nenorocire, şi o găsea schimbată nu numai în ce priveşte îmbrăcămintea. Pe faţă i se ivise o expresie nouă, de blândă, duioasă seriozitate. O expresie

de o nuanţă specială — ceva ce nu mai observase niciodată până atunci la vreo femeie.

— Nu găseşti nimic de spus? continuă ea. Ţi-am auzit paşii încă de jos, şi am ştiut că eşti dumneata. Arăţi complet vindecat.

— Sunt complet vindecat, răspunse el,

strângându-î mâna cu respect. Mi s-a ivit o raţiune de a trăi, şi am trăit,

— Ce raţiune? întrebă ea, roşind brusc.

Swithin arătă cu mâna spre obiectul cu formă de rachetă, apărut pe cerul vestic.

— A, cometa! Ei bine, niciodată n-ai să

devii un bărbat galant, de societate. Ai aflat desigur ce mi s-a întâmplat; nu mai am soţ — nu am mai avut soţ de un an şi jumătate. Şi ai mai auzit, desigur, că acum sunt o femeie săracă? Spune-mi, te rog, ce gândeşti despre toate astea?

— Nu m-am gândit

prea mult din momentul în care am auzit că nu vă sinchisiţi de sărăcie. Poate că e chiar mai bine că s-a întâmplat aşa, pentru că acum s-ar putea să fiu în stare să vă arăt şi eu puţină recunoştinţă în schimbul marii dumneavoastră generozităţi, scumpă

doamnă.

— Dacă n-aş fi nevoită să fac economii, m-aş muta în străinătate — la Dijon, sau la Versailles, sau Ia Boulogne.

Swithin, care nu se gândise niciun moment la o astfel de posibilitate, îşi exprimă regretul

sincer; fără să arate însă mai mult decât dezamăgirea unui prieten loial.

— N-am afirmat că ar fi absolut necesar să plec, continuă ea. De fapt, îmi iubesc căminul şi am devenit foarte statornică. Sunt atât de atrasă de locurile de aici, încât, împotriva sfaturilor

care mi s-au dat, sunt hotărâtă să nu închiriez casa, ci să adopt alternativa unei vieți mai umile, mai puțin încărcate de probleme, dar mai plăcute, într-o mică parte a conacului, închizând restul.

— Constat că dragostea dumneavoastră pentru

astronomie devine la fel de mare ca şi a mea, răspunse el cu ardoare. Îmi dau seama că nu vă puteţi smulge de lângă acest observator.

— Ai putea să mă socoteşti capabilă şi de sentimentele umane, în afară de cele ştiinţifice, legate de observator.

— Scumpă Lady Constantine, să presupunem că şi astronomul dumneavoastră vă acaparează o parte din interes...

— Ah, n-ai descoperit lucrul ăsta până când nu ţi l-am spus eu! răspunse ea cu o voce voit jucăuşă, dar care nu reuşea

totuşi să fie prea jucăuşă, în timp ce obrajii i se colorară vizibil. Desigur că mă înjosesc în stima dumitale, amintindu-ţi de asemenea chestiuni.

— Nimic din ce-aţi face pe lumea asta nu v-ar putea înjosi în stima mea, după bunătatea pe care mi-

aţi arătat-o. Şi mai mult de atât, niciun fel de denaturare, niciun zvon, nicio aparenţă acuzatoare, de orice natură, nu ar putea clinti loialitatea mea faţă de dumneavoastră.

— Dar uneori suprapui o structură foarte materialistă peste raţiunile mele.

Mă vezi într-o lumină extrem de rece şi sunt nevoită să fac aluzii şi să recurg la manevre pentru a te face să înţelegi că am şi eu sentimente ca oricare alt om. Câteodată, îmi spun că ai prefera să mă vezi pe mine moartă decât să ţi se ia ecuatorialul. Mărturiseşte că

admiraţia dumitale pentru mine se baza pe casa mea şi pe poziţia mea în ţinut. Acum, când sunt lipsită de această glorie, şi sunt văduvă şi sunt mai săracă decât arendaşii de pe domeniul meu, şi nu mai pot cumpăra telescoape şi nu mai pot, din pricina

strâmtorării veniturilor mele, să mai fac parte din cercurile a căror podoabă eram considerată altădată, mi-e teamă că mi-am pierdut şi puţina influenţă, pe care o aveam asupra dumitale.

— Sunteţi la fel de nedreaptă acum pe cât

aţi fost de generoasă în trecut, răspunse Swithin, cu lacrimi în ochi, la cochetele tachinerii ale doamnei, pe care el, sărmanul inocent, le lua drept părerile ei sincere. Vă jur, continuă el pe un ton ce oscila între furie şi reproş, că nu există pentru mine decât

două lucruri cărora le închin întreg devotamentul meu, două gânduri, două speranţe, două binecuvântări pe lume, şi dintre acestea două, unul sunteţi dumneavoastră.

— Iar celălalt?

— Studiul astronomiei.

— Şi, desigur,

astronomia vine mai întâi.

— Niciodată n-aş putea stabili o ierarhie între două idei atât de deosebite. Şi de ce v-aţi plânge de schimbările intervenite în condiţia dumneavoastră, scumpă doamnă? Văduvia dumneavoastră, dacă-

mi pot lua libertatea de a discuta despre un asemenea subiect, este, bănuiesc, o mâhnire, dar nu un rău absolut. Căci, deşi încurcăturile financiare au fost expuse lumii şi persoana dumneavoastră odată cu ele, totuşi, aşa cum mi-aţi destăinuit,

căsnicia dumneavoastră nu era prea fericită. Şi acum, aţi rămas liberă ca pasărea cerului, liberă să urmăriţi ceea ce vă pasionează.

— Mă mir că recunoşti acest lucru.

— Dar poate că, adăugă el cu un suspin de regret, poate că veţi cădea din nou

pradă vreunui nobil de ţară, neinteresant şi, până la urmă, veţi fi pierdută pentru lumea ştiinţei.

— Dacă voi cădea pradă vreunui bărbat, acela nu va fi un nobil de ţară. Dar încetează, pentru Dumnezeu, cu lucrurile astea! Poţi gândi orice doreşti, dar fă-o în tăcere.

— Văd că am uitat de cometă, zise Sf. Cleeve, întoarse şi reglă telescopul pentru observaţie şi roti cupola.

În timp ce Lady Constantine privea nucleul cu falnic penaj, care, urmărit prin telescop, umplea un vast spaţiu al cerului, gata parcă să

domine întregul firmament, Swithin îşi lăsă privirile să rătăcească pe câmp şi, în lumina care pălea, zări un grup de ţărani îndreptându-se spre coloană.

— Ce vezi acolo? întrebă Lady Constantine continuând să observe cometa.

— Câţiva dintre muncitorii de pe câmp vin încoace. Ştiu ce vor, le-am promis să-i las să se uite la cometă prin telescop.

— Nu trebuie să urce aici, spuse Lady Constantine pe un ton hotărât.

— Or să aştepte până plecaţi dumneavoastră.

— Am un motiv special pentru care nu doresc să fiu văzută aici. Dacă mă întrebi ţi-l voi spune. În mod greşit, sunt bănuită că mă interesează mai mult astronomul decât astronomia, şi nu vreau să le ofer temei pentru asemenea idee nebunească. Ce poţi face ca să-i împiedici

să intre?

— Am să încui uşa, spuse Swithin. Şi atunci vor crede că nu mai sunt aici.

Alergă pe scări în jos şi Lady Constantine îl auzi învârtind cheia în broască. Oftă uşurată. “Ce slăbiciune, ce slăbiciune din partea mea!” îşi spuse în

sinea ei. “Unde e invidiata mea putere de stăpânire de sine? Unde e acea putere de disimulare pe care trebuie să o aibă orice femeie? Să mă expun unor asemenea riscuri, să vin aici singură... Doamne, dacă s-ar afla! Dar aşa am fost eu întotdeauna... întotdeauna.”

Sări de pe scaun şi îl urmă pe scări.

CAPITOLUL 13

Swithin stătea jos, lângă uşa încuiată, dar era atât de întuneric, încât Lady Constantine de-abia îl putea zări. Sătenii tropăiau pe afară, în jur,

— Mai devreme sau mai târziu vine el sigur, răsună pe scara

spiralată vocea lui Hezzy Biles. N-o să-l lase inima să nu se uite la cometă pe o noapte ca asta — nu-i el ăla! Ai luat cu tine carafa, Haymoss? Dacă-i pe aşa, hai să ne aşezăm înăuntru în căsuţa asta şi să-l aşteptăm. Vine el înainte de se duce la culcare. Ce naiba, prin

sticla aia o să vedem cometa întinzându-se peste tot Wellandul!

— Io unu' mai curând m-aş lipsi de lanterna magică de la bâlciul din Greenhile, decât să pierd un spectacol nemuritor ca ăsta! zise Amos Fry.

— "Spectacol nemuritor", de unde ai

mai scos şi năzbâtia asta, Haymoss? întrebă Sammy Blore. Mă rog, mă rog ţie, Domnul are grijă de cei învăţaţi — iar de cei fără ştiinţă de carte se îngrijeşte doar un piculeţ. Da' ce beznă e-n cocioaba asta, haideţi fraţilor să scoatem banca aia afară, la aer curat.

Banca fu scoasă afară şi, ca să aibă de ce să-şi rezeme spinările, o aşezară chiar în faţa uşii turnului.

— Ei, aveţi vreo ţâră de tutun? Că dacă n-aveţi, am eu, continuă Sammy Blore. Urmară câteva scăpărări de chibrituri, după care acelaşi Sammy Blore

conchise: Ei, acuma-i bine!

— Şi ce să însemne cometa asta? întrebă Haymoss. Oare o să se întâmple niscaiva tărăboi, sau poate c-o să fie foamete.

— Foamete — nu! îl asigură Nat Chapman. Foametea-i năpăstuieşte numai pe cei mărunţi, ca noi,

ori Domnu Dumnezeu nu-i interesat decât de cei suspuşi. Doar n-ai să gândeşti c-o aprins o lanternă de foc ca asta pentru nişte amărâţi care câştigă zece sau doişpe şilingi pe săptămână plus tărâţele ş-o legătură de surcele, când îi are la-ndemână pe ăi mari. Dacă ăsta-i un semn

că s-o mâniat pe careva din parohia noastră, apoi numa' Lady Constantine i-aceea, i-aceea, că-i singura vrednică de-asemenea semn.

— Păi doar şi-o pierdut averea.

— Ei, nu cred eu tot ce-mi aud urechile.

Înăuntru, Lady Constantine se

apropie de St Cleeve, şi-i şopti tremurând:

— Crezi că au de gând să stea mult? Am putea ieşi în vreun fel de aici?

Swithin era conştient de situaţia încurcată. Oamenii aşezaseră în aşa fel banca, încât baricadaseră uşa care, din cauza scărilor, se

deschidea în afară. Astfel încât dacă cei dinăuntru ar fi încercat să o împingă câtuşi de puţin, banca s-ar fi răsturnat şi fumătorii de pe ea s-ar fi prăvălit cu faţa-n jos. Îi şopti să urce îndărăt în turn şi să aştepte acolo până o să vină el.

— Şi mortu' nu i-a

lăsat chiar nimic? Ha? Ce, şi-o luat moştenirea cu el în groapă? Ca să-i încălzească oasele? Hi-hi! râse Haymoss.

— Şi-o păpat toată averea, observă Hezzy Biles. Şi toate trăsnăile lui au tot chinuit-o pe ea, până când bătrânu' şi-o dat duhu. Dac-aş fi fost eu

femeia lui, mi-aş fi făcut şi eu de cap. Ar fi trebuit să i-l lase prin testament pe tânărul domnişor St Cleeve, ca să-şi mai şteargă din păcatele faţă de ea. Dac-aş fi în locu' ei, m-aş mărita cu el. Acu că a scăpătat nu e mai mare diferenţă între ei, îs aproape igali în

rang, că şi el are sânge bun şi edocaţie.

— Crezi c-o să-l ia? întrebă Sammy Blore. Sau poate că s-o gândi să ducă o viaţă fără de prihană câte zile o mai avea?

— Nu vreau să mă arăt lipsit de respect faţă de înălţimea sa, dar n-aş crede că are de gând să-şi iroseasc

aşa frumuseţe de carcasă. Eu zic că mai curând o să se mărite cu unu sau cu alta, şi mai ales cu unu anume de aici.

— Da' băiata?

— Croit, cioplit şi şlefuit pentru plăcerea cucoanelor.

— Totuşi trebi să vrea şi el.

— Asta o să vină de

la sine. Dacă mai zac mult împreună în Turnu ăsta zgâindu-se la planare, o să se arate şi planara lor care-o să-i împerecheze, aşa gândesc eu. Dacă ea-i pusă pe măritiş, o să-i deschiză şi lui ochii.

— E drept, şi-i firesc. Ce era înainte dorinţă cu păcat,

acuma-i dorinţă sfântă.

În timp ce asculta aceste vorbe ale vecinilor săi, lui Swithin St Cleeve păru să-i cadă solzii de pe ochi. Adevărul se prăvăli ca un trăsnet asupra lui; şi-l ului în asemenea măsură, încât aproape că nu mai ştiu unde se află.

Acum îşi dădea seama în întregime şi cu forţă de ceea ce intuise vag în unele ocazii, şi, mai cu seamă, de sărutul acela dulce pe care i-l întipărise pe buze, când crezuse că o să moară. Asemenea şocuri de luciditate sunt greu de redat prin vorbărie lentă. Simţi

că nu mai poate rămâne locului şi, cu inima electrizată, începu să urce scara în spirală.

O găsi pe Lady Constantine la jumătatea drumului spre vârf, stând lângă o ferestruică. Când îi vorbi, Swithin descoperi că îi tremurau lacrimi în

glas.

— Au plecat? întrebă ea.

— Mă tem că încă n-au de gând să plece, răspunse el, cu o inflexiune nervoasă în felul de a vorbi, care nu apăruse niciodată până atunci în relaţiile dintre ei.

— Ce să mă fac? întrebă ea. Desigur că

n-ar fi trebuit să mă aflu aici; nimeni nu ştie că am plecat de acasă. Ah. Ce greşeală am făcut, trebuie să mă întorc numaidecât.

— I-aţi auzit ce-au vorbit?

— Nu, răspunse doamna. Dar ce s-a întâmplat? Eşti tulburat. Ce-au spus?

— Dacă v-aş repeta

spusele lor ar însemna să dau dovadă de o franchețe exagerată.

— E ceva despre care o femeie nu trebuie să afle?

— În cazul de față, da. Pentru mine e o idee atât de nouă și atât de indescriptibilă... încât...

Swithin se rezemă

de zidul rotund, tremurând sub impulsul unor sentimente noi, incipiente.

— Şi care-i ideea? întrebă ea cu blândeţe.

— E vorba de... o deşteptare. Tot gândindu-mă la cerul de deasupra noastră nu am văzut..

— Pământul de

dedesubt?

— Paradisul mai plăcut de dedesubt. Vă rog, scumpă Lady Constantine, daţi-mi o clipă mâna dumneavoastră.

Păru şocată şi nu-i dădu mâna.

— Doresc atât de mult să mă întorc acasă! repetă ea. Nu aveam de gând să

rămân aici mai mult de cinci minute.

— Mi-e teamă că eu port vina acestui accident, spuse el. N-ar fi trebuit să sosesc pe neaşteptate. Dar nu vă necăjiţi. Ticluiesc eu un plan de evadare. Vă rog veniţi pe scară după mine.

Coborârâră din nou şi Swithin îi şopti Lady-

ei Constantine să rămână cu câteva trepte în urma lui. După care începu să descuie uşa, zăngănind de zor.

Sătenii se ridicară în grabă de pe bancă, o traseră din faţa uşii, iar Swithin ieşi afară. Îl recunoscură în lumina nopţii de vară.

— Hei, Hezekiah, şi

Samuel, şi Nat, cum vă mai merge? întrebă el cu nonşalanţă.

— Bine, dom'le, în ce mă priveşte e la fel ca înainte, răspunse Nat. Un ceas pe săptămână i-l închin bunului Dumnezeu, şi restul diavolului, cum s-ar zice. Şi, zău, acum când bietul matale tată s-o stins,

îmi vine să las şi ceasul ăsta de duminică să se amestece cu tot restul. Pen' că pastorul Tarkenham atâta îţi zgândăre conştiinţa, că biserica nu mai e loc de hodină pentru mădulare, aşa cum era pe vremea respectatului matale tată. Da' te-am

aşteptat aici, domnule San Cleeve, zicând că încă n-ai apucat să vii.

— Am lucrat în vârful turnului şi am încuiat uşa ca să nu mă tulbure nimeni. Acum, oameni buni, îmi pare foarte rău să vă dezamăgesc, dar în seara asta am de rezolvat o treabă urgentă, aşa că n-am

cum să vă chem înăuntru. Mâine seară însă, sau în oricare altă seară doriţi, vă arăt cometa şi alte stele.

Se învoiră pe dată să revină în seara următoare şi începură să se pregătească de plecare. Dar ba cu carafa, şi cu pipele, ba cu vorbele de

despărţire, se mai scurse o bucată de vreme. Între timp, un nor care se strecurase neobservat dinspre nord se opri peste capetele lor şi picuri grei de ploaie începură să cadă cu atâta repeziciune, încât întregul conclav se adăposti în grabă în cabană, ca să aştepte

să treacă rafala. St Cleeve se retrase pe sub brazi,

Un moment mai târziu, se auzi un foşnet printre copaci, venind din altă direcţie, după care îşi făcură apariţia un bărbat şi o femeie. Femeia se adăposti sub un copac, iar bărbatul, purtând pe

braţ o mantie şi o umbrelă, se apropie de ceilalţi.

— Valetul înălţimii sale şi soţia lui, făcu Sammy prezentările.

— Înălţimea sa se află aici? întrebă omul.

— Nu. Bănuiam că înălţimea sa preferă o companie mai selectă, replică Nat Chapman.

— Aiurea! exclamă Blore.

— Nu-i aici? Mă rog, am vrut să mă asigur. N-am putut-o găsi nicăieri în casă. Am venit s-o caut, cu mantia asta şi cu umbrela. Am cutreierat în toate părţile în sus şi-n jos şi n-am putut-o găsi. Doamne, Doamne,

unde-o fi, şi mie îmi datorează simbria pe două luni.

— Ce te tot frământi atâta, Anthony Green, că aşa cred că-ţi zice? Dumneata nu eşti om căsătorit? întrebă Hezzy.

— Aşa-mi merge vorba.

— Şi de bună seamă c-ai fost burlac până

de curând, înainte ca înălţimea sa să se fi descotorosit de toată servitorimea şi să te fi angajat pe dumneata?

— Am fost; da' asta ţine de trecut.

— Şi cum de-ai ajuns să-ţi pleci capu sub jug, Anthony? Că parcă nu erai făcut pentru una ca asta? Pe vremuri nu arătai a

om amorezat!

— Mă rog, dac-ar fi fost după voia mea, nu mă legam, că eram sărac lipit pământului, lucram cu ziua sau cu săptămână, după cum mi-era norocu. Da nu prea-ți vine să ții piept obiceiurilor din țara asta, când femeia se ține de capu' tău să o aperi de rușinea din

pântec, aşa că m-am lăsat mânat de gura lumii ş-am luat-o. Cu toate că nu mi-a mulţumit nici măcar o dată c-am scăpat-o de ruşine. Aşa se-ntâmplă când faci omului un bine, da' eu nu mă plâng. I-acolo, în spate, sub copacu ăla dacă vreţi s-o vedeţi. O femeie tare arătoasă

la vedere, cu toate că are câţiva pistrui... Mă rog, mă rog, unde-o fi stăpâna mea? Şi eu care-s omu ei de încredere şi fac de toate, n-aş vrea s-o pierd, nici pe ea, nici slujba. Vino-ncoace afară, Gloriana, şi vorbeşte frumos cu domnii.

În timp ce femeia

stătea de vorbă cu domnii, ploaia se înteți atât de tare, încât se înghesuiră cu toții în fundul cabanei. St Cleeve, care stătuse ca pe ace puțin mai încolo, înțelese că acum i se ivise prilejul așteptat și, vârându-și capul pe ușă, le spuse:

— Ploaia bate înăuntru. Ați face mai

bine să trageţi uşa. Eu trebuie să urc iar în turn ca să închid cupola.

Trântind uşa fără niciun ceremonial, intră în grabă în turn unde-l aştepta Lady Constantine, o anunţă că acum puteau trece pe lângă săteni fără a fi văzuţi şi-i oferi braţul. În felul acesta

o conduse prin faţa cabanei, până pe sub brazi.

— Dau o fugă până la casa dumneavoastră, înham calul şi vin cu docarul să vă conduc, îi spuse el cu tandreţe.

— Nu, te rog nu mă lăsa singură printre copacii ăştia lugubri!

Nu-i îngădui nici să-

i aducă ceva de îmbrăcat peste rochie. Deschizându-şi umbreluţa de soare, ca să-şi apere faţa de stropi, porni alături de el peste câmpul pustiu. Când ajunse în parcul reşedinţei, se feri pe sub copaci, astfel încât sosi acasă fără mari inconveniente.

Swithin era prea răscolit de cele auzite ca să poată discuta cu ea pe drum, dar o ocroti cu tandrețe de parc-ar fi fost un mieluț proaspăt tuns. După un bun rămas care avu în el mai mult tâlc decât cuvinte, St Cleeve se repezi înapoi la turnul de pe Rings-Hill.

Sătenii se aflau încă în cabană, şi, mai cu o vorbă de duh, mai cu o duşcă de vin, îi înveseliră atât de tare pe domnul şi pe doamna Anthony Green, încât acestora nici nu le mai păsa de ce s-o fi întâmplat cu Lady Constantine.

Senzaţia subită a noilor relaţii cu dulcea

sa patroană făcuse ca într-o jumătate de oră să se evapore toată candoarea lui Swithin, Aşa încât se simţi în stare să joace teatru. Îşi vârî iar capul pe uşa cabinei şi le spuse:

— Am pus totul la adăpost sus. Acum mă duc şi eu acasă. Când stă ploaia, încuiaţi uşa asta şi aduceţi-mi

cheia.

CAPITOLUL 14

Rezistența deliberată pe care rațiunea Lady-ei Constantine o opusese rebelei ei afecțiuni, până în clipa când aflase că e văduvă, se transformase acum într-o timiditate care făcea ca stările ei sufleteşti să fie la fel

de labile ca şi înainte. Dar ea se înscria în acele temperamente — arzătoare, cordiale şi spontane — ce nu-şi pot permite să irosească o pasiune. Şi cum starea ei materială se prăbuşise la pământ — şi nu din vina ei — se vedea redusă la o existenţă dureros de îngustă,

care conferea chiar oarecare raţionalitate afecţiunii ei. Astfel încât sufletu-i duios şi lipsit de ambiţii îşi găsise alinarea în această situaţie răsturnată.

Cât despre St Cleeve, întârzierea deşteptării sale fusese rezultatul firesc al lipsei de experienţă

îmbinată cu devotamentul total acordat maniei lui. Dar, asemenea unui boboc de primăvară ce se deschide greu, întârzierea a fost răscumpărată de viteza cu care a înflorit după aceea. Recunoscând brusc, cu răsuflarea tăiată, în partenera lui de

observare a cerurilor o femeie care-l iubea, şi care, în plus, îi era patroană şi prietenă, înţelese acum adevărata însemnătate a acelui sărut aproape uitat pe care aceasta i-l dăduse într-un moment de disperare.

Şi apoi, Lady Constantine fiind aproape cu zece ani

mai în vârstă decât el, era mult mai potrivită să trezească cea dintâi pasiune a unui tânăr decât ar fi fost o fată de vârsta lui. Experienţa ei şi emoţiile pârguite de vârstă exercitau asupra lui Swithin aceeaşi fascinaţie ca asupra oricăror alţi tineri aflaţi la prima

lor aventură.

Alchimia care a transmutat un astronom distrat într-un îndrăgostit ardent — şi, mai e nevoie s-o spunem? — un promiţător om de ştiinţă într-un banal *inamorato*, îşi operase metamorfoza într-o singură noapte. A doua zi dimineaţa, Swithin

era atât de buimăcit de noile sale senzaţii, încât ar fi vrut să alerge pe dată la Lady Constantine şi să-i strige: “Te iubesc din toată inima!”, cu întreaga intensitate a actualei sale condiţii spirituale. Ar fi vrut să-şi înregistreze afirmaţia în inima ei înainte de a se petrece

unul din acele accidente care “se strecoară printre jurăminte şi schimbă hotărârile regilor”[19], şi care să-l zădărnicească. Dar fâstâceala noii situaţii în care se afla faţă de ea nu-i îngăduia să se prezinte la uşa casei în mare pripă. Aştepta,

neajutorat ca o fetişcană, să se ivească prilejul unei întâlniri cu ea. Însă, deşi încuviinţase tacit să-l vadă în orice ocazie normală care s-ar fi ivit, Lady Constantine nu-şi dădea osteneala de a-i ieşi în cale. Ba chiar se ferea din drumul lui. Acum, când pentru

prima oară simţea şi el o înfrigurare nerăbdătoare de a o vedea, sfiala ei o determina, tot pentru prima oară, să întârzie întâlnirea. Dar când doi oameni locuiesc în aceeaşi parohie, şi când tânjesc din adâncul inimii să se afle unul lângă celălalt, ce hotărâri

ale modestiei, ale tacticii, ale mândriei sau ale prudenței vor izbuti să-i țină multă vreme departe unul de celălalt?

Într-o după-amiază, Swithin urmărea din turnul lui soarele, simțind aproape ca și astronomul grec [20] dorința de a se afla

chiar lângă acel glob de foc, pentru a-l putea admira în deplina-i glorie, chiar dacă ar fi fost ca în clipa următoare să fie prefăcut în cenuşă. Aruncându-şi privirea pe şoseaua dinspre câmp şi parc (domenii sublunare care acum îi abăteau foarte des atenţia de la telescop),

o văzu pe Lady Constantine înaintând pe drum. Se afla în docarul care luase locul caleştii, iar de la acea distanţă, căluţul alb nu arăta mai mare decât o pisică. Băiatul cu vestonul butonat până în gât, ţinând loc şi de vizitiu şi de valet, mergea cu pas solemn lângă animal,

iar câinele venea la o depărtare de un metru în urma vehiculului, fără să-şi îngăduie niciun giumbuşluc: întregul echipaj avea demnitatea unei procesiuni în miniatură.

Iată un prilej de a o vedea, dar două obstacole îi stăteau în cale: băiatul, care s-ar

putea să fie curios să tragă cu urechea, şi câinele care ş-ar putea porni să latre, atrăgând atenţia oamenilor de pe câmp. Totuşi, simţi că trebuie să-şi ia riscul şi, ştiind că docarul avea să cotească în curând la dreapta, pe o alee mai umbroasă, coborî în mare grabă

scările, străbătu câmpul de orz în care-şi croise o cărare nu mai largă de treizeci de centimetri, şi ieşi în celălalt capăt al aleii. Înaintând încet în direcţia drumului ce ducea la barieră, avu satisfacţia de a o vedea venind. Şi spre surpriza lui, satisfacţia fu dublată

de faptul că nu era însoţită nici de băiat, nici de câine.

Când se apropiară unul de celălalt, roşiră amândoi, ea din feminitate, el din stângăcia lipsei de experienţă. Într-o singură secundă, Lady Constantine îşi putu da seama că, în intervalul de când nu

se mai văzuseră, St Cleeve se maturizase, devenise bărbat. Şi când o salută cu acea nouă lumină în ochi, ea nu-şi putu ascunde fâstâceala şi nici nu se simţi în stare să-i întâmpine focul din priviri.

— Tocmai mi-am trimis pajul la coloană, ca să-ţi

restituie cartea *Nucleele cometelor*, îi spuse ea cu voce moale. Am vrut să-ţi cruţ deranjul de a veni până la Casa Mare ca s-o iei. Nu ştiam că am să te întâlnesc aici.

— Şi nu aţi dorit să vin la dumneavoastră s-o iau?

— Ca să-ţi spun sincer, nu. Ştii bine de

ce, nu-i aşa?

— Da, ştiu. Mă rog, mi-am mai astâmpărat dorul. V-am întâlnit din nou. Oare nu vă simţiţi bine de folosiţi docarul?

— Ba nu; dar am mers mult pe jos azi dimineaţă şi sunt cam ostenită.

— Zi şi noapte am tot aşteptat să vă văd.

De ce întoarceţi capul? Nu obişnuiaţi să vă purtaţi astfel cu mine.

Mâna ei se odihnea pe marginea docarului şi Swithin i-o luă într-a lui.

— Ştiţi, urmă el, că de la ultima noastră întâlnire m-am gândit întruna la dumneavoastră — am

îndrăznit să mă gândesc — într-un fel în care nu m-am mai gândit niciodată înainte.

— Da, ştiu.

— Cum de ştiţi?

— Am citit-o pe faţa dumitale când mi-ai ieşit în drum.

— Mă rog, bănuiesc că nu s-ar cuveni să mă gândesc în felul

ăsta. Şi totuşi, dacă nu aş fi aflat-o, n-aş fi înţeles niciodată cât de bună şi de dulce sunteţi. Gândiţi-vă numai ce-aş fi pierdut dacă aş fi trăit şi aş fi murit fără să văd în dumneavoastră mai mult decât văd în astronomie. Dar acum, aşa ceva nu se mai poate întâmplă. Când

îmi veţi vorbi, o să vă iubesc spiritul care înţelege atât de multe; când veţi tăcea, o să vă iubesc chipul. Dar cum voi şti vreodată dacă şi dumneavoastră ţineţi să însemnaţi atât de mult pentru mine?

Lady Constantine era tulburată, recunoscându-şi

inexorabilul impuls de a ceda, căruia nu ştia cum să i se împotrivească, iar, pe de altă parte, nesimţindu-se pregătită să-i întâmpine iubirea.

— O, Lady Constantine, urmă Swithin aplecându-se asupră-i, daţi-mi o dovadă care să mă

asigure că nu-i vorba numai de o impresie a mea sau o deducţie, căci asta-i tot ce posed în clipa de faţă. O dovadă că nu socotiţi spusele mele o impertinenţă! Din pricina acestei nesiguranţe nu am fost în stare să fac nimic de când v-am văzut ultima oară. O

dovadă, un semn cât de mic, că în inimile noastre suntem unul.

Roşeaţa îi inundă din nou obrajii. Făcând pe de o parte un efort, dar pe de altă parte un gest spontan, Lady Constantine îşi duse un deget la obraz. Swithin sărută aproape cu reverenţă locul atins de deget.

— Asta îţi ajunge? întrebă ea pe un glas aproape pierit.

— Da; acuma sunt convins.

— Atunci ăsta trebuie să fie sfârşitul. Dă-mi voie să trec mai departe; îndată o să apară băiatul.

Vorbea cu răsuflarea tăiată şi îşi ferea faţa, ca să-şi ascundă

vâlvătaia din obraji.

— Ba nu; uşa turnului e deschisă: fără îndoială că o să urce şi o să-şi piardă timpul zgâindu-se prin telescop.

— Dacă-i aşa, du-te repede înapoi, s-ar putea să-ţi facă vreo stricăciune.

— Nu. N-are decât să facă ce-i place, să

mânuiască şi să strice telescopul, să-mi distrugă hârtiile — orice, atâta timp cât stă acolo şi ne lasă pe noi singuri aici.

Lady Constantine îl privi cu încântare.

— Altădată n-ai fi fost de această părere! în glasul ei răsuna o notă de automustrare. Altădată erai atât de

devotat ştiinţei, încât numai gândul unui intrus în templul dumitale te-ar fi scos din minţi. Şi acum nu-ţi mai pasă. Cine poartă vina? Nu dumneata, în niciun caz dumneata!

Calul o porni agale, iar Swithin, sprijinindu-şi mâna de marginea docarului,

continuă s-o întovărăşească.

— Haideţi să nu ne mai gândim la asta, spuse el. Vă ofer persoana mea şi toate capacităţile mele, dumneavoastră, scumpă, scumpa mea doamnă, căreia îi voi aparţine întotdeauna! Dar cuvintele nu fac decât să împuţineze

înţelesul a ceea ce aş dori să spun, în loc să-l accentueze. Când încerc să exprim, chiar faţă de mine însumi, gândurile cu care vă înconjor, descopăr că folosesc fraze pe care, dac-aş fi un critic, le-aş dispreţui pentru banalitatea lor. De pildă, la ce slujeşte să

vă spun ceea ce tocmai v-am spus, că voi fi al dumneavoastră pentru totdeauna, că vă depun la picioare devotamentul meu şi cel mai de preţ omagiu? Asemenea cuvinte au fost folosite de atâtea ori, şi într-o manieră uşuratică, încât nu

mai poţi deosebi când sunt sincere şi când sunt neadevărate. Se întoarse spre ea, şi adăugă zâmbind: De acum înainte ochii dumneavoastră vor fi stelele mele.

— Da, ştiu... ştiu asta şi tot ce mi-ai mai putea spune. Mă temeam de aceste cuvinte chiar atunci

când nădăjduiam că vor veni cândva, dragul meu tânăr prieten, replică ea cu ochii în lacrimi. Îți fac un mare rău — cine știe dacă nu cumva îți distrug viitorul, eu, care ar fi trebuit să știu ce fac. Nimic bun nu poate ieși din asemenea legătură — și nici nu trebuie să

aibă vreun rezultat — chiar eu te fac doar să-ți pierzi timpul, și nimic mai mult. De ce te-am smuls unui măreț studiu celest, ca să mă studiezi în schimb pe biata de mine? Făgăduieşte-mi că n-ai să mă dispreţuieşti niciodată, când te vei mai maturiza, pentru

acest episod din viețile noastre. Dar mă vei disprețui... o știu bine. Toți bărbații o fac, când s-au lăsat atrași și sustrași, în inocenta lor tinerețe, așa cum te-am ademenit eu. Ar fi trebuit să-mi respect hotărârea.

— Și care era această hotărâre?

— Să îndur orice supliciu, dar să nu te îndepărtez de la scopurile dumitale înalte; să mă port asemenea acelui nobil grec care, luând parte la un sacrificiu solemn, a lăsat să-i ardă carnea până la os, din pricina unui cărbune aprins ce i-a sărit în mânecă.

Numai să nu tulbure sacra ceremonie.

— Dar nu pot oare studia şi iubi în acelaşi timp?

— Sper să fie aşa, sper din inimă. Dar vei fi primul care ar face-o, iar eu voi purta toată răspunderea dacă n-ai s-o faci.

— Vorbiţi de parcă eu aş fi un copil şi

dumneavoastră foarte bătrână. Dar ce vârstă. Credeţi că am? Douăzeci de ani.

— Pari mai tânăr. Mă rog, cu atât mai bine. Douăzeci de ani e o vârstă rotundă şi fermă. Şi ce vârstă îmi dai mie?

— Niciodată nu m-am gândit.

Îşi întoarse ochii cu

inocenţă, ca să-i scruteze faţa. Ea se înfioră uşor. Dar instinctul de feminitate era prematur. Timpul nu-şi luase încă nicio libertate cu trăsăturile ei; şi nici grijile nu o prea măcinaseră.

— Am să-ţi spun eu, continuă Lady Constantine, vorbind

de parcă ar fi împuns-o o durere fizică, pe care hotărâse însă să o biruie. Am douăzeci şi nouă de ani — sau aproape — mă mai despart doar câteva luni. Nu sunt îngrozitor de bătrână pe lângă dumneata?

— La prima vedere, aşa s-ar părea, răspunse el pe un ton

meditativ. Dar când te obişnuieşti cu gândul, nu-ţi mai pare astfel.

— Prostii! exclamă ea. Diferenţa de vârstă e foarte mare.

— Foarte bine, atunci lăsaţi-o să fie aşa, dulce Lady Constantine, răspunse el cu drăgălăşenie.

— N-ar trebui s-o laşi! Un bărbat

politicos m-ar fi contrazis cu înflăcărare... O, mă ruşinez de ce-am spus, adăugă ea un moment mai târziu, privind cu supuşenie în jos. Vorbesc conform codurilor celeilalte lumi, pe care am lăsat-o cu totul în urma mea. În sfera dumitale nu se cunosc

asemenea flaterii. Şi nici nu mă sinchisesc de ele, sincer. Dar ceea ce se numeşte Eva, în noi femeile, iese uneori la suprafaţă. Mă rog, acum vom uita şi de asta, aşa cum va trebui să uităm, în foarte scurt timp, de toate celelalte.

Swithin continuă că

meargă alături de docar, ţinându-şi şi el privirile aţintite în pământ.

— Şi de ce va trebui să uităm totul?

— Nu e decât un interludiu.

— Un interludiu? Pentru mine nu e un interludiu. Cum puteţi vorbi cu atâta uşurinţă despre un lucru ca

acesta, Lady Constantine? Şi totuşi, dacă ar fi să plec de aici, poate că şi eu aş ajunge să reduc totul la un interludiu! Da! urmă el cu impulsivitate. Am să plec de aici! Iubirea tot moare, aşa că e mai bine să o strangulez din faşă; nu poate muri decât o

singură dată. Am să plec!

— Nu, nu, strigă ea, privindu-l cu teamă şi îngrijorare. M-ai înţeles greşit. Pentru mine nu e un interludiu.

— E o tragedie. Am vrut să spun că, privită din punctul de vedere al lumii din afară, relaţia noastră e

un interludiu pe care ar trebui să încercăm să-l dăm uitării. Dar lumea nu înseamnă totul. N-ai să pleci, nu-i aşa?

— Da, da, continuă Swithin cu amărăciune, înţeleg totul. M-aţi făcut să văd limpede. Relaţia noastră va pune în primejdie

perspectivele dumneavoastră în mult mai mare măsură decât pe ale mele, dacar fi să rămân aici. Acum că Sir Blount a murit, sunteţi din nou liberă — aţi putea să vă căsătoriţi cu cine şi unde aţi dori — dacă n-aţi fi împiedicată de chestiunea asta dintre noi. Am să plec din

Welland înainte de a vă pricinui inconveniente.

— Nu te pripi să iei asemenea hotărâri, îl imploră ea luându-i mâna şi făcând o figură jalnică sub efectul vorbelor lui. Ar însemna să rămân fără nicio fiinţă dragă pe lume. Şi după ce ţi-am dat telescopul cel

mare şi ţi-am împrumutat turnul, ar însemna să fii lipsit de recunoştinţă dacă ai pleca. M-am exprimat greşit; crede-mă că nu am vrut niciun moment să spun că pentru *mine* e un interludiu. O, dac-ai şti cât de departe sunt de aşa ceva! Îndoiala asupra consecinţelor

pe care legătura noastră ţi le va pricinui dumitale m-a făcut să vorbesc atât de nechibzuit.

Se apropiau acum de o răscruce de drumuri şi, privind întâmplător în faţa lor, îl văzură, la o distanţă de vreo treizeci sau patruzeci de metri, pe domnul Torkingham,

care stătea rezemat de o poartă, cu spatele spre ei. Nu-i auzise apropiindu-se.

Pasiunea-stăpână operase deja în St Cleeve înlocuirea ingenuităţii sale fireşti prin viclenie.

— Credeţi c-ar fi nimerit să ne întâlnim tocmai acum cu domnul Torkingham?

întrebă el.

— Bineînţeles că nu, răspunse ea în grabă şi, luând hăţurile în mână, coti spre dreapta. Nu mă pot întâlni cu nimeni, murmură Lady Constantine. N-ar fi mai bine să mă laşi acum singură? Nu pentru c-aş dori aşa ceva, dar s-ar putea

isca cine ştie ce poveşti urâte despre noi doi, până să ne dăm seama... cum trebuie să acţionăm în această... această... (îi zâmbi cu tristeţe) chestiune extremă care ne zdrobeşte inimile.

Treceau pe sub un stejar uriaş ale cărui braţe cioturoase, cu

umeri, încheieturi şi coate, se întindeau orizontal deasupra câmpiei, amintind de moartea lui Absalom. Când ieşiră de sub umbra lui, se auzi un fâşâit prin frunziş şi Swithin, înălţându-şi ochii, îl zări pe pajul butonat până în gât, de a cărui apariţie se temuseră, cocoţat pe o

cracă joasă de unde-i urmărea pe ei doi cu deosebit interes. Ţinea într-o mână o grămăjoară de ghindă — evident, obiectivul căţărării lui în copac — şi o urmărea pe furiş pe Lady Constantine, în speranţa că aceasta n-o să-l observe. Dar ea îl şi văzuse, deşi se

prefăcu a-i ignora prezenţa şi, temându-se că ultimele lor cuvinte fuseseră auzite, amândoi nu mai scoaseră o vorbă până nu ajunseră la cotitura următoare.

Lady Constantine îi întinse mâna:

— Lucrurile astea nu trebuie să se mai întâmple, îi spuse ea

cu implorare în glas. Gândul la ce s-ar putea vorbi pe seama unor asemenea întâlniri mă îmbolnăveşte. Ai văzut ce s-a întâmplat! adăugă ea fără să-şi poată stăpâni un zâmbet. Am căzut din lac în puţ. După ce l-am evitat cu meschinărie pe pastor, am intrat într-o gură

şi mai rea. E prea umilitor să fiu nevoită să evit oamenii, ne înjoseşte şi pe mine şi pe dumneata. Singurul remediu ar fi să nu ne mai întâlnim.

— Foarte bine, răspunse Swithin cu un oftat. Fie şi aşa.

Se despărţiră atunci şi acolo, adresându-şi zâmbete care erau mai

curând lacrimi.

CAPITOLUL 15

Vara se scurse şi toamna cu infinita-i paletă de culori îi luă locul. Serile deveniră mai întunecoase, strălucirea lunii mai înlăcrimată, roua se îngreună prefăcându-se în brumă. Între timp cometa îşi atinsese dimensiunile

supreme — era atât de uriaşă, încât nu numai nucleul dar şi o parte din coadă erau vizibile la lumina zilei. Acum începuse vag să descrească, deşi ecuatorialul oferea încă, noapte de noapte, prilejul de a observa acest obiect singular, care în curând avea să se

şteargă de pe cer, poate pentru mii de ani,

Dar astronomul de pe Rings-Hill nu mai constituia un adversar demn de luat în seamă în ce priveşte fenomenele cereşti. Din punct de vedere ştiinţific, devenise propria lui fantomă; îndrăgostitul

pătrunsese în el ca un ostaş înarmat şi-l izgonise pe cărturar; starea lui intelectuală ajunsese o chestiune de viaţă şi de moarte.

Hotărârea luată de cei doi fusese până acum respectată cu strictețe: de trei luni de zile nu se mai văzuseră între patru ochi. Dar într-o bună

zi din luna octombrie, Swithin se aventură să-i scrie:

"Nu mai pot lucra deloc. Am încetat să mai studiez, am încetat să mai observ. Ecuatorialul a devenit inutil pentru mine. Dorul de dumneavoastră îmi absoarbe întreaga

existență și e mult mai puternic decât bunele mele intenții. Forța de a mai lucra în cel mai grandios dintre domenii m-a părăsit. Lupt împotriva acestei slăbiciuni până când îmi aduc aminte de pricina ei, și atunci o binecuvântez. Dar însăși disperarea din

sufletul meu mi-a sugerat un remediu, şi asupra acestuia aş dori să vă informez cât mai curând cu putinţă.

Din moment ce eu nu pot veni la dumneavoastră, n-aţi putea veni dumneavoastră la mine? Mâine seară vă voi aştepta la

marginea plantației, pe drumul pe care veniți la cabană. Nu vă voi reține mult, planul meu poate fi expus în zece cuvinte."

A doua seară după ce-i expediase misiva, o aşteptă în locul menționat.

Era o seară

mohorâtă, în care nu-ţi venea să ieşi afară. Peste zi se stârnise un vânt şuierător, ce continua să se înteţească. Totuşi, Swithin stătu de veghe în beznă şi în cele din urmă fu răsplătit prin apariţia, unei forme întunecate, înfăşurată în văluri, care se materializă din

întunericul câmpului, făcându-se auzită prin fâşâitul mătăsii pe mirişte. De astă dată, întâlnirea lor a fost nedeghizată: pur şi simplu o întâlnire între doi îndrăgostiţi; îşi dădură cu atât mai mult seama de acest lucru, cu cât o strângea el mai pătimaş în braţe.

— Nu mai pot îndura situaţia asta! strigă Swithin. Te-am zărit o dată la biserică, şi un salut de la distanţă, pe stradă, doar de atât am avut parte timp de trei luni. Oh, dragostea mea, ce chin îngrozitor a fost această despărţire! Trei luni de când nu te-am mai putut vedea

singură.

— Şi totuşi ar fi trebuit să am puterea de a persevera, din moment ce pare a fi lucrul cel mai bun, murmură ea în clipa când se simţi în stare să vorbească. Aş fi persistat, dacă cele ce mi-ai scris despre starea ta nu m-ar fi alarmat şi nu m-ar fi

întristat atât de tare! Această incapacitate a ta de a mai lucra, de a studia, de a observa... e cumplită! E o împunsătură atât de îngrozitoare pentru conştiinţa mea, încât aluzia că ar putea exista un remediu m-a adus aici pe dată.

— Şi totuşi nu regret, din moment ce

tu, dragostea mea, ai luat locul muncii mele. Doar pierderea de timp mă supără, pentru că nu am nici puterea de a lucra şi nici fericirea tovărăşiei tale.

— Dar remediul, care-i remediul? Ah, nu mă pot împiedica să-l ghicesc. Da, ai de gând să pleci!

— Haide să urcăm în turn; acolo putem discuta mai pe îndelete. Şi am să-ţi explic totul. Nu ţi-aş cere să urci până acolo, dar cabana nu e încă mobilată.

Swithin intră în cabană şi, după ce aprinse o lampă, o conduse pe scara turnului până sus,

unde închise aripile cupolei pentru a o feri de vânt, şi-i oferi scaunul pe care-l folosea la observaţii.

— Nu pot întârzii mai mult de cinci minute, spuse ea, refuzând să se aşeze. Mi-ai scris că e foarte important să mă vezi, şi am venit. Te asigur că mi-am asumat un

mare risc. Dacă m-ar vedea cineva aici, la ora asta, renumele meu ar fi ruinat pentru totdeauna. Dar ce n-aş face eu pentru tine? O Swithin, care-i remediul — plecarea ta? Nu poate exista un altul, şi totuşi mi-e teamă de el ca de moarte.

— Am să ţi-l spun

într-o clipă, dar trebuie să încep cu începutul. Toată această apatie şi neatenţie a mea e pricinuită de suferinţa că nu ne putem întâlni în libertate. Spaima că ceva ar putea să mi te răpească mă menţine într-o stare de perpetuă frământare.

— Acelaşi lucru e

adevărat şi în ceea ce mă priveşte. Sunt mereu speriată că s-ar putea întâmplă un accident, şi îmi irosesc zilele aşteptând să pot preveni nenorocirea.

— Deci vieţile noastre merg înainte, dar activităţile noastre stau pe loc. Şi acum, remediul: Scumpă

Lady Constantine, îngăduie-mi să te iau de soție.

Lady Constantine tresări puternic, vântul de afară zgâlțâi turnul, făcând să se înalțe un geamăt sinistru dintre brazi.

— Adică să ne căsătorim în secret. Timp de câțiva ani, viețile noastre

exterioare vor continua ca şi până acum, pentru că îmi dau seama că în situaţia mea actuală nu mă poţi accepta în mod public în chip de soţ. Dar căsătorindu-ne de urgenţă, ne creăm certitudinea că nu mai putem fi despărţiţi de întâmplare, flaterie,

sau viclenie. Şi, odată asigurat din acest punct de vedere, îmi voi relua studiile cu vechea-mi vigoare şi dumneata pe ale dumitale.

Lady Constantine era atât de buimăcită de neaşteptata cutezanţă a unei asemenea propuneri, venită din partea

cuiva care se arătase până atunci atât de copilăros şi de deferent, încât se prăbuşi pe scaunul de observaţie, uitând de intenţia ei de a rămâne doar câteva minute. Îşi acoperi faţa cu mâinile:

— Nu, nu!... Nu îndrăznesc una ca asta, murmură ea.

— Dar ce altceva ne rămâne de făcut? pledă el, îngenunchind alături de ea, într-un gest nu atât de implorare cât de abandon. Ce altceva putem face?

— Să aşteptăm până când ai să dobândeşti un renume.

— Dar nu pot deveni renumit dacă nu

depun străduanii, or, starea de apatie în care mă aflu îmi împiedică orice încercare de a lucra.

— N-ai putea totuşi să te străduieşti dacă... îţi promit, dacă îţi făgăduiesc solemn că voi fi a ta de îndată ce o să ai un nume?

St Cleeve respiră adânc.

— Va fi o perioadă de timp lungă, epuizantă, spuse el. Şi chiar înarmat cu promisiunea ta, nu voi putea lucra cu tragere de inimă. Fiecare oră de lucru va fi întreruptă de: “Dacă se întâmplă cutare sau cutare lucru? Dacă cineva o convinge să-şi încalce

promisiunea?” Sau mai rău: “Dacă vreun rival mă ponegreşte în ochii ei şi în felul ăsta o seduce?” Nu, Lady Constantine, scumpa mea, oricât ai fi de bună cu mine, elementul ăsta care-mi distrage gândurile va dăinui, şi acolo unde există asemenea stare, nu mai poate fi

vorba de efort susţinut. Multe lucruri greşite au scris învăţaţii, dar niciodată n-au emis o aberaţie mai mare decât aceea că dragostea e stimulentul de a-l cuceri pe cel iubit printr-o străduinţă răbdătoare.

— Nu pot să discut

cu tine.

— Unica alternativă ar fi să plec, reluă el după o clipă de gândire, aţintindu-şi privirile pe flacăra lămpii care fremăta şi fumega în curenţii de aer ce se strecurau prin încheieturile cupolei. Dacă mi-aş putea lua ecuatorialul, presupunând că aş

putea găsi un post prielnic de observaţie în emisfera sudică — să zicem la Cape Town — poate că, după scurgerea unei perioade de timp, aş deveni din nou apt să-mi văd serios de lucru. Constelaţiile sudice oferă un câmp de investigaţie mai puţin bătătorit. Mă întreb

dacă aş putea.

— Vrei să spui, răspunse ea stânjenită, că ai putea să-ţi reiei lucrul atunci când amintirea mea ar păli, şi existenţa mea ţi-ar deveni indiferentă?... Da, pleacă! Nu... nu pot îndura! Asemenea remediu e mai rău decât boala. Nu te pot

lăsa să pleci!

— Atunci cum poţi să refuzi singura condiţie care m-ar putea face să rămân aici, fără să-mi ruinez ţelurile sau să aduc dezonoare numelui tău? Iubita mea, acceptă propunerea pe care ţi-o fac, dacă ţii la mine şi la tine.

Îi aşteaptă

răspunsul, în timp ce brazii frecau şi împungeau temelia turnului, iar vântul îi scutura şi mugea. Dar Lady Constantine nu putea găsi cuvinte de răspuns.

— De-ar vrea Dumnezeu, izbucni el, să pier aici, ca Winstanley[21] în farul

lui. Atunci toate greutăţile s-ar rezolva de la sine.

— Ah, cât greşeşti, cât de mult greşeşti când vorbeşti în felul ăsta! exclamă ea cu patimă. Poţi să te îndoieşti de înţelepciunea mea, să mă compătimeşti pentru îngustimea vederilor mele; dar de

un singur lucru trebuie să fii convins — că te iubesc din toată inima.

— Mă iubeşti, ştiu, răspunse el înmuiat într-o clipită. Dar remediul propus de mine e atât de simplu şi rezolvă atâtea dificultăţi, încât nu înţeleg cum de te împotriveşti să-l

adopţi, dacă într-adevăr mă iubeşti şi tu cum te iubesc şi eu.

— Şi am continua să trăim... exact ca şi acum... presupunând că aş accepta? întrebă ea cu voce stinsă.

— Da, ăsta e planul meu.

— O căsătorie absolut secretă, spui. Cum poate... o

căsătorie să fie absolut secretă?

— O să plec la Londra şi o să obţin o dispensă. Pe urmă vii şi tu, şi te reîntorci imediat după ceremonie. Eu mă pot reîntoarce când vreau, şi nimeni pe lume nu va şti ce s-a petrecut. Gândeşte-te, iubito, cu ce conştiinţă uşoară

mă vei putea ajuta în eforturile mele de a sonda aceste adâncuri de deasupra noastră! Toate simţămintele tale de acum cu privire la întâlnirile noastre clandestine s-ar spulbera, şi inimile noastre ar fi liniştite.

Până şi în dragostea lui există o anumită notă ştiinţifică

practică, şi acum aceasta excela. Dar Lady Constantine continua să-şi simtă răsuflarea tăiată, în timp ce inima-i bătea să-i spargă pieptul. Swithin aştepta cu gura căscată. Fiecare dintre ei oscila în vârtejul emoţiilor lăuntrice, asemenea flăcării lămpii, care

pâlpâia din pricina vijeliei de afară. Era cea mai critică seară din viețile lor.

Razele palide ale lămpii cădeau pe fața ei frumoasă, elegant și îngrijit încadrată de basmaua neagră. Dar nicio rază de lumină nu se furișa prin tenebrele nopții pentru a sugera

vreunui ochi care ar fi stat la pândă că acolo, în turnul negru şi izolat, două vieţi omeneşti pulsau la cea mai înaltă intensitate. Deoarece cupola era lipsită de ferestre şi fiecare oblon ce descoperea o deschidere pentru telescop fusese închis. Iubirea şi îndoiala se

ciocneau cu forţe atât de egale în pieptul ei frumos, încât nu se simţea în stare să rostească o vorbă. Intenţiile ei oscilau când într-o parte, când în alta, ca pendulul unui ceasornic. Propunerea lui neaşteptată făcuse să se înfrunte în ea, mai puternic decât

oricând, dorința cu prudența, impulsul cu rezerva.

Dintre toate rațiunile la care se aşteptase în acea seară pentru justificarea urgenței cu care fusese chemată, o cerere în căsătorie ar fi fost ultima. Dacă se amuzase sau nu

vreodată să ţeasă ipoteze fantastice asupra unui asemenea subiect — şi ar fi fost firesc să urzească unele fantezii nebuloase — curajul acestui *protégé* al ei de a avansa cu sânge rece o asemenea propunere, fără ca ea să-i fi făcut cea mai vagă aluzie că ar

tolera aşa ceva, îi demonstra că el avea mult mai multă tărie decât îi atribuise. Şi această descoperire o înspăimânta.

Dispoziţia, atitudinea, tonalitatea ataşamentului ei fuseseră nepremeditate, şi nu i-ar fi putut sugera o asemenea soluţie

temerară pentru necazurile lor.

— Îmi repet întrebarea, iubita mea, spuse el după o lungă pauză. O facem? Sau să plec în exil şi să studiez atât cât voi izbuti, într-o ţară străină, departe de văz şi de auz?

— Astea sunt singurele alternative?

Da, da. Presupun că aşa stau lucrurile.

Lady Constantine mai rămase un moment nemişcată, apoi se aplecă asupra bărbatului îngenuncheat şi-l sărută pe frunte,

— Da, o s-o facem, şopti ea. O să mă căsătoresc cu tine.

— Îngerul meu! Cât

sunt de fericit!

O strânse la piept, capul ei i se rezemă de umăr, în timp ce buzele lui Swithin se lipiră îndelung de buzele ei. La aceasta îi adusese studiul fizicii cereşti, în spaţiul a opt luni, o săptămână şi câteva zile.

— Eu sunt mai slabă decât tine, mult mai

slabă, continuă ea, în timp ce lacrimile i se prelingeau pe obraji.

Decât să te pierd, mai bine mă mărit cu tine, fără condiţii. Totuşi... mă adresez cavalerismului tău — îndeplineşte-mi o singură cerinţă.

Swithin acceptă pe loc.

— Trebuie să ţii

seama de situaţia mea ciudată în acest comitat — vai, tu nici nu poţi s-o înţelegi — promite-mi că n-ai să dezvălui nimănui secretul căsătoriei noastre fără deplinul meu consimţământ. Şi, de asemenea, că n-ai să vii niciodată la Casa Welland fără să fi discutat în prealabil

cu mine dacă vizita e binevenită sau nu, acceptând părerea mea în această chestiune. Poftim, iată cum o femeie timidă încearcă să se îngrădească.

— Scumpa mea iubită, n-aş fi făcut niciunul din aceste două lucruri, chiar dacă nu mi-ai fi

stipulat tu condiţiile. Însăşi esenţa planului căsătoriei noastre cere ca aceste două condiţii să fie respectate. Înţeleg la fel de bine ca şi tine, poate chiar mai bine decât tine, cât de important este asemenea lucru pentru moment — ba chiar pentru multă vreme de

aci înainte. Eu voi rămâne în continuare unicul fiu al fostului preot, neataşat de nimeni şi de nimic, al cărui unic obiect de interes e ştiinţa; iar tu vei fi doamna retrasă de la conac, pentru care eu nu însemn decât o simplă cunoştinţă.

— Vezi ce înşelătorii

sădeşte iubirea în inimile cinstite?

— În prezent, pentru tine ar însemna o umilinţă pe care eu n-aş putea s-o îndur, dacă mariajul nostru ar deveni public; un inconvenient necompensat de niciun avantaj.

— Sunt atât de bucuroasă că înţelegi

toate astea fără ca eu să trebuie să ţi le expun. Acum ştiu că nu eşti numai bun şi sincer, dar şi abil şi demn de încredere.

— Bine, deci am căzut la învoială. Doamna mea îmi jură să mă ia de bărbat; eu, în schimbul unei asemenea bunăvoinţe, jur să nu o compromit

niciodată insinuându-mă la casa Welland, şi să păstrez secretul asupra căsătoriei noastre până ce voi dobândi o situaţie demnă de ea.

— Sau până când am să-ţi cer eu să dezvălui secretul, adăugă ea, prevăzând poate o împrejurare care lui nu-i venise în

minte.

— Sau până când mi-o vei cere tu, repetă el,

— Sunt de acord, murmură Lady Constantine

CAPITOLUL 16

Acestea fiind spuse, nu mai rămăsese decât să stabilească împreună detaliile practice ale proiectului.

Hotărârâră ca el să plece peste două zile şi să se instaleze într-o cameră, fie în îndepărtatul oraş

Bath, fie — într-o. suburbie a Londrei, până când vor trece cele cincisprezece zile reglementare, necesare pentru obţinerea unei dispense; spre sfârşitul acestei perioade va veni şi ea în grabă în acelaşi loc, iar St Cleeve o va aştepta la gară, înarmat cu

dispensa. După care se vor duce împreună la biserica unde va avea loc ceremonia. Şi în cursul următoarelor două sau trei zile se vor întoarce acasă, fiecare pe contul lui.

În timp ce puneau la punct stratagema, toate cele treizeci şi două de vânturi ale cerului se dezlănţuiră,

zguduind turnul, deşi asaltul lor părea să-şi mai fi pierdut din tărie. Simţindu-se acum calm şi satisfăcut, Swithin, aşa cum e obiceiul omului, privea cu seninătate mecanismul naturii care părea să fi scăpat de sub frână.

— Vântul nu pare

dispus să-mi ia în tragic temerile de care ți-am vorbit în momentele de disperare.

— Dispoziția vântului e destul de năbădăioasă, răspunse ea privindu-l în față, muncită, poate, de alte probleme decât cele pe care le discuta. De schimbat, s-a

schimbat numai felul tău de a vedea lucrurile. “Nu există nimic bun sau rău. Numai gândirea noastră face ca lucrurile să arate astfel.”[22]

Şi, ca şi cum ar fi urmărit să ia în râs comentariul lui Swithin, se stârni

brusc un vârtej cu forţă de uragan, de o violenţă ce depăşea închipuirea, care înşfăca în gheare turnul de pe Rings-Hill, zgâlţâindu-l cu hotărârea, parcă, a unui agent conştient. Primul rezultat al catastrofei pe care îl putură percepe fu bălăbănirea flăcării

care se stinse, pe urmă vântul, pe care până atunci mai mult îl auziseră decât îl simțiseră, se năpusti pe lângă ei de parc-ar fi fost un fulger. Uitându-se în sus şi în jur, Swithin văzu deodată, în locul cupolei concave, cerul liber, cu norii zbuciumați, orizontul

îndepărtat şi strălucirea intermitentă a câtorva steluţe zgribulite. Cupola turnului fusese pur şi simplu smulsă; o auziră prăbuşindu-se cu un trosnet peste copaci.

Constatând că era teafăr, Swithin îşi întinse braţele către Lady Constantine ale

cărei văluri fuseseră înşfăcate de vârtejul gata-gata să o înhaţe cu totul de pe pământ. Nici ea nu păţise însă nimic. Rămaseră o clipă agăţaţi unul de celălalt şi apoi, temându-se să nu urmeze ceva şi mai îngrozitor, se adăpostiră pe scara turnului.

— Dragostea mea am scăpat ca prin urechile acului, spuse el, continuând să o strângă în braţe.

— Dar ce s-a întâmplat? S-a prăbuşit întregul acoperiş?

— Nu, cupola a fost smulsă de pe turn.

De îndată ce fu cu putinţă reaprinseră

lampa şi urcară înapoi pe platforma de metal a acoperişului, ca să-şi dea seama de proporţiile dezastrului. Cu excepţia dispariţiei, bolţii, totul era neschimbat. Cupola, fiind construită din lemn, era uşoară în comparaţie cu restul structurii, iar bilele

care-i permiteau să se deplaseze orizontal sau, cum spunea Swithin, îi imprimau mişcarea de azimut, nu o fixaseră ferm de ziduri. Aşa încât fusese ridicată ca un capac de pe o cratiţă. Ecuatorialul, însă, stătea în centru, nemişcat.

După ce-şi execută

capriciul grotesc vântul se mai domoli oarecum. Swithin profită de acalmie ca să-şi acopere aparatele cu o prelată, apoi cei doi logodnici se pregătiră să coboare.

Dar evenimentele acelei nopţi încă nu se desfăşuraseră până la capăt. Când se aflau pe trepte, auziră

zgomot de paşi afară, urmat de ciocănituri repezite în uşa turnului,

— Nu se poate să mă caute pe-mine, zise Lady Constantine. Înainte de a pleca de acasă, m-am prefăcut că mă retrag în camera mea şi am cerut să nu fiu deranjată pentru

nimic în lume.

Rămase în capul scării, în timp ce Swithin coborî spirala. În întuneric, o desluşi pe Hannah.

— Vai, domnişoru Swithin, vino numaidecât acasă. Vântu a luat de pe casă singurul coş care nu fumega, şi acoperişu casei odată

cu el. Şi vechea casă, care de când ţine omu minte a fost a familiei dumneavoastră, a rămas despuiată sub ceru liber. E minunea cerului că n-a fost omorâtă bunica dumneavoastră, aşa cum stătea lângă sobă, biata de ea, că tot e c-un picior în groapă şi doar abia de se mai

ţine pe picioare, aşa ca bătrânii, domnu' Swithin. Cum vă spui, era la un fir de păr de moarte, sărmanu suflet, şi doar nu face nimănui niciun rău, e nevinovată ca un prunc nou-născut. Şi focu şi fumu s-au întins în toată casa, de ziceai că-i Sodoma şi Gomora şi figura

preacinstitului tata dumneavoastră a fost scorojită toată, de arată ca un bădăran de ţărănoi şi rama de aur e toată înnegrită. Fiecare bucată de jambon din cămară, fiecare bucată de muşchiuleţ, tot ce vezi cu ochii zace îngropat sub moloz. Şi doar am hrănit porcii

ăştia cu mâna mea, domnu Swithin, fără să-mi dea prin cap c-or să aibă aşa fel de sfârşit. Adună-te, domnu Swithin, şi vino degrabă acasă!

— Vin, vin! Te urmez într-o clipă. Du-te repede înapoi şi dă o mână de ajutor.

După plecarea bătrânei Hannah,

Swithin se repezi sus, la Lady Constantine şi-i descrise dezastrul. După ce-şi exprimă compătimirea pentru sărmana doamnă Martin, Lady Constantine adăugă:

— Îmi spuneam eu că o să se întâmple ceva care o să ne zădărnicească planul.

— Încă nu sunt

sigur de lucrul ăsta.

După ce se sfătuiră în grabă, Lady Constantine acceptă să aştepte în turn până când se va întoarce el ca s-o informeze dacă accidentul fusese într-adevăr atât de grav încât să le schimbe planul de plecare. Apoi o părăsi, lăsând-o

singură, în întuneric. Lady Constantine îşi încorda privirile în direcţia casei lui St Cleeve.

La început, totul păru învăluit în obscuritate deplină; dar după câteva minute, lumini începură să se mişte de colo-colo în hăul unde se afla casa, şi

strigăte omeneşti începură să se amestece cu vaierele vântului, care era încă destul de violent, ciupind brazii de dedesubt de parc-ar fi fost coardele unei harpe. Dar nu se putea distinge nicio creangă, o mantie de beznă învăluia tot cuprinsul de jos; în timp ce sus,

deasupra capului, cerul măturat de vânt arăta straniu, parcă deghizat, iar cele trei sau patru stele care se puteau zări erau atât de disociate, din cauza norilor, încât nici nu le puteai recunoaşte numele. Oricând, în altă împrejurare, Lady Constantine s-ar fi simţit cuprinsă de o

frică misterioasă, aflându-se în vârful unei coloane singuratice, cu o pădure care gemea sinistru la poale, şi cu scheletele paleolitice care-i hrăneau rădăcinile. Dar recenta hotărâre pătimaşă îi înfierbânta inima până la o incandescenţă pe lângă care orice

spaime femeieşti se estompau. Iar înfăţişarea apocaliptică a decorului înconjurător se armoniza cu starea ei, şi-i oferea un fundal potrivit.

După un răstimp care i se păru interminabil, auzi în sfârşit paşi pe scară, însoţiţi de urletele

brazilor şi, după câteva clipe, St Cleeve se afla din nou lângă ea.

Acasă, situaţia era foarte serioasă. Hannah nu exagerase; porţiunea din faţă a acoperişului fusese smulsă şi casa era descoperită în partea dinspre grădină. Grinzile, rămase fără

suport, căzuseră, şi odată cu ele se prăbuşise întreg etajul. Cu ajutorul câtorva muncitori din vecinătate şi a lui Anthony, valetul Lady-ei Constantine, care tocmai trecuse pe acolo în momentul dezastrului, casa fusese proptită de bine, de rău, şi se

aşternură paie ca s-o ocrotească de aerul nopţii. Dar Swithin îşi dădea seama că ar fi fost un act de egoism din partea lui să le lase singure pe cele două bătrâne în asemenea împrejurare.

— Într-un cuvânt, urmă el cu mâhnire, nu pot pleca acum la Bath sau la Londra şi

să lipsesc cincisprezece zile. Trebuie să amânăm cu două săptămâni.

— N-are nicio importanţă, răspunse ea, două săptămâni în plus sau în minus nu contează.

— Şi mai am ceva pentru tine, continuă St Cleeve. Valetul tău, Green, a trecut prin

faţa casei bunicii când se întorcea de la Warborne, unde fusese, zice el, ca să ridice nişte scrisori care ţi-au sosit prin poştă. Cum rămăsese să-i ajute pe muncitori, i-am propus să-ţi aduc eu scrisorile acasă. Fireşte, n-am pomenit un cuvânt că am să te

văd aici.

— Bineînţeles. Mulţumesc. Acum trebuie să mă întorc în goană.

În timp ce cobora scara, ochii Lady-ei Constantine căzură pe adresa scrisă pe unul dintre plicuri şi, recunoscând caligrafia, o deschise pe dată şi o citi ia

lumina lămpii. Păru şocată şi spuse cu amărăciune:

— Amânarea intenţiilor noastre trebuie să fie prelungită, din păcate, pentru mult mai mult timp. Aflu din această scrisoare că, după sfârşitul lunii, nu voi putea pleca de acasă nici măcar pentru o zi.

Observând că el era gata s-o întrebe de ce, adăugă: Nu-i nevoie să te mai necăjesc acum povestindu-ţi despre ce-i vorba; n-ar însemna decât să te hărţuiesc în plus, E o chestiune de familie şi nu pot face nimic.

— Atunci, înseamnă că nu ne putem căsători până...

Dumnezeu ştie când, spuse Swithin pierdut. Eu nu pot părăsi casa până săptămână viitoare sau chiar până în două săptămâni, iar tu nu ai putea pleca decât în cadrul acestui interval. Ce ne facem?

— Nu ştiu.

— Draga mea. Scumpa mea, nu trebuie să ne dăm

chiar atât de uşor bătuţi. Să nu lăsăm ca un plan bine conceput să fie răsturnat de un simplu accident. Există un remediu. Vei pleca *tu* şi vei petrece perioada reglementară în parohia pe care o vom alege. Pleci tu în locul meu. Şi de îndată ce bunica-mea va avea un acoperiş

solid deasupra capului, voi veni eu la tine, în loc să vii tu la mine, după cum stabilisem la început. Şi în cazul ăsta nu mai trebuie să amânăm căsătoria.

În silă, cu timiditate, şi totuşi cu o certă bucurie, Lady Constantine consimţi să schimbe rolurile, îi

spuse că noul plan nu-i plăcea deloc. Îi dădea senzaţia că ea era aceea care luase iniţiativa, din moment ce ea pleca să pună la punct preliminariile. Ştia că bărbatul e cel chemat să facă acest lucru şi, de obicei, bărbaţii îl fac.

— Dar există şi cazuri când femeia

face anunţurile şi aşa mai departe; adică în cazuri de forţă majoră, când bărbatul e împiedicat să plece. Şi asta se întâmplă cu noi acum. Aparenţele nu contează; eu unul cunosc adevărul, aşa că ce importanţă are dacă pleci tu? Doar n-ai să refuzi — n-ai să-ţi retragi făgăduiala de

a-mi fi soţie pentru că, încercând să evităm o întârziere ucigătoare, trebuie să îndeplineşti tu formalităţile în locul meu?

Îi răspunse că nu refuză. Pe scurt, cedă implorărilor lui. De fapt, ajunseseră atât de departe în acest vis matrimonial al lor, încât nu mai era chip

să dea îndărăt. Oricare dintre ei ar fi fost forţat de împrejurări să devină protagonistul acestei acţiuni, lucrul trebuia împlinit. Intenţia lor de a deveni soţ şi soţie, oricât ar fi fost de şovăielnică şi de timidă la început, acumulase greutate pe măsură ce se

scurseseră orele, până când ajunsese să înlăture orice obstacol din cale.

— Din moment ce mi-o ceri — din moment ce nu există o alternativă, decât fie să plec eu, fie să amânăm cine ştie cât, spuse ea când ajunseră în faţa portalului Casei

Welland, înainte de despărţire — deci dacă eu trebuie să plec întâi şi să fiu pionierul acestei aventuri, trebuie să-mi făgăduieşti, Swithin, să-i făgăduieşti Viviettei tale că în anii care vor veni, când poate n-ai să mă mai iubeşti atât de pătimaş cum mă

iubeşti acum...

— Asta nu se va întâmplă niciodată.

— Mă rog, să sperăm că nu, dragul meu, dar presupunând că s-ar întâmpla, făgăduieşte-mi că nu ai să-mi porţi niciodată pică, văzând în mine pe cea care a luat iniţiativa, când de fapt tu ar fi trebuit s-o iei, şi că n-ai să uiţi că

tu mi-ai cerut-o. Promite-mi că n-ai să gândeşti niciodată că eu am dat dovadă de o grabă lipsită de modestie, sau orice altceva care ar vădi uitarea faptului că eu nu fac decât să mă supun necesităţii şi rugăminţilor tale.

E nevoie să mai spunem că Swithin i-a

promis să nu-i reproşeze niciodată asemenea lucru sau oricare altul, atâta vreme cât vor trăi?

Cele câteva amănunte ale planului inversat fură curând puse la punct şi aleseră Bath ca locul unde avea să se oficieze căsătoria. Pe urmă, cu temeritatea

insuflată de evenimente, o strânse cu putere la piept, după care ea se strecură în casă. Swithin se întoarse la căminul lui, ca să ajute la munca de reparare a casei năruite de furtună.

În acea noapte, în liniştea camerei ei, Lady Constantine

reciti următoarea scrisoare — una dintre cele pe care i le înmânase. Swithin:

Strada Piccadilly

15 Octombrie 18...

Dragă Viviette, bănuiesc surprinderea ta când vei vedea că mă aflu în Anglia, şi că am scăpat iarăşi de sub jug — doar dacă vei fi citit despre

lucrul ăsta prin ziare. Rio de Janeiro o fi bun pentru maimuțe, dar nu pentru mine. Renunțând la slujbă, m-am întors în țară, ca un pas preliminar în găsirea altui debuşeu pentru energiile mele; cu alte cuvinte, o altă vacă de muls. Până acum două zile nu am ştiut nimic

despre moartea soțului tău; așa încât orice scrisoare mi-ai scris la vremea respectivă s-o fi pierdut pe drum. În asemenea momente, ipocrizia e mai mult decât inutilă, așadar nu te condolez, mai ales că evenimentul, deși nou pentru un exilat de teapa mea, s-

a întâmplat cu multă vreme în urmă. Sunt convins că te simți mai bine fără el, Viviette, şi a sosit momentul să faci acum ceva şi pentru tine, în ciuda halului zdrenţăros în care am auzit că te-a lăsat în faţa lumii. Eşti încă tânără şi, după câte ştiu (dacă nu te-ai

schimbat mult de când te-am văzut eu ultima oară), frumoasă.. Aşadar ia hotărârea de a-ţi recupera poziţia în societate printr-o căsătorie cu una dintre celebrităţile locale. Şi ai face bine să începi de îndată să scormoneşti viziunile din vecinătate.

Găseşte vreun baron jovial, cu mai mulți bani decât minte, cu mai multe proprietăți decât bani, şi cu mai mult caracter decât proprietăți (ținând seama de circumstanțe).

Asta ar fi lucrul cel mai bun pentru tine. Şi printr-o asemenea alianță, ai putea

asigura situația noastră, a amândurora. Căci, ca să-ți spun adevărul, norocul meu, până acum, a fost tare schimbător. Cam peste două săptămâni, sau ceva mai mult, am să vin la tine, ca să discutăm foarte serios această chestiune, dacă n-ai

nimic împotrivă.

Fratele tău iubitor,

Louis”

Parcurgând în grabă scrisoarea pe scară, Lady Constantine sesizase vestea sosirii fratelui ei, şi aceasta determinase modificarea planului matrimonial.

După ce citi

scrisoarea de la un capăt la altul, o zvârli deoparte, bătând înciudată din picior, ceea ce făcu să se cutremure podeaua veche. Conţinutul epistolei îi stârni tulburare, presimţiri rele, dar în niciun caz dorinţa de a da înapoi de la hotărârea luată. Strălucirea arzătoare

în care o scălda ideea uniunii tainice cu frumosul şi tânărul ei iubit, alunga lumina lividă a raţionamentului rece aparţinând unei rude indiferente.

“O, nu, murmură ea, îngropându-şi faţa în palme. Acum n-aş mai putea renunţa la el pentru tot aurul din

lume.”

Niciun argument, decât dacă Apollo însuşi ar fi picat din nori, nu ar fi putut-o influenţa. Începu să facă pregătirile de plecare, ca şi cum nu intervenise nimic.

CAPITOLUL 17

În vremurile ei de prosperitate, Lady Constantine fusese adeseori la Bath, fie pentru divertismente, fie pentru cumpărături, sau din interese muzical-religioase, pentru a asista la festivalurile de cor organizate de

abaţie; aşa încât nu era nimic surprinzător în faptul că îşi relua un vechi obicei. Şi pentru ca voiajul să pară a fi de aceeaşi natură, o luă cu ea, ca pe vremuri, şi pe cameristă, deşi femeia, care îşi părăsise serviciul şi se instalase acum în sat, ca soţie a lui Anthony

Green, şi cu un bebeluş în braţe, se lăsă convinsă cu oarecare greutate să plece. Lady Constantine potoli scrupulele tinerei mame luând măsuri ca vlăstarul familiei Green să fie bine îngrijit în lipsa lor. Şi ştiind că, în cazul vreunui accident, se

poate bizui pe fidelitatea acestei femei (pentru că datorită insistenţelor Lady-ei Constantine devenise doamna Green, nevastă cinstită, cu cununie), îşi părăsi casa pentru două săptămâni.

A doua zi, cele două femei — stăpâna şi camerista — erau

instalate într-o locuinţă mai modestă, dintr-o stradă cu clădiri din cărămizi vineţii, care în urmă cu o sută de ani se putuse lăuda cu rangul şi eleganţa rezidenţilor ei, deşi largile ferestre în evantai de deasupra fiecărei uşi înalte lăsau ca soarele să

intre doar în cabina portarului. Felinarele erau încă aceleaşi care-şi făcuseră datoria pe vremea iluminatului cu gaz; bătrânii reumatici vizitii de trăsuri şi poştalioane, care odinioară călăriseră sau îşi mânaseră falnic vehiculele între Londra şi Land's End,

ornamentau acum, cu spinările lor încovoiate şi picioarele răşchirate, trotuarele din faţa marilor hanuri, în trista speranţă de a căpăta vreo monedă de şase pence, pentru a-şi mai trage sufletul.

— Suntem bine informate asupra timpului, înălţimea

voastră, spuse doamna Green pe când trăgea storurile în camera Lady-ei Constantine, în seara sosirii. E o biserică chiar în spatele casei noastre, cu un ceasornic care bate la fiecare oră.

Lady Constantine îi răspunse că observase biserica din imediata lor apropiere.

— Mă rog, e mai bine să ai în spate o biserică decât ferestrele altor oameni. Şi dacă Înălţimea voastră doreşte să se ducă să se roage, nu are mult de mers.

— La asta m-am gândit şi eu, *dacă* voi avea chef să mă duc.

În zilele următoare

simţi din plin plictisul aşteptării ca timpul să treacă. Nimeni nu o cunoştea pe aici şi nici ea nu ştia pe nimeni; fapt care, deşi îi asigura păstrarea tainei, îi sporea însă şi senzaţia de solitudine. Din când în când se ducea la câte o prăvălie, însoţită de Green.

Deşi ar fi fost destule cumpărături de făcut acestea nu erau presante şi nu-i umpleau decât într-un chip foarte sărăcăcios golul acelor zile stranii, contemplative — zile întunecate de umbra temerilor şi totuşi poetizate de o dulce aşteptare.

Î n cea de-a

treisprezecea zi îi spuse cameristei că se duce să facă o plimbare şi, ieşind din casă, străbătu străduţele sumbre, până la abaţie. Acolo, după ce rătăci prin navele laterale ca să-şi mai adune curajul, ieşi şi se îndreptă spre spatele bisericii, asigurându-se timid că

nu o urmăreşte nimeni, până ajunse în faţa unei anumite uşi. În acea clipă simţi cum i se scufundă inima în piept şi cum tot curajul pe care şi-l adunase o părăseşte.

Fie din pricină că era luna octombrie, fie din cine ştie ce altă pricină, aspectul dezolant al străzii

părea să se fi concentrat îndeosebi asupra acestei clădiri. Mai mult, asfaltul era desfundat şi grămezi de piatră şi de prundiş îţi împiedicau la tot pasul înaintarea. Nimeni nu venea, nimeni nu se ducea, nimeni nu se arăta pe această stradă. Lady Constantine părea a fi

unica reprezentantă a speţei umane, care nutrea gânduri de căsătorie, de parcă asemenea acţiune fusese abandonată de tot restul omenirii, ca fiind o nebunie curată. Dar se gândi la Swithin, la părul lui blond, la ochii aprinşi, la buzele lui atât de ademenitoare şi însuşi

acest, gând o îmboldi.

Intrând în camera supleantului care acorda dispense, Lady Constantine reuşi, în ultimul moment, să-şi expună cererea pe un ton atât de stăpânit, încât se simţi şi ea uimită. Iar funcţionarul răspunse la rândul său de parcă ar fi fost vorba de cel

mai natural lucru din lume. Când ajunseră la chestiunea dacă locuise timp de minimum cincisprezece zile în parohie, ea îi spuse cu spaimă:

— O, nu! Eu am crezut că cele cincisprezece zile includ şi ziua căsătoriei. Nu locuiesc

aici decât de treisprezece zile şi jumătate. Înseamnă că trebuie să revin.

— A... mă rog... nu trebuie să fiţi atât de formalistă, spuse supleantul. Drept e că litera legii cere cincisprezece zile de rezidenţă în parohie, dar multă lume nu stă decât cinci. Legea a

prevăzut acest punct ca să prevină pe cât posibil căsătoriile tinerilor fugiţi de acasă, căsătoriile secrete şi alte practici de felul ăsta. Nu-i nevoie să reveniţi.

În acea seară Lady Constantine îi expedie lui Swithin St Cleeve ultima epistolă din cele scrise pe

parcursul a două săptămâni.

„Scumpul meu. Te rog vino cât de curând poți. Printr-o gafă care s-a dovedit favorabilă mie, am reușit să scurtez cu o zi timpul de așteptare a dispensei. Vino imediat, pentru că sunt aproape

epuizată. În aceste momente totul îmi pare extrem de pripit, şi aş fi vrut să fii lângă mine să mă linişteşti. Nu am ştiut că mă voi simți atât de alarmată. Mă sperie fiecare pas pe care îl aud, tremur ca nu cumva să întâlnesc pe cineva care mă cunoaşte şi care să

descopere de ce mă aflu aici. Uneori mă minunez singură cum de am acceptat să vin şi sa joc rolul tău dar nu mi-am dat seama la ce grea încercare m-am supus singură. N-ar fi trebuit să-mi ceri aşa ceva, Swithin! Pe cuvântul meu, a fost o cruzime din partea ta, şi am

să te pedepsesc de îndată ce ai să vii. Dar n-am să te dojenesc prea tare, pentru că, vai, mi-e atât de dor de tine! Sper că locuința ta, pentru care mi-am sacrificat decența, a fost reparată. Dacă ar fi fost vorba de orice alt bărbat din lume în afară de tine, aș fi

zburat acasă, fără să mai aştept aici niciun fel de rezultat. Sunt convinsă că aşa aş fi procedat. Dar nu, iubitule, nu! Trebuie să-mi arăt tăria, acum ori niciodată! Barierele din calea căsătoriei noastre au căzut, şi e bine că mă aflu aici.”

Şi totuşi, în niciun moment al acestui neplăcut preludiu, Lady Constantine nu ar fi avut motiv să se teamă pentru tăria ei. Acţiunile de asemenea fel cer un anumit soi de curaj pe care numai femeile înflăcărate îl posedă, şi anume, curajul emoţiilor, de care bărbaţii tineri

sunt adeseori lamentabil lipsiţi. Teama ei era într-adevăr aceea de a nu fi descoperită într-o situaţie atât de penibilă; dar nu de acţiunea în sine se temea. Şi cu toate că scrisoarea ei îi dezvăluia, într-un fel, sentimentele adevărate, dacă ar fi

fost nevoie să ia totul de la început, n-ar fi pregetat, şi ar fi făcut faţă necesităţii.

Timp de câteva zile s-a tot întrebat îngrijorată cum să procedeze cu camerista, în ziua cununiei. Da o şansă nesperată a ajutat-o şi în această privinţă. Cu o zi înainte de

obţinerea dispensei, doamna Green s-a prezentat în faţa Lady-ei Constantine, ţinând în mână o scrisoare primită de la soţul ei, Anthony. Avea o mutră lungă de un cot.

— Sper că nu s-a întâmplat nimic rău? o întrebă Lady Constantine.

— S-a-mbolnăvit

copilu, Înălţimea voastră, spuse doamna Green cu torente de lacrimi. Îl iubesc pe copilu ăsta mai mult decât am să-i iubesc la un loc pe toţi cei care au să mai vină. Pentru că i-a făcut un bine mamei lui încă cu douăşpe săptămâni înainte de s-a născut. Că el, ţine-mi-l-ar

Dumnezeu, l-a făcut pe Anthony să mă ia cu cununie, aşa că dintr-o nenorocire ce era la început s-a prefăcut într-o binecuvântare. Că după cum ştiţi bărbaţii-s înapoiaţi şi dau înapoi când e vorba de biserică şi de cununie; cu toate că al meu e în stare de

orice când îi îmboldeşte mândria lui de bărbat. Şi-acu să pierd copilu!... hoo, hoo, hoo... ce să mă fac?

— Bănuiesc că doreşti să te întorci imediat acasă?

Doamna Green explică printre sughiţuri de plâns că asta i-ar fi fost dorinţa

şi, cu toate că lucrurile s-au întâmplat cu o zi mai devreme decât i-ar fi convenit înălţimii sale, îi dădu drumul doamnei Green. Aşa încât femeia plecă în cursul după amiezei, şi i se ceru să facă toate pregătirile pentru reîntoarcerea Lady-ei Constantine în

două sau trei zile. Dar cum nu putea preciza de pe acum ziua întoarcerii, dădu dispoziţii să nu i se trimită nicio trăsură s-o aştepte la gară, intenţia ei fiind să închirieze una de la hotel.

Lady Constantine rămase acum în deplină singurătate, să

aştepte sosirea iubitului ei.

CAPITOLUL 18

Niciodată nu a strălucit peste dumbrăvile din Welland o dimineaţă de octombrie mai frumoasă decât cea de după primirea scrisorii de către Swithin. Disoluţia anuală a culorilor frunzişului progresa văzând cu

ochii. Frunzele copacilor din parc îşi fardaseră tenurile într-o multitudine de tente, ce marcau subtilele gradaţii ale descompunerii, reflectând luminile umede ale unor nuanţe atât de felurite, încât te minunai, că asemenea splendoare nu era

decât o repetiţie a unor scene ce fuseseră expuse aici în sute de luni octombrie anterioare şi care fuseseră lăsate să se stingă fără cel mai slab vaiet din partea făpturilor imperturbabile ce păşeau printre de. Departe, în umbră, ecranele semi-opace

de ceaţă albăstrie dădeau o aură de mister celor mai comune gropi, văiugi sau cotloane.

Cabana de lemn de la poalele turnului de pe Rings-Hill fusese transformată de Swithin, încă dinainte într-o mică locuinţă de lucru peste zi şi de dormit peste noapte. I

se păruse foarte convenabil ca după lungile lui observaţii, nocturne din vârful coloanei să petreacă noaptea acolo, fără s-o mai tulbure pe bunică-sa prin desele lui intrări şi ieşiri din casă şi, totodată, cruţându-şi osteneala de a traversa întruna câmpul.

Tare i-ar mai fi plăcut să-i împărtăşească bunică-si taina lui şi, dacă ar fi depins numai de el, probabil că aşa ar fi procedat. Dar cum împărţea secretul cu cineva care se împotrivea destăinuirii, întrucât nu cunoştea, aşa, ca el câtă afecţiune zăcea

în bunica lui nu-îi rămânea decât să-şi ţină gura. Şi ca să păstreze cât mai bine secretul, hotărî să locuiască la cabană în cele două sau trei nopţi dinaintea plecării lăsând vorbă acasă că pleacă într-o excursie.

Era necesar, să pornească foarte

devreme. Mult înainte ca ochiul soarelui să se fi deschis îndeajuns încât să privească peste poienile din Welland, St Cleeve se deşteptă în patul din cabană şi începu să se pregătească de plecare, preparându-şi gustarea de dimineaţă pe o sobiţă aşezată într-un colţ. Iepuraşii

tineri fătaţi în timpul verii îi urmăreau de afară preparativele, prin uşa deschisă, în lumina cenuşie a zorilor, în timp ce el. Se foia de colo-colo, pe jumătate dezbrăcat, ba înăuntru, ba afară, pe sub crengi şi printre rugii de mure ce creşteau în jur.

Era un loc bizar

pentru un mire care îşi făcea toaleta de nuntă, dar ţinând seama de natura atât de neconvenţională a căsătoriei, decorul nu părea impropriu. Câte fapte de seamă vor fi avut loc pe această fâşie de pământ, de când fusese ea închegată, nimeni n-ar fi putut spune. Dar

primitiva simplitate a pregătirilor tânărului fie acorda cu decorul acestui loc preistoric. Poate că sub picioarele lui zăceau şi acum îngropate podoabe rudimentare ce fuseseră purtate la ceremoniile nupţiale, de către străvechii locuitori ai acestor pământuri. Astăzi,

asemenea ceremonii nu mai înseamnă mare lucru, după cum nu mai are însemnătate nici fericirea sau nefericirea celor doi semnatari ai contractului. Totuşi, ritualul în sine avea mare importanţă, sau cel puţin aşa gândea Swithin, după cum gândesc şi alţi mulţi

miri. Iar el, ca şi ceilalţi, îşi vedea mai departe de pregătiri, însufleţit de. Spiritul care discerne în această monotonă repetiţie potenţialul miraculos al unor acţiuni nemaiîncercate până atunci.

Pe urmă îşi croi drum printre pânzele

de păianjen ude, care atârnau aninate de fiecare ramură sau de fiecare fir, ca niște diafragme mobile, și o luă de-a lungul făgașului care ducea de la izolata lui insulă învelită în brazi, către lumea largă, de dincolo de câmp.

Asemenea drumeție nu era un lucru nou

pentru el şi, cu atât mai puţin, contemplarea priveliştii din jur; dar scopul cu care străbătea drumul i se contura pentru prima oară în minte. Că doamna inimii lui era necăjită de situaţia în care o pusese cerându-i să întreprindă ea în locul lui formalităţile,

necesare, îşi dădea prea bine seama din scrisoarea primită din parte-i; dar stăpânit de convingerea nestrămutată că o căsătorie promptă însemna singura cale de a restabili în inimile amândurora acel echilibru necesar studiului senin, nu-i păsa de felul

neobişnuit în care se va efectua unirea cu ea şi, fericit, îşi începu călătoria către locul unde se afla iubita lui.

Trebuia să străbată un crâng înainte de a părăsi satul în care fumul focurilor proaspăt aprinse se înălţa pe coşuri, ca nişte tulpini de arbori

albăstrii. La un moment dat, auzi pe cărarea din faţa lui un pas grăbit, familiar şi, când coti pe după tufişuri, se întâlni faţă-n faţă cu poştaşul care se îndrepta spre Welland. Ca răspuns la întrebarea lui St Cleeve dacă avea ceva pentru el factorul îi înmânã un plic, şi apoi

îşi văzu de drum.

Swithin deschise plicul şi citi scrisoarea din mers, până când importanţa conţinutului ei îl făcu să se oprească locului.

O năvală de noutăţi menite să tulbure chiar şi un temperament mai flegmatic decât al său. Se rezemă, de o poartă

pe care o întâlni în drum şi se strădui să înţeleagă bine sensul întregii comunicări.

Plicul voluminos conţinea în primul rând o scrisoare din partea unui avocat dintr-un oraş din nord, care-l informa că unchiul lui dinspre tată, reîntors recent din Cape Ton (unde

plecase în speranţa de a-şi reface sănătatea deterioratã), decedase de curând şi fusese înmormântat. Numele acestui unchi era ca un fel de nălucă pentru eroul nostru. De ani de zile, bătrânul rupsese orice comunicare cu familia lui Swithin — de fapt de când tatăl acestuia

se căsătorise cu fata simplă de la ferma Welland. Unchiul fusese toată viaţa un celibatar convins şi agonisise o avere destul de frumoasă, printr-o extensivă practicare a medicinii în oraşul industrial, fumegos şi posomorât, în care murise. Swithin fusese

întotdeauna învăţat să vadă în el întruchiparea a tot ce e neplăcut într-un om. Ştia că are vederi înguste, că e sarcastic şi viclean până la hidoşenie. Însăşi această viclenie îl ajutase, deşi nu se bucura de o serioasă calificare profesională, să-şi stabilească o

clientelă largă şi profitabilă, alcătuită din acea clasă care nu caută şi nu se sinchiseşte de amabilităţile salonarde.

Totuşi, pe noi nu ne interesează cum şi-a practicat doctorul St Cleeve profesiunea. Acum decedase şi grosul averii lui fusese

lăsat unor persoane cu care povestea noastră nu are nici în clin, nici în mânecă. Dar Swithin era informat că i se lăsase şi lui moştenire o rentă anuală de 600 de lire, pe care urma să o primească de la data împlinirii vârstei de douăzeci şi unu de ani, urmând să

continue întreaga viaţă, cu condiţia de a nu se căsători înainte de vârstă de douăzeci şi cinci de ani. În cazul unei asemenea indezirabile eventualităţi, renta urma să fie sistată. Scrisoarea ce însoţea comunicarea, îi preciza avocatul, avea să-i lămurească totul.

Această a doua misivă era scrisă chiar de unchiul lui, cu o lună înainte de moarte, urmând a fi predată nepotului numai după decesul celui ce o scrisese. Swithin citi, cu solemnitatea implicată de orice epistolă postumă, următoarele cuvinte

din partea unei persoane care, în timpul vieţii, nu i se adresase niciodată:

“Dragă nepoate,

Vei fi, fără îndoială, mirat la primirea unei comunicări din partea cuiva pe care nu l-ai cunoscut niciodată personal şi care, în momentul când îi vei citi cuvintele se va

afla dincolo de posibilitatea de a-l mai cunoaşte. Poate că eu sunt cel păgubit de această lungă şi reciprocă necunoaştere. Şi poate că sunt de condamnat, sau poate că nu. Dar la această dată, asemenea reflecţii sunt absolut sterile. Îţi scriu având

în minte cu totul alte scopuri decât cel de a exprima un regret sentimental, legat de îndoiala extrem de vagă dacă faptul că doi anumiți oameni nu s-au întâlnit niciodată, printre milioanele de alți doi oameni care nu s-au întâlnit niciodată, constituie o

calamitate pentru omenire sau pentru ei înşişi.

Prilejul care mă determină să-ţi adresez această scrisoare este următorul: cu nouă luni în urmă am aflat, cu totul întâmplător, că urmăreşti cu mare sârguinţă anumite studii ştiinţifice şi că

eşti un tânăr astronom promiţător. Propriile mele înclinaţii spre ştiinţă au făcut ca această veste să-mi apară mult mai importantă decât mi-ar fi apărut altminteri. Şi a construit o mare surpriză pentru mine faptul că rodul căsniciei tatălui tău

poate avea asemenea stofă în el. Dacă aş fi ştiut acest lucru, poate că m-ai fi văzut mai des decât vei avea acum prilejul să mă vezi. La acea vreme starea sănătăţii mele începuse să se înrăutăţească şi am fost trimis în sud, altfel aş fi venit eu însumi să mă

interesez de condiţiile şi de perspectivele tale. Nu m-am reîntors în ţară decât în urmă cu şase luni, şi cum sănătatea mea nu s-a ameliorat, am trimis un prieten de încredere să se intereseze de viaţa ta, de studii, de împrejurări, fără ca tu să bănuieşti cel

mai mic lucru. Şi mi-a raportat ceea ce a aflat. Prin el am fost înştiinţat de următoarele elemente favorabile:

1. Că lucrezi cu asiduitate în domeniul astronomiei.

2. Că augurii sunt prielnici în cariera pe care ţi-

ai ales-o.

Şi acum elementele defavorabile:

1. Că venitul mic de care dispui, chiar când acesta va fi sporit în urma morţii bunicii tale prin titlul de proprietate asupra casei voastre, este insuficient ca să-ţi susţină cariera de om de ştiinţă, ale cărui

strădanii nu vor putea fi remunerate decât peste mulți ani, sau niciodată.

2. Că există în calea ta un obstacol mult mai grav decât lipsa de fonduri, şi acesta este o **femeie.**

Pentru a te salva de la ruinarea carierei, iau măsurile pe care ți le expun în

amănunt mai jos:

Lucrul principal, aşa cum te va fi informat avocatul meu, este că, la vârstă de douăzeci şi cinci de ani suma de 600 lire pe an va deveni o rentă viageră, cu condiţia ca să nu te însori până atunci. În perioada interimară, vei primi un dar

anual, până la concurența aceleiași sume. Și, viceversa, dacă te însori înainte de a împlini douăzeci și cinci de ani, nu vei mai primi nimic, începând cu data căsătoriei.

Unul dintre obiectivele moștenirii pe care ți-o las este aceea de a-ți înlesni

posibilitatea călătoriilor şi a studierii constelaţiilor din emisfera sudică. Când am aflat, la Cape Town, despre studiile tale, m-a frapat importanţa acestor constelaţii pentru un astronom care tocmai încearcă să-şi croiască drumul spre un renume.

Emisfera sudică oferă mult mâi mult potențial decât cel care a fost exploatat până acum; constituie o mină mult mai bogată decât cea nordică, şi studiile tale ar trebui să se îndrepte în această direcție.

Pasul următor care stă în puterea mea

este cel de a-ți ține o predică, deşi nu sunt adeptul unor asemenea lucruri. Totuşi, te sfătuiesc, Swithin St Cleeve, să nu te prosteşti, aşa cum a făcut tatăl tău. Dacă studiile tale sunt menite să ducă la un rezultat, atunci, crede-mă, trebuie să te dedici lor fără

ajutorul vreunei femei. Evit-o, evită orice specimen al sexului slab, dacă ai de gând să realizezi ceva în viață. Sustrage-te de la asemenea diversiuni pentru încă mulți ani din viața ta. Și, mai presus de orice, te sfătuiesc să o eviți pe doamna în chestiune.

Până în prezent nu am aflat nimic rău despre caracterul ei moral; nu am nicio îndoială că e desăvârşită din acest punct de vedere. E posibil să aibă multe calităţi, şi sufleteşti şi intelectuale. Dar în afară de obstacolul primordial care o împiedică să-ţi fie

parteneră de studii (şi anume faptul că e femeie), mai are următoarele două handicapuri: e mult mai bătrână decât tine...

— Mai bătrână! **exclamă Swithin cu năduf...**

...Şi e atât de sărăcită, încât titlul moştenit de la

răposatul ei soț devine o obiecție concretă. În afară de aceasta, ca să fiu sincer, eu personal nu am o părere bună despre ea. Nu pot gândi bine despre o femeie care se îndrăgostește de un bărbat cu atâția ani mai tânăr decât ea. Faptul că a ținut să

fie prima pasiune a unui adolescent ca tine nu denotă prea mult bun simț din partea ei. Dacă ar fi ştiut să-şi păstreze prestigiul, ar fi avut mândria de a nu accepta intimitatea cu un tânăr aflat într-o situație, atât de nesigură, ca să nu spun mai mult. E

destul de în vârstă ca să ştie că o **liaison** *cu ea poate duce, şi desigur că aşa se va întâmpla, la ruinarea carierei tale; şi că, pe de altă parte, o căsătorie între voi doi ar fi ridicolă — doar dacă e o gâscă — şi în acest caz ai cu atât mai multe motive să o eviţi.*

Nepoate, o femeie cu sentimente onorabile s-ar feri să facă vreun pas care să-ți pericliteze cariera, pentru că la aşa ceva se va ajunge dacă o să ți se pună în drum. Am auzit că şi ea manifestă mare interes pentru viitorul tău de fizician. Dar cea mai bună cale pe

care şi-ar putea manifesta interesul real ar fi să te lase în pace. Poate că se convinge singură că nu-ți face niciun rău. Mă rog, las-o să creadă una ca asta; dar tu fii convins că de fapt îşi amăgeşte singură conştiința susținând o asemenea aberație. Creierul

femeilor nu e făcut pentru ştiinţele profunde; ele nu au posibilitatea de a sesiza decât latura concretă a lucrurilor. Şi-apoi o să sporovăiască despre proiectele şi teoriile tale cele mai secrete, o să-şi informeze toate cunoştinţele...

— Nu are niciuna!

Exclamă Swithin începând să se înfierbânte.

...şi o să te acopere de ridicol, dezvăluindu-ți planurile înainte ca acestea să se fi copt în mintea ta. A încerca să studiezi împreună cu o femeie înseamnă a te lăsa antrenat în fantezii în

loc de concepții, în construirea castelelor de nisip în locul edificiilor teoretice, în îndoieli în locul părerilor clare, în prejudecăți în locul concluziilor raționale. Tinere, vastul tău câmp de studiu se va reduce în curând la jalnicul perimetru îngust al feței ei, și

miriadele tale de stele la ochii ei înşelători,

O femeie cu experienţă care deşteaptă pasiunile unui tânăr în momentul când acesta se străduieşte să se afirme din punct de vedere intelectual, săvârşeşte o adevărată crimă.

Dacă ar fi după

mine, pe cuvântul meu că i-aş vârî pe toţi tinerii între optsprezece şi douăzeci şi cinci de ani în câte un butoi, asemenea unui renumit filosof. Pentru că se întâmplă atât de des ca, atunci când nu-i sechestrezi, femeia să li se pună în cale sub chipul

destinului şi de cele mai multe ori să le zădărnicească scopurile, încât ajung să renunțe la cele mai promițătoare cariere.

Asta-i tot. Acum te las să-ți iei soarta în propriile-ți mâini.

Unchiul tău care îți vrea binele

Jocelyn St Cleeve

doctor în medicină”

Venind din partea unui celibatar convins şi a unui misogin, părerile exprimate în scrisoare nu erau deosebit de convingătoare; dar rezultatul lor practic, anume anularea neaşteptatei rente destinată studiilor lui Swithin; şi astfel

prefacerea unei fericiri într-un necaz, părea, în acel unic moment, decepţionantă şi întristătoare în cel mai înalt grad.

Totuşi, oricât de senzaţională ar fi fost scrisoarea, bucuria pătimaşă a acelei zile nu s-a lăsat întunecată mai mult de câteva minute. Lucrurile

conţinute în misivă făceau parte din speţa celor ce se cer rumegate îndelung pentru a deveni eficiente. Adevărul este că avertismentul şi momeala sosiseră prea târziu şi prea pe neaşteptate ca să mai poată avea vreo influenţă. Dacă St Cleeve ar fi primit

predica de mai sus cu o lună înainte, dacă ar fi putut s-o sucească şi s-o răsucească în minte în fiecare ceas de nesomn din treizeci de nopţi consecutive, gândindu-se la posibilităţile pe care i le deschidea renta viageră, n-am putea prevedea efectul unei asemenea pânze de

păianjen aruncate asupra lui, un tânăr a cărui dragoste pentru fizica cerului nu putea rivaliza cu nimic. Dar faptul că în ultimul moment îi picase din senin imaginea unor avantaje la care nici măcar nu visase vreodată, nu l-a afectat mai mult decât un fulger de căldură ce

spintecă orizontul.

I se înfăţişase o uriaşă perspectivă; dar dispăruse pe loc, şi lumea era iarăşi ca mai înainte.

Luă trenul spre Warborne, şi apoi se îndreptă în grabă spre Bath. Nu chiar în aceeaşi dispoziţie ca în zorii acelei zile, în timp ce se îmbrăcase,

dar în ce priveşte partea mecanică a călătoriei, la fel de neşovăielnic ca şi până atunci.

Şi pe măsură ce decorul se schimba, îl părăsea şi mohoreala: stăpâna inimii lui rămăsese întronată. St Cleeve nu era suficient de familiarizat cu

literatura ca să ştie că poeţii înţelepţi sunt obişnuiţi să vadă în această inimă uşoară exact inversul ei. Vesela lui dispoziţie i se păru lui Swithin de bun augur. Şi cum gândirea strică adeseori în asemenea cazuri, se poate că, în pofida poeţilor, Swithin avea dreptate.

CAPITOLUL 19

La gară Lady Constantine aştepta, fremătând de nerăbdare, sosirea trenului, îmbrăcată ca şi cum nu mai fusese niciodată măritată; Swithin o zări pe fereastra compartimentului, mult înainte ca ea să-l

fi văzut. Şi de cum o recunoscu, se simţi mulţumit până în adâncul inimii de răsplata lui. Dacă unchiul său i-ar fi oferit din mormânt o întreagă împărăţie în locul viitoarei lui soţii, tot n-ar fi acceptat-o.

Swithin sări din tren, şi niciodată

natura nu a pictat pe faţa vreunei femei mai multă iubire decât oglindea chipul doamnei noastre în acel moment. Amândurora situaţia le apărea ca o frumoasă alegorie, care nu trebuia cercetată prea îndeaproape ca să nu iasă la iveală, lipsa ei de corespondenţă cu

realitatea.

Aproape că se feriră să-şi strângă mâna în public, atât de necesar era ca acea dimineaţă să treacă fără niciun incident inoportun. Chemară o trăsură cu un cal şi porniră spre destinaţia lor.

— Ia asta, spuse ea, înmânându-i dispensa împăturită. Îţi

aparţine mai curând ţie decât mie.

Deseori, pietonii care traversau strada, sau cei care întâmplător se opriră din drum, se uitau la perechea din trăsură (fără niciun motiv special, ci numai pentru că unii făceau parte din acea categorie de indivizi

care au ochi să observe lucrurile pe lângă care trec); dar cei doi din trăsură se speriau de fiecare dată ca nu cumva inocenţii privitori să aibă cine ştie ce planuri de urmărire a lor.

— Arăţi îngrozitor de tânăr îi spuse ea cu o supărare hazlie, în timp ce înaintau (aerul

dimineţii dădea obrajilor lui Swithin o prospeţime uimitoare). Încearcă să pari ceva mai tras la faţă, pentru ca preotul să nu ne pună întrebări stingheritoare.

Mai departe nu-se întâmplă nimic şi trăsura îi depuse în faţa unei prăvălii aflate la cincizeci de

metri depărtare de uşa bisericii. Era unsprezece fără cinci.

— Nu reţinem trăsura, spuse ea. Ca să nu atragă atenţia plimbăreţilor.

Când dădură colţul şi ajunseră în faţa bisericii, găsiră uşa întredeschisă; dar înăuntru nu se găseau decât două persoane,

un bărbat şi o femeie, despre care aflară că erau funcţionarul parohial şi soţia lui. Swithin întrebă când urmează să sosească preotul. Funcţionarul îşi consultă ceasul şi rosti:

— La unsprezece fix.

— Adică acum ar trebui să fie aici,

spuse Swithin,

— Da, răspunse funcţionarul ascultând bătăile ceasornicului din turn. Adevăru-i, domnule, că el nu-i decât un locţiitor, şi uneori mintea i-o mai ia razna în ce priveşte timpul, mai ales când e vorba de chestiuni din astea din care nu se alege cu cine ştie

ce. Dar fiți fără grijă, vine el.

— Și preotul titular e plecat?

— Numai pe două săptămâni, atâta tot. Și n-a avut de ales, ori îl lăsa în loc pe ăsta mai nevolnic, ori pe nimeni altu'. Știți domnule, în ziua de azi, tinerii mai isteți se fac sau berari, sau

intră în marină; că doctrina religioasă e cam şubredă în vremurile noastre, şi nu-ţi prea scoţi bănuţul din meseria asta. Aşa că noi, slujbaşii bisericii, nu prea avem oameni de schimb. Ştiţi ce, domnule, ce-ar fi să mă reped până la locuinţa preotului şi

să-ncerc să dau de el?

— Te rog, du-te, insistă Lady Constantine.

Funcţionarul ieşi din biserică; nevastă-sa ştergea praful în capătul celălalt, aşa încât Swithin şi Viviette rămaseră singuri. Imaginaţia zboară cu atâta repeziciune şi

presimţirile unei femei sunt atât de susceptibile, încât abia plecase funcţionarul, lăsându-i să aştepte, că în mintea Lady-ei Constantine încolţi gândul că nu va deveni soţia lui Swithin St Cleeve nici azi şi nici într-o altă zi. Ştia bine că presimţirile o

înşelau adeseori; dar desigur că un obstacol ivit în clipa cununiei e semn rău.

“Ah!... Cununia asta n-o să aibă loc, îşi spuse în sinea ei. E o fatalitate.”

Se făcuse unsprezece şi douăzeci şi nici urmă de preot. Swithin îi luă mâna într-a lui.

— Dacă nu-i să fie azi, o să fie mâine, şopti, el.

— Nu ştiu, răspunse ea. Ceva îmi spune că *nu*.

Era cu neputinţă ca Viviette să fi intuit forţa inhibatoare exercitată asupra lui Swithin de scrisoarea primită în acea dimineaţă de la

unchiul său decedat. Totuşi, felul ei de a vedea lucrurile se potrivea atât de bine cu asemenea cunoaştere, încât Swithin fu frapat şi păstră tăcerea.

— Ai o cravată neagră, continuă ea, privindu-l.

— Da, am cumpărat-o pe drum.

— Şi de ce-ai ales o culoare atât de sumbră?

— Mi-a murit unchiul,

— Aveai un unchi? Nu mi-ai vorbit niciodată de ei.

— Pentru că nu l-am văzut niciodată în viaţa mea. Am auzit de el doar acum, când a murit.

Vorbea pe cât de calm şi de măsurat putea, dar inima i se făcuse mică. Desigur că ea va continua să-i pună întrebări; iar el nu era în stare să-i spună un neadevăr. Va descoperi, de bună seamă, prevederile testamentare ale unchiului său, cărora el, Swithin, le dăduse

cu piciorul de dragul ei, şi atunci, pentru binele lui, va refuza să-l ia de bărbat. În acele momente, concluziile lui erau aidoma cu ale ei: nu aveau să ajungă niciodată soţ şi soţie.

Dar Viviette nu mai puse nicio întrebare, din cel mai simplu motiv: la intrare se

auziră nişte paşi greoi şi, în capătul navei, se ivi preotul cu funcţionarul care venea după el, ştergându-şi broboanele de transpiraţie de pe faţă. Specimenul clerical, uşor încurcat, dădu mâna cu ei şi intră în sacristie; iar funcţionarul se duse

şi-i deschise cartea.

— Ştiţi, memoria bietului om e cam rătăcită, şopti el. Lui îi intrase în minte că-i vorba de o înmormântare şi l-am găsit umblând brambura prin cimitir, în căutarea noastră. Oricum, totu-i bine când sfârşeşte bine.

Şi funcţionarul îşi

tampona iarăşi fruntea,

— Câte semne rele! murmură Viviette.

Dar preotul apăru pe dată, înveşmântat, funcţionarul îşi luă şi el o mutră ecleziastică şi îşi coborî privirile în registrul lui. Tristeţea Lady-ei Constantine păru să se volatilizeze; sângele îi năvăli iar în

obraji cu o nouă vigoare. Rostirile solemne ale ceremoniei plutiră peste perechea tremurândă, şi nu a existat vreodată mire şi mireasă care să-şi fi contopit cu mai multă ardoare şoaptele.

Lady Constantine (căci aşa continua s-o numească lumea, deşi

ei îi plăcea să-şi spună doamna St Cleeve, ceea ce şi era din punct de vedere legal), o anunţase pe camerista sa că se va întoarce la Welland într-o zi, două, sau trei, în funcţie de împrejurări. Deşi data întoarcerii rămăsese incertă, atât ea cât şi Swithin considerară că

e preferabil să-şi fixeze plecarea pentru a doua zi, ca nu cumva să se işte vreo bănuială. Cât despre St Cleeve, venirile şi plecările lui nu aveau nicio importanţă. Rareori se ştia exact dacă e acasă sau nu, din cauza izolării sale în cabana de la coloană.

A doua zi, spre seară, Swithin o însoţi la gara din Bath, cu intenţia ca el să rămână în acest oraş până în dimineaţa următoare. Dar când un bărbat sau un tânăr deţine în mâinile lui o comoară atât de fragilă ca o mireasă de care a fost legat abia de treizeci de ore, nu

are forţa de a o depune într-un tren şi a o expedia ca pe un bagaj. De aceea, experienţa unei despărţiri atât de rapide li se păru chinuitor de crudă. Seara era mohorâtă; vântul de toamnă se furişa prin fiecare crăpătură, prin fiecare spărtură din oraş;

nimeni din jur nu observa şi nu se sinchisea de ceea ce făceau ei. Lady Constantine oftă din adâncuri; şi Swithin simţi că nu poate rezista, că nu o poate lăsa singură. Hotărî să urce şi el în tren şi să-i ţină tovărăşie măcar pe parcursul câtorva staţii.

Era o noapte întunecoasă şi, dându-şi seama că, la urma urmei, nu exista niciun risc serios, Swithin îşi prelungi drumul până la nodul de cale ferată unde ea urma să schimbe trenul, luându-l pe cel de Warborne. Aici, însă, trebuiră să aştepte câteva minute,

până când să ia el trenul de întoarcere şi ea pe cel care o ducea mai departe. Ieşiră de pe peronul gării şi făcură împreună câţiva paşi în întunericul străzii, hotărând, în sfârşit, să se despartă.

În timp ce Viviette stătea încă locului, strângându-i braţul, se

ivi un faeton care înainta val-vârtej, îndreptându-se spre intrarea gării; dar când să treacă prin băltoaca din faţa uşii, calul se opri brusc. Domnul care conducea trăsura sau era foarte grăbit, sau avea principiul că orice piedică poate fi înlăturată cu biciul,

aşa încât făcu uz de şfichiul acestuia. Drept urmare, calul se smuci, cu trăsură cu tot, într-o parte, iar capătul de lemn al biciului o izbi pe Lady Constantine în obraz cu atâta putere, încât aceasta scoase un strigăt de durere. Swithin o întoarse cu faţa spre lumina

felinarului, şi desluşi o dâră de sânge pe obrazul ei.

Între timp, domnul care făcuse boroboaţa începu să-şi ceară mii de scuze, după care predă hăţurile omului ce-l însoţea şi coborî din trăsură.

— Mă duc o clipă în sala de aşteptare, şopti Viviette în pripă.

Şi luându-şi mâna de pe braţul lui Swithin, îşi trase vălul gros peste faţă şi se făcu nevăzută.

Străinul se apropie şi îşi scoase pălăria. Era un bărbat pirpiriu, cu o figură de orăşean, de vreo douăzeci şi opt sau treizeci de ani. Felul în care i se adresă lui Swithin era

în acelaşi timp indiferent şi împăciuitor:

— Îmi pare foarte rău de ceea ce s-a întâmplat, spuse el. Sper din toată inima că soţia dumneavoastră... — dar dându-şi seama de tinereţea lui Swithin retrase cuvântul pe care i-l sugerase

purtarea tandră a acestuia faţă de Lady Constantine — sper că doamna nu a fost serios rănită.

— Şi eu sper, răspunse Swithin cam înţepat.

— Unde a lovit-o biciul?

— I-a făcut o crestătură de-a lungul obrazului.

— Daţi-mi voie să mă duc s-o văd, să mă asigur cum se simte şi să-mi cer scuze.

— Mă voi duce eu s-o văd.

Swithin intră în camera de toaletă a sălii de aşteptare, unde se refugiase Viviette. Ea îi întâmpină în uşă, ţinându-şi batista pe

obraz, iar Swithin o informă că venise în numele conducătorului trăsurii, care se interesa de ea.

— Nu pot să dau ochi cu el, şopti Viviette. E fratele meu, Louis. Fără îndoială că ia trenul ca să vină la mine acasă. Nu trebuie să

mă recunoască! Suntem nevoiţi să aşteptăm aici până va pleca.

Drept care, Swithin ieşi din nou şi-l informă pe tânărul în cauză că tăietura nu era serioasă, dar că doamna nu-l putea vedea. Se despărţiră. St Cleeve îl auzi cerând un bilet pentru

Warborne, ceea ce confirmă ideea Lady-ei Constantine că se ducea acasă la ea. Când trenul de legătură porni, Swithin se întoarse la mireasa lui, care-l aştepta tremurând.

Aflând că fratele ei plecase, păru infinit mai uşurată

— De unde vine

fratele tău? o întrebă Swithin.

— Acum din Londra. Înainte stătea la Rio de Janeiro. Are vreo doi prieteni prin împrejurimile astea şi din când în când pică într-o vizită. Nu ţi-am vorbit niciodată despre el, din pricina îndelungatei lui absenţe.

— Şi acum are de gând să se statornicească pe lângă tine?

— Nu, nici aici, şi mi-e teamă că nici în altă parte. Lucrează, sau mai bine zis a lucrat în Serviciul Diplomatic. La început a fost funcţionar în Ministerul de Externe şi apoi a fost numit

ataşat la Rio de Janeiro. Dar şi-a dat demisia din serviciu. Aş fi preferat să n-o facă.

Swithin o întrebă de ce îşi dăduse demisia. Se simţea exilat, îl lămuri ea, şi se plângea de climat şi de toate câte se plâng oamenii hotărâţi să fie nemulţumiţi — deşi,

bietul de el, o fi avut vreun temei pentru nemulţumirile lui. Poate că unii l-ar considera leneş. Dar nu era adevărat; nu era vorba de lenevie, ci de un continuu neastâmpăr; nu putea persevera în nimic. Totuşi, dacă vreo preocupare îi capta fantezia, se ţinea de

ea cu o răbdare exemplară, până când intervenea ceva nou care să-i distragă atenţia.

— Nu-i bun cu tine, nu-i aşa, iubita mea?

— De ce crezi asta?

— Felul în care vorbeşti de el mă face să simt acest lucru.

— Mă rog, poate că nu a fost întotdeauna

bun. Dar ia uită-te la faţa mea, se mai vede semnul?

O dungă, dreaptă ca un meridian, îi brăzda vizibil obrazul. Sângele urcase până la suprafaţă, dar nu ţâşnise propriu-zis, după cum i se păruse lui, însemna că a doua zi dunga roşie va deveni vânătă.

Swithin o încunoştiinţă că fratele ei luase un bilet pentru Warborne, fapt din care Viviette deduse că plecase să-i facă o vizită la Welland, deşi din scrisoarea lui reieşise că urma să sosească abia peste câteva zile.

— Până una, alta, continuă Swithin, tu

nu poţi pleca decât cu trenul de noapte, pentru că pe ăsta l-ai pierdut.

— Dar, Swithin, nu-ţi dai seama de noua încurcătură? Dacă plec în noaptea asta la Welland şi îl găsesc pe fratele meu acolo, şi-mi vede tăietura de pe obraz, pe care presupun că i-ai

descris-o...

— I-am descris-o.

— Va şti că eu sunt doamna care te însoţea.

— Şi pe care a numit-o soţia mea. Mă întreb dacă am şi început să arătăm a soţ şi soţie?

— Şi atunci ce să mă fac? Următoarele trei-patru zile voi

purta pe faţă indiciul care poate să ducă la descoperirea secretului nostru.

— În cazul ăsta nu trebuie să fii văzută. Trebuie să tragem la un han de aici.

— O, nu! exclamă ea cu sfială. E prea aproape de casă, nu putem fi în siguranţă. S-ar putea să nu ne

cunoască nimeni; dar *dacă* ne recunoaşte cineva?

— Să ne întoarcem la Bath nu mai putem. Îţi spun eu ce trebuie să facem, scumpă Viviette. Plecăm la Warborne în vagoane diferite; ne reîntâlnim în afara gării Warborne; de acolo pornim pe jos pe

întuneric către coloană, şi am să te ţin captivă în cabană până când îţi dispare semnul.

Cum nu exista nicio alternativă mai bună, luară hotărârea să procedeze în acest fel. După ce-şi scoase din geamantan câteva articole de care ar fi putut avea nevoie într-

o încarcerare de două sau trei zile, Lady Constantine îşi depuse valiza la depozitul de bagaje, şi luă apoi ultimul tren, care urma să ajungă la Warborne pe la ora zece.

Pentru Lady Constantine era de ajuns să-şi acopere faţa cu voalul gros-pe

care şi-l procurase special în vederea acestei escapade, ca să iasă din gară fără teama de a fi recunoscută. St Cleeve apăru dintr-un alt compartiment, şi nu se întâlniră decât când ajunseră la *o* cotitură foarte întunecoasă din vechiul drum de la barieră, departe de

lumina felinarelor din Warborne.

Drumul spre Welland era lung. Acelaşi drum pe care-l făcuse Swithin în ploaie, când aflase fatala veste că descoperirea lui stelară fusese devansată de altcineva; acum, însă, se afla în cu totul altă

stare sufletească şi nu mai blestema nici divinitatea, nici omenirea. Nimic nu-i grăbea, şi o porniră agale pe drumul singuratic şi liniştit, stăpâniţi de acel simţ de predestinare pe care ţi-l insuflă uneori prezenţa nopţii cufundată în tăcere. Când ajunseră, la

poarta parcului, o găsiră deschisă, ceea ce însemna că fratele ei, Louis, sosise.

Lăsând în dreapta lor casa şi parcul, înaintară mai departe pe şosea şi, luând-o prin miriştea de peste drum, se apropiară de acea izolată proeminenţă rotundă cu brazii pe coline şi

turnul în vârf, care părea să se înalţe din ţarina ceva mai luminoasă la culoare, asemenea unui dom turtit, purtând un far în creştet. Era prea întuneric ca să poţi desluşi brazii de ceilalţi copaci, decât după acel curios grai pădurean, prin care oastea coniferelor îşi

proclamă în orice moment specia. În înaintarea anevoioasă a celor doi îndrăgostiți pe pantele povârnite, trosnetul câte unei crengi uscate, sub paşii lor avea ecoul unor împuşcături de alarmă.

Când descuie cabana, Swithin o găsi întocmai cum o lăsase

cu două zile înainte. Lady Constantine era vlăguita de puteri şi se aşează, în timp ce el se duse să adune un braţ de vreascuri şi crenguţe din mormanele de afară, şi aprinse un foc, după ce-şi luase mai întâi precauţia de a astupa ferestruica şi a reîncuia uşa.

Lady Constantine aruncă o privire curioasă în jur, la lumina flăcărilor. Cabana avea dimensiunile unui alcov din vremurile georgiene. Într-un colţ se afla soba, cu o măsuţă şi un scaun alături, ceva mai încolo un dulap, un urcior de apă, un

stelaj cu felurite obiecte casnice, printre care un ceainic şi un grătar. Cei doi metri rămaşi liberi fuseseră despărţiţi printr-o perdea şi convertiţi în dormitor, pentru uzul lui Swithin după nopţile lungi de observaţie în vârful turnului.

— Nu s-ar putea

spune că îți ofer un palat, observă el, zâmbind. Dar, în orice caz, e un refugiu.

Focul vesel risipise în oarecare măsură îngrijorările Lady-ei Constantine.

— De-am avea de mâncare! spuse ea.

— Ce nătărău sunt! exclamă St Cleeve. Ăsta-i un lucru care

nici măcar nu mi-a trăsnit prin minte.

— Nici mie, până acum, îl liniști ea.

Swithin căzu pe gânduri, cu o figură încruntată.

— În afară de o bucată de pâine uscată, n-am nimic altceva în dulap. Totuşi, prin preajma cabanei mişună o

sumedenie de iepuri pitici, nu mai mari decât şobolanii, din speţa celor pe care paznicii îi numesc fugari. Şi-s foarte blânzi. Dar mă tem că n-am să pot prinde vreunul la ora asta. Totuşi, Viviette, iubito, aşteaptă-mă câteva minute. Am să încerc. Nu am voie să te las să

mori de foame.

Ieşi afară fără zgomot şi lipsi o bucată de vreme. Când reapăru, ţinea în mâini nu un iepure, ci patru vrăbii şi un sturz.

— Nu se pot prinde iepuri fără să pui o capcană. Dar am izbutit să fac rost de astea pentru că ştiam

pe unde se cuibăresc noaptea.

O învăţă cum să prepare păsările şi, când ajunse să le frigă pe grătar, el ieşi afară cu urciorul, ca să-l umple la pârâul care curgea pe lângă casa lui, în preajma satului de jos.

— La bunica acasă toată lumea doarme, o

informă el când reveni gâfâind, ţinând în mâini urciorul plin ochi. Şi toţi îşi închipuie că eu mă aflu la vreo sută de mile de aici.

Păsările erau fripte, masa aşternută. Cu aceste merinde, însoţite de pâine uscată prăjită şi udată cu câte o cană de apă

din urcior, la care Swithin mai adăugă puţin vin din plosca ce-l întovărăşise pe drum, trebuiră să se mulţumească în chip de cină.

CAPITOLUL 20

Când Lady Constantine se deşteptă a doua zi, Swithin era de negăsit. Dar înainte de a se fi pregătit pentru gustarea de dimineaţă, auzi cheia învârtindu-se în broască; la început se sperie dar îşi aminti pe dată că

nimeni altcineva n-ar fi putut să vină. Adusese un coş cu provizii, încă o ceaşcă şi o farfurioară, şi aşa mai departe. Nu peste mult timp, ceainicul începu să sâsâie pe sobă şi masa fu gata.

Mireasma de răşină din aer le umplea nările, în vreme ce-şi luau gustarea; păsările

ţopăiau până în pragul uşii (pe care, cu orice risc, o lăsaseră deschisă); în faţa ochilor li se înălţa turnul zvelt, al cărui vârf pătrunsese într-o împărăţie de soare, care trimitea spre cabană doar săgetări şi raze răzleţe, ce se cerneau prin frunzişul des.

— Aş putea trăi aici fericită tot restul vieţii mele! exclamă ea strângându-i mâna. Aş dori să nu mai revăd niciodată casa mea mohorâtă, din moment ce n-am mijloacele de a o deschide toată şi a trăi în ea aşa cum ş-ar cuveni. Sărăcia de acest fel nu-i deloc

neplăcută. La ce te gândeşti?

— La drumurile pe care le-am făcut în dimineaţa asta. Când am revăzut-o pe bunica, nu a fost prea surprinsă de revenirea mea. M-a obligat să-mi iau gustarea de dimineaţă acolo, dar m-am prefăcut numai că mănânc, ca să nu-i

trezesc bănuielile; şi merindele pe care le-am adus ar trebui să-mi servească de prânz şi de cină. Fireşte, n-o să-mi fie greu să obţin oricâtă mâncare aş dori şi pentru oricât timp, întrucât pot lua din cămară tot ce-mi doreşte inima, fără să fiu observat. Dar când m-am uitat azi

dimineaţă la faţa bunicii mele, şi am văzut-o cu cât drag mă privea, m-am gândit că ea n-a ţinut niciodată ceva ascuns de mine, şi nu a urmărit altceva decât binele meu... şi am simţit, cum să spun, că mi-ar plăcea să-i vorbesc despre noi doi.

— O, nu, te rog, Swithin, să nu faci aşa ceva! strigă ea pe un ton jalnic.

— Foarte bine. N-aş face-o în niciun caz fără consimţământul tău.

Nu mai discutară un cuvânt despre această chestiune.

Toată dimineaţa aplicară comprese reci

şi alte leacuri pe dunga purpurie care brăzda obrazul Viviettei; iar după masă reglară ecuatorialul sub cupola refăcută, pregătindu-l în vederea observaţiilor nocturne.

Era o seară limpede, uscată, neobişnuit de rece în comparaţie cu

vremea de peste zi. După o cină frugală, reumplură soba cu cărbuni aduşi de la casa lui Swithin, cărbuni cu care se mai încălziseră şi peste zi, pentru că Viviette avusese ideea că fumul unui foc de lemne nu trebuia zărit mai des decât se întâmplase până

atunci, când Swithin ocupase din când în când cabana.

La ora opt, ea stărui să urce în turn la observaţii, pentru a respecta principiul pe care se întemeiase căsnicia lor, şi anume reluarea studiilor lui Swithin cu aceeaşi perseverenţă ca şi până atunci.

În acea noapte, cerul avea parcă o frumusețe nouă, orbitoare. Un arc amplu, semicircular, fluctuant, de lumină albă, scânteietoare, se curba peste partea nordică a firmamentului de la orizont până la steaua Eta din Ursa Mare. Era aurora boreală,

proaspăt deşteptată din mările îngheţate ale Nordului, unde vaporii toamnei suferă un rapid proces de congelare. Se pregătea să întâmpine anotimpul de iarnă.

— Oh! Haide să ne aşezăm şi să o privim! Spuse Viviette.

Întoarseră spatele ecuatorialului şi

gloriile sudice ale cerului, pentru a contempla această nouă minune, aflată într-un district ceresc pe care-l vizitau rar.

Lucirile stelelor fixe se diminuaseră până la un reflex albăstrui. Încetul cu încetul, arcul se mări pe vidul negru al firmamentului,

asemenea formei fecioarei — nălucă din umbrele baladei Glenfinlas[23] până ce cununa bolții se apropie de zenit și aruncă un păienjeniș de lumină asupra întregului car și al căilor constelațiilor nordice. Convexitatea arcului radia săgeți

sclipitoare, care ţâşneau şi se mistuiau în tăcere. Temperatura scăzu subit, şi Lady Constantine îşi înfăşură mai strâns şalul în jurul umerilor.

— Să coborâm, o sfătui Swithin. În cabană e cald şi plăcut. De ce să încercăm să studiem

în noaptea asta? De fapt nici nu-i posibil; Aurora îşi răspândeşte lumina peste tot.

— Foarte bine. Mâine noaptea nu vei mai fi întrerupt, pentru că eu plec.

— Ai de gând să mă părăseşti mâine, Viviette,

— Da; mâine de dimineaţă.

Adevărul este că, odată cu scurgerea ceasurilor şi a zilelor, Viviette devenea din ce în ce mai convinsă că nici în schimbul tuturor comorilor din lume n-ar fi acceptat riscul de a fi descoperită aici, de către oricine ar fi fost să fie.

— Dar dă-mi voie să

mă uit la faţa ta, iubito. Nu cred că-i încă potrivit să-l întâlneşti pe fratele tău.

Cum era prea beznă ca să-i poată vedea faţa în locul unde se aflau, coborârâ scara spiralată; ajunşi în cabană, Swithin îi cercetă obrazul marcat. Dunga, deşi

mult atenuată, încât n-ar fi putut să fie deslușită decât de cineva care ar fi privit-o de aproape, nu dispăruse însă cu totul. Dar în urma stăruințelor ei repetate și aproape înlăcrimate de a părăsi cabana, și a presupunerilor că fratele ei trebuie să fi

plecat, Swithin hotărî să se ducă a doua zi devreme până la Welland, să facă un tur de recunoaştere.

Sculându-se de dimineaţă şi încuind-o pe Viviette în cabană, străbătu mirişte a argintată de brumă şi intră în parc. Casa era tăcută şi părea pustie; din coşuri nu se înălţa

decât un singur fuior subțiratic de fum. Deși era încă înainte de ora nouă, se încumetă să bată la ușă.

— Lady Constantine e acasă? întrebă Swithin cu o disimulare care-i intrase acum în deprinderi, deși cu șase luni în urmă îi fusese total străină.

— Nu, domnule St. Cleeve; înălţimea sa nu s-a întors încă de la Bath. O aşteptăm să revină de pe o zi pe alta.

— Şi casa e goală?

— Fratele înălţimii sale a fost aici, dar a plecat la Budmouth. A lăsat vorbă că se va întoarce peste două sau trei săptămâni.

Lui Swithin îi era suficient. Spuse cameristei că va reveni, şi se întoarse la cabană, trezind-o pe Viviette, căreia nu-i plăcea să se scoale cu noaptea în cap. Swithin aşteptă sus pe turn până când fu anunţat că gustarea de dimineaţă e gata, După ce se ospătară,

se pregătiră de despărţire.

Îi aştepta un drum lung. Gara Warborne se afla la o distanţă de cinci mile, iar cea anterioară la nouă mile depărtare. Către aceasta din urma se îndreptau ei; îşi făcuseră planul ca Viviette să ia trenul de la nodul de cale ferată

unde se petrecuse incidentul cu biciul, urmând să-şi ridice de aici bagajul şi să se întoarcă la Warborne, ca şi cum ar fi sosit de la Bath.

Dimineaţa era rece, dar drumul nu li se păru obositor. Din momentul în care lăsară în urmă miriştea şi parohia

Welland, începură să meargă în pas de plimbare pe măsură ce se îndepărta de locurile primejdioase, buna dispoziţie a Lady-ei Constantine sălta.

Se despărţiră pe malul unui pârâiaş, la vreo jumătate de milă de gară, Swithin urmând să se întoarcă

la Welland pe drumul pe care venise.

De la nodul de cale ferată, Lady Constantine telegrafie la Warborne ca să o aştepte o trăsură la sosire. Şi apoi, după ce se urcă în trenul de înapoiere călători liniştită spre casă, ajungând la reşedinţa Welland cu cinci

minute înainte ca Swithin, care făcuse tot drumul pe jos, să se fi apropiat de coloană.

CAPITOLUL 21

Începând din acea zi, vieţile lor îşi reluară aparent vechile făgaşuri.

Poate că cel mai concret rezultat al experienţei lor era relativa eficienţă — în realitate doar un expedient în vederea scopului final — în

ceea ce priveşte calma asiduitate a lui Swithin în studiul astronomiei. Tânărul îşi reluase vechea-i poză de filosof singuratic în vârful coloanei, iar Lady Constantine recăzu în existenţa întemniţată din casa ei, aparent lipsită de orice prieten în jur. Forţata

restrângere pe care i-o impuneau mijloacele ei financiare atât de precare, constituia acum o pavăză în plus împotriva descoperirii relaţiilor cu St Cleeve. Nobilimea din vecinătate nu-i tulbura liniştea; atât printr-o tacită înţelegere a faptului că nu se afla în situaţia de a invita

la rândul ei, cât şi din răceala egoistă generată de lipsa de mijloace a altora.

La prima întâlnire, după scurta lună de miere, a celor doi uniţi în taină, au fost nevoiţi să se comporte unul faţă de celălalt ca doi străini. Întâlnirea a avut loc în acea unică parte din

Welland care merita numele de uliţa satului în timp ce toţi muncitorii de pe câmp se întorceau acasă pentru masa de prânz, unii dintre ei însoţiţi de nevestele care-i ajutau la anumite îndeletniciri agricole.

Sub ochii acestui grup de oameni inofensivi dar

nedemni de încredere Swithin şi Viviette a lui nu putură decât să-şi strângă mâinile în tăcere. Totuşi ea reuşi să-i şoptească:

— Fratele meu nu se întoarce decât mult mai târziu. A plecat la Paris. Diseară, dacă poţi veni, te aştept pe pajişte.

Îi dărui un zâmbet

neliniştit, dar nu exista nicio îndoială că sub rezerva pe care şi-o impusese, fiecare fibră din făptura ei vibra de nerăbdare la gândul întâlnirii.

Aripile nopţii se lăsau acum devreme, şi Swithin se înfiinţă la locul întâlnirii la ceasul când îşi închipui că ea îşi

isprăvise cina. Era chiar locul unde se întâlniseră la începutul anului, dar multe se schimbaseră de atunci. Răzoarele de flori de obicei îngrijit îngrădite, aveau acum marginile zdrenţuite şi fuseseră cotropite de bălării; stele negre se iveau pe suprafaţa aleii

acoperite cu prundiş, arătând că smocurile de iarbă creşteau pe acolo în voie. Degradarea stării materiale a Lady-ei Constantine atinsese acel punct care sugerează necesitatea ca un sânge nou să fie infuzat în ramura familiei; şi, de bună seamă, un sânge nou

fusese infuzat — dar cu ce rezultat social rămâne de văzut.

Viviette apăru pe aceeaşi uşă de sticlă pe care ieşise în grădină cu atâtea luni în urmă. Se strânseră în braţe dintr-o suflare, iar St Cleeve o salută în şoaptă.

— Suntem în siguranţă, iubitule, îi

spuse ea.

— Dar servitorii?

— Sărăcăciosul meu personal constă acum doar din două femei şi un băiat; şi cu toţii se află în aripa cealaltă. M-am gândit că poate ţi-ar place să vezi interiorul casei mele, după ce mi-ai arătat locuinţa ta. Aşa că n-o să rămânem afară, ci o

să intrăm.

Pătrunseră înăuntru prin uşa-fereastră şi porniră să cutreiere încet prin încăperi, Swithin însufleţit de oarecare curiozitate, pentru că nu ajunsese niciodată mai departe de bibliotecă şi de camera alăturată acesteia. Întreaga aripă de vest a casei

fusese închisă, viaţa Viviettei desfăşurându-se în două sau trei cămăruţe din aripa de sud-est. Marile încăperi prin care înaintau acum, tiptil şi vorbind în şoaptă, căpătaseră acea înfăţişare funerară care provine din lipsa de folosinţă şi de

îngrijire. Pânze de păianjen triunghiulare se şi ţesuseră prin colţuri, ca nişte mici hamace ce legănau praful, şi un miros îmbâcsit, de lemn şi de piele, împănat cu izul excrementelor de şoareci, impregna atmosfera. Solitudinea acestor încăperi era atât de rar tulburată

de intruziunea picioarelor omeneşti, încât deseori câte un şoricel stătea locului pe braţul unei canapele sau pe capacul vreunui scrin, uitându-se fără frică la cei doi vizitatori.

Swithin nu nutrise nicicând ambiţia de a avea o reşedinţă dar locul îl interesa.

— Casa asta va mai răsuna vreodată de veselie, aşa cum se întâmplă pe vremuri? întrebă el.

Numai când tu vei face avere, răspunse ea râzând. După cum ştii, îmi aparţine mie pe viaţă; dar domeniul e atât de împovărat de rentele anuale ce revin rudelor îndepărtate ale

lui Sir Blount, dintre care unul va fi succesorul meu aici, încât eu nu trăiesc decât din modestul meu venit.

— Şi eşti obligată să rămâi în casa asta?

— Nu sunt obligată. Dar n-o pot lăsa de izbelişte.

— Şi în testament au existat unele

stipulări pentru cazul că te vei recăsători?

— Nu se menţionează nimic.

Mă bucur, scumpa mea Viviette, să aflu că nu ai pierdut nimic măritându-te cu mine.

— Sper că nici tu nu ai pierdut nimic — decât ceea ce decurge în mod firesc.

— Adică ce?

— Libertatea. Să presupunem că ai să devii un fizician de mare popularitate (se pare că în ziua de azi popularitatea şi-a răcit relaţiile cu arta şi cochetează cu ştiinţa), şi ţi se va oferi o şansă mai atrăgătoare, să zicem că-ţi iese în drum o fată care ar putea fi pentru tine o

soţie mai potrivită şi mai strălucită decât îţi sunt eu. Nu vrei regreta niciodată? Nu mă vei dispreţui?

Swithin îi astupă gura cu un sărut, după care continuară să înainteze prin casă; se furişau ca doi hoţi, temându-se să nu atragă atenţia bucătăresei sau a

cameristei Green. Într-una din încăperile de sus, ochii lui Swithin căzură pe o mică orgă de cameră, care fusese cândva împrumutată bisericii. Tânărul îi spuse că îşi aminteşte de acel prilej, ceea ce o făcu să-şi reia o idee:

— Asta îmi aduce aminte de ceva. În

primăvară va avea loc o confirmare în parohia noastră şi tu mi-ai povestit odată că nu ai fost niciodată confirmat. Ce neglijenţă revoltătoare! Cum de s-a întâmplat?,

— Nici măcar nu ştiu. Cred că în zăpăceala care a urmat morţii tatălui

meu. Au uitat de asta.

— Swithin dragă, dacă vrei să-mi faci o plăcere, supune-te şi tu confirmării, odată cu ceilalţi.

— Dacă am trăit atâta vreme fără această virtute, n-aş putea să mă lipsesc definitiv de ea?

— Nu, nu! protestă Viviette cu seriozitate.

Doresc mult să fii confirmat, sunt nefericită când mă gândesc că tu priveşti cu atâta uşurinţă chestiunile religioase. Dacă n-am avea biserica, de ce ne-am putea agăţa?

— Unul de celălalt. Dar dacă ţii atâta, o să inversez ordinea stabilită a lucrurilor

spirituale: oamenii întâi sunt confirmaţi şi numai după aceea se căsătoresc.

— Asta nu are decât o importanţă minoră. Te rog să nu tratezi cu nepăsare lucrurile pe care atâţia oameni de bună credinţă au socotit că trebuie să fie făcute. Şi, dragul meu Swithin. Uneori

simt că o anumită superficialitate, de care am dat poate amândoi dovadă în felul în care am tratat legătura sfântă a cununiei — transformând un ritual solemn într-o aventură clandestină — ar putea fi răscumpărată prin seriozitatea cu care trebuie privite

celelalte chestiuni religioase. De aceea nu trebuie să laşi ca acest prilej să treacă pe lângă tine. M-am gândit toată noaptea trecută la asta. Aminteşte-ţi că eşti fiu de preot şi, dacă ar fi trăit, tatăl tău ar fi stăruit s-o faci. Pe scurt, Swithin, fii băiat cuminte şi

respectă cu stricteţe prevederile bisericii.

În virtutea temperamentului ei, Lady Constantine era fie o amantă înflăcărată, fie o cucernică devotată, şi vibra cu atâta graţie între aceste două tendinţe, încât nimeni care ar fi cunoscut circumstanţele vieţii

ei nu i-ar fi putut condamna inconsecvenţa. Când eşti împins în asemenea dificultăţi ca acelea în care o mânaseră dominatoarele ei sentimente lumeşti, devine firesc să năzuieşti la o evadare, cramponându-te de aparatul religios — ce

nu poate fi pus în funcţiune decât de aceleaşi sentimente pe care ea le investise altundeva; în fond, toate acestea nu erau decât încercările disperate ale Conventionalismului de a-i asigura liniştea conştiinţei în impasul în care o azvârliseră instinctele ei de

femeie. Cum Viviette nu se mai putea confirma, şi cum Sâmbăta împărtăşaniei era încă departe, îl îmboldea pe Swithin să o facă.

— Şi noul episcop e un om atât de binevoitor, continuă ea. L-am cunoscut vag pe vremuri, când nu era decât pastor

parohial.

— Foarte bina, iubita mea. Ca să-ţi fac ţie pe plac, mă voi lăsa confirmat. Bunică-mea o să fie încântată, fără îndoială.

Continuară să hoinărească prin casă, Lady Constantine, intra prima în fiecare încăpere, ţinând o

lumânare în mână, pentru a se asigura că nu se găseşte nimeni acolo, şi apoi îl chema şi pe el în şoaptă. Tăcerea era ştirbită doar de murmurele lor şi de scârţâitul câte unei scânduri sub paşii lor. În cele din urmă se aşezară şi, umbrind flacăra luminării cu un

carton, începu să-i arate lucrurile fanate conţinute de cutare scrin sau de cutare sertar, sau garderoba unora dintre membrii familiei care muriseră pe la începutul veacului, când muselina era regina saloanelor, vestele înalte până la subţiori, iar manşoanele mari

cât un sac de contrabandist.

Aceste scormoneli prin cochilii şi găoace vestimentare, ale căror miezuri umane pieriseră de mult, se prelungi mai bine de jumătate de oră, până când cei doi tresăriră puternic, auzind sunetul insistent al clopoţelului de la uşa

din față.

CAPITOLUL 22

Lady Constantine scăpă din mână bucata de dantelă veche ale cărei splendori tocmai i le arăta lui Swithin, şi strigă:

— Cine poate fi? Nu cred să fie Louis!

Rămaseră ascultând. Sosirea cuiva la acest conac

părăsit şi mai cu seamă la o oră atât de târzie, constituia un asemenea fenomen, încât niciunul dintre servitori nu era pregătit să răspundă la sonerie. Vizitatorul sună din nou, cu mai multă forţă decât înainte. În sfârşit, le ajunseră la ureche zgomote de uşi

deschise şi închise în oficiile dinspre bucătărie, iar Viviette ieşi în coridor, ca să audă mai bine. După câteva minute se întoarse în camera de garderobă unde îl lăsase pe Swithin.

— Da; e fratele meu, îl anunţă ea străduindu-se să-şi menţină stăpânirea de

sine. I-am recunoscut vocea. Fără îndoială că s-a întors de la Paris ca să stea aici. Ăsta-i felul lui indolent şi inoportun de a se purta — să nu-mi scrie o scrisoare prin care să mă anunţe că vine!

— Mi-e foarte uşor să plec.

Între timp, fratele ei

fusese poftit în casă, şi acum se auzeau paşii feciorului care venea s-o caute pe Lady Constantine.

— Fii bun şi aşteaptă un moment aici, spuse ea introducându-l pe Swithin în dormitorul ei, care se afla alături. Nimeni n-o să dea peste tine în camera

asta, iar eu mă întorc îndată.

Luând lumânarea cu ea, îl lăsă pe Swithin să aştepte în întuneric.

După vreo zece minute se auzi pe gaura cheii şoapta glasului ei. Swithin deschise uşa.

— Da; are de gând să rămână. Acum îşi ia

cina.

Foarte bine, nu te neliniştişti, iubito. Doreşti să mai rămân peste noapte, aşa cum am plănuit?

— O, Swithin, mă tem că nu se poate, răspunse ea tulburată. Vezi bine cum stau lucrurile. În seara asta am încălcat jurământul ca tu să nu

vii niciodată în casa mea şi iată rezultatul. Te-ai supăra dacă... ţi-aş cere să pleci?

— Câtuşi de puţin. Dacă stau să mă gândesc, prefer modestul confort din cabana şi casa mea, bizareriilor şi alarmelor din casa asta.

— Ei, mi-e teamă că

te-am ofensat, spuse ea în timp ce o lacrimă i se adună în ochi. Cât de mult aş dori să mă întorc cu tine la cabană! Ce fericiţi am fost în cele trei zile cât am locuit împreună acolo! Dar poate că într-adevăr ar fi mai bine să pleci acum. Da, ai dreptate, camerele de aici sunt

apăsătoare. Ar fi nevoie de un personal casnic numeros ca să le facă mai vesele... Totuşi, Swithin, adăugă ea după o clipă de gândire, nu vreau să-ţi cer să pleci. Procedează cum crezi tu că e mai bine. Am să-ţi aprind o lămpiţă de noapte şi te las aici să chibzuieşti. Eu

trebuie să cobor imediat la fratele meu, altfel o să intre la bănuieli.

Aprinse lampa de noapte şi se retrase din nou, trăgând uşa după ea.

Swithin mai stătu un timp în aşteptare; apoi îşi spuse că, în general, e mai bine să plece. Prin urmare,

ieşi şi înainta tiptil pe coridorul întunecat către capătul din fund, unde se găsea o scăriţă întortocheată, care-l ducea la o uşă dosnică, scoasă din uz. După ce coborî scara, ajunse la celălalt capăt al casei, situat în partea dinspre care bătea un vânt puternic şi unde,

spre surpriza lui, auzi stropi de ploaie biciuind geamul. Probabil că vremea câinoasă de afară îl făcuse pe vizitator să sune cu atâta nerăbdare.

St Cleeve se pomeni într-o mică dilemă. Ploaia îi aminti că-şi lăsase pălăria şi mantaua jos, în partea

din faţă a casei şi dacă pe o vreme normală ar fi, putut renunţa cu uşurinţă la amândouă, în ploaia asta răpăitoare şi rece nu ar fi fost un lucru prea plăcut. Reîntorcându-se în dormitorul Viviettei, luă lămpiţa şi deschise uşa unei cămăruţe-debara care rămăsese

întredeschisă. Aici se găseau felurite articole de îmbrăcăminte, bucăţi de stofă de tapiţerie şi unele mobile vechi. Swithin gândea că ar putea găsi vreo mantie a Viviettei, pe care să şi-o înfăşoare în jurul umerilor dar, în cele din urmă, desprinse de pe un cuier un

veşmânt mult mai potrivit, singurul de acest fel care se găsea acolo. Era un palton mare, mâncat de molii, căptuşit şi tivit cu o blană grea; şi când îl luă jos, ieşi la iveală şi o căciulă din blană de focă.

“Ale cui or fi fost?” se întrebă el, iar răspunsul sinistru îi

veni de la sine. “Pfff! făcu dispreţuitor (chemând în ajutor latura ştiinţifică a naturii lui), în fond materia este materie, iar asociaţiile mentale nu sunt decât nişte amăgiri.”

După ce se îmbrăcă, se întoarse în dormitorul Lady-ei Constantine ca să

ducă înapoi lămpiţa, şi se pregăti iar de plecare.

Dar când ajunse din nou în coridor, auzi pe palierul din faţă un pas uşor, care părea al Viviettei. Întrebându-se ce voia de la el, se opri, luându-şi însă precauţia de a intra în debara, pentru eventualitatea că n-ar

fi fost ea. Femeia se opri în faţa dormitorului, se aplecă spre gaura cheii şi şopti (presupunând că el se afla încă înăuntru):

— Swithin, m-am mai gândit şi am ajuns la concluzia că poţi rămâne aici fără grijă.

Nemaiavând nicio îndoială asupra

identităţii persoanei, Swithin, fără să se gândească, ieşi brusc din cămăruţa aflată în spatele ei. Aruncând o privire în jur, Viviette văzu dintr-o dată silueta estompată de întuneric, îmbrăcată în blană. Într-un gest de groază, îşi ridică braţul în faţa ochilor, ca şi cum ar fi vrut să

se apere de el; scoase un ţipăt şi, tremurând toată, se lipi de perete, acoperindu-şi faţa cu mâinile.

Swithin dădu s-o ia în braţe, dar în aceeaşi clipă auzi paşi grăbiţi care urcau scările, ca răspuns la strigătul ei, consternat, şi temându-se să n-o compromită, se

retrase cât putu de repede, ajungând la capătul coridorului chiar în momentul când fratele ei, Louis, apăru, cu o lampă, în cealaltă extremitate.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Viviette, ce s-a întâmplat?

— Soţul meu! exclamă ea fără voie.

— Ce nonsens mai e

şi ăsta?

— Da, desigur că e un nonsens, adăugă ea, cu un efort. Nu a fost nimic.

— Dar de ce ai ţipat?

Viviette îşi redobândise judecata limpede.

— O, a fost o nălucire a imaginaţiei mele, răspunse ea cu

un râs uşor. Trăiesc aici atât de singură, încât încep să am vedenii... am devenit superstiţioasă şi... o clipă... mi s-a părut că văd o fantomă.

— A răposatului tău soţ?

— Da. Dar nu era nimic; doar conturul... pendulei aceleia înalte, şi cu scaunul

din spate. Vrei să fii bun să coborî şi să-mi îngădui să mă retrag un moment în camera mea?

Fratele ei coborî şi Viviette intră în dormitor. Swithin socoti că e mai prudent să o lase în pace şi, ieşind fără zgomot din casă, porni prin ploaie spre

locuinţa lui. Era limpede că toate agitaţiile de un fel sau de altul prin care trecuse, slăbiseră nervii Viviettei, sensibilizând-o şi făcând-o susceptibilă la orice impresie. Când îmbrăcase paltonul şi căciula, lui St Cleeve îi trecuse prin minte că acestea

trebuie să fie veşmintele scoase din uz, care îi aparţinuseră lui Sir Blount; dar în momentul când se apropiase de Viviette uitase de acest lucru şi, de bună seamă, înfăţişarea pe care i-o dădeau hainele îi crease bietei femei şocul unei nedorite

amintiri. Rumegând toate acestea în minte, mergea cu paşi repezi, ca şi cum ar fi fost din nou cărturarul singuratic, disociat de întreaga omenire, care nu purta nicio umbră de interes casei Welland şi stăpânei sale.

Paltonul greu şi căciula nu îi erau

deloc plăcute; dar cum Swithin fusese educat, sau mai curând se autoeducase, la şcoala gândirii ştiinţifice, nu-şi îngăduia să se lase copleşit de senzaţii sinistre. Dacă s-ar fi întâmplat una ca asta, ar fi însemnat să-şi trădeze propriile-i crezuri şi năzuinţe.

În apropiere de casa

lui, într-un loc unde drumul pe care mergea el se întâlnea cu o cărare, văzu un grup de forme indistincte înaintând spre el. După glas, îi recunoscu pe Hezzy Biles, Nat Chapman, Fry şi alţi câţiva muncitori agricoli. Swithin fu pe punctul de a le adresa o vorbă,

dar aducându-şi aminte de deghizarea lui, socoti mai înţelept să-şi ţină gura, ca nu cumva veşmintele să indice primejdiosul loc de unde venea. Treptat se apropiară de el, întrucât mergeau şi ei în aceeaşi direcţie,

— Sara bună, străine, spuse Nat.

Străinul nu răspunse.

Întregul grup i-o luă înainte, dar Swithin putu desluşi în întuneric că mergeau cu capetele întoarse spre el. După aceea, un murmur păru să se propage de la unul la altul; apoi Chapman, cel mai curajos dintre ei, se răsuci pe

călcâie, veni în spatele lui Swithin şi-l urmă de la oarecare distanţă, observându-i cu atenţie silueta. Pe urmă se alătură din nou celorlalţi şi se porniră cu toţii să şuşotească între ei. Gândind că e mai bine să-i lase să-l depăşească, Swithin încetini pasul, şi

oamenii o luară înainte, aparent fără prea multă codeală.

Nu exista nicio îndoială că fuseseră impresionaţi de hainele lui. Şi cum nu avea niciun chef să provoace aceeaşi reacţie bunicii sale şi lui Hannah, Swithin îşi luă precauţia, de îndată ce ajunse

acasă, să intre prin bucătăria de vară. Acolo ascunse în siguranţă paltonul şi căciula, după aceea ocoli casa şi intră, ca de obicei, pe uşa din faţă.

Din primul moment o întâlni pe Hannah care-i spuse:

— Vai, de-aţi fi auzit numa ce s-a vorbit în

sara asta aici, domnişorule Swithin! Au venit oamenii de la câmp numa ca să ne povestească.

Într-adevăr, în bucătărie se adunaseră oamenii care îl depăşiseră pe drum. Peste trăsăturile greoaie şi noduroase ale feţelor lor, se aşternuse o expresie

de îngândurată neliniște. Intrarea lui Swithin păru firească și nu trezi comentarii, de parcă se întorsese de la studiile lui din vârful turnului; nu făcură decât să-l includă și pe el în audiență.

— În momentul acela noi vorbeam de zor, continuă Blore, și

Natty tocma şi-o adus aminte de povestea bătrânului Jeremiah Paddock, care o dată când o trecut prin parc, pe la vo unu noaptea, l-o văzut pe Sir Blount dând-o pe doamna afară din casă şi încuind uşa ca să nu poată intra. Şi tocmai ziceam noi c-o fost răsplata dreaptă c-o

murit în ţară străină, departe de meleagurile lui. Gând numa ce ridic ochii şi-l văd pe Sir Blount mergând de unu singur.

— Te-a depăşit ea pe dumneata, sau dumneata ai depăşit-o! şopti Hannah pe o voce sepulcrală.

— Nu pot să zic *ea*, că nu ştiu dac-o fost

stafie, răspunse Sammy. Ferit-a sfântu să vorbesc de scularea din mormânt a unuia care-o fi încă din carne şi din sânge, şi i-o veni şi lui rându să moară. Dar el sau ea, s-o apropiat de noi.

— Da, s-o apropiat de noi. Confirmă Haymess.

— Şi eu i-am zis

“Sara bună, străine”, adăugă Chapman.

— Da, “Sara bună, străine!”, aşa i-ai zis, Natty. Te-am auzit şi io.

— Şi p-ormă s-o apropiat şi mai mult de noi.

— Ba nu, noi ne-am apropiat de el, îl contrazise Chapman.

— Mă rog, mă rog, în

chestii d'astea e totuna. Şi forma era a lui Sir Blount. Mi-au zis-o şi nările mele, pencă... mirosea a el. Da, l-am putut mirosi, că se stârnise o pală de vânt.

— Dumnezeule mare. Ce blestemăţii îndrugaţi acolo despre stafia unui domn cu frica lui Dumnezeu?

întrebă bunica Martin, care tocmai intrase în bucătărie.

— Stai o clipă, coană mare, io nu zic că era un miros rău, ferit-a Sfântu! Era un miros bun, ca la vânătoare, îți trezea în minte aromă de carne de vânat şi de iepure, aşa cum se cuvine la un mare senior — nu

mirosea a hoit de om sărac; şi asta mi-a întărit credinţa că era Sir Blount.

(“Era mirosul blănurilor”, îşi spuse Swithin în sinea lui.)

— Zău aşa, nu i-am purtat pică strigoiului că ne-o lăsat să murim de foame douăjcinci de ani cu nouă şilingi pe săptămână, aşa că

nu m-am spăriat de-un abur umblător, fie că mirosea bine sau nu, interveni Hezzy. Cred c-o venit vremea să mergem acasă.

— Mai aşteaptă un pic, că viu şi eu, continuă Fry. Când mi-am dat seama că e Sir Blount, mi s-o uscat scuipatu-n gură, că nu era p-acolo

niciun tufiş sau vun gard în care să te adăposteşti dacă s-ar fi luat de noi.

— Ce-i curios e că-i pomenisem numele înainte, când am vorbit de confirmarea care o să vină, spuse Hezzy.

— O să aibă loc o confirmare?

— Da. În parohia

noastră — pentru prima dată în biserica Weland de douăjcinci de ani încoace. Şi cum ziceam, tocma le povesteam că eu m-am confirmat la vârsta la care trebuia, şi că aveam numai gânduri curate în minte. Şi când am intrat la catehism, preotu mi-o zis: “Repetă lucrurile

în care crezi”. Şi domnu’ Blount (c-aşa-i zicea pe atunci) care era pe lângă mine, mi-o suflat: “Femeile şi băutura”. Şi eu ca prostu am luat-o de bună şi-i răspund pastorului: “Femeile şi băutura”. Şi din cauza asta am fost amânat până la confirmarea viitoare. Da’ Sir

Blount n-o recunoscut niciodată că el o fost ticălosu!

— În ziua de azi confirmarea e altfel, zise Biles. Pe vremuri episcopu nu-i dădea atâta importanţă câtă îi dă azi. Acu episcopu îşi întinde amândouă mâinile peste creştetu oricui o fi, care îngenunche în faţa lui;

pe când eram noi băieţi se dădea o singură binecuvântare la şase puşti odată. Episcopu de atunci îşi întindea palmele şi-şi trecea degetele peste şirul de capete, nepăsător ca un cuconaş care-şi numără banii câştigaţi la rişca într-un bâlci. Marii stăpâni ai

bisericii de pe atunci nu se sinchiseau de-un suflet în plus sau în minus; şi eu cred că din cauza asta viaţa era mai uşoară.

— Aud că noul episcop, e holtei; sau poate că văduv? întrebă doamna Martin.

— Holtei, cred, coană mare. Da

dumneata, domnule San Cleeve nu l-ai înfruntat niciodată, după câte ştiu.

Doamna Martin clătină din cap.

— Nu; a fost o mare scăpare. Nici nu-mi dau seama cum de s-a întâmplat.

— Am de gând să mă confirm acum, spuse Swithin, şi apoi

schimbă vorba.

CAPITOLUL 23

Toată noaptea aceea, Swithin nu putuse închide un ochi, gândindu-se la Viviette a lui. Nimic nu era mai grăitor în ce priveşte purtarea primului ei soţ faţă de ea, decât persistenţa groazei de care dăduse dovadă când imaginea

lui îi fusese brusc redeşteptată în memorie. Dacă n-ar fi fost acest lucru, spaima ei copilărească, atunci când dăduse ochi cu Swithin deghizat, ar fi apărut ridicolă.

Aşteptă cu înfrigurare un prilej de a o revedea în următoarele câteva

zile, dar nu i se ivi niciunul. Desigur că situaţia, era explicabilă prin prezenţa fratelui ei în casă. În cele din urmă, se hazardă să-i scrie un bilet, cerându-i să-i dea un semnal, într-un chip pe care-l mai folosiseră o dată sau de două ori: tragerea în jos a storului unei

anumite ferestre, una dintre puţinele vizibile din vârful turnului de pe Rings-Hill; acesta era semnalul ca în seara respectivă îl putea întâlni, după cină, pe terasă.

După ce-şi regla lentila cinci seri la rând în dreptul ferestrei cu pricina, în sfârşit, în a şasea

seară, văzu storul în poziţia mult aşteptată. Trei ore mai târziu, în plin amurg, apăru la locul întâlnirii.

— Fratele meu e plecat în seara asta, îi explică ea, altfel n-aş fi putut ieşi din casă. Va lipsi doar câteva ceasuri, nu mai mult, nu prea poate călători acum din lipsă de

bani. Se ţine tot timpul în preajma mea, de asta nu m-am putut aventura să te întâlnesc,

— Bănuieşte ceva?

— Aparent, nu. Dar mă cam indispune.

— De ce, Viviette?

Din felul ei de a vorbi, Swithin deduse, cu teamă, că era vorba de ceva serios.

— Aş prefera să nu-ţi spun.

— Dar... mă rog, cum vrei tu.

— Ba nu, Swithin, am să-ţi spun. Intre noi doi nu trebuie să existe secrete. Zi de zi mă pisează cu necesitatea de a mă remărita.

— Pentru bani şi rang social, desigur?

— Da. Dar eu nu-i dau nicio atenţie. Îl las să-şi bată gura de pomană.

— E un lucru într-adevăr trist, răspunse tânărul. Va trebui să lucrez cu mai mult sârg ca oricând, altminteri nu voi putea niciodată să-ţi aparţin.

— Da, da, toate la

timpul lor, spuse ea pe un ton încurajator.

— Aş fi nespus de fericit să te pot avea tot timpul alături de mine. Am simţit cu ascuţime tristeţea situaţiei noastre în noaptea aceea când am fost silit să dispar, fără să te pot înştiinţa că eu eram cel care se ascundea în cămăruţă.

De ce te-ai înspăimântat în asemenea măsură de hainele acelea vechi pe care le împrumutasem?

— Nu întreba... nu întreba! răspunse ea ascunzându-şi faţa în umărul lui. Nu vreau să discut despre lucrul ăsta. A fost atât de lugubru şi de

înfricoşător să îmbraci tocmai hainele acelea; ar fi fost de dorit să te gândeşti şi să nu le atingi.

Swithin o asigură că nu-şi pusese niciun moment întrebarea cui aparţinuseră.

— Apropo, trebuie să ţi le aduc înapoi, spuse el.

— Nu! Nu vreau să

le mai văd vreodată! Şi nu mă pot împiedica să cred că e semn rău faptul că tu le-ai îmbrăcat.

— În senina filosofie, nimic nu poate fi considerat ca semn rău, răspunse el, sărutând-o. Lucrurile ori sunt cauze, ori nu sunt cauze. Când ne vom mai putea

revedea?

În felul acesta se scurse un ceas. Întâlnirea era aidoma cu altele care aveau să-i urmeze la intervale neregulate. Şi în lunile de iarnă grea, frecventele căderi de zăpadă lungiră, chiar mai mult decât o făcuseră temerile, răstimpurilor

lor de izolare. Swithin îşi respectă cu şi mai mare stricteţe făgăduinţa de a nu se insinua în casă, ştiind totodată prea bine că nedreptatea de a fi obligat să procedeze astfel ar fi putut să-l facă să se revolte. Învăţat doar cu marile forţe ale naturii, era lipsit, ca şi mulţi alţii,

de forţa personală de a pleda o cauză umană, poate şi din pricină că nu-l interesau deloc rangurile şi formulele sociale. De aceea se supunea cu o docilitate de copil tuturor hotărârilor ei, când era vorba de asemenea probleme.

Fratele Viviettei petrecu iarna la

Welland; dar fie pentru că experienţa sa în climatul tropical îl dezvăţase de iernile şfichiuitoare ale Britaniei, fie din alte motive, se arăta rar pe afară, şi Swithin nu-l putu zări decât în, treacăt. Din când în când, Viviette izbutea să-i mai facă o vizită grăbită la cabană; şi

alteori, iubirea ei impulsivă se dovedea mai puternică decât prudența, și îi cerea lui Swithin să petreacă o noapte la ea, cu orice risc. Dar el refuza. Pentru mintea lui logică era limpede că taina pe care se legaseră amândoi să o păstreze trebuia să fie sau riguros respectată,

sau abandonată cu totul.

Acum era cam sâcâit în legătură cu testamentul unchiului său. Deocamdată nu existau raţiuni presante pentru a da un răspuns complet şi sincer avocatului, dat fiindcă plata rentei urma să înceapă din ziua când Swithin va

împlini douăzeci şi unu de ani; dar timpul trecea şi în curând trebuia să întreprindă un pas hotărâtor. I-ar fi fost uşor să recunoască faptul că e căsătorit şi, deci, nu îndeplineşte condiţiile impuse de testament; dar acest lucru ar fi presupus să mărturisească măcar

unui singur om ceea ce el şi Viviette se fereau cu atâta străşnicie să se afle. Mai mult, dorea cu tot dinadinsul ca Viviette să nu afle de pierderea pe care o acceptase el ca s-o ia de soţie. Aşa încât, singurul lucru ce-i rămăsese acum de făcut era să scrie avocatului unchiului

său o scrisoare de amânare şi să aştepte ca lucrurile să se desfăşoare de la sine.

Într-o noapte senină de aprilie se nimeri să fie o eclipsă de lună şi domnul Torkingham, după ce se sfătuise cu Swithin, aduse la observator o serie de muncitori agricoli şi

de băieţi tineri, cărora le promisese o privelişte a fenomenului prin telescop. Se discută din nou despre apropiatul eveniment al confirmării, care urma să aibă loc în luna mai. St Cleeve află de la pastor că se aranjase ca episcopul să petreacă noaptea la

vicariat, şi că a doua zi, imediat după oficierea slujbei, era invitat la un prânz de gală la Casa Welland.

Acest lucru însemna o reîntoarcere la viaţă a stăpânei casei; St Cleeve era oarecum surprins de faptul că, în comunicările lui cu Viviette, aceasta nu-i pomenise un cuvânt

despre asemenea probabilitate. A doua zi făcu o plimbare în jurul reşedinţei, mirându-se cum de puteau fi primiţi oaspeţi când totul arăta în asemenea hal de delăsare.

Descoperi însă că toate obloanele fuseseră deschise, lucru care părea să fi

dat dintr-o dată viaţă ferestrelor. Doi oameni reparau coşurile de pe acoperiş, şi alţi doi răzuiau mucegaiul verzui de pe zidul faţadei. De această dată, Swithin nu puse nicio întrebare. Trei zile mai târziu, porni însă din nou într-acolo. Acum avea loc o

operaţie grandioasă de spălare a geamurilor, Hezzy Biles şi Sammy Blore fiind executorii, ceea ce însemna că fuseseră împrumutaţi de la fermierul vecin. Hezzy arunca apă în geamuri cu o forţă care ameninţa să le spargă, iar faţa lătăreaţă a lui Sammy se zărea de partea

cealaltă, rânjind la fiecare asalt. În plus, Anthony Green şi încă un om pliveau buruienile de pe alei şi sădeau plante noi în răzoare. Niciuna dintre aceste operaţiuni rezonabile. Luată în sine, nu însemna cine ştie ce; dar viaţa pe care o dusese în ultima

vreme Viviette şi scârba cu care privise până atunci casa dădeau faptelor o semnificaţie specială. Totuşi Swithin era mai curând curios decât neliniştit de toate aceste schimbări, şi se întoarse la turnul lui, muncit de nişte întrebări care nu se refereau strict la

lumile de deasupra capului său.

Se poate ca Lady Constantine să-l fi zărit din casă, şi se poate să nu-l fi zărit; dar în aceeaşi seară, o seară frumoasă şi uscată, în timp ce el se afla la observator curăţind de zor ocularul ecuatorialului,

purtând tichia şi jacheta lui de observaţie şi pregătindu-se ca după aceea să mătură, ca de obicei, treptele scării spiralate, o zări pe Viviette conturându-se în razele lanternei. Întâlnirea a fost cu atât mai plăcută cu cât era neaşteptată, şi Swithin aprinse pe

dată o lampă mai mare, în onoarea acestei ocazii.

— Nu-i decât o vizită scurtă, îi spuse ea când, după ce-şi oferi gura ca să fie sărutată, se aşează pe scaunul scund, destinat observaţiilor. Gâfâia uşor în urma urcuşului grăbit. Dar în curând sper să pot

veni mai des. Fratele meu locuieşte încă la mine. Da, are de gând să stea până după confirmare. După aceea pleacă în mod cert. Ce frumos din partea ta, iubitule, să accepţi ceremonia de dragul meu. Ştii, episcopul va lua masa cu noi. E de mirare că a consimţit să vină,

pentru că e un om nesociabil şi în turneele sau circuitele astea de confirmare pe care le face, se menţine, pare-se, numai în compania clerului. Dar locuinţa domnului Torkingham e foarte strâmtă, şi a mea e atât de apropiată, încât aranjamentul ăsta de

a-l scuti pe bietul om măcar de o masă s-a impus aproape de la sine. Şi episcopul l-a acceptat imediat. Ce-ai mai făcut tu cu observaţiile tale? Ţi-am lipsit la înregistrarea notelor?

— Mă rog, în orice caz am fost nevoit să o fac fără ajutorul tău. Ia uită-te aici cât de

mult am lucrat!

Îi arătă un registru împărţit în coloane intitulate: “Obiect” “Ascensiune normală” “Declin” “Caracteristici” “Remarci”, şi aşa mai departe.

Viviette îşi plimbă ochii peste acestea şi peste altele, dar mintea i se întoarse

repede la subiectul care o obseda: confirmarea.

— E ceva atât de neobişnuit pentru mine să primesc oaspeţi în casă, încât aproape că sunt emoţionată. Sper ca prânzul să fie un succes.

— Îl cunoşti pe episcop? o întrebă

Swithin.

— Nu l-am mai văzut de foarte multă vreme. Îl cunoşteam pe când eram o fetişcană, iar el predica la bisericuţa din Puddle-sub-Mixen, de lângă casa noastră; dar de atunci, de când m-am mutat aici, nu l-am mai văzut. Şi se spune că în satul ăsta

nu a mai avut loc o confirmare de douăzeci de ani încoace. Celălalt episcop îi chema la Warborne pe tinerii şi tinerele candidate; nu-şi dădea osteneala să vină într-un loc uitat de lume, ca parohia noastră.

— Toată curăţenia şi preparativele astea

care se fac trebuie să fie o povară pentru tine.

— Fratele meu Louis supraveghează totul, ba mai mult, suportă şi cheltuielile.

— Fratele tău? întrebă Swithin cu surpriză.

— Da, el a insistat să facă reparaţiile, răspunse ea pe un ton

şovăitor, uşor mâhnit. Deşi a fost necesar să împrumute bani pentru cheltuieli. A fost extrem de activ în toată chestiunea şi el a fost cel care mi-a sugerat să-l invit pe episcop. Mie nici nu mi-ar fi trecut prin cap.

— Mă rog, eu o să mă ţin departe până

ce se va termina întregul tărăboi.

— Îți mulțumesc, scumpule, că ești atât de înțelegător. Aș fi preferat să nu fie nevoie de prudență. Dar o să te văd în ziua confirmării, și o să-l urmăresc tot timpul slujbei, din colțul stranei noastre, pe învățatul meu drag...

Sper că eşti bine pregătit pentru ritual, Swithin? adăugă ea întorcându-se cu tandreţe spre el. Poate că ar fi de dorit să laşi deoparte astronomia până după confirmare, ca să-ţi poţi dedica întreaga atenţie acestei probleme mult mai serioase.

— Mai serioase? Mă

rog, o să fac tot ce-mi stă în putinţă. Regret teribil să constat că tu eşti mult mai puţin interesată de astronomie decât erai înainte, Viviette!

— Nu-i adevărat. Numai că preparativele pentru episcop îmi îndepărtează mintea de la studiu. Acum

îmbracă-ţi cealaltă manta, ia-ţi pălăria şi vino să mă conduci.

CAPITOLUL 24

Sosise dimineaţa confirmării. Era pe la mijlocul lunii mai şi vremea nu se arăta, poate, chiar atât de înfloritoare ca aceea pe care o atribuiau acestei luni poeţii veseli de acum trei veacuri[24], dar era un

mai foarte suportabil, care se purta bine şi pe care populaţia de la ţară îl preferă unei luni mai, să zicem, mai însorite dar mai capricioase.

În boschetele şi răzoarele de flori ce alcătuiau mozaicul grădinilor Welland, liliacul, salcâmul galben şi călinii îşi

etalau, respectiv, culorile purpurii, galbene şi albe; şi printre ele, îndreptându-şi tulpinile flexibile după fiecare furtună mai nemiloasă, îşi înălţau capetele căldăruşele, bujori, pintenaşi şi coada şoricelului. Printre făpturile însufleţite care

mişunau în acest decor colorat, se numărau albinele truditoare, fluturii hoinari şi plimbăreţele tinere candidate la apropiata confirmare, care, după ce se gătiseră pentru ceremonie, se făleau acum cu propriile lor înfăţişări, plimbându-se câte două, câte trei,

în aşteptarea momentului solemn.

Swithin St Cleeve, ale cărui pregătiri fuseseră ceva mai simple decât ale frumoaselor oraşului, aşteptă până când ieşiră din casă Hannah şi bunică-sa, apoi încuie uşa şi o porni spre biserica îndepărtată. La poarta

grădinii din faţa bisericii îl întâlni pe domnul Torkingham, care dădu mâna cu el în felul omului cu multe treburi pe cap, şi indicându-i lui Swithin unde să se aşeze, dispăru în căutarea câtorva candidate ce nu-şi făcuseră încă apariţia.

Swithin aruncă o

privire prin grădină, sperând să o zărească pe Viviette, dar nevăzând-o, intră în biserică. În partea de nord a navei se afla un grup de fete zâmbitoare, total uniformizate în ce priveşte îmbrăcămintea, vârstă şi o temporară înfrânare a tendinţei

fireşti de “a ocoli, precum un iepure, capcanele poveţelor înţelepte”[25]. Rochiile lor de muselină albă, pălăriile albe rotunde, de sub borurile cărora scăpau, parcă fără voie, şuviţe şi bucle de toate nuanţele castaniului, căzându-

le pe umeri, luminau stranele întunecoase şi insuflau o neobişnuită viaţă şi căldură statuilor şi ornamentelor de piatră cenuşie. În partea de sud a navei stăteau bărbaţii tineri şi băieţii — greoi, ciolănoşi, solizi, după cum era şi firesc dacă te gândeai că o viaţă

întreagă vor trebui să țină piept vântului și vijeliilor, înainte de a se reîntoarce, pentru cea din urmă oară, în această navă cu iz de mucegai.

Pe deasupra capetelor acestora, Swithin reuși să deslușească strana pătrată, de lângă locul rezervat corului, care

aparţinea Casei Welland. Văzu că Lady Constantine sosise şi stătea lângă fratele ei, Louis.

Swithin se aşează în capătul unei bănci, iar ea, după ce-l căutase tot timpul din ochi, vădi pe dată, prin semnele subtile, că e conştientă de prezenţa tânărului care, din

cauza ei, răsturnase ordinea prestabilită a ceremoniilor bisericeşti. Era îmbrăcată în negru, dar nu în doliu strict, o pată de roşu la bonetă punându-i în valoare frumuseţea tenului, fără să-i dea însă o notă frivolă. Era, fără îndoială, cea mai frumoasă femeie

din biserică; şi totuşi, un spectator dezinteresat, cunoscând toate circumstanţele, ar fi gândit că, dacă s-ar ţine seama de viitor, perechea fireasc㠄 pentru Swithin ar fi fost una dintre fetele îmbrăcate în muselină, care urmau să fie prezentate,

odată cu el, episcopului, în acea zi.

Când intră episcopul, şi se postă în faţa altarului, şi îşi suflă nasul, congregaţia fu suficient de impresionată de prezenţa lui ca să înceteze de a se mai holba unii la alţii.

Preacuviosul Cuthbert Helmsdale, doctor în teologie, cel de-al nouăzeci şi patrulea ocupant al tronului episcopal al diocezei, era un personaj cu faţă smeadă, a cărei nuanţă tuciurie era şi mai accentuată acum de protuberanţele mânecilor, ce i se umflau pe umeri ca

emisferele estică şi vestică. Părea înalt şi impunător ca statură, dar ceva din această impresie se datora probabil şi veşmintelor maiestuoase.

Slujba a fost, ca de obicei, de o lungime care a pus la grea încercare puterile de îndurare ale tineretului adunat

acolo. Şi numai după ce toţi tinerii aparţinând altor parohii trecură prin ceremonia de confirmare, veni şi rândul celor din Welland. Swithin şi alţi câţiva dintre cei mai vârstnici fură aproape ultimii. Când, păşind în urma domnului Torkingham,

trecu pe lângă strana Lady-ei Constantine, îşi înălţă privirea de la căptuşeala roşie a glugii prelatului şi întâlni ochii ei. Era foarte emoţionată, înlăcrimată — îl privi cu acel extaz în care se amestecau religia, iubirea, fervoarea şi speranţa, o stare de spirit pe care femeile

o pot încerca în asemenea momente şi de care bărbaţii nu au habar. Cu câtă ardoare îl urmări pe episcop punându-şi mâna pe creştetul iubitului ei, cu câtă emoţie febrilă privi inelul mare, episcopal, scânteind printre buclele blonde ale lui Swithin; cu câtă îngrijorare

aşteptă să audă dacă doctorul Helmsdale va rosti formula "acesta este copilul tău", folosită pentru cei foarte tineri, sau "acesta este robul tău", folosită pentru cei mai vârstnici. Şi când îl auzi rostind "acesta este *copilul* tău", simţi o împunsătură de

conştiinţă, de parcă ar fi fost o persoană care ademenise un copilandru inocent în mrejele căsătoriei, pentru a-şi satisface propria-i plăcere, până când îşi aduse aminte că, de fapt, prin căsătoria lor îi înălţase poziţia socială. Dar toate aceste stări n-ar fi

putut fi descrise decât de ea însăşi.

Cât despre Swithin, se simţea ruşinat de totala lipsă a acelui entuziasm care radia cu atâta efervescenţă din ochii ei. Când trecu din nou pe lângă ea, întorcându-se la locul lui, faţa Lady-ei Constantine era îmbujorată de o

căldură pe care fratele ei ar fi putut-o observa, dacă s-ar fi uitat la ea.

Fie că o observase sau nu, de îndată ce St Cleeve se aşeză din nou, Louis Glanville se întoarse şi îl privi fix pe tânărul astronom. Era pentru prima oară când St Cleeve şi fratele Viviettei se

aflau faţă în faţă într-o lumină clară, deoarece prima lor întâlnire se petrecuse în semiobscuritatea gării. Swithin nu prea obişnuia să observe trăsăturile oamenilor; aproape că nici nu remarca detaliile fizionomiei prietenilor săi, ideea lui despre ei generalizându-se la

ansamblul înfăţişări. Abia acum îşi dădu seama că fratele Viviettei era un om de vreo treizeci de ani, cu un aspect nonşalant, dar în ai cărui ochi negri, mici, părea să se fi concentrat întreaga energie de care, în mod cert, restul făpturii lui era lipsit.

Şi ochii acestui domn rămaseră, până la sfârşitul slujbei, pironiţi continuu asupra lui Swithin: dar cum aceasta era direcţia firească a privirii lui din locul unde şedea, incidentul nu atrase atenţia prin ciudăţenia lui.

Swithin ar fi vrut să-i spună Viviettei:

“Sper că acum eşti mulţumită; m-am conformat ideii tale despre datorie, neţinând seama dacă mie mi se potrivea sau nu”.

Dar acum nu-i vedea decât boneta şi fruntea, nu-i putea transmite nici măcar din priviri această informaţie. Se

întoarse mai mult spre stânga, în partea orgii, în spatele căreia şedea domnişoara Tabitha Lark.

Dat fiind că în acest timp se ţinea predica, băiatul care-i umfla foalele orgii adormise peste mânerul foalelor, iar Tabitha dădu să-şi scoată batista, ca să-l

plesnească pentru a-l trezi. Dar odată cu batista îi scăpă din pungă o întreagă familie de obiecte neaşteptate: un degetar de argint, o fotografie, o punguţă mică, o sticluţă de săruri, câteva monezi de jumătate de pence, nouă agrişe verzi, o cheie. Toate se

rostogoliră la picioarele lui Swithin şi, urmându-şi pasiv primul instinct, tânărul culese de pe jos câte obiecte putu descoperi, şi le înmână posesoarei, în mijlocul zâmbetelor vecinilor.

Tabitha era mai mult moartă decât vie din pricina umilinţei

că un asemenea eveniment penibil se petrecuse chiar sub ochii episcopului, în cadrul unei asemenea ceremonii solemne. Se făcu albă ca varul şi aproape că se răsturnă de pe scaun. Temându-se că o să leşine, Swithin, care o compătimea din toată inima, se aplecă peste

ea şi-i şopti pe un ton încurajator:

— Nu face nimic, Tabitha. Vrei să te scot afară, la aer curat?

Ea îl refuză şi, între timp, predica se încheie.

Swithin zăbovi până ce întreaga congregaţie se împrăştie, ca s-o vadă

pe Lady Constantine, însoţită de fratele ei, de episcop, de capelanul acestuia, de domnul Torkingham şi de alţi clerici cu soţiile lor traversând cimitirul bisericii şi întrând în Casa Welland, pentru prânzul de gală. Întregul grup părea să discute eu o vioiciune

eu atât mai însufleţită, cu cât în ultimele două ore trebuiseră să-şi reprime toate instinctele şi calităţile de sociabilitate.

Tânărul stătu nemişcat până se pomeni singur în cimitir, şi atunci o porni agale spre casă, peste deal, puţin cam

amărât din cauza imposibilității de a se afla lângă Viviette a lui, în această unică zi a ei de veselie, şi de a lua şi el parte la conversaţia celor care o înconjurau.

Nu-l rodea gelozia pentru situaţia soţiei lui în comparaţie cu a sa, înţelesese atât de profund, de la bun

început că, în eventualitatea unei căsătorii, vieţile lor exterioare aveau să se desfăşoare separat, întocmai ca înainte, încât a se fi răzvrătit acum ar fi fost un lucru nedemn pentru el şi crud faţă de ea, sporind dificultăţile care şi aşa erau destul de numeroase.

Îndoielile care-l munceau în momentul de faţă se refereau doar la capacitatea lui de a realiza lucruri destul de mari încât să devină altceva decât un tânăr favorit, patronat de ea, cu care se măritase sacrificându-şi rangul social. Acum, la douăzeci de ani, era

condamnat la izolare până şi de soţia lui; s-ar fi putut, oare, ca la treizeci de ani, să fie primit pretutindeni cu braţele deschise?

Dar tot mergând în soare şi în aer curat, dispoziţia lui se mai lumină şi, când ajunse acasă, îşi aduse aminte cu interes că planeta Venus se afla

acum într-o poziţie foarte favorabilă observaţiei.

CAPITOLUL 25

În acest timp, interiorul Casei Welland răsuna de voioşia prânzului ecleziastic.

Episcopul, care şedea lângă Lady Constantine, părea încântat de compania ei, şi de la început doamna îi acaparase

întreaga atenţie. Adevărul era că faptul de a nu-şi fi axat toate speranţele şi năzuinţele pe succesul acestui prânz şi pe plăcerea episcopului Helmsdale, îi conferea doamnei o dezinvoltură şi o bună dispoziţie care o făceau să atingă, fără voie, ambele ţeluri

neurmărite. Fratele ei Louis concepuse întregul proiect al vizitei episcopului, iar ea consimțise cu indiferență. În inima ei, era legată de cu totul altcineva, pe cariera căruia își mizase fericirea. Interesul ei fiind deci plasat în cu totul altă parte, manifesta acum

detaşarea celui care nu are nimic de pierdut, şi nu dădea niciun semn de acea permanentă preocupare gospodărească, atât de frecventă, care face din gazda de azi o persoană total diferită de femeia fermecătoare de ieri, când fusese doar

musafirul vecinului. Măritându-se cu Swithin, Lady Constantine jucase cartea cea mare — nesăbuită, impulsivă, dezastruoasă, poate; dar o jucase, nu mai putea da înapoi; iar prânzul de acum nu însemna pentru ea decât un episod lipsit de orice alt scop în

afara distracţiei.

Aşadar, cu acea putere indirectă, necăutată, care izbuteşte să împlinească într-o oră ceea ce o străduinţă deliberată n-ar putea realiza într-o viaţă, reuşise să-l fascineze pe episcop într-un chip nemaicunoscut de acesta până atunci.

Fiind celibatar, se afla în acea perioadă critică a vieţii care se întinde între impulsurile devastatoare ale tinereţii şi vremea pasiunilor incipiente ale senectuţii, când o femeie poate cuceri inima unui bărbat fără să-i stârnească înflăcărarea pătimaşă

a tânărului şi nici înamorarea domolită a bătrânului. În asemenea cazuri, bărbatul trebuie făcut întâi să admire, doar atât. Şi, fără nicio intenţie, în acest fel opera Viviette asupra musafirului ei.

Aparent, Lady Constantine se afla în situaţia socială în care

doreşti multe lucruri şi, în realitate, firea ei le şi dorea, Evident, avea un temperament impulsiv, înclinat spre impetuozitate. Dar în loc de a se manifesta în acest fel, iubirea recent satisfăcută împrumuta acum felului ei de a fi o dulce seninătate, o calmă mulţumire care,

venind de la o tânără văduvă cu inima caldă, îl derutau pe învăţatul episcop şi-i sporeau clipă de clipă interesul. Aşa stăteau lucrurile când conversaţia viră spre confirmarea din acea dimineaţă.

— Era acolo un tânăr extrem de atrăgător, printre

candidaţii domnului Torkingham, i se adresă la un moment dat episcopul, într-o manieră cam abruptă, Lady-ei Constantine.

Dar întrebările neaşteptate nu pot face ca o femeie inteligentă să se lase prinsă în laţ.

— Despre cine vorbiţi? întrebă ea cu

inocenţă.

— Despre tânărul acela cu păr de culoarea "grâului copt", cum ar spune unul dintre noii noştri poeţi, care stătea chiar lângă orgă. Ştiţi cine este?

Pentru prima dată în acea zi Viviette dădu dovadă de oarecare nervozitate

în răspuns:

— Ah, da. E fiul unui nefericit domn care a fost pe vremuri paroh aici... un domn St Cleeve.

— În viaţa mea nu am văzut un tânăr mai frumos, continuă episcopul, iar Lady Constantine roşi. Şi lipsa de sfială în felul în care mi s-a

prezentat, m-a cucerit de-a dreptul. Un domn St Cleeve aţi spus? Fiul unui preot? Tatăl lui trebuie să fi fost acel St Cleeve coleg cu mine la colegiul "All Angels". Cum de stă aici tânărul ăsta? Ce face?

Domnul Torkingham care de-a lungul întregului prânz

stătuse cu urechea ciulită la spusele episcopului, văzând că Lady Constantine nu era pregătită cu un răspuns exact, se grăbi să intervină:

— Preasfinţitul are dreptate. Tatăl lui St Cleeve şi-a făcut studiile la colegiul “All Angels”. Tânărul are o situaţie vrednică de

milă.

— Taică-su era un om de talent, afirmă episcopul. Dar l-am scăpat din vedere.

— A fost paroh aici, reluă pastorul, şi era foarte îndrăgit de enoriaşi; dar, având unele gusturi şi tendinţe ciudate, s-a însurat, în chip nesocotit cu fiica unui

ţăran, şi văzând că nobilimea locală nu o acceptă, s-a pus rău cu toată lumea. Băiatul ăsta e unicul lor copil. Au existat destui bani ca să poată fi trimis la învăţătură, şi mai dispune de atâta ca să poată trăi independent, cât timp se mulţumeşte să locuiască în satul ăsta

şi să ducă o viaţă chibzuită. Dar, desigur, asta nu-i oferă posibilităţi de a progresa.

— Da, fireşte, reluă episcopul de Melchester. Mai bine ar fi fost lăsat fără niciun ban, să se descurce singur în viaţă. Jumătăţile de măsură, în materie de

venituri, nu fac oamenilor niciun bine, decât dacă se întâmplă să fie sau idioţi sau genii.

Lady Constantine ar fi fost gata să răspundă: “Dar el e un geniu, în care mi-am sădit întreaga speranţă a vieţii mele”, ceea ce ar fi fost fără doar şi poate

riscant, în clipa următoare se dovedi însă şi inutil, pentru că domnul Torkingham preciza:

— Uneori cred că omul ăsta are o scânteie de geniu.

— Mă rog, în orice caz e cu totul ieşit din comun, conchise episcopul.

— Geniile foarte

t i n e r e provoacă adeseori dezamăgiri, observă Viviette, fără să creadă o iotă din ceea ce spunea.

— Da, încuviinţă episcopul. Totuşi, Lady Constantine, depinde de ceea ce înţelegeţi prin "dezamăgiri". S-ar putea ca un om să nu producă nimic vizibil

pentru ochii celorlalţi, şi totuşi să-şi desăvârşească propria-i împlinire până la ultimul grad. Realizările obiective, deşi ştiu bine că sunt singurele care contează, nu sunt şi unicele care există şi care au valoare. Şi eu n-aş putea să afirm că dacă un om de geniu

moare la fel de necunoscut ca în clipa când s-a născut, constituie o pildă de material irosit.

Oricum, realizările obiective erau acelea care o interesau pe Lady Constantine în momentul de faţă, şi continuă să-l întrebe pe oaspetele ei mai experimentat dacă

socoteşte că dezvoltarea timpurie a unui talent, încă din fragedă tinereţe, e un indiciu favorabil.

Episcopul fu de părere că o anumită înclinaţie nu trebuie să se manifeste prea de timpuriu, căci altminteri poate duce la blazare.

— Şi totuşi,

argumentă Lady Constantine cu fermitate (simțind că această părere a episcopului arunca umbra unui dubiu asupra lui Swithin), efortul de continuă realizare e compatibil cu o înclinație apărută de timpuriu. Tycho Brahe[26] a vădit o

pasiune pentru sistemul solar încă din prima tinereţe, la fel şi Kepler[27]; iar James Ferguson[28] dovedea o surprinzătoare cunoaştere a stelelor încă de la unsprezece sau doisprezece ani.

— Da, efortul de continuă realizare, repeta episcopul

(căruia îi plăcuse expresia) este, fără îndoială, compatibil cu o înclinaţie apărută de timpuriu. [29] Fénelon a predicat la paisprezece ani.

— El, — vreau să spun domnul St Cleeve — nu a îmbrăţişat cariera clericală, preciză Lady

Constantine.

— E un tânăr om de ştiinţă, Preasfinţite, explică domnul Torkingham.

— E astronom, adăugă ea cu reţinută mândrie.

— Astronom! Asta-l face şi mai interesant pentru mine decât faptul că e frumos şi că e fiul unui om pe,

care l-am cunoscut. Unde şi cum îşi face cercetările astronomice?

— Are un observator frumos. A folosit un turn vechi care a fost înălţat pe acest domeniu în memoria unui membru al familiei Constantine. L-a adaptat ingenios pentru scopurile lui şi

îndeplineşte acolo o muncă foarte serioasă. Cred că din când în când trimite câte o comunicare Societăţii Regale de Astronomie, sau la Greenwich, sau la nu mai ştiu ce periodic de astronomie.

— După înfăţişarea lui băieţească nu aş fi crezul că a ajuns atât

de departe, răspunse episcopul. Şi totuşi mi-am dat seama după faţa lui că “înăuntru e o carte vrednică de studiat”[30]. M-ar interesa foarte mult să-i urmăresc cariera.

Un fior de plăcere străbătu inima Lady-ei Constantine la auzul acestui elogiu adus

alesului ei. Era un compliment indirect la adresa gustului ei şi a discernământului de a şi-l fi însuşit pe Swithin, în pofida dezavantajelor temporare.

La acest punct intră în vorbă fratele ei, Louis.

— Am impresia că nu-i interesat numai

de astronomie ci şi de una din semenele sale pământene, observă el cu un cinism uscat.

— De cine? întrebă Lady Constantine cu sufletul la gură.

— Da fata aceea blondă care cânta la orgă — o fată destul de drăguţă. Am observat în timpul predicii un soi de pantomimă

între ei, ceea ce înseamnă că-s împreună.

— De ea! strigă Lady Constantine. Nu-i decât o fată de ţară, fiica unui crescător de vaci — Tabitha Lark; obişnuia să vină şi să-mi citească!

— În ce mă priveşte, poate fi şi o păpuşă; totuşi între ăştia doi

tineri e ceva, întări Louis.

Episcopul avea aerul că îşi îngăduise să meargă prea departe cu interesul lui faţă de un străin, iar domnul Torkingham era îngrozit de vorbăria ireveņţioasă şi de familiaritatea uşuratică manifestate de Louis Glanville, în

prezența unui episcop consacrat. Cât despre Viviette, îi pierise brusc toată volubilitatea. Simțea o slăbiciune la inimă, şi abia de reuşea să-şi menţină controlul asupra ei însăşi.

— N-am observat niciodată aşa ceva, spuse domnul Torkingham.

— Ar fi mare păcat, reluă episcopul, dacă ar merge pe urmele tatălui său, creându-şi o legătură care ar însemna un obstacol într-o carieră onorabilă; deşi, dacă ne gândim la chestiunea în sine, poate că o căsătorie timpurie nu i-ar strica. Un tânăr care arată ca

un efeb din Grecia antică, poate fi supus multor ispite, dacă se lansează în lume fără să aibă alături un prieten sau un călăuzitor care să-l sfătuiască.

În ciuda subitului acces de gelozie, ochii Viviettei se umeziră la imaginea inocentului ei Swithin lansându-se

în lume fără un prieten sau un sfătuitor. Dar inima îi era grea şi încă neliniştită de oribilele insinuări ale lui Louis, care, neîncrezător cum era în virtutea umană, nu ar fi avut niciun motiv să-l înfăţişeze pe Swithin ca angajat într-o aventură amoroasă,

dacă aceasta n-ar fi fost impresia lui sinceră.

Tot restul prânzului fu atât de absorbită de asemenea gânduri, încât nici nu observă lumina binevoitoare pe care prezența ei o aprinsese în reverendul ecleziast de alături. Acesta o reflecta la rându-i prin

tonul îndulcit de suavitatea funcţiei sale; clerul mai mărunt, care se afla de faţă, preluă razele irizate, aşa încât, asupra întregii mese plana o blândă influenţă.

De îndată ce se isprăvi prânzul, societatea se împrăştie, şi restul

zilei se desfăşură în linişte, episcopul fiind ocupat în camera sa de la vicariat cu scrierea corespondenţei sau a unei predici. Având de parcurs un drum lung a doua zi, îşi exprimă dorinţa de a fi găzduit peste noapte fără niciun ceremonial, şi ar fi luat cina singur

cu domnul Torkingham, dacă acestuia din urmă nu i-ar fi venit gândul fericit de a-i invita şi pe Lady Constantine cu fratele ei.

Totuşi, pe la ora şapte, când Louis traversă cimitirul şi intră în salonul vicariatului, sora lui nu-l însoţea. Louis

anunţă că Lady Constantine suferea de o cumplită migrenă şi că regreta nespus că nu se simţise în stare să vină. La asemenea veste, scânteia de bunăvoinţă mondenă se stinse în ochii episcopului, care se aşeză la masă străduindu-se să dizolve în expresia-i

de episcopală seninătate o deziluzie foarte umană.

În scuzele prezentate, fireşte că Louis Glanville nu exprimase toate circumstanţele care însoţiseră refuzul surorii sale, survenit în ultimul moment, de a cina în casa preotului vecin. Louis

insistase să-şi biruie uşoara indispoziţie — dacă era vorba de aşa ceva şi nu cumva de o aversiune — şi să ia parte împreună cu el la această ocazie unică, ce însemna poate un episod mai important în viaţa ei decât îşi dădea seama. Viviette ştia prea bine că Louis făcea aluzie

la impresia favorabilă pe care o produsese asupra episcopului, cu toate că niciunul dintre ei nu menţionase numele acestuia. Dar nu cedă, deşi conflictul devenea tot mai acut. Louis plecă furios, spunându-i:

— Cred, Viviette, că te doare capul tot

atâta cât mă doare pe mine. E vorba de o toană de a ta ca să mă provoci — nimic altceva.

Şi vorbele lui aveau un substrat de adevăr. De îndată ce fratele ei plecă, şi-l văzu pe fereastră intrând în vicariat, Viviette păru mult mai uşurată şi aşteptă în dormitorul

ei până când se întunecă de-a binelea, şi numai luminile din sufrageria parohială, care licăreau printre copaci, indicau ochiului unde era plasată acea clădire.

Atunci se ridică, se înfăşură în mantia pe care o folosise de atâtea ori în asemenea ocazii, ieşi încuind

după ea uşa dormitorului (pentru ca să se creadă că e înăuntru, dacă vreun servitor ar fi încercat din întâmplare uşa), şi se furişă afară din casă,

Lady Constantine se opri o clipă sub ferestrele vicariatului, până când putu desluşi bine glasurile

oaspeţilor, pentru a se asigura că se aflau cu toţii înăuntru, apoi îşi văzu mai departe de drumul ei, care ducea la coloana de pe Rings-Hill. Părea o simplă pată neagră, abia de se distingea de iarba întunecată, în timp ce străbătea câmpul deschis. După puţin, fu absorbită de

masa sumbră a plantaţiei de brazi.

Între timp, la cina de la vicariat, conversaţia domnului Torkingham nu era de natură să înveselească pe nimeni. Pastorul, după ce se sfătuise întreaga după-amiază cu sine însuşi, ajunsese la concluzia că sinodul diocezan a

cărui sesiune anuală la Melchester avusese loc cu o lună în urmă, va furniza un subiect de discuţie solid şi ireproşabil în timpul cinei, ori de câte ori conversaţia avea să lâncezească şi, totodată, avea să-i câştige respectul căpeteniei sale spirituale. Drept care,

convins că dintr-un lucru bun nu poţi avea niciodată prea mult, domnul Torkingham nu numai că îşi traduse ideea în practică, dar la fiecare pauză de conversaţie se întorcea la sinod, cu o fermitate neştirbită. Tot ce se discutase la acea sesiune — ca, de pildă,

introducerea elementului laic în consiliile bisericeşti, reconstituirea curţilor ecleziastice, patronajul bisericii, chestiunea reintroducerii zeciuielii cuvenite bisericii — totul era acum reînsufleţit de domnul Torkingham, iar strălucitele

remarci făcute de episcop cu prilejul acelor discuţii îi erau acum citate îndărăt.

Episcopul Helmsdale părea însă înclinat să facă aluzii binevoitoare la aspectele plăcute ale zilei care trecuse: florile din răzoarele Lady-ei Constantine, vechimea conacului

ei, — urmărind să afle mai multe de la Louis, care s-ar fi lăsat antrenat cu plăcere în discuţiile dorite de episcop, dacă domnul Torkingham i-ar fi lăsat vreun spaţiu de conversaţie.

Louis Glanville se ridicase de la masă şi acum stătea la fereastră, privind cerul

şi căscând pe ascuns, pentru că subiectele dezbătute nu-l amuzaseră nicidecum.

— Ce noapte frumoasă! exclamă în cele din urmă.

— Presupun că tânărul nostru astronom lucrează de zor, spuse episcopul urmărind direcţia privirii lui Louis, către

cerul smălţuit de stele.

— Da, confirmă pastorul; ori de câte ori e o noapte prielnică pentru observaţii, munceşte cu sârg. Uneori am urcat şi eu în turnul lui şi am privit prin telescop, îmbogăţindu-mi ideile despre fenomenele cereşti.

Dar în ultima vreme nu am mai urmărit ce a lucrat.

— Ce-ar fi să facem o plimbare într-acolo? propuse Louis. V-ar interesa să vizitaţi, observatorul, domnule episcop?

— Cu mare plăcere, răspunse acesta, dacă distanţa nu e prea mare, şi n-am nimic

împotrivă să fac cunoştinţă cu un tânăr atât de excepţional cum pare a fi acest domn St Cleeve. N-am văzut niciodată un observator.

De cum îşi exprimă intenţia, aceasta şi fu tradusă în fapt, domnul Torkingham oferindu-se să le fie călăuză,

CAPITOLUL 26

Cu o jumătate de oră înaintea celor petrecute mai sus, Swithin St Cleeve şedea în cabana lui de la coloană, examinând nişte calcule făcute în urma observaţiilor din nopţile precedente, în vederea unei teorii legate de mişcarea

aşa-ziselor stele fixe, teorie care-i bântuia mintea.

Seara fiind cam răcoroasă, aprinsese un foc în sobă care, împreună cu lampa adumbrită din faţa lui, dădeau încăperii un aer intim. Dintr-o dată, fu deşteptat din reverie de o zgâriere în sticla geamului,

uşoară de parcă o frunză de iederă s-ar fi frecat de fereastră, dar despre care ştia bine că e pricinuită de vârful unghiei soţiei lui. Se ridică şi deschise uşa, mirat că Viviette fusese în stare să se smulgă de lângă musafiri.

— Viv, iubito, ce s-a întâmplat? o întrebă

el desluşind în lumina lămpii expresia de tristeţe, ba chiar de furie a feţei ei.

— M-am gândit să dau o fugă să te văd. Am auzit ceva atât... atât... de defavorabil în ce te priveşte, şi simt că nu poate fi adevărat. Ştiu că eşti fidelitatea întruchipată, dar

fidelitatea ta produce efecte ciudate în ochii altor oameni.

— Dumnezeule Mare! Nu cumva a aflat cineva...

— Nu, nu! Nu-i vorba de asta. Tu ştii, Swithin, că eu sunt întotdeauna sinceră şi gata să recunosc atunci când am greşit. Vrei şi tu să-mi

dovedeşti că eşti la fel, şi să-ţi recunoşti vina în faţa mea?

— Da, scumpa mea, desigur; dar nu mă pot gândi la nicio vină care să merite s-o recunosc.

— Mă întreb dacă nu-ţi vine chiar acum una pe buze?

— Mărturisesc că am devenit destul de

fariseu încât să nu mă încerce, asemenea spontaneitate.

— Swithin, nu vorbi atât de afectat când ştii prea bine la ce mă refer. Pentru tine nu înseamnă nimic faptul că, după toate jurămintele noastre eterne, ai găsit, cu cale să... flirtezi cu o fată din sat?

— O, Viviette! o întrerupse Swithin luându-i mâna care era fierbinte şi tremura. Tu care eşti însufleţită de sentimente nobile şi generoase, şi care mă tratezi cu o tandreţe şi un devotament, niciodată întrecute de vreo altă femeie, — cum te poţi înşela în

halul ăsta? *Eu* să flirtez, Viviette? Dacă poți gândi așa ceva, te insulți singură în ochii mei. Vai de mine, sunt atât de departe de asemenea lucru, încât, dimpotrivă, mă dojenesc că eu sunt cel care te urmărește cu gelozie, ca azi de pildă, când m-am temut de efectul pe

care l-ar putea avea asupra ta o societate de oameni străini, în absența mea, și când m-am gândit că, de fapt, când ai de-a face cu oameni de vază, mie îmi trânteşti uşa în nas.

— Aşa simți, Swithin? strigă ea.

Evident, onestitatea cuvintelor lui izbutise

să împrăştie norii. Apoi, Viviette adăugă cu un zâmbet şovăielnic:

— Dar cum pot să te cred, după cele ce au fost observate astăzi? Fratele meu, fără să ştie că-ţi port vreun dram de interes, mi-a povestit că a fost martorul unui schimb de giugiuleli între tine

şi Tabitha Lark, azi dimineaţă în biserică.

— Ah! strigă Swithin, izbucnind în râs. Acum înţeleg ce vrei să spui şi ce anume a prilejuit toată neînţelegerea. Ce bine ai făcut, Viviette, că ai venit imediat să clarifici lucrurile, în loc să plăsmuieşti tot felul

de imagini false şi să gândeşti lucruri urâte despre mine, cum ar fi procedat altă femeie!

Îi povesti pe scurt întreaga mică aventură a Tabithei, din acea dimineaţă. Şi cerul se înseninã brusc de ambele părţi.

— Când voi fi oare în stare să te numesc a mea şi să punem

capăt unor incidente penibile de felul ăsta?

Viviette oftă. Ideile ei din ultima vreme despre lumea exterioară, destul de deformate la început de solitudine, apoi de tovărăşia iubitului ei, fuseseră reînsufleţite astăzi în urma primirii pe care o oferise episcopului, clerului

şi, mai cu seamă, nevestelor preoţilor, şi nu îi diminuaseră deloc teama de dificultăţile care stăteau în calea lui Swithin, dimpotrivă, o făcuseră să înţeleagă o dată în plus cât de puţină valoare aveau marile talente — intelectuale şi spirituale — atâta

timp cât nu erau susţinute de vremelnicele substanţialităţi şi materialităţi. În orice caz, cei doi îşi reînnoiră speranţele, atât cât le permiteau împrejurările, şi întrevederea era gata să se termine când, deodată, fără cel mai mic avertisment, se

auziră nişte uşoare ciocănituri în uşă.

— Doamne, sunt pierdută! şopti Viviette apucându-l de braţ. De ce-am fost atât de nesocotită?

— Nu te teme, îi murmură Swithin. Probabil că bunică-mea a trimis pe cineva să se intereseze când vin acasă.

Nimeni nu-i putea vedea de afară, căci singura fereastră care ilumina cabana era acum acoperită de o perdea.

În acel moment auziră însă glasurile vizitatorilor şi amândoi rămaseră la fel de împietriţi când îi recunoscură pe domnul Torkingham şi

pe episcopul de Melchester.

— Unde să mă ascund? Ce să fac? murmură sărmana doamnă, încleştându-şi mâinile.

Swithin privi de jur împrejur în cabană, deşi nu-ţi trebuia mult ca să te convingi de puţinele şanse pe care le putea oferi. Aşa

cum am mai arătat, în capătul dinspre uşă se găseau o masă, o sobă, un scaun, un dulap; celălalt era ocupat de un divan, ascuns de nişte perdele din creton roz cu alb. Între divan şi zid, exista un spaţiu îngust de vreo treizeci de centimetri. În acest refugiu se strecură şi

se chirci Viviette, tremurând îndărătul perdelelor.

Bătaia în uşă deveni mai puternică, întrucât lumina care se cernea prin perdea era o dovadă că cineva se afla înăuntru. Swithin netezi un pic patul, deschise uşa, şi domnul Torkingham îi prezentă pe vizitatori.

Episcopul dădu mâna cu tânărul astronom, îi spuse că i-a cunoscut tatăl şi, la invitaţia lui Swithin, deşi rostită fără nicio tragere de inimă, intră în cabană. Pastorul şi Louis Glanville rămaseră în prag, pentru a nu aglomera spaţiul strâmt al încăperii.

Episcopul Helmsdale aruncă o privire binevoitoare în jur şi spuse:

— Un cuib în pădure — da; destul de departe de lume pentru a-i oferi celui ce s-a dedicat ştiinţei izolarea de care are nevoie, dar nu chiar atât de departe încât să-i limiteze sursele.

S-ar zice că un sihastru ar putea găsi aici tot atâta singurătate cât şi în codrii primari.

— Preasfinţitul a avut bunăvoinţa de a-şi exprima interesul pentru activitatea ta, i se adresă domnul Torkingham lui St Cleeve. Aşa că am venit să-ţi cerem să ne

arăţi observatorul.

— Cu mare plăcere, bâigui Swithin.

— Unde e observatorul? întrebă episcopul privind iarăşi de jur împrejur.

— Scara e în afara acestei uşi, răspunse Swithin. Sunt la dispoziţia Sfinţiei voastre şi vă voi conduce de îndată sus.

— Şi ăsta-i patul dumitale, pentru nopţile când lucrezi târziu? continuă să întrebe episcopul.

— Da; îmi pare rău, cred că e cam deranjat, se scuză Swithin.

— Şi aici îţi sunt cărţile, urmă episcopul îndreptându-se spre

masa cu lampa umbrită. Presupun că îți execuți, observațiile sus, în vârful coloanei, şi pe urma coborî aici sa înregistrezi rezultatele,

Tânărul îi explică procesul său, de lucru, atât cât îi era cu putință s-o facă în starea de spirit în care

se afla. În acest timp, domnul Torkingham şi Louis aşteptau cuminţi afară, privind din când în când în noapte, sau pe uşă, la cei doi interlocutori, şi ascultând conversaţia lor ştiinţifică. După ce îi arătă tot ce era de văzut jos, Swithin luă o lampă şi, invitându-

şi musafirii, să-l urmeze, îi conduse spre coloană, simţindu-se vădit uşurat când auzi paşii celor trei tropăind pe scări, în urma lui. Ştia foarte bine că, odată ce vor pătrunde pe scara spiralată, nu mai exista niciun pericol pentru Viviette, buna ei cunoaştere a

împrejurimilor dându-i posibilitatea de a-şi găsi drumul, în siguranţă, prin plantaţie şi apoi în parcul casei.

Ajunşi în vârf, Swithin desfăcu învelişul ecuatorialului şi simţindu-se, în sfârşit, la largul lui, le explică celor trei toate

minunile aparatului, revelându-le, cu ajutorul lui, splendorile stelelor care puteau fi observate. Episcopul discută inteligent, atât cât te puteai aştepta din partea unui om care nu se afla în domeniul său de specialitate; dar, într-un fel, părea puţin

distrat, mai neatent decât se arătase la început. Swithin îşi spuse că poate urcuşul lung al scărilor, după o zi grea de lucru, îi mai temperase spontaneitatea, în timp ce domnul Torkingham se temu că Preasfinţitul începuse să se plictisească. Totuşi nu

acesta părea a fi cazul, căci, deşi nu vorbea decât foarte puţin, petrecu un timp lung examinând construcţia cupolei, după ce se săturase de telescop. Din când în când, Swithin se pomenea cu privirile episcopului pironite asupra lui, cu ciudată stăruinţă. “Poate că

descopere în mine asemănări cu tatăl meu”, îşi spuse tânărul.

Când grupul se pregăti să plece, Swithin îi conduse până la baza turnului.

Nu era deloc pregătit pentru ce a urmat la coborâre. Stăteau cu toţii la piciorul scării.

Astronomul, cu lampa în mână, se oferi să le lumineze drumul prin plantaţie, dar domnul Torkingham răspunse că el cunoştea perfect cărarea şi nu era nevoie ca tânărul lui prieten să se mai ostenească. Cu aceste spuse, porni înainte şi Louis îl urmă, după ce aşteptă o clipă şi se

convinse că episcopul nu ţine să-l precedeze. Acesta din urmă şi Swithin rămaseră un moment singuri, iar episcopul i se adresă:

— Domnule St Cleeve, îi spuse el pe un ton bizar, aş dori să discut cu dumneata între patru ochi, mâine dimineaţă, înainte să plec. Poţi

veni... stai să văd... în cimitirul bisericii, la zece şi jumătate?

— Da, Preasfinţite, desigur, răspunse Swithin.

Şi, înainte de a-şi fi revenit din surpriză, episcopul se şi alăturase celorlalţi în umbrele plantaţiei.

Swithin deschise pe dată uşa cabanei şi se

uită în spaţiul îngust de lângă pat. După cum se aşteptase, pasărea lui îşi luase zborul.

CAPITOLUL 27

Întreaga noapte astronomul se perpeli măcinat de curiozitate, în legătură cu cele ce avea să-i comunice episcopul. O sumedenie de ipoteze îi străbăteau creierul, dar fiecare dintre ele era pe rând alungată.

Lucrul care până la urmă i se păru cel mai plauzibil fu acela că episcopul, interesat de cercetările lui şi păstrând o amintire duioasă tatălui său, avea să-l întrebe ce ar putea face pentru el ca să-l ajute în profesia pe care şi-o alesese. Dacă aşa ar fi stat lucrurile, îşi spuse

optimistul tânăr, va da din nou dovadă de acea fermitate care-l determinase să respingă oferta unchiului răposat, pentru că o acceptare ar fi implicat renunţarea la Lady Constantine.

În cele din urmă adormi; şi când se deşteptă se făcuse atât

de târziu, încât aproape că sosise ceasul care avea să dezlege enigma. După ce luă o gustare în pripă, traversă câmpul şi intră în curtea bisericii, pe poarta dinspre sud, exact în minutul fixat pentru întâlnire.

Cimitirul îngrădit era un loc potrivit

pentru o întâlnire particulară, fiind împrejmuit pe toate cele patru laturi de tufe de dafin şi de anini. Swithin se uită în jur, dar episcopul nu era acolo. În afară de el, nu se mai afla ţipenie de om. Se aşează pe o lespede de mormânt, aşteptând sosirea episcopului

Helmsdale.

În timp ce aştepta i se păru că aude zvon de glasuri în vecinătate şi, ascultând mai atent, se convinse că veneau de pe pajiştea Lady-ei Constantine, despărţită de curtea bisericii doar printr-un gard înalt, mărginit de nişte arbuşti. Cum

episcopul îşi tot amâna sosirea, deşi ceasurile erau aproape unsprezece, şi cum doamna al cărei glas dulce se amesteca printre cele ce răzbăteau de pe pajişte era proprietatea lui personală, Swithin deveni extrem de curios să afle ce se

întâmplă pe acea promenadă de dincolo de zid. Îi veni în minte un mijloc prin care ar fi putut afla. Cheia era în uşa bisericii; o deschise, pătrunse în interior şi urcă în clopotnița din turnul de vest. În spate era o fereastră ce oferea o privelişte completă asupra părții frontale a

grădinii Casei Welland.

Florile erau în plină splendoare şi plantele agăţătoare de pe zidurile casei dăduseră frunzuliţe de un verde fraged. De la un capăt la celălalt al faţadei se întindea o alee lată, acoperită cu prundiş şi care se termina printr-o seră spaţioasă. Pe această alee se

plimbau în sus şi în jos trei persoane. Lady Constantine era figura centrală, având de o parte pe fratele ei, Louis, iar de cealaltă o formă impunătoare, cu o pălărie cu boruri late, blană lucioasă de biber şi pantaloni negri. Acesta era episcopul. Viviette purta, rezemată de

umăr, o umbreluţă de soare cu dungi roşii, pe care o răsucea lenevos. Râdeau şi sporovăiau vesel, şi când grupul se apropie de zidul ce-i despărţea de curtea bisericii, multe dintre remarcile lor străpunseră tăcerea turnului prin fereastra deschisă.

Conversaţia se purta

pe teme generale, dar foarte interesante pentru Swithin. După un timp, Louis călcă pe iarbă şi culese de pe jos ceva care se dovedi a fi o bilă de lemn; o aruncă şi ridică o a doua, azvârlind-o în direcţia celei dintâi şi atingând-o. Episcopul, aflat evident într-o

dispoziţie foarte zglobie, se angajă în joc şi aruncă o a treia bilă ce descrise o curbă în direcţia celei dintâi, care constituia ţinta. După această ispravă, se întoarse către Lady Constantine, vorbindu-i. Cum se îndepărtase de pe aleea cu prundiş, îşi

înălţă glasul, astfel încât Swithin îi putu auzi distinct cuvintele:

— Nu vă alăturaţi jocului nostru? întrebă pe un ton jucăuş.

— Nu am dibăcia necesară, răspunse ea. Arunc întotdeauna bila alături.

Episcopul se opri

locului, cu un aer meditativ.

— Momentul acesta îmi aminteşte, spuse el, de una din scenele din *Richard al doilea*. Mă refer la grădina ducelui de York, prin care zburdă regina împreună cu cele două doamne care o însoţesc; regina spune:

“Ce joc am putea născoci în această grădină,

Ca greaua povară de griji s-o putem izgoni?”

La care doamna de companie îi răspunde: “Doamnă, să ne jucăm cu bile.”[31]

— Acesta nu e un

citat prea fericit, replică Lady Constantine. Pentru că regina refuză, spunând: “Mi-ar aminti că lumea-i plină de gropi şi că soarta mea trece pe lângă ţintă”.

— Atunci a fost un citat *mal à propos*[32]. Dar e un joc vechi,

interesant, şi poate că a fost jucat, chiar pe această pajişte, atunci când Shakespeare şi-a scris stihurile.

Episcopul aruncă nonşalant o altă bilă, şi în clipa când se aplecă, privirea Viviettei se înălţă din întâmplare către fereastra clopotniţei, unde zări faţa lui

Swithin. Nu se lăsă surprinsă decât o singură clipă; şi aşteptând până când ambii ei parteneri se întoarseră cu spatele la ea, îi zâmbi şi îi suflă o sărutare din vârful degetelor. După un minut, i se ivi încă un prilej şi îi suflă o a doua sărutare; şi după aceea o a treia.

Lanţul sărutărilor fu întrerupt de episcop şi de Louis care abandonară bilele şi i se alăturară pe alee. În acel moment ceasornicul casei bătu ora unsprezece şi jumătate.

“Frumos fel de a-şi respecta o întâlnire, îşi spuse Swithin în sinea lui. Eu aştept de

o oră şi dumnealui se amuză cu tot felul de fleacuri.”

Fierbând de furie se întoarse şi văzu că cineva se afla alături de el: Tabitha Lark. Swithin tresări şi o întrebă:

— Ce cauţi dumneata aici, Tabitha?

— Sunt în exerciţiul

funcţiunii mele, domnule St Cleeve, răspunse fata, zâmbindu-i. Am venit să exersez la orgă. Când am intrat, te-am zărit prin arcadă, şi am urcat şi eu să văd la ce te uiţi. Episcopul e un om foarte impresionant, nu-i aşa?

— Da, foarte,

răspunse Swithin.

— Cred că e foarte devotat Lady-ei Constantine, şi mă bucur de acest lucru. Dumneata nu eşti bucuros?

— O, da... desigur, răspunse Swithin, întrebându-se dacă Tabitha surprinsese tandrele semne pe care le schimbase cu

Lady Constantine.

— Dar nu cred că ea se sinchiseşte prea mult de el, adăugă Tabitha, în mod logic. Sau chiar dacă o măguleşte, l-ar lăsa în orice minut pentru un bărbat mai tânăr.

— Eh, toate astea nu înseamnă nimic, răspunse Swithin cu nervozitate.

Tabitha observă apoi că băiatul care o ajuta nu venise şi că trebuia să se ducă să-l caute; drept care coborî scările, lăsându-l pe Swithin din nou singur.

Câteva minute mai târziu, episcopul îşi consultă ceasul, în timp ce Lady Constantine se

retrăgea spre casă. Dând impresia că se scuză faţă de Louis, episcopul se îndepărtă de pe terasă şi intră în cimitirul bisericii pe poarta din spate. Swithin coborî şi el într-o clipită scările şi îl ajunse pe cărare, lângă zidul însorit al bisericii.

Privirile li se

întâlnire şi tânărul constată cu consternare schimbarea care se produsese în cele câteva minute pe faţa prelatului. Când se aflase pe pajişte cu Lady Constantine, un surâs aproape neîntrerupt îi luminase chipul întunecat, asemenea

unei flori răsărite într-un loc umbros; acum zâmbetul îi pierise cu desăvârşire de pe faţă: trăsăturile îi erau dârze; ochii negri şi favoriţii stufoşi radiau gravitate; şi când se uită la Swithin cu calmul figurii lui hotărâte, s-ar fi zis că un rigă de pică evanghelist venise să

se răfuiască cu valetul de cupă.

Să ne reîntoarcem pentru o clipă la Louis Glanville. Acesta fusese puţin şocat de maniera abruptă în care îl părăsise episcopul şi, mai cu seamă, de faptul că-l văzuse intrând în curtea bisericii pe

portiţa dosnică, în loc să iasă din parc pe poarta oficială. Adevărat, se spune că marile personalităţi au lapsusuri de memorie, şi probabil ca episcopul Helmsdale, amintindu-şi vag că ieri la prânz intrase pe portiţa asta, se îndreptase acum, instinctiv, tot spre ea.

În fond, lui Louis îi păsa prea puţin de toate astea şi acum, rămas singur pe pajişte, se aşează într-un umbrar şi începu să fumeze.

Umbrarul se afla lângă zidul despărţitor al bisericii. Atmosfera era liniştită precum aerul dintr-o seră; doar paisprezece centimetri

de zid îl despărţeau pe Louis de întrevederea episcopului cu St Cleeve şi, tot aşa cum vocile de pe pajişte fuseseră audibile pentru Swithin în curtea bisericii, şi glasurile de dincolo de zid puteau fi auzite acum cu uşurinţă din colţişorul lui Louis. De cum îşi aprinse

trabucul, dialogul începu:

— A, eşti aici, St Cleeve, spuse episcopul cu o voce morocănoasă, aproape fără să răspundă la "Bună dimineaţa" pe care i-o adresase Swithin. Mă tem că am cam întârziat. Mă rog, cererea mea de a ne întâlni aici ţi s-a părut

probabil neobişnuită, dat fiindcă până cu o zi în urmă eram doi străini unul pentru celălalt.

— Pentru mine acest lucru nu are nicio importanţă, din moment ce Sfinţia voastră doreşte să mă vadă.

— M-am gândit că ar fi bine să discutăm în

legătură cu confirmarea dumitale de ieri. Şi dacă am ţinut să adopt faţă de dumneata o atitudine mai activă decât în alt caz, aceasta se datoreşte faptului că-ţi port oarecare interes întrucât ţi-am cunoscut tatăl, pe când eram amândoi studenţi. La colegiul

“All Angels”, camera lui era pe acelaşi palier cu a mea, şi am fost în relaţii de prietenie cu el, până când timpul şi împrejurările ne-au despărţit, chiar mai total decât se întâmplă de obicei. Mă rog, să revenim la faptul că te-ai prezentat pentru

confirmare. (Vocea episcopului deveni severă.) Dacă ieri dimineaţa aş fi ştiut ceea ce mi-a fost dat să aflu cu douăsprezece ore mai târziu, aş fi refuzat să te confirm.

— Cum aşa, Preasfinţite?

— Da, gândesc sincer ceea ce spun.

Am vizitat aseară observatorul dumitale.

— L-aţi vizitat.

— Şi examinându-l, am observat ceva care poate fi considerat într-adevăr incalificabil. Au mai existat cazuri de tineri care s-au prezentat la confirmare şi care s-au dovedit total nepotriviţi, fie din

pricina beţiei, fie din cauza lipsei de credinţă sau a necumpătării, sau a altor deprinderi rele. Dar niciodată nu am avut de-a face cu vreun caz de vinovăţie lucidă care să-l egaleze pe al dumitale. Din moment ce erai conştient că încâlci principiile moralei, ai

fi putut dovedi măcar atâta respect pentru legea bisericească încât să te abţii de a participa la o ceremonie sacră. Acum te-am chemat aici ca să văd dacă o ultimă stăruinţă şi un apel direct la simţul dumitale de bună cuviinţă bărbătească vor avea vreo

influentă asupră-ţi, făcându-te să-ţi schimbi felul de viaţă.

Vocea cu care îi răspunse Swithin vădea ce efect puternic avusese atacul episcopului asupra simţămintelor sale. Louis, care asculta, nu-şi putea da seama, desigur, de ce cuvintele episcopului

îl afectaseră în asemenea mod pe Swithin. Cineva care ar fi cunoscut taina, ar fi înţeles că dubla încurcătură, provenită pe de o parte dintr-o etică greşit înţeleasă şi pe de alta din neputinţa unei clarificări care ar fi implicat violarea unui secret ce nu-i

aparţinea, era pricina puternicelor emoţii ale tânărului astronom.

— Îmi pare foarte rău dacă Sfinţia voastră a văzut ceva lipsit de cuviinţă, spuse Swithin. Pot să întreb ce anume a fost?

— Ştii bine ce a fost. Ceva în camera

dumitale, care m-a împins la concluziile de mai sus. În momentele respective mi-am înfrânat consternarea din motive lesne de înțeles, dar în întreaga mea viață nu am fost mai șocat.

— De ce, Sfinția voastră?

— De ceea ce am

văzut.

— Iertaţi-mă, domnule episcop Helmsdale, dar chiar adineauri aţi afirmat că suntem doi străini; aşa încât ceea ce aţi văzut în cabana mea mă priveşte numai pe mine.

— Aici am să te contrazic. Cu douăzeci şi patru de ore mai

devreme, asemenea remarcă ar fi fost logică; dar prezentându-te ca să te confirm cu mâinile mele, m-ai obligat să-ți investighez principiile.

— Recunosc, răspunse Swithin oftând.

— Şi ce-am constatat?

— Afirmaţi că aţi descoperit ceva condamnabil. Dar daţi-mi voie să aud şi eu ce dovadă aveţi.

— Pot face chiar mai mult, domnule. Te pot face s-o vezi.

Urmă o pauză. Louis Glanville era atât de stârnit, încât se cocoţă pe o bancă şi privi prin frunzişul

care acoperea marginea zidului. Episcopul scoase un obiect din buzunar.

— Ce-i asta? întrebă Swithin, examinând obiectul de parcă n-ar fi ştiut bine ce reprezintă.

— Cum aşa, nu vezi? răspunse episcopul, ţinând obiectul între degetul

mare şi arătător, şi legănându-l în faţa ochilor lui Swithin. O brăţară — o brăţară de coral. Am găsit-o pe patul din cabana dumitale. Cât despre sexul persoanei căreia îi aparţine, cred că nu există niciun dubiu. Mai mult de atât, persoana era ascunsă îndărătul perdelelor,

pentru că le-am văzut mişcându-se.

Ca să-şi manifeste dispreţul, episcopul aruncă brăţara, care căzu pe o piatră de mormânt.

— Preasfinţite, în camera mea nu a fost nimeni care să nu fi avut dreptul de a se găsi acolo, răspunse tânărul.

— Mă rog, mă rog, asta afirmi dumneata. Te rog nu te lăsa stăpânit de furie, pentru că ai să-mi spui lucruri de care te vei căi mai târziu.

— Nu sunt furios, vă asigur. Sunt prea întristat pentru a fi furios.

— Foarte bine; ăsta e un lucru promiţător.

Acum dă-mi voie să-ţi pun o întrebare ca de la bărbat la bărbat. Socoteşti că a veni la mine, episcopul acestei mari şi importante dioceze, aşa acum ai venit ieri, şi a pretinde că eşti ceea ce nu eşti, înseamnă o purtare onestă, ca să nu mai vorbim de latura

religioasă? Gândeşte-te bine la asta. S-ar putea să nu ne mai întâlnim niciodată. Dar întipăreşte-ţi în minte ceea ce-ţi spune episcopul şi îndrumătorul tău spiritual, şi vezi dacă nu-ţi poţi remedia păcatul, înainte de a fi prea târziu.

Swithin era blând ca

un mieluşel, dar încercă să pară dârz.

— Preasfinţite, mă aflu într-o situaţie foarte grea, spuse el posomorit; cât de grea, numai eu singur ştiu. Nu vă pot da explicaţii; există motive de nebiruit care se împotrivesc acestor explicaţii. Dar vreţi să mă credeţi pe

cuvânt că nu sunt chiar atât de rău pe cât par? Într-o bună zi, am să v-o dovedesc. Până atunci, vă cer doar să suspendaţi judecata la care m-aţi supus.

Episcopul clătină din cap a neîncredere şi se îndreptă spre vicariat, de parcă brusc îşi pierduse

auzul. Swithin îl urmări din ochi, iar Louis urmări direcţia privirii lui Swithin. Înainte ca episcopul să fi intrat în vicariat, Lady Constantine trecu prin faţa lui. Purta un coş pe braţ şi se ducea să facă vizite de binefacere la câteva cocioabe amărâte. Cine ar fi putut crede

că episcopul de acum era acelaşi om care fusese cu un moment înainte? Întunecimea i se risipi de pe chip, asemenea cuiva care ar fi ieşit brusc la lumină venind din tenebrele unei caverne; iar faţa îi era numai lapte şi miere, şi strălucire, şi voioşie, când o salută

din nou pe Viviette.

CAPITOLUL 28

Conversaţia care se leagă din nou între episcop şi Lady Constantine era atât de stimulatoare şi de fertilă, încât nu putea fi încheiată în timpul unei întâlniri întâmplătoare între doi oameni care merg în direcţii opuse.

Episcopul se întoarse din drum şi o însoţi de-a lungul zidului mărginit de tufe de dafin care îngrădea cimitirul, până când glasurile li se stinseră în depărtare. Numai atunci Swithin îşi desprinse privirea îngândurată de la ei şi ieşi din cimitir pe altă poartă.

Văzându-se rămas singur în scenă, Louis Glanville coborî de la postul său de observaţie. Ieşi pe portiţa dosnică, şi se îndreptă spre locul dintre morminte unde episcopul stătuse. de vorbă cu St Cleeve. Pe piatra de mormânt zăcea încă brăţara de coral aruncată de

doctorul Helmsdale în indignarea sa: căci în starea de agitaţie şi de zbuciumată introspecţie în care fusese zvârlit Swithin, acesta nu se gândise niciun moment să ia bijuteria şi s-o vâre în buzunar.

Louis culese mica brăţară roşie ce iscase atâta scandal şi, în

timp ce mergea cu ea în mână, o zări pe Tabitha Lark apropiindu-se de biserică, în compania băiatului care umfla foalele şi pe care se dusese să-l caute pentru a putea exersa la orgă. Louis, cu acea rară isteţime diplomatică de care era atât de mândru,

puse imediat cap la cap mica scenă dintre Tabitha şi Swithin, al cărei martor fusese în timpul confirmării, şi grava acuzaţie a episcopului în legătură cu locul unde găsise brăţara. Nu mai avea nicio îndoială că îi aparţinea Tabithei.

"Biata fată!" îşi spuse în sinea lui şi

fredonă cu voce scăzută:

“Tra deri, dera,
L’histoire
n’est pas
nouvelle!”[33]

Când fata se apropie, Louis o strigă pe nume. Tabitha îl expedie pe băiat în

biserică, roşind că se auzise chemată de un domn atât de fin. Louis îi întinse brăţara:

— Uite ce-am găsit sau, mai bine zis, a găsit-o altcineva, i se adresă el. N-am să spun unde. Pune-o deoparte, nu mai sufla o vorbă despre ea şi îţi promit că şi eu o să

tac chitic. Acum du-te la biserică, şi fie ca cerul să se îndure de sufletul tău, draga mea.

— Vă mulţumesc, domnule, spuse Tabitha cu oarecare nedumerire, dar bucuroasă într-un fel, pentru că nu se putea gândi la altceva decât că hazosul frate al

Lady-ei Constantine îi făcea un cadou.

— Îmi eşti foarte îndatorată?

— O, da!

— Bine, domnişoară Lark, după cum vezi, am descoperit un secret.

— Şi care e acesta, domnule Glanville?

— Că eşti îndrăgostită.

— Nu recunosc aşa ceva, domnule. Cine v-a spus una ca asta?

— Nimeni. N-am făcut decât să constat că unu şi cu unu fac doi. Dar urmează sfatul meu: fereşte-te de iubiţi. Sunt soi rău, şi nu fac decât să aducă lacrimi în ochii fetelor tinere.

— Unii da, aşa aş

zice. Alţii însă, nu.

— Şi crezi că în cazul dumitale se aplică cea de-a doua alternativă? Cu toţii gândim că noi, în speţă, vom avea noroc, deşi toţi cei dinaintea noastră, care au gândit la fel, nu au fost fericiţi.

— Da; sau vom fi fericiţi, sau vom muri

de deznădejde.

— Mă rog, în cazul dumitale nu cred că vei avea mult noroc.

— Vă rog, domnule, cum puteţi şti atât de multe când cazul meu încă nici nu s-a ivit? întrebă Tabitha, zvârlindu-şi capul pe spate într-un gest de sfidare, dar o sfidare mai temperată decât

dacă Louis nu şi-ar fi câştigat dreptul la acest discurs prin brăţara pe care i-o dăruise.

— Haide, haide, Tabitha!

— Vă spun că încă nu s-a ivit! repetă ea uşor înfuriată. Eu nu am niciun iubit, şi toată lumea ştie că nu am, şi e o insinuare

din partea dumneavoastră dacă vorbiți cum vorbiți.

Louis râse, spunându-şi cât e de natural ca o fată să nege cu atâta putere lucruri în care un străin nu trebuie să se amestece.

— Ei, eu mă gândeam la mine, glumi el ca s-o

împace. Aşadar, nu mă accepţi?

— N-am ştiut că vă referiţi la dumneavoastră, replică ca. Dar nu v-aş accepta. Şi cred că nu e bine să faceţi haz pe asemenea subiecte.

— Mă rog, poate că nu. Oricum, fereşte-te să vadă episcopul brăţara asta. Atunci

totul va fi bine. Şi ţine minte, iubiţii sunt înşelători.

Tabitha râse şi se despărţiră, fata intrând în biserică. Fusese aproape sigură că Louis, găsind din întâmplare brăţara cine ştie pe unde, i-o dăruise ei, dintr-un capriciu, fiind prima fată care-i ieşise în

care. Totuşi, acum începură s-o muncească unele îndoieli, dacă nu cumva el se înşelase, crezând într-adevăr că brăţara îi aparţine ei. Nu era o brăţară valoroasă; mai curând o jucărie — perechea uneia identice pe care Swithin i le dăruise, în mod simbolic, Lady-ei

Constantine în ziua căsătoriei lor. Şi aceasta nu le purtase îndeajuns de des încât Tabitha să o recunoască sigur pe cea de faţă ca aparţinându-i înălţimii sale. Dar când, fără ca băiatul care umfla foalele s-o observe, încercă brăţara pe mâna ei, avu impresia

că s-ar putea ca podoaba să-i aparţină Lady-ei Constantine. Acum când boabele roşii străluceau la încheietura propriei sale mâini, îşi aminti că parcă văzuse cândva o brăţară cu acelaşi efect coloristic împodobindu-i braţul Lady-ei Constantine. Gândul trecător că

dacă domnul Louis Glanville avea chef să dea în dar ceva ce aparţinea surorii lui, ea, Tabitha, avea dreptul să accepte fără a pune întrebări, fu repede strunit de hotărârea de a duce încă în acea seară ispititoarele şiraguri de mărgeluţe roşii Lady-ei Constantine,

şi de a o întreba pe aceasta care e adevărul. Odată luată această hotărâre, strecură brăţara în buzunar şi începu să-şi facă exerciţiile, cu inima uşoară.

Episcopul Helmsdale nu se smulse din Welland decât pe la ora două a

acelei după-amieze, adică trei ore mai târziu decât intenţionase. Swithin, privind de pe acoperişul turnului său, urmări cu un sentiment de uşurare trăsura care ieşi din curtea vicariatului şi o luă pe drumul dinspre barieră, purtându-l deci pe preţiosul şi

preacucernicul domn îndărăt spre Warborne. Ţărmul fiind acum liber, Swithin se gândi cum să facă s-o vadă pe Viviette, ca să-i explice tot ce se întâmplase. Cu aceste lucruri în minte, aşteptă să se întunece.

Între timp, Lady Constantine şi fratele ei luau împreună cina

la Casa Welland. Nu se mai văzuseră de dimineaţă şi, de îndată ce rămaseră singuri, Louis «spuse:

— Până acum te-ai descurcat de minune. Deşi ai fi putut să te arăţi mai afectuoasă.

— M-am descurcat de minune? întrebă ea surprinsă,

— Da, cu episcopul.

Problema care se pune în prezent e cum să facem să continue această legătură, spre avantajul, nostru, al amândurora. Cum să-l faci să te mai vadă?

— Doamne sfinte, Louis! Doar nu-ţi închipui că episcopul de Melchester nutreşte pentru mine altceva decât un sentiment de

prietenie?

— Viviette, asta-i fățărnicie. Ştii şi tu la fel de bine ca şi mine.

— Da, răspunse ea, cu un suspin. Mărturisesc că am avut şi eu o bănuială. Ce pacoste!

— Pacoste? Se vede că lumea s-a întors cu susu-n jos. Mă, aduci la disperare cu felul

tău de a vedea lucrurile anapoda. Dă-ți silința să faci ceva ca să transformi acest prim episod într-o trambulină spre poziții mai înalte. Și cuconașul ăsta o să ne scape printre degete dacă nu întreprindem imediat ceva care să consolideze relația.

— Louis, nu pot să

te aud vorbind în felul ăsta, strigă ea cu nervozitate. Nu-mi pasă de episcop mai mult decât îmi pasă de Papa de la Roma. Nici măcar n-aş fi vrut să-l invit aici la masă. Tu m-ai pisat că ar trebui s-o fac, şi că e o ocazie rară, şi atunci am gândit că e de datoria mea să dau

dovadă de ospitalitate când vine atât de aproape de noi, mai ales că locuința domnului Torkingham e atât de mică. Dar, de bună seamă, am crezut că va fi o ocazie pentru tine, întrucât perspectivele tale sunt atât de incerte în momentul de față, şi în niciun

caz o ocazie pentru mine.

— Dacă nu pui mâna pe şansa asta de a deveni regina spirituală a Melchesterului, niciodată n-o să mai ai vreo şansă de a deveni cineva. Bagă-ţi în cap, Viviette: nu mai eşti la fel de tânără cum ai fost. Înaintezi cu paşi

repezi spre vârsta mijlocie, şi părul tău negru face parte din acea specie care încărunţeşte rapid. Trebuie să iei hotărârea de a te mărita cu un burlac cu ghiocei la tâmple sau cu un văduv. Bărbaţii tineri neînsuraţi n-or să se uite la tine; sau dacă s-ar uita acum,

peste un an sau doi or să te considere o piesă scoasă din uz.

Lady Constantine păli vizibil.

— Ce-i cu bărbaţii tineri? Ia mai spune o dată.

— Am spus că nu are niciun rost să te gândeşti la bărbaţi tineri; ăştia n-or să se mai uite la tine; sau

dacă încă o fac, foarte curând îşi vor întoarce privirea.

— Vrei să-mi dai a înţelege că dacă m-aş mărita cu un bărbat mai tânăr decât mine va ajunge foarte curând să mă dispreţuiască? Cu câţi ani trebuie să fie un bărbat mai tânăr decât soţia lui... ca să

ajungă la un sentiment de dispreţ?

În timp ce rostea aceste cuvinte, cu o voce foarte moale, îşi rezemase cotul de braţul scaunului şi îşi acoperise ochii cu mâna.

— Cu foarte puţini ani, răspunse Louis sec. Pe când episcopul e cu cel puţin

douăzeci de ani mai în vârstă decât tine, ceea ce e un argument în plus, pe lângă toate celelalte avantaje, ca să fie o partidă excelentă. Vei fi capul bisericii în această dioceză — ce poți dori mai mult după toți acești ani de mizerabilă absurditate? Ba mai

mult, n-o să ai nici acel ghimpe care se înfige în carnea nevestelor de episcopi, anume că lor li se spune numai "doamnă", în timp ce soţii lor sunt consideraţi nobili.

Lady Constantine nu-l mai asculta; observaţia lui anterioară îi rodea

mintea.

— Louis, îl întrebă ea, în cazul când o femeie se mărită cu un bărbat mult mai tânăr decât ea, acesta ajunge s-o dispreţuiască chiar dacă prin cununie el a dobândit un avantaj social?

— Da — asta nu contează. Întreabă pe

orice persoană cu experienţă. Dar ce rost au toate astea? Haide să discutăm despre problemele noastre. Tu spui că nici nu te gândeşti la episcop. Şi totuşi, dacă ar mai fi rămas o zi sau două în plus, sunt convins că ţi-ar fi cerut mâna.

— Serios. Louis, n-aş putea să-l accept.

— De ce nu?

— Pentru că nu-l iubesc.

— Ah, ah! Mă dau în vânt după cuvintele astea îi strigă Louis trântindu-se pe speteaza fotoliului şi privind în tavan cu un amuzament sarcastic. O femeie care la douăzeci şi doi de ani s-a măritat din

convenienţă, pretinde la treizeci de ani că nu se poate mărita fără dragoste. Regula inversului, asta e, în care mai multul doreşte mai puţin, şi mai puţinul doreşte mai mult. În calitate de unicul tău frate, mai în vârstă decât tine şi cu mai multă experienţă, îţi cer

insistent să-l încurajezi pe episcop.

— Nu te certa cu mine, Louis, îi spuse ea pe o voce jalnică. Nici nu ştim precis dacă el simte ceva pentru mine; ghicim numai.

— Ba eu ştiu, şi ai să afli şi tu cum de ştiu. Mă cunoşti că sunt curios şi bănuitor

din fire. Noaptea trecută, când toată lumea se dusese la culcare, am ieşit pentru cinci minute pe pajişte ca să fumez un trabuc, şi m-am plimbat până în dreptul ferestrelor vicarului. În timp ce stăteam acolo în întuneric, una dintre ferestre s-a deschis şi

episcopul Helmsdale s-a aplecat în afară. Dreptunghiul iluminat al ferestrei tale strălucea printre copaci, drept în faţa lui şi, la un moment dat, umbra ta a trecut prin faţa ferestrei. Şi-a fluturat mâna şi a murmurat câteva cuvinte tandre, deşi nu am putut auzi

exact ce a spus.

— Ce poveste stupidă şi aiuristică — de parcă el ar fi putut şti că e umbra mea! Şi, apoi un om de demnitatea episcopului nu s-ar preta la asemenea gesturi. Când l-am cunoscut cu ani în urmă, nu era deloc un tânăr romantic, şi n-aş

crede că a devenit la bătrâneţe.

— Ba e foarte plauzibil să fi devenit. Niciun îndrăgostit nu se poate compara în intensitate cu specia bătrânilor înamoraţi. Haide, Viviette, nu te mai juca atâta cu mine. M-am vârât până în gât în proiectul ăsta — cu atâta râvnă încât

mi-am amânat plecarea până după realizarea lui.

— Louis — dragul meu Louis — ai să mă aduci la disperare, strigă ea încleştându-şi mâinile. Te implor să nu te amesteci şi să nu faci niciun gest pripit în legătură cu mine. Lucrul pe care mi-l ceri e imposibil,

într-o bună zi va trebui să-ţi povestesc ceva. Trebuie să trăiesc mai departe şi să îndur...

— Orice în afară de sărăcia asta, replică Louis, neîmblânzit. Eu am început campania invitându-l pe episcopul Helmsdale, şi eu îmi iau răspunderea de a o

duce la bun sfârşit. Tot ce-ţi cer ţie este să nu te prosteşti. Hai, promite-mi!

— Nu, nu pot... nu ştiu cum să procedez. Nu ştiu decât un singur lucru, că eu nu mă grăbesc deloc...

— Nu te grăbi, fir-ar să fie! Acceptă, în calitate de soră devotată, să-l vrăjeşti

pe episcop.

— Trebuie să mă mai gândesc, răspunse ea tulburată, urmărind să dea replici cât mai evazive.

Fiind o seară frumoasă, Louis ieşi afară să-şi savureze trabucul printre boschete. Când ajunse la umbrarul lui favorit,

constată că-şi uitase cutia cu ţigări de foi, şi se întoarse imediat în casă. Apropiindu-se de uşa-fereastră pe care ieşise, îl văzu pe Swithin St Cleeve stând acolo, în întuneric, şi discutând cu Viviette.

St Cleeve era cu spatele spre Louis, dar fie în urma unui semn

făcut de ea, fie din întâmplare, se întoarse repede şi-l recunoscu pe Glanville, după care, scoţându-şi pălăria în faţa Lady-ei Constantine, tânărul porni mai departe pe drumul din faţa terasei şi ieşi pe poarta cimitirului.

Louis se apropie de

sora lui:

— N-am ştiut că îngădui ca peluza grădinii să devină drum public pentru oamenii din sat, spuse el.

— De când am devenit atât de săracă, am încetat să mai fiu exclusivistă.

— Şi laşi ca toată lumea să treacă pe

aici, sau numai pe acest tânăr ilustru pentru frumuseţea lui?

— Nu am niciun fel de regulă strictă. Domnul St Cleeve e o cunoştinţă a mea, şi poate trece prin parc oricând îi face plăcere.

Obrajii i se îmbujoraseră şi vorbea cu ardoare.

Louis era o vulpe prea şireată ca să-i spună ceea ce tocmai îi trăsnise prin minte — şi anume că sora lui, deopotrivă cu nefericita de Tabitha Lark (după părerea sa) fuseseră îndeajuns de nebune încât să se înamoreze, de acel fenomen al parohiei, ştiinţificul Adonis. Dar

hotărî pe loc să o vindece de sentimentele ei duioase, dacă acestea existau într-adevăr, dezvăluindu-î un secret care avea să genereze un conflict între demnitatea şi slăbiciunea ei.

— E un tânăr arătos, spuse el urmărind din ochi direcţia în care

dispăruse Swithin. Dar nu-i atât de inocent pe cât pare. Adevărul este că-i dea dreptul un tânăr păcătos.

— Ce vrei să spui?

— O, doar o mică întâmplare pe care am descoperit-o în viaţa lui St Cleeve. Dar presupun că are şi el dreptul să-şi facă de cap, ca orice alt tânăr.

— Spune-mi la ce faci aluzie — te rog spune-mi, Louis!

— Nu s-ar cuveni să-ţi spun. Oricum, însă, întâmplarea e destul de picantă. Azi dimineaţă şedeam în umbrar şi, fără voia mea, am fost martorul celei mai ciudate discuţii pe care am ascultat-o vreodată.

Prietenul nostru, episcopul, a descoperit, aseară, când am vizitat observatorul, că astronomul nostru nu era singur în sihăstria lui. O doamnă împărţea cu el cabana-i romantică; şi constatând acest lucru, episcopul a considerat, firește, că

ceremonia confirmării a fost profanată. Aşa încât Sfinţia sa l-a chemat azi dimineaţă pe domnişorul Swithin şi, întâlnindu-se cu el în cimitir, i-a ţinut o predică şi numai că nu l-a excomunicat. Te asigur că tânărul n-o s-o uite toată viaţa lui. Ha, ha, ha! I-a prins bine, foarte bine!

În timp ce vorbea cu atâta aparentă nepăsare, Louis urmărea cu atenţie reacţiile oglindite de faţa ei. Dar în locul geloziei întărâtate pe care se aşteptase să o aţâţe aluzia lui la prezenţa altei femei, nu văzu decât o expresie curioasă, care semăna mai mult

a fâstâceală decât a orice altă reacţie provocată de cele povestite.

“Să mă fi înşelat?” se întrebă Louis în sinea lui. Ipoteza că s-ar fi putut înşela îi restitui întreaga bună dispoziţie.

Servitorii aduseră lămpile, şi Glanville mai rămase un timp la

taclale cu sora lui, accentuând în mod deliberat asupra originii umile a lui Swithin în ce priveşte ramura maternă şi a luptelor sordide pe care le va avea de biruit. St Cleeve, spuse el, se găsea în nefericita situaţie de a-şi fi tras seva existenţei prin două

canale sociale, ceea ce însemna că aparţinea ba unuia, ba celuilalt, în funcţie de punctul de vedere al celui ce trebuia să aprecieze. Louis proiectă lumina reflectorului exclusiv asupra laturii ţărăneşti a lui Swithin, scoţând-o distinct în evidenţă pe doamna Martin şi legăturile ei

şi felul ei de viaţă, până ce reuşi s-o deprime îngrozitor pe Lady Constantine. Aceasta, în exaltarea ei, uitase cu totul de elementul bucolic, atât de acut reprezentat de domnii Hezzy Biles, Haymoss Fry, Sammy Blore şi restul, care făceau parte integrantă din

condiţia lui Swithin; în ultima vreme, ea nu văzuse în el decât pe fiul academicului său tată.

Dar se ferea să-şi dea la iveală deprimarea în care o aruncase acea resuscitare a jumătăţii ţărăneşti din bietul Swithin. Puse capăt discuţiei, începând să

se învârtească şi să cotrobăiască prin cameră.

— Ai pierdut ceva? o întrebă Louis, urmărindu-i mişcările.

— Nimic important — o brăţară.

— De coral? întrebă el cu un calm desăvârşit.

— Da. Dar de unde ştii că era de coral?

Doar n-ai văzut-o niciodată, nu-i aşa?

Louis fu pe punctul de a-i răspunde; dar înţelegerea uimită pe care cuvintele ei o deşteptaseră în mintea lui, căci ştia prea bine unde găsise episcopul acel obiect, îl făcu să se abţină, pentru a chibzui bine înainte de a vorbi. Apoi, ca un

diplomat ce era, şi nefiind sigur de dimensiunile intrigii pe care ar putea-o descoperi, răspunse cu indiferenţă:

— Am găsit o asemenea brăţară astăzi în cimitir. Dar, mi-am dat seama că nu-i de valoare şi am dăruit-o uneia dintre fetele din sat, care

tocmai trecea pe acolo.

— Şi a luat-o? Cine era? întrebă Viviette, fără să bănuiască nimic.

— Zău că nu mai ţin minte. Nu văd ce importanţă are.

— O, nu; ca valoare nu înseamnă nimic. Făcea parte dintr-o pereche de brăţări

identice, aşa cum poartă fetele tinere.

Lady Constantine nu putea adăuga că, în pofida lipsei de valoare reală, ea preţuia brăţara ca fiind un dar de la Swithin, singurul pe care şi-l putuse el permite îngrozit de deducţiile lui, deşi înfăţişarea nu-i trăda

nicio schimbare, Louis urcă după scurt timp în camera sa, sub pretextul că are de scris nişte scrisori. Când se găsi singur, scoase un soi de şuierat a pagubă. De buna seamă, îşi amintea perfect cui dăruise brăţara de coral, şi luă hotărârea să o caute chiar a

doua zi dimineaţa pe Tabitha, şi să se asigure dacă şi ea posedase o brăţară la fel ca aceea a surorii lui — lucru de care, în momentul de faţă, se îndoia amarnic, deşi în adâncul inimii spera ca aşa să fi stat lucrurile.

CAPITOLUL 29

Întrevederea cu episcopul îl marcase adânc pe Swithin. Ştia prea bine că are motive întemeiate de a se simţi jignit de tonul folosit de demnitar, care pornise de la trufaşele lui idei preconcepute că tot ce te poate face să

roşeşti înseamnă păcat săvârşit şi care, în îngustimea lui, refuzase să acorde unui tânăr măcar beneficiul îndoielii. Certitudinea lui Swithin că într-o bună zi se va afla în situaţia de a clarifica totul, fusese primită cu o dispreţuitoare incredulitate. “Poate fi

mai virtuos decât un sfânt, dar în acelaşi timp e şi un catâr bătrân cu ochelari de cal”, îşi spuse St Cleeve cu năduf.

Totuşi, pe de altă parte, firea lui Swithin era atât de ingenuă şi de curată, cu toate că recentele întâmplări i-o denaturaseră în oarecare măsură, încât

faptul că un om cu funcţie de episcop gândea despre el că e imoral, îl copleşea de amărăciune, ca şi cum aceasta ar fi fost însăşi realitatea, şi uneori simţea că nu mai poate îndura o bănuială atât de grosolană. La ce bun se căsătorise cu Lady Constantine dacă,

tocmai din această pricină, unicul om, aproape, care manifestase interes faţă de activitatea lui îl putea socoti un desfrânat?

Fireşte, în contrast cu imaginea pe care şi-o construise singur despre el însuşi ca un astronom de valoare, recunoscut de lumea

întreagă, şi ca invidiatul soţ al Viviettei, imputarea care i se adusese acum era mai mult decât umilitoare. Lumina sacră a pasiunii lui duioase şi elevate fusese înjosită, printr-o simplă întâmplare, până la limitele burlesculuі, şi atât simţul lui

estetic cât şi cel etic fuseseră insultate de asemenea spectaculoasă dezumflare. El, care se avântase printre cele mai grandioase splendori ale naturii, să fie chelfănit pe o chestiune de morală elementară, problemă care nu se pusese niciodată în legătură

cu purtarea lui! Iată în ce situaţie critică îl adusese un ataşament greşit conceput; dar Swithin condamna exclusiv circumstanţele, şi niciun moment pe Lady Constantine.

Înverşunându-se acum împotriva necesităţii de a mai ţine ascunsă căsătoria

lor, tânărul îşi spuse că cea mai strălucită cale de a face începutul revelării tainei ar fi să-i scrie o scrisoare confidenţială episcopului, expunându-i toate detaliile cazului său. Dar era cu neputinţă să comită asemenea act pe propria lui răspundere.

Înţelegerea dintre el şi Viviette, care avusese loc înaintea căsătoriei, constituia încă pentru el un legământ pe viaţă — astfel încât iniţiativa dezvăluirii secretului trebuia să pornească de la ea. Dar se îndoia că Viviette va lua o asemenea iniţiativă când va auzi de crunta

săpuneală la care fusese supus în cimitir.

În acest scop venise să o vadă, când Louis îl găsise în faţa ferestrei. Înainte însă de a fi apucat să rostească primele cuvinte, Viviette îi făcuse semn să plece, şi el se executase în mod mecanic, fără să-

şi fi putut aduna gândurile ca să judece dacă e înţelept sau nu. Totuşi, nu făcu cale prea lungă. În timp ce Louis şi sora sa discutau în salon despre originea lui, Swithin zăbovi îngândurat prin cimitirul bisericii, sperând că, mai devreme sau mai

târziu, Viviette se va elibera şi va putea avea cu ea consultaţia mult dorită.

În cele din urmă, i se ivi şi ei asemenea prilej. De îndată ce Louis părăsi salonul şi se închise în camera lui, Viviette zbură pe uşa-fereastră şi o porni în direcţia pe care o luase Swithin.

Când auzi scrâşnetul prundişului sub paşii ei, Swithin îi ieşi în întâmpinare, intrând în parc pe portiţa dinspre cimitir.

Se îmbrăţişară în grabă şi apoi, prin câteva cuvinte gâfâite, ea îl lămuri că Louis auzise şi fusese martor la scena care avusese loc între el şi

episcop, şi că-i relatase esenţa acuzaţiilor acestuia, fără să ştie că ea fusese femeia din cabană.

— Dar nu pot înţelege următorul lucru, adăugă Viviette: cum de a descoperit episcopul că persoana care se ascundea pe după perdele era o

femeie?

Swithin o lămuri că prelatul găsise brăţara pe pat şi că o adusese cu el la cimitir, în chip de dovadă.

— Oh, Swithin, ce grozăvie îmi spui? A găsit brăţara, de coral? Şi ce-ai făcut cu ea?

Swithin îşi pipăi buzunarul.

— Vai de mine! Acum îmi aduc aminte... Am lăsat-o pe mormântul lui Reuben Heath.

— Dragul, dragul meu Swithin! strigă ea cu disperare. Prin omisiunea ta m-ai compromis îngrozitor. Fără să ştiu, am recunoscut că obiectul îmi aparţine. Fratele

meu nu mi-a spus că episcopul a adus brăţara din cabană. Ce să fac, ce pot să fac, ca nici episcopul nici fratele meu să nu ajungă la concluzia că eu eram femeia din cabană?

— Dar dacă anunţăm public faptul că suntem căsătoriţi...

— Chiar şi în

calitate de soţie a ta, situaţia era prea nedemnă... ar fi prea nu ştiu cum... să admit vreodată că *eu* am fost acolo! Fie că-i drept sau nu, trebuie să declar că brăţara nu e a mea. O asemenea escapadă — Doamne, m-ar face de râsul întregului comitat. Şi prefer orice decât o

astfel de situaţie!

— Eu speram că vei fi de acord să dăm în vileag taina noastră, răspunse Swithin, oarecum dezamăgit. Am crezut că cele întâmplate vor constitui o dublă justificare pentru a anunţa căsătoria,

— Da. Dar există şi alte justificări, mult

mai puternice, care pledează împotriva anunţării. Lasă-mă să procedez cum cred eu că e mai bine.

— Desigur, dragostea mea. Doar ţi-am făgăduit acest lucru înainte de ai acceptat să fii a mea. Reputaţia mea — ce contează! Poate că o să fiu mort şi dat

uitării înainte de următoarea trecere a lui Venus prin fața soarelui!

Viviette îl domoli cu multă tandrețe, dar nu putu să-i explice de ce socotea că justificările împotriva anunțării publice a căsătoriei erau mai puternice decât cele care ar fi pledat pentru. Cum ar

fi putut face aşa ceva, când sentimentele ei de castă fuseseră alimentate cu grijă şi aţâţate de expunerea lipsită de orice menajamente făcută de fratele ei asupra stării materiale şi sociale a lui Swithin, în ochii lumii? Situaţie care era aceea a unui tânăr vlăstar al

unei familii de ţărani, până de curând arendaşii ei, şi care locuia într-o căsuţă împreună cu bunica sa, doamna Martin.

Ca să-şi mai îndulcească refuzul, îi făcu următoarea declaraţie:

— Însă o anumită concesie, Swithin, voi face totuşi. Ne vom

vedea mai des. Voi veni mult mai des la cabană; şi o să aranjez în aşa fel lucrurile, încât şi tu să poţi veni din când în când în casa mea. Iarna trecută au fost săptămâni întregi când nu ne-am întâlnit deloc. Să nu mai lăsăm ca aşa ceva să se întâmple.

— Foarte bine, iubita mea, răspunse Swithin ceva mai bine dispus. În fond, ce-mi pasă mie de părerea babalâcului ăluia despre mine? Deci, deocamdată lăsăm lucrurile aşa cum sunt.

Cu toate acestea, tânărul era mult mai afectat de refuzul

Viviettei decât ţinea să arate; dar temperamentul labil, inerent vârstei lui Swithin, mereu gata să cadă în stări depresive în ceea ce-l privea pe el, era la fel de gata să se exalte în ceea ce o privea pe ea. Aşa încât, uitând trecutul cu uşurinţa unui copil, prelua pe dată punctul

ei de vedere.

Când se despărţiră, Viviette intră în grabă în casă. Fratele ei nu mai reapăruse; dar fu informată că Tabitha Lark o aştepta să o vadă, dacă înălţimea sa binevoia s-o ierte că venise atât de târziu. Lady Constantine nu formulă nicio obiecţie

şi acceptă pe dată să o primească.

Când Viviette intră în camera unde se afla Tabitha, zări în mâna întinsă a fetei brăţara de coral care-i provocase atâta îngrijorare.

— Înălţimea voastră, când am stat să mă gândesc mai bine, mi s-a părut că

brățara asta e a dumneavoastră, spuse fata, cu o expresie speriată pe față. Așa că v-am adus-o înapoi.

— Dar cum ai ajuns la ea, Tabitha?

— Domnul Glanville mi-a dat-o; probabil că s-a gândit că e a mea. Am luat-o, fiindcă pe moment mi s-a părut că mi-a dăruit-o

pentru că am fost prima fată care i-a ieşit în cale după ce a găsit-o.

Lady Constantine întrezări pe dată posibilitatea de a premedita situaţia, eliberându-se din neplăcutul păienjeniş al dovezilor.

— O, poţi s-o păstrezi, răspunse ea

cu voioşie. Foarte frumos din partea ta că te-ai gândit să o aduci înapoi. Dar acum te rog să consideri, că-ţi aparţine. Ia de bun ce ţi-a spus domnul Glanville şi *nu da nicio explicaţie*. Şi, Tabitha, te mai sfătuiesc ceva, împarte şiragul în

două brăţări: sunt destule mărgele ca să-ţi poţi confecţiona o pereche.

A doua zi dimineaţa, hotărât să-şi traducă hotărârea în fapt, Louis hoinări prin sat până când o văzu intrând în biserică pe fata pe care o căuta. O opri dincolo de zid. Dar, în chip cu totul

derutant, câte o brăţară de coral strălucea la încheietura fiecăruia dintre braţele ei tinere, pentru că fata ţinuse seama de sugestia Lady-ei Constantine.

— Văd că porţi brăţara, Tabitha, împreună cu cealaltă, murmură el. Deci ai de

gând s-o păstrezi?

— Bineînțeles că am de gând să păstrez ceea ce îmi aparține.

— Ești sigură că nu-i aparține Lady-ei Constantine? Știu că și ea are una la fel.

— Bineînțeles. Dar dacă vă îndoiți de mine, domnule, mai bine duceți-o înălțimii sale și întrebați-o,

răspunse fata cu impertinenţă.

— O, nu, nu-i nevoie, replică Louis, a cărui convingere era puternic zguduită.

Când, după scurt timp, Louis o întâlni pe sora sa, nu reuşi să o prindă în capcană, aşa cum intenţionase, spunându-i brusc:

— Ştii, ţi-am găsit

brăţara, mi-am amintit cui i-am dat-o.

— N-ai putut s-o găseşti, răspunse Viviette foarte calmă, pentru că am descoperit că nu se pierduse.

Şi întinzând ambele braţe, îi arătă câte o brăţară la fiecare încheietură, întrucât şi Viviette executase

la brățara rămasă aceeaşi operaţie pe care i-o sugerase Tabithei.

Louis era cu totul descumpănit, dar sub niciun chip convins. În ciuda acestei încercări de a-l îmbrobodi, gândurile i se întorceau întruna la aceeaşi problemă. Nu exista nicio îndoială

că sau Tabitha sau Viviette se aflase în acea noapte în cabana lui Swithin. Începu să recapituleze fiecare împrejurare, de când se afla în vizită la Welland, în care purtarea surorii sale ar fi putut justifica bănuiala care-i încolţise. Întâi avusese loc incidentul

acela straniu de pe coridor, când Viviette ţipase, explicând după aceea că văzuse ceva care avea o fantomatică asemănare cu soţul ei răposat; era improbabil ca asemenea fantezie să fi fost singura cauză a agitaţiei ei. După aceea, în timpul

ceremoniei de confirmare, observase roşeaţa din obrajii Viviettei, când Swithin trecuse prin faţa stranei lor, în drum spre episcop, şi strălucirea din ochii ei când episcopul îşi lăsase mâinile pe creştetul lui. Şi deodată izbucni o altă amintire, noaptea

aceea din gară, când avusese loc incidentul cu biciul şi când, ajungând o oră mai târziu la Casa Welland, aflase că Viviette era plecată din localitate. Imaginaţia lui parcurse astfel drumul de la incident la incident şi bănuielile i se înteţiră, fără să izbutească însă să

extragă din circumstanţe ceva care să semene a dovadă. Dar acum era hotărât să adune dovezi, fără să sufle cuiva vreo vorbă.

Planul lui era crud: să le întindă o cursă în care cei doi să păşească orbeşte, dacă într-adevăr exista între ei o legătură

secretă de natura pe care o suspecta el.

CAPITOLUL 30

Louis începu să-şi pună în aplicare stratagema, făcând într-o după masă o vizită la turn, ca şi cum ar fi acţionat sub îndemnul unui impuls subit.

După o pălăvrăgeală amicală cu Swithin, pe care-l găsise acolo

(după ce aşteptase să-l vadă intrând), Louis îl invită pe tânăr să vină în aceeaşi seară la masă la Casa Welland, pentru a-i arăta câteva interesante vechi opere ştiinţifice *în folio*, pe care, pretindea el, le descoperise din întâmplare în bibliotecă. Propunerea

lui Louis nu constituia cine ştie ce atracţie pentru Swithin, căci ştiinţa veche e cu totul altceva decât arta veche, care, după ce s-a desăvârşit, a murit păstrându-şi secretele ascunse în ea însăşi. Dar Swithin era o fire receptivă şi acceptă cu plăcere să vină; cu atât mai mult

cu cât era oricând bucuros de un prilej de a o întâlni pe Viviette *en familie*. De altfel spera să-i împărtăşească un plan al lui care-i venise în minte în ultima vreme şi care ar fi putut să le fie de mare folos amândurora: anume, să plece pentru o vreme, dacă ar fi

reuşit să-şi procure fondurile necesare, şi să viziteze marile observatoare din Europa, în vederea descoperirii unei slujbe într-unul din ele. Până acum, singurul obstacol în calea acestui plan era venitul lui extrem de modest, suficient pentru existenţa lui

actuală, dar cu totul incompatibil cu nevoile unui astronom itinerant.

Între timp, Louis Glanville se întorsese acasă şi o anunţase pe sora sa, cu aerul cel mai nevinovat, că petrecuse după-amiaza în tovărăşia lui St Cleeve şi dobândise unele informaţii legate

de astronomie; şi că fascinantul subiect îi legase atât de tare, încât îl invitase pe St Cleeve la cină în aceeaşi seară, pentru a face împreună câteva cercetări în bibliotecă.

— Aproape că i-aş putea ierta păcatele lui tinereşti, continuă Louis pe un ton sentenţios, din

moment ce, ca om de ştiinţă, e admirabil. Fără îndoială că predica episcopului va avea o influenţă asupră-i; cât despre originea şi relaţiile lui sociale — aici n-are ce face.

Lady Constantine vădi atâta zel în acceptarea ideii de a-l avea pe Swithin ca

musafir la masă, şi atâta nepăsare în ce priveşte "păcatele lui tinereşti", încât fu cât p-aci să se trădeze. În urma promisiunii ei de a se întâlni mai des, intenţionase să dea o fugă până la Swithin chiar în acea seară. Acum, osteneala îi era cruţată într-un fel încântător, fiind

obligată să-i ofere o ospitalitate pe care Viviette singură n-ar fi cutezat să o sugereze.

Ora cinei sosi şi odată cu ea şi Swithin, manifestând o stângăcie şi o nervozitate menite, din nefericire, să le trădeze taina în mai mare măsură decât purtarea, mai

antrenată, a Viviettei. În timpul cinei, Louis şedea ca un păianjen aruncând cu îndemânare câte un fir când unuia, când altuia, pândind să-i prindă în plasă. Dar amândoi trecură prin ordalie surprinzător de bine. Poate că legătura dintre ei, fiind mult mai strânsă şi de o

natură mult mai practică decât cea bănuită de criticul lor, constituia prin ea însăşi o pavăză împotriva exteriorizării acelei ultrareciprocităţi de atitudini care, dacă ar fi fost doar simpli amanţi, poate că i-ar fi trădat.

După cină, cei trei

zăboviră prin bibliotecă, aşa cum plănuiseră; volumele erau scoase din rafturi de Louis, cu râvna unui bibliofil. Swithin văzuse multe dintre de înainte şi nu fu prea impresionat, dar plăcerea de a se afla în acea casă făcea ca orice pretext să fie binevenit, şi se uită cu

interes la tot ce i se punea în faţă, de la *Ptolomeu* al lui Bertius la Enciclopedia lui Rees.

Astfel se scurse seara şi începu să se facă târziu. Swithin care, printre altele, plănuise să plece a doua zi la Greenwich pentru a vizita Observatorul Regal,

încerca tot mereu să se ridice şi să se pregătească de despărţire, dar de fiecare dată Glanville mai dezgropa câte un volum şi îl mai reţinea câte o jumătate de oră.

— Dumnezeule! exclamă el, uitându-se la ceas, când Swithin se ridică de-a binelea

ca să plece. Nici nu mi-am dat seama că s-a făcut atât de târziu. De ce nu înnoptezi aici, St Cleeve? E foarte întuneric afară şi drumul peste câmp e destul de anevoios.

— Domnule St Cleeve, nu ne-ar incomoda deloc dacă ai rămâne peste noapte aici, stărui şi

Lady Constantine.

— Mi-e teamă... de fapt voiam să fac o observaţie la ora douăzeci, spuse Swithin.

— Ei, mai dă-o încolo de observaţie, interveni Louis. Asta nu-i decât o scuză. Fă-o mâine noapte. Acum rămâi aici. S-a aranjat. Viviette, spune-i tu că

trebuie să rămână, ca să mai petrecem o oră de asemenea fermecătoare discuţii ştiinţifice.

Viviette se supuse cu încântare:

— Te rog, rămâi, domnule St Cleeve, rosti ea cu miere în glas.

— Mă rog, de fapt mă pot lipsi de

observaţia asta, replică tânărul, cedând insistenţelor. Nu-i chiar atât de importantă.

Astfel încât lucrurile fură stabilite, dar cercetarea tomurilor nu se prelungi atât cât sugerase Louis. Trei sferturi de oră mai târziu se retraseră cu toţii în respectivele

camere de culcare. Dormitorul Lady-ei Constantine era în partea de vest a coridorului, cel al lui Swithin peste drum de al ei, iar camera lui Louis, la capătul din fund.

Dacă cineva l-ar fi urmărit pe Louis după ce se retrase la culcare, şi ar fi privit

pe gaura cheii, l-ar fi văzut angajat într-una din cele mai bizare ocupaţii pentru un om de genul lui. Şi anume, desprinzând de pe tavan, cu ajutorul unui baston, un fir lung de păianjen, care atârna într-un colţ. Ţinând firul întins la capătul bastonului, Louis

deschise încetişor uşa şi aşează lumânarea pe jos, într-o poziţie din care lumina întregul coridor. Îşi scoase papucii de casă şi, ghidat de raza luminării, ajunse la uşa camerei lui St. Cleeve unde prinse firul oscilant în aşa fel, încât se întinse până la uşa Lady-ei

Constantine, barând cu fragilitatea lui orice intrare sau ieşire. După ce isprăvi această operaţie, se retrase din nou şi, stingând lampa, ieşi pe fereastra dormitorului sau afară, pe acoperişul plat al porticului aflat chiar dedesubt.

Aici Louis se instală

confortabil pe un scaun, savurând aroma unui trabuc. Rămase astfel vreo jumătate de oră. Din locul în care se afla, vedea cele două ferestre ale camerei Lady-ei Constantine, şi lumina scăzută care continua să ardă pe noptiera ei. Fereastra dormitorului său fiind

parţial deschisă în spatele lui şi uşa întredeschisă, Louis era în măsură să prindă orice zgomote care s-ar fi produs în casă.

După un timp, se auziră unele mişcări; imediat, Louis reintră în dormitor, de unde ieşi iar în coridor, ciulind urechea. Totul

era din nou cufundat în tăcere, şi întunericul domnea de la un capăt la celălalt. Totuşi Glanville îşi dibui drumul, de-a lungul coridorului până în dreptul uşii lui Swithin, şi aprinse un chibrit de ceară, la lumina căruia examină firul de păianjen. Dispăruse;

cineva îl luase pe propriul său trup. Cu alte cuvinte, o persoană ieşise pe uşă.

Continuând să ţină în mână chibritul aproape stins, Louis se întoarse spre camera Lady-ei Constantine şi observă că uşa, deşi era împinsă astfel încât să pară închisă, rămăsese uşor

crăpată. Aruncă chibritul şi îl stinse cu talpa piciorului. Trăgând cu urechea, auzi un glas înăuntru — glasul Viviettei, într-un murmur înăbuşit, dar părând să rostească ceva cu multă seriozitate.

Fără nicio urmă de şovăială, Louis se întoarse spre uşa lui

Swithin, o deschise şi intră în cameră. Acum că ochii i se obişnuiseră cu întunericul, lumina stelelor îi fu suficientă ca să constate că nu se afla nimeni înăuntru şi că patul era neatins.

Louis ieşi din cameră cu un pas greu, tropăi zgomotos

pe coridor, bătu în uşa Lady-ei Constantine şi strigă: “Viviette!”

— Da, răspunse ea prompt, pe un ton alarmat.

O clipă mai târziu, deschise uşa şi apăru în prag, îmbrăcată în rochia de casă şi ţinând o lumânare în mână.

— Ce s-a întâmplat,

Louis? întrebă.

— Sunt foarte îngrijorat. Musafirul nostru a dispărut.

— A dispărut? Domnul St Cleeve?

— Da. Tocmai îmi terminam trabucul, când mi s-a părut că aud un zgomot venind din direcţia camerei lui. Am intrat la el, şi am descoperit că nu e

acolo.

— Dumnezeule mare! Ce s-o fi întâmplat? exclamă ea, aparent foarte speriată.

— Mă întreb şi eu, răspunse Glanville încruntat.

— Te pomeneşti că e somnambul. Dacă e aşa, e posibil să fi ieşit afară şi să-şi fi frânt

gâtul. N-am auzit niciodată că ar fi, dar se spune că nopţile petrecute în case străine tulbură minţile oamenilor cu asemenea predispoziţii şi îi provoacă la somnambulism.

— Din nefericire pentru teoria ta, patul lui e neatins.

— O, atunci ce poate să fie?

Louis o privi drept în față.

— Viviette! se adresă el cu severitate.

Lady Constantine părea derutată.

— Ce e? răspunse ea pe un ton simplu.

— Am auzit voci în camera ta.

— Voci?

— O voce — a ta.

— Da, e posibil. Era vocea mea.

— Atunci când cineva vorbeşte, se presupune că are un ascultător.

— Adevărat, Louis.

— Ei bine, cui îi vorbeai?

— Lui Dumnezeu.

— Viviette! Mă faci

să-mi fie ruşine.

— Îmi rosteam rugăciunile.

— Rugăciuni... adresate lui Dumnezeu! Poate că sfântului Swithin.

— Ce vrei să spui, Louis? întrebă ea roşind ca para focului şi trăgându-se îndărăt din faţa lui. Era o anumită formă de

rugăciune pe care o folosesc mai ales când sunt tulburată. Mi-a recomandat-o episcopul, şi domnul Torkingham o susţine din toată inima.

— Jură-mi pe onoarea ta, dacă mai ai aşa ceva, că nu se găseşte nimeni acum în camera ta, i se adresă el pe un ton

amar.

— Nici o făptură omenească.

— Pur şi simplu nu te cred.

Ea îi făcu o plecăciune foarte demnă şi, invitându-l cu mâna să intre în cameră, îi spuse:

— Foarte bine; atunci vino înăuntru şi convinge-te.

Louis intră, se uită de jur împrejurul camerei, pe după perdele, sub pat, afară pe fereastră — deşi o evadare pe această cale ar fi fost eu neputinţă — pe scurt, în toate locurile posibile şi imposibile de a oferi un ascunziş unei fiinţe umane. Dar nu descoperi nimic.

Tot ce observă fu lămpiţa de noapte de pe măsuţa joasă de lângă pat; o carte de rugăciuni deschisă pe pat, şi cuvertura neatinsă, cu excepţia unei mici scobituri, lângă cartea de rugăciuni, probabil acolo unde Viviette îşi rezemase capul când îngenunchease

— Dar unde e St Cleeve? întrebă el, întorcându-se uluit, după constatarea acestor dovezi de cucernicie.

— Unde poate fi? repetă şi ea, cu vizibilă mâhnire. Aş vrea şi eu să ştiu. Caută-l! Sunt îngrijorată.

— Îl caut, cu o

singură condiţie: recunoaşte că îl iubeşti.

— De ce vrei să-mi forţezi asemenea mărturisire?

— Răspunde! îl iubeşti?

— Ei bine, da.

— Acum mă duc să-l caut.

Louis luă o lampă şi se îndepărtă, mirat că

Viviette nu avusese o reacţie de indignare în faţa intruziunii lui şi a naturii întrebărilor pe care i le pusese.

În acel moment se auzi pe scară un zgomot uşor, şi amândoi deslușiră o siluetă care urca treaptă cu treaptă, profilându-se în razele de lumină aruncate pe

ferestrele lunguiețe de lângă scară. Era Swithin, complet îmbrăcat şi ţinându-şi ghetele în mână. Când îi văzu pe amândoi stând nemişcaţi în capul scării, păru foarte încurcat, dar se îndreptă totuşi spre camera lui.

Lady Constantine era prea agitată ca să

poată vorbi, Louis însă i se adresă:

— Mă bucur că te văd. Auzind un zgomot acum câtva timp, am venit să văd ce se întâmplă. Am constatat că ai dispărut şi eram amândoi foarte alarmaţi.

— Îmi pare rău, răspunse Swithin

spăşit. Vă datorez o mie de scuze, dar adevărul este că atunci când am intrat în camera mea şi am văzut pe fereastră cât de senin e cerul, cu toate că v-am spus că observaţia pe care urma s-o fac nu era de mare importanţă, am mai chibzuit şi am simţit că nu trebuie s-

o las să-mi scape. Aşa încât am fost tentat să dau o fugă până la observator, fără să deranjez pe nimeni. Dacă ştiam că o să vă alarmaţi, n-aş fi făcut-o pentru nimic în lume.

Swithin vorbea cu mare sinceritate, adresându-se lui Louis, şi nu observă

reproşul tandru din ochii Viviettei, pricinuit de povestea lui ce demonstrase că folosinţa pe care prefera să o dea nopţilor senine era aceea de a face noi observaţii astronomice.

Toate fiind acum clarificate, cei trei se retraseră din nou în

camerele lor şi Louis nu mai auzi vreun zgomot nici în acea noapte şi nici în zori. Încercările lui de a rezolva misterul vieţii Viviettei şi relaţiile ei cu St Cleeve se soldase până acum doar cu perplexitate. Adevărat, reuşise să smulgă o mărturisire de la ea; dar chiar şi

dacă n-ar fi recunoscut, era limpede că nutrea sentimente tandre pentru Swithin. Cum să stingă această nebunie, devenise acum preocuparea lui de prim ordin.

CAPITOLUL 31

Excursia nocturnă la turn, în slujba ştiinţei, l-a făcut pe Swithin să doarmă mai târziu a doua zi dimineaţa, şi nu apăru când fratele şi sora se întâlniră la micul dejun.

— Nu-l deranja — nu-l deranja, îi spuse

Louis, laconic Viviettei, ce citeşti acolo de ţi s-au aprins obrajii în halul ăsta?

Citea o scrisoare pe care tocmai o deschisese, şi la întrebarea lui Louis înălţă ochii cu suspiciune.

Incidentul petrecut noaptea trecută îi lăsase o stare de

îndoială în ce privește conduita pe care ar fi trebuit s-o adopte față de fratele ei. În primul moment, nu-și manifestase resentimentele stârnite de procedeul lui, deoarece presupusese că îi aflase taina. Pe urmă, când își dăduse seama că nu știa nimic, i se

păruse prea târziu ca să se mai prefacă indignată de bănuielile lui. Aşa încât păstra o tăcută neutralitate. Dar chiar dacă ar fi decis să adopte un rol artificial, în momentul de faţă ar fi uitat să-l joace, deoarece scrisoarea pe care o citea era de natură să alunge orice altă

consideraţie.

— E o scrisoare de la episcopul Helmsdale, bâigui ea.

— Bună treabă! Sper, pentru binele tău, că e o cerere în căsătorie.

— Asta şi este.

— Nu mai spune? răspunse Louis, începând să râdă.

— Da, replică ea

indiferentă. Dacă vrei, poți s-o citeşti.

— Nu vreau să mă amestec într-o comunicare atât de intimă.

— Poți s-o citeşti, repetă ea, împingându-i scrisoarea.

Drept care Louis citi:

Melchester, Palatul,
28 iunie 18...

Draga mea Lady Constantine, în timpul celor două sau trei săptămâni care s-au scurs de când am avut marea plăcere de a reînnoi cunoştinţa cu dumneavoastră,
starea de agitaţie a simţămintelor mele m-

a făcut să înțeleg că unica soluție este aceea de a vă adresa o scrisoare, şi încă foarte prompt. Fie că lucrurile pe care vi le voi comunica vor fi acceptate de dumneavoastră sau nu, sunt convins că ar fi mult mai puțin firesc şi mai puțin recomandabil dacă

mi-aş înăbuşi sentimentele în loc de a vi ie declara cu franchețe, chiar dacă după aceea îmi voi relua pe vecie seninătatea.

Marea schimbare care a survenit în viața mea în ultimii doi ani, schimbare rezultată din promovarea la un

episcopat, m-a făcut adeseori să-mi spun că discontinuitatea solitudinii care a caracterizat existența mea particulară e o problemă ce ar trebui să-mi dea de gândit. E îndoielnic însă dacă această problemă mi-ar fi dat într-adevăr de gândit, în cazul în care n-aş fi avut

marele noroc de a vă întâlni pe dumneavoastră.
Oricum, până la urmă am chibzuit serios asupra acestei chestiuni şi, fără să mai lungesc preambulul, vă întreb cu toată sinceritatea dacă aţi fi de acord să renunţaţi la viaţa dumneavoastră la

Welland. Şi să-mi uşuraţi povara singurătăţii devenind soţia mea.

Departe de mine gândul de a forţa din partea dumneavoastră o hotărâre luată în pripă; în cazul în care aveţi unele incertitudini în ce priveşte momentul

sau pasul pe care urmează să-l faceți, voi aştepta cu nerăbdare şi cu plăcere până când veți lua o decizie. Deprinderile şi experiența mea mă fac inapt ca într-o asemenea încântătoare împrejurare să folosesc limbajul

arzător care s-ar potrivi pentru o doamnă ca dumneavoastră, şi care ar putea exprima simţămintele mele cele mai lăuntrice. Într-adevăr, un cleric prozaic în vârstă de cincizeci şi unu de ani are nevoie de oarecare încurajare pentru a deveni elocvent. De un

singur lucru, însă, puteți fi sigură: dacă admirația, stima și devotamentul pot compensa în vreun fel lipsa acelor calități care ard cu mult mai multă strălucire exterioară în bărbații mai tineri, atunci stă în puterea mea să vi le dăruiesc pe toată durata vieții mele

pământene.

Ferma dumneavoastră aderență la principiile bisericii și interesul ce-l purtați organizării politice ecleziastice (manifestat prin strălucitoarele întrebări puse în dimineața când ne-am plimbat prin parcul

dumneavoastră) au fost, pentru mine, un indiciu preţios asupra graţiei şi aptitudinilor cu care veţi ocupa locul unei soţii de episcop, şi a măsurii în care aţi putea contribui la sporirea bunului renume al acestuia din urmă, dacă aţi binevoi să-l onoraţi cu mâna

dumneavoastră. Pe vremuri au existat momente când gândeam — şi sper că veţi aprecia la justa ei valoare sinceritatea cu care recunosc asemenea lucruri — că o soţie ar însemna un impediment în activitatea unui episcop; dar o îndelungă şi

constantă observație m-a convins că, dimpotrivă, o consoartă adecvată infuzează viața influenței și învățămintelor episcopale.

Dacă răspunsul dumneavoastră va fi afirmativ, atunci voi veni de îndată să vă văd și, cu permisiunea

dumneavoastră, vă voi spune, printre altele, câteva reguli simple şi practice pe care am ţinut să le schiţez în vederea unei corecte îndrumări a vieţilor noastre pe viitor. Dacă, însă, veţi refuza să renunţaţi la condiţia dumneavoastră actuală, va fi, nu e

nevoie s-o mai spun, o cruntă lovitură pentru mine. Oricum, nu aş fi putut să nu vă scriu această epistolă, după ce am cumpănit bine problema în mintea mea. Chiar dacă în ceea ce vă priveşte există o anumită lipsă de căldură legată de persoana mea, îmi

exprim speranța că un spirit atât de cuprinzător ca al dumneavoastră va înțelege imensa putere de bine pe care ați putea-o exercita din locul înalt în care v-ar plasa o alianță cu mine, şi că va face ca asemenea argument să cântărească greu în hotărârea pe care o

veți lua.

Rămân, draga mea Lady Constantine, cu cel mai înalt respect şi cu cea mai profundă afecțiune,

al dumneavoastră,

pentru totdeauna,

C. Melchester”

— Ei bine, nu vei comite nebunia de a refuza acum, când

problema s-a copt atât de rapid, cel puțin așa sper, spuse Louis după ce isprăvi de citit scrisoarea.

— Ba e cert că voi refuza, răspunse ea.

— N-ai să fii chiar atât de tâmpită, Viviette?

— Vorbirea ta e lipsită de orice politețe. Nici prin cap

nu-mi trece să-l accept.

— Doar n-ai să te laşi ghidată de capriciul tău pentru tânărul acela, acum când ţi-am deschis ochii asupra părţii vinovate a caracterului său? Îţi place să te consideri o femeie cucernică, îţi rosteşti rugăciunile cu

voce tare, urmezi toate practicile reînviate ale bisericii şi mai ştiu eu ce, şi totuşi nu poţi judeca obiectiv o persoană care nu numai că nu poartă religia în suflet, dar încalcă cele mai elementare porunci ale decalogului?

— Nu sunt de acord cu tine, răspunse ea

ferindu-şi faţa, pentru că nu ştia în ce măsură spusele fratelui ei erau sincere sau numai nişte simple presupuneri. Cât descoperise Louis din legătura ei secretă constituia încă un mister pentru ea. În unele momente îi venea să-i mărturisească întregul

adevăr, şi să termine o dată cu povara. Dar acum ezită şi până la urmă, lăsă cuvintele nerostite. Louis îşi continuă micul dejun în tăcere.

Când termină de mâncat, în timp ce Viviette abia de pusese ceva în gură, o întrebă încă o dată:

— Cum intenţionezi

să răspunzi la această scrisoare? Uită-te la tine, cea mai săracă nobilă din comitat, abandonată de toți cei care altădată se mândreau să te cunoască, ducând o viață posomorâtă și pustie ca de călugăriță, și ți se oferă șansa de a sălta brusc într-un loc de

conducere din această parte a Angliei. Episcopii se bucură de ospitalitatea tuturor; vei fi bine primită pretutindeni. Intr-un cuvânt, răspunsul tău trebuie să fie *da*.

— Şi totuşi va fi *nu*, ripostă ea, cu glas coborât.

Din tonul ultimei remarci a fratelui său,

Viviette îşi dăduse seama că Louis nu ştia despre căsătoria ei, şi că o suspecta de o legătură vinovată.

Auzindu-i răspunsul, Louis nu mai putu să se ţină în frâu.

— Atunci, procedează cum te taie capul! Ştiu că duci o viaţă care n-ar suporta vreo

investigaţie, aşa că eu nu mai am ce căuta în casa asta!

Rostind aceste cuvinte, Louis îşi împinse scaunul şi ieşi furios din încăpere. În mai puţin de un sfert de oră, şi înainte ca ea să se fi putut urni de la masă, îl auzi plecând definitiv.

CAPITOLUL 32

Nu ştia, pentru nimic în lume, cum să procedeze. Pasul pe care-l făcuse în urma implorărilor lui Swithin, oricât de reprobabil şi de prematur ar fi fost din punctul de vedere al rangului ei, ar fi putut să o salveze însă din

această dilemă. Dacă i-ar fi îngăduit lui Swithin să-i destăinuiască episcopului povestea în întregimea ei, probabil că înaltul personaj şi-ar fi înfrânat cu generozitate propriile-i impulsuri, ar fi privit cazul cu înţelegere, şi ar fi încurajat chiar

concret proiectele lor de viitor, ţinând seama de interesul pe care i-l purtase tatălui lui Swithin şi de perspectivele promiţătoare ale carierei tânărului astronom.

O rafală de vânt care răzbi pe fereastra deschisă făcu să zboare de pe masă

scrisoarea episcopului şi o smulse pe Viviette din reveria ei. Cu un suspin, se apleacă şi o ridică, o parcurse din nou, apoi se ridică de la masă şi, cu deliberarea ce ţi-o conferă o acţiune inevitabilă, aşternu următorul răspuns:

"Casa Welland

29 iunie 18...

Dragă domnule episcop de Melchester,

Vă mărturisesc că scrisoarea dumneavoastră atât de amabilă şi de măgulitoare a surprins-o pe prietena dumneavoastră total nepregătită. Singurul lucru şi cel mai neînsemnat, pe care îl

pot face în schimb, este să vă răspund cât mai repede cu putință.

Nu cred să existe cineva pe lume care să prețuiască înaltele dumneavoastră calități mai mult decât o fac eu, sau care să aibă mai multă încredere în chemarea

dumneavoastră de a onora scaunul episcopal pe care îl deţineţi. Dar la cererea pe care mi-aţi făcut-o nu pot da decât un singur răspuns, şi acesta este negativ. Vă rog să credeţi că nu e o afectare când afirm că dacă ar trebui să argumentez hotărârea

mea inevitabilă, m-ar deprima cumplit. Şi sunt încredinţată de convingerea dumneavoastră că, deşi declin onoarea de a vă deveni soţie, nu voi înceta niciodată să fiu interesată de tot ce ţine de persoana şi de activitatea dumneavoastră. Aş

încerca cel mai sfâşietor regret dacă acest refuz al meu ar afecta câtuşi de puţin prietenia pe viaţă dintre noi.

Rămân, dragă domnule episcop de Melchester,

a dumneavoastră sinceră

Viviette Constantine”.

O repulsie subită faţă de subterfugiul de a scrie ca şi cum ar fi fost încă văduvă iscă în inima ei o nemulţumire faţă de întregul lor plan de tăinuire a căsătoriei; împinse deoparte scrisoarea încă neîmpăturită şi cu adresa nescrisă. Câteva minute mai

târziu, îl auzi pe Swithin apropiindu-se; ascunse scrisoarea şi se întoarse spre el ca să-l întâmpine.

Swithin intră în tăcere şi se uită în jur. Constatând cu neaşteptată bucurie că era singură, veni lângă ea şi o sărută. Tulburarea Viviettei, pricinuită de cine ştie

ce supărare prin care trecuse, era vizibilă.

— Ţi-a provocat vreo neplăcere faptul că am rămas aici peste noapte? întrebă el în şoaptă. Unde e fratele tău în dimineaţa asta?

Viviette îi luă mâna şi se strădui să-i zâmbească.

— Mie mi se întâmplă întotdeauna

cele mai bizare lucruri, Swithin, dragule. Doreşti neapărat să ştii ce mi s-a întâmplat acum?

— Da, dacă nu ai nimic împotrivă să-mi povesteşti.

— Am multe împotrivă. Dar trebuie să-ţi povestesc. Printre altele am hotărât să-ţi îngădui

să divulgi secretul nostru — parţial, cel puţin. Ar fi foarte bine să-i povestim totul episcopului şi fratelui meu, dacă nu altora.

— Mă bucur realmente să aud acest lucru, Viviette, răspunse el cu bună dispoziţie. De multă vreme gândeam că onestitatea ar fi cea

mai bună dintre tactici.

— Eu gândesc abia acum acest lucru. Dar e o tactică pentru care e necesară o foarte mare doză de curaj.

— Fireşte că e nevoie de oarecare curaj — dar n-aş spune că în doză foarte mare; cel puţin, în ce mă priveşte, îmi

trebuie mai puţin curaj ca să vorbesc decât mi-a trebuit ca să tac.

— Dar, prostuţule. Nu ştii încă ce s-a întâmplat. Episcopul m-a cerut în căsătorie.

— Dumnezeule mare, ce babalâc impertinent! Şi ce-ai făcut tu, iubito?

— Ei bine, n-am

acceptat, răspunse ea râzând. Asta-i întâmplarea care mi-a dat idea să fac din refuzul meu un motiv de a-i destăinui situaţia noastră?

— Şi ce-ai fi făcut dacă nu aparţineai altuia?

— Asta-i un mister inscrutabil. E un om de mare valoare; dar

are nişte idei foarte inflexibile în legătură cu propria-i poziţie, şi alte câteva calităţi indezirabile. Totuşi, cine ştie? Trebuie să-ţi binecuvântezi steaua pentru că ai reuşit să mă pui deoparte. Acum, haide să vedem cum să redactăm confesiunea noastră. Îmi pare rău

că nu ţi-am dat ascultare de la bun început şi nu te-am lăsat să i te destăinui înainte de a.fi sosit declaraţia lui. Acum s-ar putea să ne poarte pică pentru că i-am ascuns adevărul. Oricum, n-aveam încotro.

— Am să-ţi spun ceva, Viviette, reluă

Swithin după o pauză de gândire, dacă episcopul e un om cu instincte atât de pământeşti, un om care se îndrăgosteşte şi care vrea să se însoare cu tine, şi aşa mai departe, nu mai am niciun chef să mă destăinuiesc lui. Vedeam în el cu totul altfel de persoană.

— Dar lucrul ăsta nu-l face mai rău, dragule.

— Cred că e... să-mi ţină mie predica pe care mi-a ţinut-o şi, în acelaşi timp, să se îndrăgostească de tine — amândouă deodată!

— Totuşi, asta nu-i decât o fază trecătoare; şi ideea de a ţi-l face confesor a

fost a ta.

— Da... Foarte bine. Atunci nu spunem nimănui altcuiva decât episcopului?

— Şi fratelui meu, Louis. Trebuie să-i spun, e inevitabil. Mă suspectează într-un fel de care nu l-aş fi crezut în stare.

Swithin, aşa cum se stabilise dinainte,

urma să plece în acea dimineaţă la Greenwich, unde obţinuse din partea Societăţii Regale de Astronomie aprobarea de a vizita observatorul.
Hotărârea lor finală fu următoarea: cum nu aveau timp să stea împreună şi să-i scrie episcopului în

colaborare, fiecare dintre ei avea să alcătuiască pe parcursul zilei o scrisoare bine gândită, prin care să dezvăluie realitatea din punctul lui şi al ei de vedere; Lady Constantine va ajunge la confesiune ca o justificare a refuzului de a accepta cererea în căsătorie a

episcopului. Era însă necesar să ştie şi ce avea de gând Swithin să-i mărturisească, pentru ca afirmaţiile lor să concorde. În cele din urmă, se înţeleseră ca el să-i trimită scrisoarea lui prin primul curier de a doua zi dimineaţa, şi, ea, după ce o va fi citit, să le expedieze

pe amândouă.

Îndată ce-şi isprăvi micul dejun, Swithin porni la drumul lui, făgăduindu-i să se întoarcă la sfârşitul săptămânii.

Viviette petrecu restul lungii zile de vară, în timp ce soţul ei se îndepărta în direcţia capitalei, într-o stare vecină cu

apatia. Din când în când exulta de bucurie la ideea de a anunța în mod oficial căsătoria lor şi de a sfida opinia publică. În alte momente simțea că o părăseşte curajul şi era răvăşită de teama ca Swithin să nu o acuze într-o bună zi că, prin romantismul ei insidios, îl făcuse să

rateze planul bine chibzuit după care voise să-şi modeleze viaţa. Acesta era un truc folosit adeseori de bărbaţii, care, în tinereţea lor lipsită de experienţă, pecetluiseră prin căsătorie dragostea pentru o persoană pe care judecata lor mai matură ar fi respins-o,

pe temeiul unei mari disproporţii de vârstă.

În orice caz, acum era prea târziu ca să se lase copleşită de asemenea meditaţii lugubre şi, îmbărbătându-se singură, începu să-şi contureze în minte noul răspuns către episcopul Helmsdale — povestea adevărată,

nepoleită, care avea să înlocuiască versiunea camuflată din prima scrisoare. Această dificilă îndeletnicire o ţinu ocupată până ce lumina zilei începu să scapete înspre apus; şi o lună cu faţa lată, ca o tipsie de aur vechi, se arătă deasupra ulmilor, înspre sat. La ora asta Swithin

ajunsese de câtva timp la Greenwich; fratele ei plecase Dumnezeu ştie unde; iar ea, cu singurătatea ei, rămăseseră din nou împreună, ca mai înainte, între zidurile Casei Welland.

La acest ceas dintre amurg şi răsăritul lunii, noua ei fată în casă intră şi o informă

că funcţionarul principal al domnului Cecil din Warborne ţinea să-i vorbească.

Domnul Cecil era avocatul ei şi Viviette nu vedea niciun motiv de intervenţie a acestuia în momentul actual. Dar dacă n-ar fi existat vreo raţiune serioasă, n-ar fi trimis pe cineva până la ea la

această oră, aşa încât dădu dispoziţii ca tânărul să fie introdus în camera unde se afla ea. Când intră, primul lucru pe care-l observă Lady Constantine era că ţinea un ziar în mână.

— Lady Constantine, în cazul când nu aţi citit acest ziar de seară, domnul

Cecil mi-a dat indicaţii să vi-l aduc cât mai repede, pentru relatarea care o priveşte pe înălţimea voastră. Domnul Cecil a văzut-o abia cu puţin timp în urmă.

— Ce este? în ce fel mă priveşte pe mine?

— Citiţi-o şi o să vă lămuriţi.

— Citeşte-mi-o

dumneata, deşi mi-e teamă că nu e suficientă lumină aici.

— Văd foarte bine, răspunse funcţionarul avocatului, apropiindu-se de fereastră. Despăturind ziarul, citi:

“Ştiri din Africa de

Sud

***Cape Town*, 17 mai *(via Plymouth)* — *Un corespondent al ziarului* Cape Chronicle *declară că a luat un interviu unui cetăţean englez recent sosit din interiorul continentului african şi că a aflat de la acesta că în Anglia circulă o versiune cu**

totul falsă asupra morţii călătorului şi vânătorului Sir Blount Constantine...”

— Oh, trăieşte! Soţul meu e viu! strigă Lady Constantine prăbuşindu-se într-un fotoliu, gata să leşine.

— Nu, înălţimea voastră. Îmi pare rău, dar Sir Blount e mort.

— Mort, ai zis?

— Desigur, Lady Constantine, nu încape nicio îndoială în privinţa acestui fapt.

Viviette se ridică din fotoliu şi sentimentul ei de intensă uşurare aproape că se făcu simţit în cameră, ca o adiere de aer proaspăt.

— Da. Şi atunci

pentru ce-ai mai venit? întrebă ea cu glas foarte calm.

— Faptul că Sir Blount a murit este incontestabil, replică funcţionarul avocatului. Dar a existat o versiune greşită în jurul datei morţii sale.

— A murit de un atac de malarie, pe

malul râului Zouga, la 24 octombrie 18...

— Nu; acolo se pare că a zăcut numai, multă vreme bolnav. La acea dată a murit altul dintre partenerii săi de expediţie. Dar cu îngăduinţa înălţimii voastre vă voi citi relatarea în continuare:

“Decesul acestui excentric nomad nu a survenit la data şi împrejurările presupuse, ci abia în luna decembrie a anului trecut. Redăm mai jos informaţiile furnizate de englezul la care ne-am referit, folosind, pe cât e cu putinţă, propriile sale cuvinte: În timpul bolii

lui Sir Blount şi a prietenului său, boală survenită pe malurile râului Zouga, trei dintre servitorii lor au fugit, luând cu ei o parte din îmbrăcămintea şi efectele lui Sir Blount; probabil că aceştia au răspândit vestea morţii lui, la acea dată. După decesul

partenerului său, Sir Blount şi-a revenit, şi când s-a simţit în puteri, a plecat împreună cu mine într-o regiune cu climă mai sănătoasă. Am încercat să-l conving să nu-şi mai amâne întoarcerea în Anglia; dar refuza cu îndărătnicie să se întoarcă acolo şi a

devenit atât de dur în felul de a se purta cu mine, încât, cu primul prilej favorabil, ne-am despărțit. Eu m-am alăturat unui grup de negustori albi care se întorceau pe coasta de vest. Am locuit acolo, într-o colonie portugheză, timp de câteva luni. Apoi am descoperit un nou

grup expediţionar englez, care urmărea să exploreze o regiune învecinată cu aceea străbătută de mine, în trecut, împreună cu Sir Blount. S-au declarat bucuroşi de ajutorul meu şi m-am integrat în echipa lor. Când am traversat teritoriul de la sud de Ulunda şi ne-am

apropiat de Marzambo, am auzit zvonuri despre un alb care ar fi trăit prin acele părți și pe care l-am bănuit a fi Sir Blount, deși nu era cunoscut sub acest nume. Aflându-mă atât de aproape, m-am simțit tentat să mă duc să-l văd și am descoperit că era într-

adevăr dânsul. Renunţase la vechiul nume şi se căsătorise cu o principesă dintr-un trib băştinaş...

— Se căsătorise cu o principesă dintr-un trib băştinaş! exclamă Lady Constantine.

— Asta-i ceea ce scrie aici, Înălţimea v o a s t r ă ... *se căsătorise cu o*

principesă dintr-un trib băştinaş, după toate ritualurile tribale, şi trăia foarte fericit alături de ea. Mi-a declarat că nu se va mai întoarce niciodată în Anglia. Mi-a mai adăugat că, văzând-o pe principesă curând după ce se despărţise de mine, s-a simţit

foarte atras de ea, şi a hotărât să se statornicească acolo, fiind o ţară în care cunoscuse mult mai multă fericire decât ar fi putut să atingă vreodată prin alte părţi. Mi-a cerut să rămân şi eu, renunţând la expediţie, cu condiţia însă de a nu revela

niciodată celor din trib adevăratul său nume şi titlu. După oarecare ezitare, am consimțit să rămân şi la început recunosc că m-am simțit destul de bine. Dar curând am descoperit că Sir Blount bea mult mai vârtos decât atunci când îl cunoscusem eu, şi că uneori trecea

prin crunte stări depresive legate de situația lui. Anul trecut, într-o dimineață din mijlocul lunii decembrie, am auzit o împuşcătură răsunând dinspre locuința lui. Soția sa alergă nebuneşte într-acolo, depăşindu-mă şi, când am ajuns, am constatat că Sir

Blount îşi pusese capăt vieţii, folosind propriul lui pistol. Principesa a fost zdrobită de durere. După ce l-am îngropat, am găsit în locuinţa sa o casetă împachetată adresată avocaţilor săi din Warborne, în Anglia, şi un bilet adresat mie, prin care mă

sfătuia să profit de primul prilej de întoarcere în țară care mi se va oferi, cerându-mi totodată să iau caseta cu mine. Conține, după câte presupun, hârtii și articole adresate-prietenilor din Anglia, care l-au socotit mort de multă vreme.”

Funcţionarul se opri din lectură şi urmă un răstimp de tăcere.

— Pe la mijlocul lunii decembrie a anului trecut? rosti în cele din urmă Lady Constantine, în şoaptă. Caseta a sosit?

— Încă nu, Înălţimea voastră. Deocamdată nu avem nicio dovadă concretă.

De îndată ce va sosi coletul, vă vom înştiinţa.

Aceasta fusese misiunea funcţionarului; şi, lăsându-i ziarul, se retrase. Vestea avea următoarea importanţă: Sir Blount fiind în viaţă până, cel puţin şase săptămâni după căsătoria ei cu

Swithin St Cleeve, în ochii legii acesta din urmă nu putea fi soţul ei; căsătoria devenind nulă, trebuia să se gândească la felul în care ar putea-o repeta, pentru a deveni soţia legală a lui Swithin.

CAPITOLUL 33

A doua zi dimineaţa, Viviette primi vizita domnului Cecil în persoană. Avocatul o informă că pachetul despre care îi vorbise funcţionarul său sosise chiar după plecarea acestuia, în seara anterioară. Nu avusese încă suficient

timp să examineze hârtiile în profunzime, dar din câte văzuse, putea afirma că scrisorile conținute, filele de jurnal datate și scrise în caligrafia lui Sir Blount, precum și diverse note referitoare la evenimente care avuseseră loc după presupusa dată a

morţii acestuia, atestau, fără nicio posibilitate de tăgadă, că relatarea publicată în ziar era corectă în ce priveşte informaţia capitală — anume data relativ recentă a decesului lui Sir Blount.

Lady Constantine îşi înălţă privirile şi vorbi cu neajutorarea

iresponsabilă a unui copil.

— Când stau şi mă gândesc, nici nu-mi dau seama cum de-am putut să mă bizui pe primele zvonuri.

Toată lumea le-a dat crezare, de ce nu le-aţi fi crezut dumneavoastră?

întrebă avocatul.

— Cum e posibil să

se fi dat curs testamentului, din moment ce nu existau probe complete? întrebă ea. Dacă eu aş fi fost executoarea acestui testament, n-aş fi cutezat. Dar cum nu am fost, cunosc foarte puţin despre felul cum s-au desfăşurat lucrurile. Bănuiesc că într-un fel

scandalos.

— Mă rog, nu s-ar putea afirma aşa ceva, răspunse domnul Cecil, simţind că e de datoria lui morală să apere procedura legală de asemenea imputare. S-a procedat în felul uzual cazurilor în care dovada morţii e numai prezumtivă. Probele, atâtea cât au

existat, au fost expuse tribunalului de către solicitanţi, adică de către rudele soţului dumneavoastră. Şi servitorii care-l însoţiseră în expediţie au depus mărturii cu privire la moartea lui, aducând detalii care păreau suficiente. Greşeala lor a constat nu în faptul

înregistrării decesului — căci cineva a murit într-adevăr la acea dată — ci într-o confuzie de persoană, decedatul nefiind Sir Blount Constantine. Tribunalul a fost de părere că dovezile erau suficiente pentru a se putea deduce, în mod rezonabil, că decedatul era Sir

Blount Constantine, şi în virtutea acestei concluzii s-a dat aprobarea executării testamentului. Cum exista un dubiu asupra zilei exacte din luna decesului, solicitanţii au fost puşi să jure că sir Blount a murit la data sau după data considerată a fi ultima zi din viaţa sa — ceea

ce, în ciuda erorii de atunci, s-a dovedit acum a corespunde cu realitatea.

— Nici prin cap nu le-a trecut ce rău mi-au făcut mie, arătându-se gata să jure asemenea lucru! Murmură Lady Constantine.

Domnul Cecil, presupunând că făcea

aluzie la greutăţile pecuniare la care fusese redusă prematur prin executarea testamentului cu un an înainte de data cuvenită, răspunse:

— Adevărat. Acţiunea a fost în dezavantajul înălţimii voastre şi în avantajul lor. Dar, fără îndoială,

vor fi impuşi la restituiri, şi totul se va rezolva în mod satisfăcător.

Lady Constantine n-ar fi putut să-i explice că nu la acest aspect se gândise ea; şi, după o scurtă conversaţie de natură pur tehnică, domnul Cecil o părăsi.

Când se văzu eliberată de

necesitatea menţinerii aparenţelor decente, gândul că fusese grav păgubită băneşte din cauza grabei executorilor testamentari căpătă o pondere minimă pe lângă gravitatea situaţiei ei personale. Ce însemna poziţia ei de moştenitoare în comparaţie cu poziţia

ei ca femeie? Faţa i se înroşi în asemenea măsură, încât aproape că se ruşină să se arate la lumina zilei. Primul lucru pe care-l făcu fu să-i scrie în mare grabă următoarea scrisoare lui Swithin la Greenwich — fără îndoială unul din cele mai necontrolate

documente pe care le semnase vreodată.

"Welland, joi. O, Swithin, scumpul meu Swithin, ceea ce trebuie să-ți spun e atât de trist şi de umilitor, încât abia de reuşesc să scriu — totuşi trebuie să-ți spun. Deşi ne suntem mai dragi unul

celuilalt decât tot ce există pe lume, şi cu toate că suntem atât de strâns uniți încât formăm aproape o singură persoană, din punct de vedere legal nu sunt soția ta! Sir Blount a murit la multă vreme după data pe care am cunoscut-o noi în Europa. Oficierea

cununiei trebuie imediat repetată. N-am putut închide un ochi toată noaptea. Sunt atât de speriată şi de ruşinată, încât nici nu-mi mai pot controla gândurile. Tăieturile de ziar pe care ți le trimit împreună cu această scrisoare îți vor lămuri totul, dacă nu

le-ai citit până acum. Vino la mine cât de curând poți, trebuie să ne consultăm asupra celor ce urmează să facem. Arde imediat această scrisoare.

A ta,
Viviette.”

După ce expedie misiva de mai sus, își

aduse aminte că mai exista o chestiune aproape tot atât de importantă care aştepta un răspuns, anume cererea în căsătorie a episcopului. Această problemă fusese complet aneantizată de veştile zdrobitoare care o buimăciseră. Cele două scrisori de

răspuns zăceau în faţa ei — versiunea pe care o scrisese la început şi prin care refuzase pur şi simplu să devină soţia doctorului Helmsdale, fără să-i dea explicaţii; şi cea de a doua, pe care o elaborase atât de grijuliu cu o zi înainte, relatându-i episcopului

amănuntele confidenţiale ale poveştii ei de dragoste cu Swithin, căsătoria lor secretă, speranţele lor de viitor; şi, cerându-i în încheiere, sfatul cum să procedeze pentru a evita criticile unei lumi atât de cenzoriale. Tocmai terminase de scris

această versiune când apăruse funcţionarul domnului Cecil cu veştile lui, care echivalau cu declaraţia că nu mai e soţia lui Swithin.

Distruse cea de-a două epistolă — cu conştiinţa oarecum uşurată de faptul că Swithin se împotrivise la destăinuire de

îndată ce aflase că episcopul Helmsdale căzuse la rândul său victima unor sentimente legate de ea. Prima scrisoare, în care, la vremea când o concepuse, *suppressio veri*[34] fusese prea dur pentru conştiinţa ei, devenise acum un răspuns onest şi,

împăturind-o cu grijă, o trimise pe drumul ei.

Povara situaţiei de nedefinit în care se afla o împiedică şi în cea de-a doua noapte să cunoască odihna. Dar dimineaţa următoare îi aduse un neaşteptat mesaj de la Swithin, scris aproape la aceeaşi oră când îi scrisese şi ea; aşa

încât se simţi mult mai consolată.

Swithin citise relatarea din ziare cam pe la vremea când îi ajunsese şi ei la cunoştinţă, şi-i trimisese câteva rânduri ca să-i liniştească tulburarea în care presupunea că se află. Îi spunea că nu există nicio pricină de

alarmare. Ei doi erau soţ şi soţie în intenţia morală şi în buna lor credinţă anterioară, iar fisura legală care, în mod accidental, fusese atât de ciudat dezvăluită, putea fi remediată într-o jumătate de oră. El avea să se întoarcă cel mai târziu sâmbătă noaptea, dar cum ora

va fi probabil târzie, îi cerea să se furişeze din casă şi să-l întâlnească în turn duminică, la orice oră din timpul slujbei, când, desigur, vor fi foarte puţine persoane pe câmp care să o poată vedea. Între timp, îi cerea să, reflecteze dacă cea mai bună soluţie, în

nenorocirea de faţă, n-ar fi ca, în loc să destăinuie cuiva că între ei se oficiase deja o căsătorie, să aranjeze recăsătoria într-o manieră cât mai făţişă, ca şi cum amândoi ar fi ajuns la punctul culminant al unei afecţiuni subite; şi, în loc să revină la un vechi punct de

plecare, să prefaţeze noul eveniment printr-un anunţ public, aşa cum se obişnuia.

Acest plan, de a organiza cea de a doua cununie a lor cu întreg spectacolul şi dichisul unui lucru nou, o atrăgea foarte tare, cu excepţia, însă a unei singure obiecţii nunta n-ar fi putut avea loc

atât de repede cum dorea ea pentru propria-i satisfacţie: morală, fără să apară în ochii lumii ca un act dictat de o grabă suspectă. Nu putea fi organizată mai devreme de, să zicem, trei sau patru luni, fără să o supună pe ea bârfelor şi acuzaţiilor de uşurătate, pentru

că Sir Blount, un soţ de o răutate notorie, lipsea de acasă de patru ani, şi zăcea în groapă de aproape un an. Or, ea dorea, în mod firesc, să nu se izbească de altă întârziere decât aceea necesitată de obţinerea unei noi dispense, adică două sau trei zile, cel mult.

Şi ţinând seama de asemenea viteză, era cu neputinţă să facă toate preparativele cuvenite pentru o nuntă publică, oficiată în propria-i biserică, ea venind din propria ei casă, cu un ospăţ şi cu distracţii pentru toţi sătenii, un ceai pentru copiii de şcoală, un foc în aer

liber, şi multe altele din acele accesorii răsunătoare care, înălţându-se la jumătate de drum cu miracolul, fac să scadă mult din intensitatea acestuia din urmă. Pe de altă parte, trebuie să recunoaştem că, până şi acum, dădea îndărăt la gândul şocului şi al surprizei

pe care le vor provoca în mod inevitabil vestea că lua pe bărbat un tinerel fără niciun fel de situaţie, cum apărea acum Swithin, cu toate că mai avea puţin şi împlinea douăzeci şi unu de ani.

Totuşi, soluţia unei recunoaşteri făţişe era atât de atrăgătoare şi

evita în asemenea măsură dezavantajele unor viitoare dezvăluiri pe care le presupunea o repetare secretă a ceremoniei, încât, spunându-şi că se poate bizui pe Swithin, ceea ce era o realitate, se lăsă sfătuită de bunul simţ să ia în consideraţie propunerea lui.

Deveni mult mai calmă în privinţa ciudăţeniei situaţiei în care se afla; ceasurile se scurseră şi primul impuls al instinctului feminin de conservare — anume de a nu lăsa soarele să apună peste prezenta ei stare de spirit amară — începu să-şi exercite controlul. Izbuti să

privească bizara împrejurare care se ivise cu o detaşare vecină cu filosofia. Ziua se topi în înserare; de astă dată se gândea mai mult la bizareria întâmplării în sine, decât la umilinţa pe care i-o pricinuise; şi, iubindu-l acum pe Swithin într-un fel mult mai

calm decât data trecută, când pur şi simplu se năpustiseră unul în braţele celuilalt şi juraseră să fie unul, se pomeni meditând: "Dacă n-ar trebui să mă remărit cu el pentru salvarea onoarei mele, aş reuşi poate să fiu mai nobilă şi să nu-i îngădui să-şi rateze o carieră

strălucită printr-o uniune cu mine”.

Gândul acesta, la început superficial articulat, mai mult ca un exerciţiu mental, deveni, treptat, o adevărată convingere; şi în timp ce inima îi dădea ghes să se remărite, raţiunea ei regreta necesitatea de a-şi refuza un

sacrificiu de sine şi faptul de a fi obligată, în ciuda neaşteptatei eliberări de sub primul jug, să-i reteze din nou aripile lui Swithin, numai de hatârul respectului ei de sine.

În orice caz, actul trebuia săvârşit; Swithin trebuia să-i aparţină în mod legal. Într-o circumstanţă de

asemenea fel, egoismul este scuzabil, ba chiar obligatoriu. Încercând să-şi optimizeze vederile, începu să spere că înrobirea acestui tânăr alături de ea, o femeie fără avere şi mult mai în vârstă decât el, nu o să-i pună în pericol cariera. În asemenea

dispoziţie o surprinsese noaptea, şi se duse la culcare făcându-şi socoteala că Swithin trebuie să fi ajuns la ora aceea în sat, că poate chiar în acest moment se îndrepta spre casă, trecând pe lângă zidurile ei, şi că în mai puţin de douăsprezece ore avea

să-l întâlnească, să se despovăreze de secretul care o covârşise, şi să aranjeze cu el toate amănuntele noii lor căsătorii.

CAPITOLUL 34

Sosi şi dimineaţa de duminică, iar sentimentele ei învălmăşite fură şi mai mult complicate printr-un şoc neaşteptat. Poştaşul îi adusese, printre altele, o revistă ilustrată, trimisă de cineva al cărui scris îi era

necunoscut; când o deschise, fila pe care îi căzură ochii o umplu de o oroare inexprimabilă.

Tipăritura făcea parte din acea categorie care-ţi incită imaginaţia prin ilustraţii deşănţate, şi conţinea un desen reprezentând moartea lui Sir Blount

Constantine. În această operă de artă, Sir Blount era înfăţişat ţinându-şi pistolul la gură, în timp ce creierii îi şi zburau spre tavanul încăperii; iar principesa lui băştinaşă, cuprinsă de panică, fugea de rupea pământul spre un desiş de palmieri aflat în preajma colibei.

Realismul crud al ilustraţiei, poate că lipsit de efect asupra altora, o copleşi şi o îmbolnăvi pe Lady Constantine. Atrasă de o ciudată fascinaţie, nu-şi putea desprinde ochii de la desen, şi-l privi până când fiecare linie şi contur păru să devină într-adevăr o reproducere a

grozăviei care se petrecuse atunci, parcă sub ochii desenatorului. Cu mintea răvăşită de asemenea imagini proaspăt resuscitate, ieşi ca să facă aranjamentele pentru confirmarea, prin repetare, a căsătoriei ei cu un altul. Nu-şi putea îngădui niciun

răstimp de serioasă reflectare asupra tragediei, sau pentru a lăsa ca efectul calmant al timpului să opereze. Avea senzaţia că primul ei soţ murise chiar atunci şi că ea se ducea la o întâlnire cu un alt bărbat, în prezenţa cadavrului.

Revista îi

reînsufleţise cu atâta acuitate viaţa şi moartea lui Sir Blount, încât numai impasul în care se găseau relaţiile ei cu Swithin putea constitui unica forţă din lume menită s-o determine să-i dăruiască lui timpul ce altminteri l-ar fi petrecut încercând să depăşească aceste noi

şi dureroase impresii. Sentimentele de autocompătimire generate de purtarea respingătoare a primului ei soţ îi furnizase destule motive pentru a înceta să-l mai iubească pe Sir Blount; totuşi acesta era prea împletit cu viaţa ei din trecut, pentru a-i

putea anula pe moment amintirea.

Dar acum nu avea de ales, şi aştepta cu nerăbdare amuţirea dangătului clopotelor de la biserică. În cele din urmă, tăcerea se înstăpâni iar; ţăranii din împrejurimi se adunaseră cu mic cu mare între zidurile clădirii vecine.

Primele acorduri de orgă răsunară de sub degetele Tabithei Lark, iar Lady Constantine ieşi din grădina în care tândălise până atunci şi se îndreptă spre turnul de pe Rings-Hill.

Sumbrele perspective ale situaţiei ei întunecau

strălucirea dimineţii. Câmpul era neobişnuit de tăcut sub arşiţa incandescentă, deoarece tocmai sosise perioada când păsările încetează să mai cânte. Alegându-şi drumul printre şopârlele care se însoreau pe la poalele plantaţiei, o luă pe cărarea şerpuită ce

ducea la cabana adăpostită printre copaci.

Uşa era întredeschisă, dar când intră, nu găsi pe nimeni înăuntru. Şi uşa turnului era parţial deschisă; ascultând la capătul treptelor, îl auzi pe Swithin trebăluind sus, mişcându-şi

telescopul şi rotind cupola rulantă, pregătindu-se desigur pentru o recunoaştere nocturnă. Fără îndoială, în câteva minute urma să coboare ca să o întâlnească şi, nedorind să-i întrerupă activitatea până când nu termina ce avea de făcut,

reintră în cabană, unde se aşează răbdătoare printre hârtiile şi cărţile răspândite în jur.

Făcu ceea ce făcuse de multe ori în timp ce-l aştepta pe Swithin: începu să-i răsfoiască hârtiile, pentru a urmări progresele activităţii lui. De bună seamă,

majoritatea notelor se refereau la probleme de astronomie, dar Lady Constantine reuşise să se documenteze în suficientă măsură pentru a înțelege sensul multora dintre ele. Însă în această dimineaţă, harababura de pe masă era parcă mai mare ca de obicei,

ca şi cum hârtiile fuseseră revizuite şi amestecate în mare grabă. Printre file, descoperi o scrisoare deschisă şi, în virtutea încrederii reciproce care exista între ei, Lady Constantine o parcurse, cu intenţia cea mai firească.

Părea a fi o comunicare oficială şi,

dedesubtul adresei şi a datei nu conţinea decât următoarele rânduri:

„Dragă domnule,

Ne îngăduim să vă atragem atenţia asupra scrisorii pe care v-am adresat-o în ziua de 26 a lunii trecute şi la care nu am primit încă niciun

răspuns. Cum termenul de plată a primei dumneavoastră anuități în valoare de șase sute de lire, conform testamentului unchiul dumneavoastră, este foarte apropiat, v-am fi îndatorați dacă ne-ați indica unde și în ce fel urmează să vă fie înmânată suma; de

asemenea, am fi foarte bucuroşi dacă am primi unele instrucţiuni bine definite din partea dumneavoastră cu privire la viitor.

Rămânem, scumpe domn, ai dumneavoastră Hanner Rawles Domnului Swithin St Cleeve.”

Un venit anual de şase sute lire pentru Swithin, despre care ea ştiuse până acum că dispune de o rentă doar de optzeci de lire pe an, lipsită de orice perspectivă de a fi sporită altfel decât pe calea unei munci intense! Ce putea să însemne această

comunicare? Swithin, a cărui deprindere şi bucurie era să-i povestească ei tot ce-i stătea pe inimă, nu-i suflase o vorbă despre această chestiune, deşi însemna o rezolvare tocmai a greutăţilor în jurul cărora gravitau întotdeauna discuţiile lor, şi anume cum să-

şi asigure posibilitatea de a-şi lărgi orizontul studiilor, intrând într-o comunicare mai directă cu lumea ştiinţifică. Uimită de lipsa oricărei explicaţii, Lady Constantine se ridică de pe scaun şi, cu scrisoarea în mână, urcă scara spiralată a turnului.

Când ajunse sus, îl zări sub cupolă, mişcându-se îngândurat de colo-colo, de parcă nu plecase din acel loc nici măcar un ceas. Părul blond îi năvălea pe sub marginile tichiei de catifea, aşa cum se întâmplă întotdeauna. Nicio problemă de

necesitate a repetării căsătoriei nu părea să tulbure mintea acestui juvenil soţ al ei. [35] ***Primum mobile*** **al gravitaţiei lui părea să fie ecuatorialul pe care i-l dăruise ea şi pe care îl ajusta foarte atent cu ajutorul unor şuruburi şi al unor clame. Auzind-o,**

întoarse capul.

— Oh, iată-te, scumpa mea Viviette! Tocmai începeam să te aştept, exclamă Swithin, apropiindu-se de ea. Ar fi trebuit să-ţi ies în întâmpinare, dar am descoperit un mic defect la aparat şi voiam să-l pun la punct înainte de căderea serii. De fapt,

nu-i recomandabil să umbli la lentile; dar mi-am dat seama că inelele de difracţie nu sunt perfect simetrice, astfel încât imaginea nu e perfect centrată. Am învăţat la Greenwich ce trebuie să fac ca să le corectez — au fost atât de drăguţi cu mine! — aşa încât am

desfăcut şuruburile şi am încercat să mişc foarte uşor lentila, până când am reuşit, cred, să egalizeze iluminaţia. Am atâtea să-ţi povestesc în legătură cu vizita mea! Primul lucru e că lumea astronomică aşteaptă cu foarte mari emoţii viitoarea trecere a planetei

Venus prin faţa soarelui. Urmează să se organizeze o adevărată expediţie. Doamne, ce mi-ar mai plăcea să fac şi eu parte din ea!

Vorbea transportat de entuziasm, şi ochii îi scânteiau numai la imaginea viitoarei expediţii. Cum sub cupola pe care o rotea

în jurul axei sale era destul de întuneric, aduse deschiderea destinată telescopului în direcţia soarelui de dimineaţă, care inundă interiorul concav, făcând să scapere carcasa de metal a ecuatorialului şi iluminând faţa ei palidă, frământată.

— Swithin! bâigui

Lady Constantine; scrisoarea pe care ţi-am trimis-o... căsătoria noastră!

— O, da, problema căsătoriei, spuse el. Nu am uitat-o de tot, scumpă Viviette... Doar cel mult pentru câteva minute.

— Swithin, cum poţi s-o dai uitării măcar pentru o clipă? Cum

poţi? i se adresă ea pe un ton de reproş. E un lucru atât de tragic! Eclipsează orice altceva.

— Nu am folosit cuvântul potrivit, se scuză el. Nu am uitat-o, am vrut să spun doar că mi-a ieşit vremelnic din minte. Adevărul este că amplitudinea

câmpului astronomic reduce orice problemă pământeană la dimensiuni de atom. Nu te necăji, iubit-o. Remediul e foarte simplu, aşa cum ţi-am scris în misiva mea. Acum ne putem căsători în mod public. Da, mai devreme sau mai târziu — săptămână

viitoare, luna viitoare, peste şase luni, oricând doreşti tu. Spune numai când, şi eu mă supun voinţei tale.

Absenţa oricărei umbre de îngrijorare sau de consternare de pe faţa lui contrasta ciudat cu chipul Viviettei, pe care, în sfârşit, îl observă şi el.

Privind la scrisoarea din mâna ei, o întrebă:

— Ce-i cu hârtia asta?

— O scrisoare care pentru mine e absolut inexplicabilă, răspunse ea, simţindu-şi din nou curiozitatea stârnită şi depăşindu-şi pentru o clipă grijile personale. Ce înseamnă acest venit

de şase sute de lire pe an? De ce nu mi-ai spus niciodată un cuvânt despre el, dragul meu Swithin? Sau nu se referă la tine?

Tânărul privi scrisoarea, roşi uşor şi se simţi absolut incapabil să răspundă pe loc.

— N-am avut de

gând ca tu să afli de acest lucru, Viviette, murmură în cele din urmă.

— De ce nu?

— Îmi spuneam că e mai bine să nu ştii, din moment ce nu mă mai priveşte. Avocaţii greşesc presupunând că încă mi se aplică. Va trebui să le scriu numaidecât şi să-i

informez că anuitatea nu mi se cuvine.

— Ce mister straniu în viaţa ta! spuse ea, forţându-şi un zâmbet nedumerit. Ceva ce echivalează aproape tragedia din viaţa mea. Se pare că nu cunosc nimic din trecutul tău. Şi totuşi credeam că mi-ai povestit totul.

— Viviette, nu-ţi puteam povesti acest lucru, pentru că ar fi primejduit relaţiile noastre, deşi nu în sensul în care bănuieşti tu. M-ai fi condamnat. Tu care eşti atât de generoasă şi de nobilă, mi-ai fi interzis să fac ce-am făcut; ori eu eram hotărât să o fac.

— Să faci ce?

— Să mă însor cu tine.

— Şi de ce ţi-aş fi interzis?

— Trebuie neapărat să-ţi mărturisesc, deşi aş prefera să tac? întrebă el lăsându-şi mâinile pe braţele ei şi privind-o cu ochi întristaţi. Mă rog, dacă tot ai aflat, poate că e

mai bine să cunoşti întreaga chestiune, din moment ce acum tot nu mai are cum să-mi schimbe intenţiile. Suntem uniţi pe vecie — în ciuda greşelilor legii care, din fericire, sunt uşor reparabile — ori legatul acesta din testamentul unchiului Jocelyn mă privea pe mine numai înainte de

a mă fi căsătorit.

Drept care, neluând niciun moment în consideraţie posibilităţile ce i se redeschideau prin anularea contractului matrimonial, îi relată în amănunt, şi nu fără remuşcări pentru faptul că îi ascunsese atâta vreme, întâmplările petrecute

în dimineaţa nunţii lor; cum îl întâlnise pe poştaş când Swithin se afla în drum spre Warborne, după ce se dichisise în cabană, cum primise de la el scrisoarea pe care răposatul său unchi o încredinţase avocaţilor familiei sale, scrisoare care-l anunţa de renta

anuală şi de importanta condiţie stipulată, anume de a nu se căsători până la vârstă de douăzeci şi cinci de ani; îi mai povesti cum venitul nu însemnase absolut nimic pentru el în comparaţie cu fericirea de a o poseda pe ea, şi că abandonase atunci şi

acolo orice idee legată de moştenire, şi se prezentase la cununie ca şi cum nu survenise nimic care să întrerupă, măcar pentru un moment, împlinirea planului urzit de ei; îi mai adăugă că de atunci încolo nici nu se mai gândise la această problemă, până când

nu primise nota găsită de ea, şi încă una anterioară de acelaşi fel, expediate de aceeaşi firmă de avocaţi.

— O, Swithin! Swithin! strigă Viviette izbucnind în lacrimi, când îşi dădu seama de tot ce însemna acest lucru, şi prăbuşindu-se pe

scaunul de observaţie. Te-am ruinat! Da, te-am ruinat!

Tânărul era îngrozit de asemenea neaşteptată explozie de durere, şi încercă să o consoleze; dar ea părea covârşită de o remuşcare ce nu se lăsa consolată.

— Şi acum, continuă Viviette de

îndată ce se simţi în stare să vorbească, acum când eşti liber, şi în situaţia... de fapt în situaţia de a reclama renta anuală care ar duce la realizarea ta, eu sunt nevoită să vin la tine şi să te conjur să dai încă o dată noroculuicu piciorul, pentru a mă salva pe mine.

— Nu pentru a te salva pe tine, Viviette, ci pentru a mă binecuvânta pe mine. Tu nu-mi ceri să mă recăsătoresc cu tine, nu e o chestiune de a alege între două alternative; este drumul meu firesc. Nici prin vis nu mi-ar trece să procedez altfel. Aş fi distrus

dacă tu ţi-ai închipui măcar un singur moment că aş putea proceda şi altcum.

Dar cu cât încerca mai mult să o convingă, cu atât înrăutăţea starea lucrurilor. Era una dintre acele situaţii care nu suportă niciun fel de discuţie şi simplitatea cu care-şi

privea el calea ce avea de urmat nu făcu decât să sporească simţul ei de răspundere.

— De ce şi-a însoţit unchiul tău binefacerea de o asemenea condiţie? strigă ea cu adâncă amărăciune. Oh, de-ar şti cum mă loveşte pe mine din groapă! Pe

mine, care nu i-am făcut niciodată cel mai mic rău; şi pe tine, Swithin! Spune-mi, eşti sigur că această condiţie e indispensabilă? Poate că s-a gândit numai să nu te căsătoreşti cu cineva inferior ţie ca rang social; poate că n-ar fi obiectat în cazul când ar fi ştiut

că vei lua pe cineva (scuză-mă că trebuie s-o spun) superior ţie ca rang.

— Nu încape îndoială că nu s-a gândit la un caz care să-mi aducă fericirea pe care mi-a adus-o uniunea noastră, murmură Swithin cu oarecare şovăială.

Căci, deşi aproape

că nici nu-şi mai amintea ce sfaturi conţinea scrisoarea unchiului său, avea vaga bănuială că făcea aluzii concrete la Lady Constantine.

— Eşti sigur că nu poţi căpăta şi banii şi să fii în acelaşi timp soţul meu legal? întrebă ea pe un ton jalnic. Vai, ce rău

cumplit îţi fac! Nu mi-am închipuit niciodată că va putea fi chiar atât de îngrozitor! Ştiam că lăsându-te să mă iei de soţie, ai să ajungi să iroseşti o bună parte din timp şi că o să-ţi îngreunez proiectele; dar mi-am spus că, în schimb, vor exista alte avantaje care să le compenseze.

Dar că o să-ţi distrug viitorul cu propriile mele mâini, nu m-am gândit niciodată. Eşti convins că nu există nicio portiţă de scăpare? Deţii scrisoarea aceea cu condiţiile, sau testamentul? Arată-mi scrisoarea în care-şi exprimă dorinţele.

— Te asigur că totul

e întocmai cum ţi-am spus, răspunse el, îngândurat. Chiar dacă n-aş fi legat din punct de vedere legal de această condiţie, aş fi din punct de vedere moral.

— Dar cum o exprimă? Cum îşi justifică o asemenea restricţie haină? Dă-mi să văd scrisoarea,

Swithin. Dacă nu mi-o arăţi, am să consider că încâlci legământul nostru de încredere reciprocă. Poate că reuşesc eu să descopăr o cale de a ocoli dificultăţile. Arată-mi-o! Un testament excentric poate fi răstălmăcit într-o mie de feluri.

Swithin continua să

ezite.

— Aş prefera să nu vezi scrisoarea, îi spuse el.

Dar Viviette stărui cum numai o îndrăgostită ştie să stăruie. Era convinsă că ea care, în calitate de femeie mai vârstnică decât el, ar fi trebuit să-şi dovedească dragostea

călăuzindu-l de-a dreptul pe drumul visat de Swithin, nu făcuse decât să-i blochez calea, pentru a-şi asigura propria-i fericire. Acest lucru o înverşuna cu atât mai mult în hotărârea de a găsi un mijloc de eschivare prin care să-l şi poată reţine pentru ea şi să-i şi

asigure renta anuală lăsată de unchiul lui.

Până la urmă stăruinţele ei au fost mai puternice decât forţa lui de a rezista. Însoţind-o jos, la cabană, deschise sertarul din care fuseseră scoase şi celelalte hârtii şi, împotriva voinţei şi raţiunii lui, îi înmână

comunicarea de rău augur a lui Jocelyn St Cleeve, care se găsea într-un plic, întocmai cum o primise cu trei sferturi de an în urmă.

— N-o citi acum, îi ceru Swithin. Nu strica întâlnirea noastră lansându-te într-un subiect care e virtual mort şi îngropat. Ia-o cu tine

şi citeşte-o când vei avea timp — dar aminteşte-ţi că trebuie s-o priveşti ca pe o veche curiozitate şi nu ca pe un document încă în vigoare. Eu aproape că i-am şi uitat conţinutul, nu mi-a rămas decât o idee generală asupra sfaturilor şi asupra faptului că trebuie să

rămân celibatar.

— În orice caz, îl rugă ea, nu răspunde avocaţilor până nu voi fi citit şi eu scrisoarea.

Swithin îi promise.

— Şi acum haide să discutăm despre căsătoria noastră publică, reluă el. Asemenea unor personaje regale vom

efectua separat cununia civilă de cea religioasă. Vrei să fixezi ziua? Când va avea loc? Şi o vom face la ofiţerul stării civile, din moment ce nu-i nevoie să mai trecem încă o dată prin sacrul ceremonial.

— Am să mă gândesc, răspunse ea,

îți promit că am să mă gândesc.

— Și dă-mi de veste de îndată ce ai hotărât cum trebuie să procedăm.

— Am să-ți scriu mâine, sau am să vin personal. Nu știu ce să-ți spun acum. Nu-mi iese din minte ce rău intens îți fac. E aproape mai mult

decât pot îndura.

Ca să-i abată direcţia gândurilor, Swithin începu să-i vorbească despre Observatorul din Greenwich, de fantasticele aparate de acolo, de felul în care fusese primit de către ceilalţi astronomi, despre detaliile expediţiei menite să

observe tranzitul planetei Venus, precum şi despre alte proiecte de acelaşi gen, pe care ea nici nu avea puterea de a le urmări.

— Trebuie să ajung acasă înainte de a ieşi lumea de la biserică, îi spuse Viviette în cele din urmă, vlăguită. Nu doresc să se ştie că

am părăsit casa în această dimineaţă.

ÎI opri pe Swithin să o însoţească pe câmp. Şi-l părăsi la liziera plantaţiei izolate, care, în ultima vreme, ajunsese să-i cunoască atât de bine paşii.

CAPITOLUL 35

Lady Constantine traversă câmpul şi apoi parcul, iar când ajunse în dreptul bisericii îşi dădu seama că toată lumea se afla încă înăuntru. Deci nimic nu o grăbea să intre în casă, întrucât prin ferestrele deschise ale

bisericii îl putea auzi pe domnul Torkingham care tocmai îşi încheia predica. Aşadar, în loc de a se închide în interiorul locuinţei, preferă să se ducă în grădină, şi se îndreptă spre peluza pe care se organizau jocurile cu bile; se aşează sub umbrarul unde se

adăpostise Louis când surprinsese discuţia dintre Swithin şi episcop. Abia atunci îşi găsi curajul de a despături scrisoarea şi documentele privitoare la moştenire, înmânate de Swithin în urma insistenţelor ei.

Dacă ar fi fost ceva mai matur în judecată,

nu s-ar fi încrezut cu atâta socotinţă în Viviette, cedând curiozităţii ei femeieşti. Însă influenţa pe care o avea asupră-i diferenţa de aproape zece ani dintre ei era accentuată de superioritatea rangului social şi, mai ales, de experienţa ei

mult mai vastă, aşa încât i se supusese şi de astă dată, după cum i se supunea în toate problemele de ordin social; dar aceiaşi factori mai sus enumeraţi îl scuteau de conştiinţa că ar fi fost de datoria lui să o ocrotească, fie chiar şi împotriva ei însăşi.

Preambulul scrisorii

doctorului St Cleeve, în care acesta se referea la bucuria lui de a fi aflat despre promiţătoarea activitate de astronom a tânărului, nu o tulburã absolut deloc pe Lady Constantine, dimpotrivă, îi inspiră simpatie pentru bătrânul domn care scrisese epistola.

Primul dintre ceea ce numise el “elementele defavorabile” şi anume aluzia la incompatibilitatea dintre venitul lui Swithin şi cerinţele unui om de ştiinţă, a cărui activitate specifică nu era calculată să-i aducă retribuţii pecuniare încă mulţi ani de zile,

făcu să pătrundă în expresia feţei ei o notă de preocupată îngrijorare. Apoi ajunse la ce de-al doilea din aşa-numitele "elemente defavorabilei" şi obrajii i se înroşiră ca para focului când citi în ce fel aflase doctorul că "*există în calea ta un obstacol*

mult mai grav decât lipsa de fonduri, şi acesta este **o femeie.”**

“*Pentru a te salva de la ruinarea carierei, citi ea mai departe, iau măsurile pe care ţi le expun mai jos.*” Apoi urma anunţarea rentei anuale de şase sute de lire, instituită pe viaţă, cu singura

condiţie ca să rămână necăsătorit până la vârstă de douăzeci şi cinci de ani — întocmai cum îi explicase şi Swithin. Mai departe află că donaţia avea în vedere un obiectiv cert — şi anume facilitarea unor călătorii nu foarte costisitoare, menite să-i înlesnească

posibilitatea studierii constelaţiilor sudice, care, potrivit cu părerea vicleanului bătrân, constituiau o mină mult mai puţin exploatată decât cele nordice, fiind deci foarte recomandabile. Aceste consideraţii erau urmate de câteva fraze care o loviră ca un plesnet de bici în

obraz: “*Pasul următor care stă în puterea mea este cel de a-ți ține o predică... Swithin St Cleeve, să nu te prosteşti, aşa cum a făcut tatăl tău. Dacă studiile tale sunt destinate să ducă la un rezultat, atunci, crede-mă, trebuie să te dedici lor fără ajutorul vreunei*

femei. Evit-o, evită orice specimen al sexului slab, dacă ai de gând să realizezi ceva în viață. Sustrage-te de la asemenea diversiuni pentru încă mulți ani din viața ta. Și, mai presus de orice, te sfătuiesc să o eviți pe doamna în chestiune... Dar în

afară de obstacolul primordial care o împiedică să-ți fie parteneră de studii (și anume faptul că e femeie), mai are următoarele două handicapuri: e mult mai bătrână decât tine...”

Roşeaţa indignării se retrase din obrajii Lady-ei Constantine şi

paloarea disperării îi luă locul. Vai, totul era adevărat! Putea fi încă frumoasă ca la douăzeci de ani, dar pentru Swithin era prea bătrână.

"... şi e atât de sărăcită... în afară de aceasta, ca să fiu sincer, eu personal nu am o părere bună despre ea. Nu pot

gândi bine despre o femeie care se îndrăgosteşte de un bărbat cu atâţia ani mai tânăr decât ea... Faptul că a ţinut să fie prima pasiune a unui adolescent ca tine, nu denotă prea mult bun simţ din partea ei. Dacă ar fi ştiut să-şi păstreze prestigiul, ar fi avut

mândria de a nu accepta intimitatea cu un tânăr aflat într-o situație atât de nesigură, ca să nu spun mai mult. **(Fața Viviettei se înfierbântă din nou.)** *E destul de în vârstă ca să ştie că o* **liaison** *cu ea poate duce, şi desigur că aşa se va întâmplă, la ruinarea carierei tale;*

şi că, pe de altă parte, o căsătorie între voi doi ar fi ridicolă — dar dacă e o gâscă — şi în acest caz ai cu atât mai multe motive să o eviți.

Nepoate, o femeie cu sentimente onorabile s-ar feri să facă vreun pas care să-ți pericliteze cariera, pentru că la

aşa ceva se va ajunge dacă o să ţi se pună în drum. Am auzit că şi ea manifestă mare interes pentru viitorul tău de fizician. Dar cea mai bună cale pe care şi-ar putea manifesta interesul real ar fi să te lase în pace."

Să-l lase în pace! Viviette păli din nou,

străbătută de răceala convingerii că bătrânul avea dreptate.

"... Şi-apoi o să sporovăiască despre proiectele şi teoriile tale cele mai secrete, o să-şi informeze toate cunoştinţele... şi o să te acopere de ridicol, dezvăluindu-ţi planurile înainte ca

acestea să se fi copt în mintea ta. A încercă să studiezi împreună cu o femeie înseamnă a te lăsa antrenat în fantezii în loc de concepții, în construirea castelelor de nisip în locul edificiilor teoretice, în îndoieli în locul părerilor clare, în prejudecăți în locul

concluziilor raționale...

O femeie cu experiență care deșteaptă pasiunile unui tânăr în momentul în care acesta se străduiește să se afirme din punct de vedere intelectual, săvârșește o adevărată crimă."

Așa suna scrisoarea;

dar era prea de ajuns pentru ea, ba chiar cu prisosinţă. Valurile de indignare care o străbătuseră pe măsură ce asimilase părerea bătrânului despre ea se amestecau cu valurile de durere şi de ruşine la gândul că Swithin — dragul de Swithin — citise această cinică

prezentare a caracterului ei; şi că, oricât le-ar fi respins, ceea ce fără îndoială făcuse, asemenea gânduri legate de ea fuseseră sădite în mintea lui şi zăceau acolo, înăbuşite, desigur, îi mocneau în suflet, ca seminţele prea adânc îngropate pentru a putea

germina; dar pe care, însă, într-o bună zi, un accident le poate scoate la suprafaţă, aerându-le şi redeşteptându-le la viaţă. Umilinţa unei astfel de posibilităţi era mai mult decât putea ea îndura; jignirea atingea proporţii pe care nu le cunoscuse niciodată

până atunci în viaţa ei. Şi mai încolţise în ea un simţământ, în comparaţie cu care resentimentele şi mortificarea nu erau decât nişte dulci stări de spirit: convingerea zdrobitoare că bătrânul acesta care vorbea din mormânt avea în oarecare măsură dreptate; că

nu greşea decât pe jumătate; că, poate, din punct de vedere teoretic, avea chiar totală dreptate. Numai persoanele ce posedă o stimă înnăscută faţă de atitudinile altora, stimă care-i face, implicit să subevalueze propria lor poziţie, pot trăi o atât de profundă

negare a eului lor cel mai lăuntric — o dorinţă de autoanihilare generată de un moment de deznădejde, acel simţământ că noi, care suntem cei mai buni şi cei mai sinceri prieteni ai noştri, încetăm să credem în propria noastră cauză.

Viviette auzea

oamenii ieşind din biserică, de cealaltă parte a zidului. Paşii lor şi glasurile vesele se stingeau pe măsură ce se îndepărtau; gongul sună, anunţând ora prânzului; intră în casă. Dar în acea după-amiază viaţa ei se desfăşură exclusiv pe planul introspecţiei.

Cunoscând toate circumstanţele situaţiei lui Swithin, aşa cum le cunoştea acum — aşa cum nu le cunoscuse niciodată până atunci — avea ea oare dreptul să devină soţia lui legitimă, şi să-şi salveze onoarea sacrificându-l pe el? Acesta era formidabila întrebare pe care Lady

Constantine o punea conştiinţei ei cutremurate. În calitatea ei subiectivă de femeie onestă şi singură, care-şi efectua acţiunile caritabile începând cu propria-i persoană, avea, fără îndoială, acest drept. Apără-te pe tine însuşi, zice Vechiul Testament,

lucru împotriva căruia Noul Testament nu protestează. Dar nu există oare o linie de conduită morală care să transcendeze elementarul instinct de conservare! Şi n-ar fi minunat dacă ea ar traduce-o de astă dată în practică?

Nu avea nicio îndoială că îi făcuse

un mare rău lui St Cleeve măritându-se cu el, şi că i-ar face un rău infinit mai mare definitivând acum căsătoria. Ea, o femeie cu experienţă, îl răscolise în lipsa lui de experienţă şi profitase de el ca de un copil. Îşi amintea — ca şi cum ar fi fost vina ei, deşi, de fapt,

nu fusese decât ghinionul ei — că ea era cea care se dusese să obţină dispensa şi se stabilise temporar în oraşul unde urmau să fie cununaţi. El împlinise abia douăzeci, şi unu de ani. Fără de ea, ar fi avut întreaga lume înaintea lui, o rentă de şase sute de lire pe an,

şi libertatea de a se îndrepta pe cel mai scurt drum către succes şi renume; cu ea alături, toate acestea îi erau negate. Şi banii de la unchiul lui, şi forţa şi perseverenţa de a înainta; în schimb îi rămânea legătura înrobitoare cu o femeie a cărei

diferenţă de vârstă, deşi lipsită de importanţă în momentul de faţă, avea să-i sufoce în viitor toate ambiţiile lui sociale; şi acea mulţumire cu viaţa lui măruntă, pe care o observase adeseori la el în ultima vreme, o mulţumire care-i periclita spiritul

ştiinţific, golindu-i-l de orice zel de a progresa.

Pe scurt, nu se putea orbi singură, respingând concluzia că, de fapt, unirea lor nu-i adusese lui niciun avantaj. Ar fi fost posibil ca lucrurile să se schimbe în viitor dar ca să-şi ia asupră-şi întreaga

responsabilitate a vieţii lui Swithin, aşa cum s-ar întâmplă dacă l-ar priva de ajutorul oferit de unchiul său, ar fi fost o povară înfricoşător de grea. Cum ar fi putut ea, o femeie lipsită de mijloace, să-i înlocuiască un asemenea ajutor substanţial? Recenta

lui vizită la Greenwich, care-i reînsufleţise vremelnic gustul pentru cercetările ştiinţifice, preocupare devenită acum mult mai puţin constantă decât înainte, ar fi trebuit completată prin alte expediţii de acelaşi gen. Cel mai firesc act de caritate

din partea ei ar fi fost acela de a nu-i lipsi de mijloacele ce-i îngăduiau să-şi continue studiile, să-şi menţină vie ardoarea pentru ştiinţă, indiferent de preţul pe care ar trebui ea să-l plătească.

Şi era un lucru posibil de realizat. Prin extraordinara

favoare a unui accident unic, i se oferise prilejul de a răscumpăra viitorul compromis al lui Swithin şi de a-i reinstaura starea de spirit dinainte de a o fi întâlnit pe ea. Va putea să se bucure de renta anuală, îşi va putea realiza călătoriile, continua

studiile, înfăptui vocaţia, şi toate astea doar printr-un mic sacrificiu — cel al fiinţei ei. Nu avea decât să refuze legalizarea căsătoriei, să se despartă de el pentru totdeauna şi, din acel moment, toate urmau să fie din nou bune şi frumoase pentru Swithin. În

fond, durerea lui o să fie minoră în comparaţie cu cea a nefericitei sale Viviette.

Inoportunitatea faptului de a-l reţine lângă ea consta nu numai în răul pe care era conştientă că i-l face, cât în posibilitatea ca el să ajungă să-şi dea seama

de acest lucru, şi să-i reproşeze cândva egoismul de a nu fi profitat de un asemenea prilej fără precedent şi a fi corectat un pas ce se dovedise greşit. Swithin dorea să cerceteze cerul emisferelor sudice — poate că sursa acestei dorinţe zăcea în

scrisoarea unchiului său — şi cine ştie ce mare bine va rezulta pentru omenire în urma realizării dorinţei lui. Şi de ce să zădărnicească ea, doar pentru a-şi salva mărunta-i onoare, asemenea vaste făgăduinţe ale capacităţilor lui?

Faptul că-l refuza şi

prin aceasta îi restituia libertatea de a contribui la binele semenilor, însemna pentru Viviette o jertfă în slujba fericirii umanităţii, o jertfă care o consola prin relevarea abnegaţiei ei şi, în acelaşi timp, o tortura, întrucât o transforma în unicul ţap ispăşitor asupra

căruia se vor revărsa toate nenorocirile. Dar, pe de altă parte, cum să rămână omenirea, inclusiv Swithin, lipsită de mari binefaceri, numai pentru că unica făptură care va avea de suferit în urma eliberării lui era, întâmplător, ea? Dragostea dintre un

bărbat şi o femeie, care pentru Homer, pentru Moise şi pentru alţi antici cărturari ai vieţii nu însemnase decât dorinţă trupească, şi-a lărgit sfera de secole încoace, incluzând compasiunea şi prietenia, şi, fără îndoială, în stadiul actual include şi

bunăvoinţa. Şi dacă-i aşa, datoria îi dicta să-şi elibereze iubitul.

La astfel de munci îşi supunea Viviette spiritul, cu o generozitate chiar mai meritorie decât însuşi obiectul în jurul căruia gravita, străduindu-se să înece dragostea pentru propriile-i convenienţe în

devotamentul pentru omenire, în general şi pentru Swithin, în special. A-şi călăuzi acţiunile după raţiune şi nu, ca de obicei, după afecţiune şi emoţii, era o treabă foarte anevoioasă pentru o femeie cu inima fierbinte; dar se străduia din greu şi făcea progrese.

Atitudinea egocentristă, firească unei persoane aflată în situaţia ei, era treptat dislocată de o atitudine înţelegătoare care, deşi la început trebuise să fie artificial stimulată, îi dădea senzaţia din ce în ce mai consolatoare că se înălţa deasupra

iubirii de sine. Acel element matern care se făcuse din când în când simţit în iubirea ei pentru Swithin şi generat de maturitatea ei superioară ca experienţă şi ca vârstă, îşi scosese acum din nou capul, pe măsură ce se apropia de hotărârea

ca, în noua ei condiţie socială, să nu caute a-şi salva decenţa în detrimentul utilităţii mondiale a acestui tânăr.

Uneori, în urma unei drastice retezări a ramurilor, apar roade mari, neaşteptate.

Intoleranta scrisoare a unchiului lui Swithin

îi inspira Lady-ei Constantine un altruism a cărui plenitudine l-ar fi uluit pe acel bizar bătrân domn, făcându-l poate să-şi retragă condiţiile care-l generaseră. A-l iubi pe St Cleeve în asemenea măsură mai mult decât se iubea pe sine însăşi, însemna să depăşească iubirea

obişnuită a unei femei, aşa cum este înţeleasă conform normelor convenţionale, însemna să depăşească tot ceea ce există.

Totuşi, înainte de a-şi pecetlui decizia printr-un pas definitiv, continuă să-şi scormonească creierul

în căutarea vreunei stratageme ingenioase care să-i ajute să evite marea ei hotărâre, asigurându-i în acelaşi timp rezultatul dorit. Adică îngăduindu-i ca Swithin să obţină avantajele oferite şi, totodată, să-l reţină pentru ea; dar, cu cât reflecta mai mult, cu atât lucrul îi părea

mai imposibil.

A renunța la Swithin *pentru totdeauna* era mai mult decât putea îndura şi, după o lungă deliberare, se agăță de o idee care-i lăsa să întrezărească o precară soluție. O să-i propună ca uniunea lor să nu fie cu totul abandonată ci, pur şi simplu, amânată —

contramandată până când el avea să împlinească douăzeci şi cinci de ani şi când, deci, va putea să-i fie soţ fără să-şi piardă venitul. Până atunci, Swithin avea să-şi dobândească întreaga-i maturitate de gândire, aşa încât o să dispară şi aspectul, penibil pentru ea, al

unei femei care a ademenit un bărbat profitând de frageda lui tinereţe.

Planul acesta îi domolea oarecum şi neliniştile legate de onoarea ei compromisă. A lăsa o cununie în suspensie, timp de patru sau cinci ani, nu însemna a o anula; şi cu toate

că la sfârşitul termenului îi va ceda lui întreaga iniţiativă a rematerializării căsniciei, fără să-i pună în prezent niciun fel de condiţie, nu avea niciun fel de îndoială asupra rezultatului final.

Ceasul bătu ora cinci. Furtunoasa dezbatere mintală îi

răpise întreaga după-amiază. Şi poate că nu s-ar fi încheiat încă, dacă n-ar fi survenit un incident neaşteptat: sosirea fratelui ei, Louis. Intră brusc în camera în care şedea ea, sau mai curând în care se zbuciuma ea şi, după câteva cuvinte de lămurire a felului cum

ajunsese acolo şi a nemaipomenitei întâmplări cu greşeala legată de data morţii lui Sir Blount, veni şi se aşeză alături. Primele lui observaţii fură în aparenţă apologetice, dar de fapt constituiau întruchiparea unui sarcasm amar.

— Viviette, începu

el să-i spună, regret cuvintele pripite ce ţi le-am adresat când am părăsit această casă. Sunt gata să le retrag. Bănuielile mele s-au îndreptat pe o pistă greşită. Cred că acum cunosc întregul adevăr. Şi gândesc că ai fost chiar mai nebună decât mi-am închipuit.

— Ce vrei să spui? întrebă ea cu răceală,

— Eu bănuiam că tânărul acela nefericit e doar amantul tău.

— Te-ai înşelat: nu este.

— Nu este — de astă dată te cred — pentru că e mai mult. Acum sunt convins că e soţul tău legitim. Poţi să negi?

— Pot.

— Juri pe ce ai tu mai sfânt?

— Jur pe ce am eu mai sfânt că nu e nici soţul meu,

— Slavă celui de sus! exclamă Louis respirând uşurat.

Nu eram chiar atâta de convins pe cât pretindeam, dar am vrut să smulg de la

tine elucidarea acestui mister. Din moment ce nu eşti legată de el prin lanţurile căsătoriei, nu mai îmi pasă de nimic.

Louis se ridică, ceea ce îi oferi Viviettei prilejul de a părăsi încăperea. Cele câteva cuvinte ale fratelui său constituiseră ultima picătură care

făcuse să se încline balanţa, semnându-i osânda.

Va renunţa la Swithin. Toate glasurile lumii în care trăia ea convergeau spre consumarea acestui act. Insulta gravă suferită în acea dimineaţă, hotărârile de bunăvoinţă luate în acea după-amiază, şi

evaziunea la care se pretase în acea seară concordaseră să o împingă spre decizia finală.

Drept urmare se aşează şi-i scrise lui Swithin o epistolă în care sintetiza toate gândurile şi frământările expuse mai sus în detaliu. În concluzie, îi spunea:

“Ne vom despărți. Tu vei duce la îndeplinire dorințele unchiului tău şi vei explora cerurile emisferei sudice; eu te voi aştepta cu deplina convingere că mă pot încrede în tine. Nu va trebui să ne mai vedem până la expirarea termenului

de patru ani. Atunci, mă vei găsi aceeaşi ca şi acum, în ceea ce te priveşte. Sunt şi voi rămâne soția ta în tot acest timp; nu e nevoie de litera legii ca să confirme acest fapt; şi absența literei legii nu face decât să-ți asigure ție viitorul."

Nu se găsesc

cuvinte în stare să exprime cât a costat-o pe Lady Constantine expunerea acestor argumente; dar a făcut-o şi şi-a biruit mila de sine însăşi, adoptând imperativul unei pregnante şi imediate necesităţi. Trebuie afirmat, fără nicio şovăială, că unicul motiv josnic

care ar fi putut dicta un asemenea pas nu exista, şi anume, un declin al dragostei pentru Swithin. Îl iubise de la bun început cu duioşie, şi îl iubea şi acum la fel, aşa cum au dovedit trecerea timpului şi propria ei conduită.

Femeile, chiar şi cele mai delicate, se

obişnuiesc cu situaţiile morale bizare. După toate probabilităţile, Eva, la o săptămână după izgonirea din paradis, şi-a redobândit întreaga stăpânire de sine. Lady Constantine, în primul moment când şi-a dat seama de anomalia situaţiei în care se

afla, nu a roşit şi primul ei impuls a fost acela de a-şi legaliza căsnicia fără niciun moment de întârziere. Ar fi fost în stare să mişte din loc cerul şi pământul pentru efectuarea acestei acţiuni. Dar acum, pe măsură ce se scurgeau zilele, ideea că mariajul ei era în

suspensie, ba chiar nul, încetă să-i mai pară chiar atât de stranie; până când ajunse chiar să conteze prea puţin în comparaţie cu eroica ei hotărâre de a se sacrifica pentru binele tânărului iubit.

CAPITOLUL 36

Efectul imediat al scrisorii atât de raţional argumentate a Viviettei asupra lui St Cleeve a fost fireşte un amarnic atac de remuşcări pentru cruda lui nesăbuinţă de a fi lăsat la vedere scrisoarea avocatului, cea care o informase

despre testamentul unchiului său. Oricât de lipsit de maturitate era, îşi putea da îndeajuns seama de situaţia Viviettei şi de suferinţele crunte pe care i le impunea răspunderea de a-şi legaliza statutul matrimonial prin subminarea viitorului lui. Adevărat, o

stupidă întâmplare o făcuse să descopere sacrificiul lui financiar, totuşi Swithin se mustra aspru că nu luase toate măsurile posibile ca un asemenea nefericit incident să poată fi evitat. Dacă la început, când i-ar fi putut revela totul, fără consecinţe chiar atât

de grave, s-a temut, un moment, că ea, din generozitate, ar renunța la el pentru a-i salva viitorul, de astă dată ar fi trebuit să fie de două ori mai grijuliu, ştiind că Viviette nu mai putea face uz de această generozitate fără să-şi pună onoarea în joc.

Cu neatenția

inerentă tinereţii, nu chibzuise nicio clipă cât de afectate ar putea fi simţămintele ei de femeie într-o asemenea împrejurare neprevăzută. I se păruse că repararea defecţiunii ivite în căsătoria lor era lucrul cel mai simplu din lume, şi ca urmare nu-şi făcuse niciun fel de

griji. Şi cum nu avusese nicio intenţie, cât de vagă, de a-şi însuşi moştenirea, profitând de ocazia fisurii apărute în legătura lui matrimonială, subestimase importanţa ascunderii testamentului.

Fantoma nedesluşită a

nefericirii ce se putea insinua între ei, reînsufleţi în Swithin toate sentimentele fierbinţi de la începutul legăturii lor. De îndată ce apuse soarele, se repezi la Casa Welland, să o caute pe Viviette. Atmosfera era înfiorată de rafalele vântului de vară, care

desprindea fructele din pomi şi făcea ca frunzele să se scuture prematur. Era ceasul când merele necoapte pică prin livezi, iar găoacele verzi ale castanelor crapă, rostogolindu-se prin parcuri.

Nu avea altă posibilitate în această după-amiază decât să-i

facă o vizită fățișă, fără să se sinchisească de bănuielile ce le-ar putea trezi. Swithin rămase împietrit, ca lovit de trăsnet, când, după ce aşteptă să fie anunţat şi poftit de ea, primi răspunsul că doamna nu-l putea vedea.

Aşa ceva nu se mai întâmplase niciodată,

de-a lungul întregii lor legături. Dar ştia foarte bine ce înseamnă acest lucru, aşa încât se întoarse acasă muncit de o vagă nelinişte. Nu ştia că Lady Constantine se aflase tot timpul la fereastra de deasupra capului său, ascultându-i cu febrilă emoţie orice mişcare,

rugându-se să-l vadă plecând şi tânjind totodată să-l audă stăruind şi răsturnându-i toate hotărârile. Dar cum cel mai slab simptom îl făcea întotdeauna pe Swithin să se teamă că săvârşise o gafă, acceptă, neştiutor, răspunsul ei şi se îndepărtă în grabă.

Totuşi a doua zi se înfiinţă din nou, iar Viviette, căreia victoria asupra ei înşişi îi insuflase putere, refuză din nou să-l vadă, de astă dată cu mai multă uşurinţă. Ştiind prea bine că acesta era singurul procedeu prin care îşi putea menţine hotărârea, se agăţă de

el cu o voinţă nestrămutată şi aproape pioasă.

Petrecu o săptămână întemniţată în casă, ţinându-se cu străşnicie în frâu. Fratele ei, deşi nu locuia la Casa Welland (în sezonul de vară preferând să se stabilească în cea mai

apropiată staţiune balneară), o vizita des. Într-o zi se nimeri să vină când Swithin era refuzat pentru a treia oară. Louis, care nu observă lacrimile din ochii Viviettei, rămase mirat şi încântat constatând că, în sfârşit, surorii lui îi venise mintea la cap. Acum era convins că

între cei doi nu fusese altceva decât o puternică afecţiune, cam prea nedeghizată din partea ei. Îi lăudă pe faţă purtarea bravă. Viviette, în loc să profite de avantajul creat, izbucni în plâns.

Neştiind ce să mai creadă, Louis îi spuse:

— Mă rog, eu nu încerc decât să te

susţin în atitudinea adoptată de tine.

— Da, da, ştiu! strigă ea. Şi este o atitudine pe care am adoptat-o deliberat. Doresc ca el — Swithin St Cleeve — să plece deîndată în călătoriile lui de studiu şi să părăsească satul ăsta. I s-a lăsat o moştenire de şase sute

de lire pe an pentru călătorii şi pentru studierea constelaţiilor sudice; şi doresc să o folosească. Dacă ţii, ai putea să-i vorbeşti şi să-i subliniezi avantajele unei asemenea iniţiative.

Louis îşi spuse că cel mai bun lucru era să-l înştiinţeze pe

Swithin cât mai curând de acest lucru. Drept care, a doua zi, când St Cleeve scria în cabana lui, auzi zgomot de paşi răscolind acele de brad de afară şi sări de la masă, convins că e ea; dar, spre marea lui dezamăgire, în uşă apăru fratele Viviettei.

— Scuză-mi invazia

în sihăstria dumitale, St Cleeve, i se adresă Louis, în felul său nonşalant, dar am aflat de la sora mea despre norocul care a dat peste dumneata.

— Norocul?

— Da, faptul că ţi s-a oferit posibilitatea de a vagabonda; şi cu orgoliul meu de nomad, nu m-am

putut abține să nu vin să-ți împărtășesc din experiența călătoriilor mele. Când pleci?

— Nu mi-am făcut încă niciun plan. De fapt, nici nu mă gândesc să plec.

Louis se holbă la el.

— Nu pleci? Atunci se vede că am fost fals informat. Eu auzisem că un unchi picat din

ceruri ţi-a lăsat prin testament o sumă suficientă ca să facă un al doilea Isaac Newton din dumneata, dacă foloseşti banii conform instrucţiunilor lui.

Swithin respiră accelerat dar nu răspunse nimic.

— Dacă nu ai luat hotărârea de a folosi

această moştenire, dă-mi voie să te implor, în calitate de prieten şi de om destul de vârstnic ca să-ţi fie aproape tată, să te hotărăşti acum pe loc. Pentru un tânăr om de ştiinţă, un asemenea noroc se iveşte o dată la o sută de ani.

— Vă mulţumesc pentru sfatul bun,

fiindcă ştiu că e valoros, răspunse Swithin cu glas scăzut. Dar Lady Constantine a discutat despre acest lucru?

— Şi ea gândeşte la fel ca mine.

— V-a vorbit despre acest subiect?

— Sigur că da. Mai mult de atât, la cererea ei — deşi n-am

intenţionat să-ţi divulg asta — la cererea ei am venit să te conving.

— Spuneţi-mi dar şi răspicat, continuă Swithin cu un glas în care tremura un amestec de emoţii ştiinţifice şi de emoţii spontane, care desfid orice definiţie, Lady Constantine a declarat

cu seriozitate că doreşte să plec?

— Da.

— Atunci pleca-voi, replică Swithin cu emfază. Am avut şansa de a stârni interesul câtorva astronomi de frunte, precum şi pe cel al astronomului regal; şi azi dimineaţă am primit o scrisoare prin care sunt anunţat

că mi se permite să folosesc observatorul din Cape Town pentru orice studii aş dori să întreprind în emisfera sudică. Voi accepta această ofertă. Vreţi să fiţi bun să o înştiinţaţi pe Lady Constantine, din moment ce se interesează de bunăstarea mea?

Louis îi promise şi, după plecarea lui, Swithin începu să-şi analizeze propria-i situaţie, de parcă nu-i venea a crede că e reală. Deci scrisoarea ei era adânc deliberată: dorea într-adevăr ca el să plece.

Dar Swithin nu accepta ca vreuna dintre acele mărunte

neînțelegeri care distrug fericirea îndrăgostiților să opereze și în cazul lui. Trebuia să o vadă, chiar dacă ar fi să doarmă întreaga noapte sub ferestrele ei. Trebuia să audă chiar de pe buzele ei sentința de plecare. Această neașteptată postură a Viviettei de

sacrificată pentru binele lui îi cucerise admiraţia în asemenea măsură, încât exista pericolul să uite de însăşi cauza în slujba căreia se jertfea ea. O astfel de femeie nu putea fi părăsită cu una, cu două. Îi scrise câteva rânduri şi lăsă el însuşi biletul la reşedinţă.

“Cabana Rings-Hill 7 iulie

Scumpă Viviette,

Dacă tu stărui, voi pleca. Dar nu pe calea scrisorilor mă vei determina la asemenea pas. Trebuie să aud ordinul de plecare de pe buzele tale, altminteri nu mă

urnesc din loc. Voi fi în cabană în fiecare seară, la orele şapte. Vei putea veni?

S. “

Soarta a vrut ca acest bilet să-i parvină Viviettei în unicul ceas din acea săptămână când simţea nevoia de a ceda cererii lui, o

dispoziţie asemănătoare cu reacţia pe care o avusese atunci când refuzase să-l primească pe Swithin. Urcă la fereastra de la etaj, care slujea de atâta timp unor asemenea scopuri, şi-i făcu semnalul “Da”.

St Cleeve văzu răspunsul şi apoi îi

urmări din turn apropierea, pe măsură ce soarele scăpăta. Circumstanţele acute în care se desfăşura viaţa lui la acea perioadă îi făceau să sesizeze şi să-şi întipărească în minte decorul exterior în care erau plasate. Acea seară avea o excepţională radiaţie

şi cerul de asfinţit strălucea incandescent, ca un cuptor în care se topeau toate metalele preţioase sau obişnuite. Norii păreau sparţi în mii de ţăndări ale căror muchii erau tivite cu irizări de lumină.

Prevăzând cât avea să fie de greu şi de

dureros pentru Viviette să-şi menţină o hotărâre sub presiunea unei întâlniri, Swithin îşi impuse să nu o influenţeze prin niciun cuvânt sau semn, să-i pună doar o întrebare clară şi calmă, şi să discute pe o bază raţională, ca doi filosofi ce erau sau

pretindeau să fie.

Dar intenţia nu a prea fost tradusă în fapt. Viviette apăru la marginea câmpului, muiată în radiaţia metalică ce marca extincţia acelei zile; Swithin coborî în grabă treptele şi o întâmpină în uşa cabanei. Intrară împreună.

Pe măsură ce umbrele serii deveneau tot mai dense, el îi asculta raţionamentele, care nu făceau decât să repete tot ceea ce îi scrisese. Şi, treptat, îi accepta hotărârea, din moment ce ea refuza să o revoce. Sosi şi timpul să-şi ia rămas bun şi atunci

„Se-ntoarse şi-i văzu spaima din ochi,
Care tânjea după el,
scânteind
Ca o stea ţintuită-n
miezul de
noapte”[36]

Durerea ei era cea

care ţâşnea la suprafaţă, durerea frânată până atunci de dorinţa febrilă de a-i îmbunătăţi soarta. Se strânseră în braţe şi se sărutară cu o fervoare în care se dizolvaseră parcă toate sentimentele trăite împreună în acel an şi jumătate, de când ţinea legătura lor.

— Nu am să plec de lângă tine! îi murmură Swithin cu o voce sufocată. Cum de te-ai putut gândi măcar o clipă la asemenea oroare?

În acest fel întrevederea lor aproape terminată se prelungi din nou şi Viviette se lăsă cotropită de întreaga

pasiune care o stăpânise încă de la prima lor unire. Timpul, totuşi, se arăta la fel de necruţător ca întotdeauna şi când se făcu aproape miezul nopţii, fură nevoiţi să se despartă. Swithin o conduse până aproape de casă aşa cum o condusese de atâtea

ori, convins că lucrurile se neteziseră din nou între ei, că totul era iarăşi ca la început şi, trebuie să spunem, sinchisindu-se în acel moment prea puţin de faima lui de cercetător al constelaţiilor sudice.

Când ajunseră în preajma casei cufundate în tăcere, îi

ceru ceea ce nu îndrăznise să-i ceară până atunci:

— Fixează ziua — nu-i aşa că te-ai hotărât să facem nunta cât mai repede cu putinţă şi că eu nu mai trebuie să plec?

Dar tânărul Swithin era departe, foarte departe, de adânca subtilitate a Viviettei

din acea seară. Desprinzându-se cu blândeţe din încleştarea braţului lui, îi spuse:

— Am să-ţi vorbesc de la fereastră. Aşteaptă-mă.

Se făcu nevăzută. A durat mult până când fereastra să fie deschisă şi Swithin nu şi-a putut da seama

că, între timp, Viviette, cu obişnuita-i complexitate de simţiri, îngenunchease şi se rugase în camera ei o bucată de timp, înainte de a se arăta din nou.

— Ei? întrebă el.

— Nu pot, sună răspunsul. Nu pot să-ţi ruinez cariera. Dar a doua zi după ce ai să

împlineşti douăzeci şi cinci de ani, căsătoria noastră va fi confirmată, dacă ai s-o mai doreşti tu.

— Oh, Viviette, cum e posibil una ca asta? strigă el.

— Swithin, eu nu mi-am clintit nicio clipă hotărârea. Dar atâta timp cât m-am aflat lângă tine, m-am

lăsat copleşită de slăbiciune şi nu am putut vorbi. Nu ar fi trebuit să-mi dau frâu liber sentimentelor aşa cum am făcut în seara asta. Ia-ţi în primire moştenirea şi pleacă. Eşti prea tânăr pentru a fi încătuşat — ar fi trebuit să mă gândesc la acest lucru. Şi nu comunica în

niciun fel cu mine cel puţin un an de zile, e strict necesar. Nu-mi împărtăşi planurile tale. Dacă e despărţire, despărţire să fie! Am făcut un legământ să nu stau în calea profesiunii aleasă de tine înainte de a mă fi cunoscut şi de a te îi abătut eu din drum. Şi cerul îmi va

ajuta să-mi ţin legământul... Acum pleacă! Acestea sunt cuvintele de rămas bun ale Viviettei tale.

Swithin, care era ferm ca un uriaş în tot ce privea legile naturii şi viaţa din afara graniţelor umanităţii, se comporta ca un copil în chestiunile domestice. Rămase

aproape speriat de dârzenia ei, şi o privi un timp cu ochi rătăciţi, până când Viviette închise fereastra. După aceea se răsuci pe călcâie, cu un gest mecanic, şi plecă aşa cum îi poruncise ea.

CAPITOLUL 37

Trecuse o săptămână, o săptămână de zbuciumate furtuni sufleteşti pentru Swithin şi pentru Viviette; singurul fapt concret care s-a petrecut a fost acela că deciziile luate au fost duse la

îndeplinire. Swithin plecase din Welland şi în curând avea să părăsească Anglia.

Viviette luă cunoştinţă de acest lucru printr-o scrisorică trimisă de St Cleeve din Warborne. Biletul trăda multă grabă şi o oarecare rezervă. Pe aceasta din urmă

Viviette nu o putu înțelege, dar dacă ar fi stat să chibzuiască un pic, lucrurile i-ar fi putut apărea mult mai limpezi.

În dimineața plecării, Swithin stătu un răstimp lung aşezat pe marginea patului, în vreme ce razele matinale se cerneau prin ceața zorilor,

rândunicile de casă zgâriau acoperişul scormonind după gâze, iar sturzii călcau în picioare, sfărâmându-le, cochiliile de melci de pe pietrele grădinii, cu zgomotul unor mici fierari lovind în minuscule nicovale. Când soarele îşi trimise vergile de foc

auriu pe podeaua încăperii, Swithin simţi că şi mintea lui se iluminase brusc. Aşa cum. Şedea acolo, îi dădu pentru prima oară prin gând că, probabil, Viviette avea raţiuni speciale, despre care el nu ştia nimic, şi care făcuseră necesară despărţirea lor. Poate că existau

anumite probleme de familie — misterioase necesităţi ale sângelui aristocratic, despre care se spune că dictează regulile de conduită ale familiilor din conacurile mucegăite de vreme, taine absolut necunoscute celorlalte clase ale societăţii — şi poate că tocmai

asemenea lucruri îi fuseseră dezvăluite şi subliniate de fratele ei, Louis, cu condiţia ca să le ascundă de el cu sfinţenie.

Ideea că cine ştie ce secret de familie, dintre acelea despre care citise el în romanele istorice, fusese dezgropat de Louis şi prezentat

înţelegerii ei îngrozite drept un argument inexorabil, ce făcea ca plecarea lui Swithin şi neutralizarea căsniciei să fie la fel de indispensabile pentru ea pe cât de indispensabilă era legătura lor pentru el, i se părea un răspuns plauzibil. Posibil ca Viviette să-i fi

mărturisit totul lui Louis, cerându-i un sfat de frate. Swithin ştia prea bine că, în inima ei, nu ar fi vrut pentru nimic în lume să provoace despărţirea; dar, constrânsă de Louis, n-o fi ajuns la concluzia că e mai bine să-l expedieze pe Swithin din viaţa ei?

Împrejurările îl sileau pe St Cleeve să facă o astfel de presupunere firească, deşi cu totul falsă; şi cum la aceasta se adăuga propria lui aţâţare la gândul de a contempla un cer nou deasupra capului, se lăsă influenţat să-i scrie acea foarte laconică şi grăbită scrisorică de

adio, în care se supusese întru totul cererii ei bine gândite de a nu se referi la planurile lui. Aceste planuri fuseseră modificate în ultimul moment, în sensul că urma să ia şi el parte la expediţia de care am mai vorbit, menită să urmărească tranzitul planetei

Venus dintr-o îndepărtată staţiune sudică.

Lucrurile fiind stabilite, şi pomenindu-se antrenat în operaţiunile preliminare ale unui important pelerinaj ştiinţific, Swithin reuşi să redobândească acea

nepăsare cu care majoritatea tinerilor abandonează o iubire veche pentru o aventură nouă, indiferent cât de fermecătoare e femeia lăsată în urmă. Mai mult, în cazul de faţă, tânărul nostru era înzestrat cu acel temperament de băieţandru care nu

vede sau, cel puţin, nu simte mare curiozitate pentru efectul ce-l poate avea un anumit act asupra altora, în afară de el însuşi. Faptul că Lady Constantine urma să înfrunte o situaţie care ar fi fost la fel de amară pentru orice altă femeie, fu dat uitării în vâltoarea

gândului că, dacă ea făcuse un gest atât de frumos şi nobil, datoria lui era aceea de a o răsplăti prin realizări măreţe.

Dar despre Viviette nu s-ar putea spune că avea inima uşoară. Într-adevăr, fantezia ei se putea avânta acum în visuri legate de frumosul ei băiat

blond, fără să se mai teamă că asemenea efuziuni o vor împinge la acţiuni destinate să-i distragă lui atenţia şi să-i îngreuneze munca. Era deznădăjduită în ceea ce o privea pe ea, dar uşurată în ce-l privea pe el. Nu mai stătea în calea propăşirii lui şi asta îi era de ajuns.

Cât despre ea, putea trăi retrasă, se putea plimba prin pădure, vizita vechea tabără, turnul şi, asemenea Oenonei[37] să-şi amintească de zilele frumoase trăite acolo:

“Întristata
Oenone, rătăcind pierdută,
Sfâşiată de Paris,

cândva jucăuşa-i pereche”[38]

Dacă va veni în viitor să o recheme sau o va părăsi pentru totdeauna, era o chestiune care ţinea numai de el.

Gândurile triste ce o împresurau cunoscură o mică diversiune datorită unei noi

scrisori a episcopului Helmsdale. Simplul fapt de a-i vedea caligrafia pe un plic, după ce fusese atât de hotărâtă să facă din el confesorul marii ei taine, îi tulbură complet calmul pe care se străduise să şi-l impună. Totuşi, după ce citi scrisoarea, îşi recăpătă stăpânirea de

sine:

“Melchester, Palatul
30 iulie 18...

Scumpa mea Lady Constantine,

Trebuie să vă mărturisesc că am fost răscolit şi profund mâhnit când mi-am dat seama că, prin ciudata înlănţuire a lucrurilor

din această lume, cererea mea în căsătorie trebuie să vă fi parvenit odată cu vestea că situația dumneavoastră de văduvă datează de mult mai puține luni decât am presupus atât eu, cât și dumneavoastră, și întreaga lume. Înțeleg prea bine că, din toate

punctele de vedere, noutatea trebuie să vă fi tulburat, şi răvăşit profund; iar refuzul dumneavoastră categoric la propunerea mea de a vă gândi, într-un asemenea moment, la o nouă alianţă, nu putea fi decât firesc şi vrednic de laudă. Deocamdată nu vreau

să vă exprim mai mult decât speranța că-mi veți accepta asigurările asupra deplinei mele ignorări a faptului menționat, în clipa când v-am scris, şi sincera mea dorință ca la momentul potrivit, de îndată ce vă veți redobândi liniştea, să-mi îngăduiți a-mi

reînnoi propunerea.

Rămân, scumpa mea Lady Constantine, al Dvs. Sincer,

C. Melchester”

Viviette puse scrisoarea deoparte fără să-i acorde mai mult decât o meditaţie fugară, legată de erorile în care cad

oamenii ce-şi construiesc gândirea încercând să extragă cauzele din efecte. Louis, care se mutase din nou la ea, află de conţinutul scrisorii şi se simţi foarte satisfăcut de întorsătura promiţătoare a lucrurilor.

Lady Constantine îşi

ducea existenţa îndoliată pe care şi-o impusese, resursa ei cea mai importantă constituind-o familiarul turn ce-i înfăţişa nespus de dezolanta privelişte a doi tâmplari ce demontau cupola, dezbrăcând-o de învelişul de pâslă, detaşându-i coastele,

până când totul începu să arate aşa cum arătase înainte ca Swithin să fi apărut acolo. Ecuatorialul fusese împachetat într-o ladă, pentru a fi gata de expediere dacă avea să-l ceară vreodată. Şi cabana era în curs de dărâmare, în urma dispoziţiilor lăsate de

Swithin înainte de plecare, de comun acord cu ea. Totuşi Viviette nu putu îndura ideea ca această construcţie atât de legată de romantica lor poveste să fie înlăturată pentru totdeauna. Se amestecă printre lucrători şi-i imploră să depoziteze

materialele lăsându-le intacte, astfel ca să poată fi oricând reînchegate. Ba chiar marcă locurile de îmbinare a bârnelor, numerotă scândurile şi împachetă separat diferitele seturi de şuruburi, pentru o rapidă identificare. Desigur, nu putea auzi remarcile făcute de

oameni în spatele ei şi anume că, de bună seamă, după ce-o să vadă minunile din alte ţări şi aurul şi juvaerurile care s-or fi găsind pe acolo, tânărul o să-şi cumpere un juvăţ şi o să se întoarcă să se zgâiască la lună din turnul de pe Rings-Hill, altminteri

cucoana ar fi arătat mult mai întoarsă pe dos decât arăta.

O dată, pe drumul de întoarcere dintr-o plimbare la coloană, i se întâmplă un incident foarte straniu. Era seară şi cobora ca de obicei prin plantaţia cu foşnete suspinătoare, croindu-şi drum între

întăriturile fostei tabere, către cărarea ce dădea în câmp, când, deodată, într-un loc umbrit dintre trunchiurile brazilor, zări, sau gândi că a zărit, un copilaş cu păr de aur, care se târa dea buşilea. Copilul înaintă un pas sau doi; apoi dispăru după un copac. Lady

Constantine, temându-se că s-a rătăcit, alergă într-un suflet spre locul unde-l văzuse, căută printre copaci, strigă. Dar nu putu zări sau auzi nici urmă de copil. Se întoarse în locul unde se aflase când îi apăruse prima dată şi privi din nou în aceeaşi direcţie, dar

degeaba. Unicul lucru care ar fi putut evoca un băieţaş sau o fetiţă era coroana unei tufe de ferigă, prematur îngălbenită, amintind de culoarea aurie a părului unui copil bălăior, şi care se legăna în briza uşoară. Acest lucru nu explica însă îndeajuns fenomenul şi Lady

Constantine se întoarse din drum ca să se informeze la lucrătorii care măturau cabana lui Swithin de pe faţa pământului. Dar oamenii plecaseră curând după ea, odată cu lăsarea serii. Cuprinsă de o spaimă indescriptibilă, se întoarse din nou şi se

îndreptă spre casă, pradă îndoielii şi totuşi pe jumătate convinsă că avusese o vedenie şi întrebându-se dacă nu cumva imaginaţia îi jucase vreo festă.

Tristeţea domoală a nopţii ei de solitudine se sfârşi într-un chip neaşteptat.

În dimineaţa de

după incidentul mai sus menţionat, Lady Constantine, după un scurt calcul, se lăsă stăpânită de o stranie certitudine personală, care se lega în mod curios de halucinaţia din ajun. Îşi dădu seama de o anumită situaţie la care nu se aşteptase şi descoperirea noii ei

condiţii o copleşi cu atâta forţă, încât avu senzaţia că o să moară pe loc. În teroarea ei, îşi spuse că cine seamănă vânt culege furtună. Dar după un moment, instinctul de conservare ţâşni în ea ca o flacără. Întregul altruism care o împinsese să-şi subordoneze dragostea

de sine binelui altuia, făcându-l pe Swithin să se îndepărteze de ea, se topi acum ca un funigel, în faţa noii necesităţi.

Nimic n-ar fi putut-o determina să se împotrivească sau să evite spontanul plan de acţiune care se copsese în cinci minute în mintea ei.

Unde se găsea Swithin? Cum putea lua cât mai repede legătura cu el? — acesta era gândul predominant. Începu să scotocească prin cameră în căutarea ultimei lui scrisorele, sperând şi îndoindu-se totodată că era mai explicită în privinţa intenţiilor lui imediate

decât îşi putea ea aminti. Nu putu găsi scrisoarea în camera ei şi coborî în salon, unde se afla Louis. Era palidă ca un strigoi.

Fratele ei o privi şi o întrebă cu oarecare îngrijorare:

— Ce s-a întâmplat?

— Caut peste tot o scrisoare — un bileţel de la domnul St Cleeve

— conţinea doar câteva cuvinte prin care mă anunţa când porneşte vaporul *Occidental* — cu ăsta cred că pleacă.

— Şi ce nevoie ai de acest document atât de neimportant?

— E de cea mai mare importanţă pentru mine să ştiu dacă vaporul a ridicat

ancora sau nu, răspunse ea pe un ton agonizant. Unde *poate* fi scrisoarea aceea?

Louis ştia foarte bine unde e scrisoarea, pentru că, văzând-o pe biroul ei, o rupsese fără s-o citească şi o aruncase la coş, gândind că, cu cât existau mai puţine lucruri care să-i

amintească de tânărul cărturar, cu atât mai bine.

— Am distrus-o, îi răspunse el.

— O, Louis! De ce-ai făcut asta? strigă Viviette. Trebuie să plec după el; cred că-i lucrul cel mai bun pe care-l pot face; şi vreau să ştiu dacă a părăsit tara sau nu —

şi acum nu mai pot afla data când trebuia să navigheze.

— Ai de gând să fugi după St Cleeve? E absurd!

— Da, am de gând s-o fac, răspunse cu vehemenţă. *Trebuie* să-l văd. Vreau să-i vorbesc cât mai curând cu putinţă.

— Dumnezeule

mare, Viviette, ai înnebunit?

Oh, care era data ridicării ancorei? Vai, n-am încotro! Trebuie să plec imediat la Southampton. M-am hotărât să plec. Parcă spunea că mai întâi se duce la avocaţii unchiului său, în nord — şi că pe urmă se întoarce la

Southampton. Nu se poate ca vaporul să fi pornit!

— Cred că a ridicat ancora, murmură Louis morocănos.

Nu mai aşteaptă să-i audă părerea, ci urcă din nou la ea, unde-l sună pe Green căruia-i ceru ca până într-un sfert de oră să înhame poneiul la trăsură şi să

o conducă la gara din Warborne.

CAPITOLUL 38

Hotărârea Viviettei de a nu sta în calea lui Swithin o determinase, aşa cum am mai arătat, să-şi struneascâ orice slăbiciune şi orice impuls care l-ar fi putut ispiti să se întoarcă la ea, interzicându-i s-o

informeze asupra adreselor lui din străinătate. Deprinderea lui Swithin de a i se supune întru totul, ca şi teama că ar putea exista unele motive ascunse, îl, făcuseră pe tânăr să-i respecte cu sfinţenie dorinţa. În acest fel, spre spaima şi groaza ei,

plasase singură o barieră fatală în actuala-i nefericire.

Fu gata de drum înainte ca Green să-şi fi terminat pregătirile şi îl sâcâi cu atâta stăruinţă pe acest factotum, încât bietul om nici nu apucă să-şi schimbe pantalonii şi cizmele în care trebăluise până atunci

în grădină; aşadar, din grădinar se metamorfoză în vizitiu, dar numai până la brâu, trântindu-şi o pălărie, haina cu fireturi şi vesta, şi înfăşurându-şi într-o pătură vestimentaţia de horticultor, de la brâu în jos. În această costumaţie hibridă

apăru la uşă, şi apoi urcă pe capră cu hăţurile în mână.

Văzând-o cât era de disperată, Louis o compătimi pe Viviette atât de mult, încât nu-i mai spuse niciun cuvânt ca s-o oprească, deşi nici nu făcu vreun gest ca s-o ajute. Socotea purtarea ei drept o

exaltare sentimentală, rezultatul unei compasiuni greşit plasate şi al "unui impuls de dăruire cum numai o femeie îl poate încerca"[39], şi hotărî că era preferabil să lase ca starea ei să se consume de la sine, decât s-o înţeleagă prin obstrucţie.

— Îţi aduci aminte de data îmbarcării? îl întrebă ea în ultimul moment când trăsura era gata să pornească.

— Urma să se îmbarce în 25, adică azi. Dar s-ar putea ca vasul să nu ridice ancora până diseară.

Viviette plecă şi reuşi să ajungă la Warborne la timp

pentru a prinde trenul. Că o călătorie poate să apară mult mai lungă şi mai interminabilă decât este în realitate, îi deveni dar nefericitei Viviette în acea zi. Peisajele schimbătoare ale locurilor pe lângă care trecea, numele şi amintirile legate de proprietarii

reşedinţelor nu mai prezentau acum niciun interes pentru ea. Ajunse la Southampton pe la ora prânzului şi se duse direct la chei.

Când se apropie de docuri, fu întâmpinată de o droaie de oameni şi de vehicule care veneau înspre ea — bărbaţi, femei, copii,

hamali, poliţişti, trăsuri, căruţe. Vaporul *Occidental* tocmai părăsise ţărmul.

Ştirea cumplită o covârşi cu atâta disperare după tensiunea acelei dimineţi, încât de-abia reuşi să se târască până la trăsura care o aştepta. Dar nu era

momentul să se dea bătută. Cum nu avea bagaje, eliberă trăsura şi, fără să-şi dea măcar seama de ceea ce face, se trânti pe un balot de mărfuri. După o îndelungă meditaţie, ajunse la concluzia că încă nu era totul pierdut. Mai existau destule posibilităţi de a intra la timp în

comunicare cu Swithin. Mijlocul cel mai simplu, la care ar fi trebuit să se gândească din primul moment, era acela de a lua legătura cu bunica lui, din Wellandul de Jos, şi de a obţine de la ea toate detaliile itinerariului — pe care, fără îndoială, doamna

Martin le cunoştea foarte bine. Nu mai stătu la gânduri dacă să se întoarcă sau nu în seara aceea acasă, se duse din nou la gară şi aşteptă pe o bancă de pe peron, fără să pună strop de apă sau de hrană în gură, până când se ivi un tren care o putea transporta îndărăt.

Când ajunse din nou la Warborne, soarele îşi rezema bărbia pe plaiuri şi învăluia conturul îndepărtat al coloanei de pe Rings-Hill într-un nimb estompat. Viviette închirie o trăsură aflată întâmplător în faţa gării şi porni să străbată orăşelul în direcţia Welland, unde

ajunse pe la opt seara. La cererea ei, vizitiul o lăsă la intrarea în parc, şi când trăsura se îndepărtă, Viviette, în loc să se îndrepte spre casă, porni pe şosea în direcţia locuinţei doamnei Martin.

Se întuneca din ce în ce şi când ajunse în valea verde numită

Wellandul de Jos, liliecii se lansaseră în escapadele lor nocturne. Nicio altă problemă nu ar fi putut-o determina să se ducă la acea oră în acel loc; oricând altă dată şi-ar fi amânat demersul pentru a doua zi dimineaţa. Nimeni nu răspunse la bătaia ei în uşă, dar

dinăuntru se auzeau paşi urcând şi coborând scările, precum şi zgomote surde de obiecte mutate din loc. Bătu iar şi iar, până când, în cele din urmă, uşa fu deschisă de Hannah, ca de obicei.

— Nimeni nu m-a auzit, spuse Lady Constantine care era

atât de vlăguită, încât de-abia se mai putea ţine pe picioare.

— Iertaţi-mă, Înălţimea voastră, răspunse Hannah uluită la vederea persoanei care le vizita. Ştiţi, făceam ordine în odaia domnişorului Swithin, acu când pentru noi e mort şi îngropat, cum

se zice; aşa că n-am auzit-o pe înălţimea voastră. O chem îndată pe doamna Martin. E sus, acolo unde era camera de lucru a domnişorului.

La aceste vorbe, tremurul din glasul femeii trădă lacrimile care-i umpluseră ochii, şi care-şi găsiră imediat răspuns în

ochii Lady-ei Constantine.

— Nu, lasă că mă duc eu sus la ea, replică Viviette.

Şi luând-o înaintea bătrânei Hannah, se repezi pe scara strâmtă, cenuşie.

Lumina leşinată nu-i îngădui doamnei Martin să-şi recunoască

vizitatoarea, până când nu o lămuri Hannah.

— O să aduc o lampă, înălțimea voastră, adăugă ea.

— Nu, prefer să rămânem în întuneric. Ce faceți acolo, doamnă Martin?

— Ce să spui, trăsnitul ăsta de băiat al meu a plecat — și

pentru mine e dus pe vecie! Eu îs o femeie de peste optzeci de ani, Lady Constantine. Eu mi-am mâncat mălaiul, Lady Constantine, şi în curând n-o să-mi mai pese dacă-i veselie sau jale pe lume. Da' el are toată viaţa înainte, şi de dragu lui mă gândesc şi eu la ce n-o

să-mi mai fie dat să văd în viaţă, şi vreau să aibă el bucuria de care eu una n-am să apuc să am parte. Îi deretic camera, că locuinţa o să rămână a lui când eu n-o să mai fiu şi vreau ca atunci când s-o întoarce acasă să-şi găsească toate aparatele şi năzbâtiile astea aşa

cum le-a lăsat şi să nu gândească despre mine că i-am înşelat încrederea.

Glasul doamnei Martin trădă la rândul său că i se adunaseră în ochi acele puţine lacrimi câte mai avea de vărsat, iar Hannah se porni şi ea pe boceală, drept care, Lady Constantine,

care-şi simţise întreaga zi inima sfâşiată (şi care, ţinând seama de toate belelele care o aşteptau, avea într-adevăr motive să plângă), izbucni în hohote mai amare decât ale celor două femei — hohote de durere aprigă, pe care nu o mai putea

ascunde.

Hannah descoperi prima că Lady Constantine plângea alături de ele, şi cum dintre cele trei femei ea era desigur cea mai puţin afectată, izbuti să se controleze pe loc.

— Opreşte-te, femeie, opreşte-te! îi spuse în grabă

doamnei Martin, nu vezi că rupi inima doamnei? Şi întorcându-se spre Viviette, îi şopti: E atât de bătrână, Înălţimea voastră, aşa că iertaţi-o că nu se poate abţine. Ştiţi că atunci când mintea unui om se înceţoşează, apoi nu mai poate răspunde de

ce face; şi bătrâna a căzut în mintea copiilor, biata de ea!

— Hannah, ajunge! Poate că Lady Constantine doreşte să discute cu mine singură, rosti doamna Martin pe un ton poruncitor. Şi când Hannah se retrase, adăugă: Vai, de-aţi şti ce pacoste-i femeia

asta pe capul meu, din cauza bătrâneţii ei. Vă rog să iertaţi că se amestecă-n toate de parc-ar face parte din familie. Eu închid ochii, pentru că-i de atâţia ani în slujba mea. Dar ştiţi dumneavoastră cum e cu bătrâneţea, a căzut în mintea copiilor.

— Ce faceţi aici?

Pot să vă dau o mână de ajutor? întrebă Viviette, văzând-o pe doamna Martin căznindu-se să ridice un obiect mare.

— A, ăsta-i numai scheletul unui telescop, pe care nu l-a putut face să funcţioneze, spuse bunica, ridicând tubul uriaş de carton

construit de Swithin şi abandonat de acesta pentru că nu-i putuse ajusta niciun fel de lentilă. Am de gând să-l agăţ de cârligele astea, şi aici o să stea până o să vină el îndărăt.

Lady Constantine apucă un capăt al tubului şi amândouă îl urcară sus, la

marginea peretelui văruit, unde-l atârnară de cârlige cu ajutorul unor sfori legate de bătrână în jurul aparatului.

— Aicea-s liniile de pe cer şi topicul[40] Capricornului, şi mai ştiu eu ce aiureli, continuă doamna Martin arătând spre

nişte hărţi schiţate în cărbune direct pe perete. Pe astea nu le şterg. Doamne fereşte; nu, cu toate că-i atâta dezordine aici câtă nu pot eu îndura, n-am să le şterg.

— Unde pleacă Swithin mai întâi? întrebă Viviette fierbând de îngrijorare. Unde v-a spus să-i

scrieţi?

— Nicăieri încă, înălţimea voastră. Are de gând să străbată toată Ioropa şi America-n lung şi-n lat şi pormă să plece la Oceanul Pacific de Sud pentru chestia aia cu planeta Venus, care o să aibă loc acolo. Ne-a zis să aşteptăm să ne scrie el mai întâi —

şi Dumnezeu ştie când are de gând s-o facă — a zis că dacă n-o să primim nicio ştire de la el, chiar şase luni de zile, să nu ne îngrijorăm.

La auzul acestei veşti, mult mai rea decât s-ar fi aşteptat, Lady Constantine rămase mută: simţi că i se taie picioarele şi

s-ar fi prăbuşit jos, dacă nu s-ar fi aflat un scaun chiar în spatele ei. Stăpânindu-se cu un efort extraordinar, îşi înăbuşi disperarea şi întrebă cu o mină năucă:

— Din America, la Pacificul de Sud? — Tranzitul lui Venus?

(Aranjamentele lui Swithin de a se integra

în expediția astronomilor fuseseră definitivate în ultimul moment și, conform înțelegerii, ea nu fusese informată.)

— Da, nu știu în ce insulă singuratică, așa cred.

— Da, înălțimea voastră, într-o insulă singuratică, îi ținu isonul și Hannah,

care-şi făcuse din nou apariţia, considerându-se membru al familiei, în ciuda doamnei Martin.

— La sfârşitul anului, urmează să se întâlnească acolo cu astronomii englezi şi americani. După asta, zicea că are de gând să plece lai Cape Town.

— Dar înainte de sfârşitul anului, ce oraş v-a spus că intenţionează să viziteze?

— Staţi să-mi aduc aminte — merge la observatorul “Cambridge” din Statele Unite, ca să se întâlnească acolo cu nişte învăţaţi şi să observe prin

refractorul cel mare. Pe urmă mai zicea de observatorul din Chicago; şi cred că avea o scrisoare de recomandare către un domn de la observatorul din Marsilia — şi mai voia să se ducă şi la Viena [41] — şi la Pulkowa zicea că merge —

pentru că în toate locurile astea sunt aparate foarte speciale şi astronomi vestiţi.

— Are de gând să plece mai întâi în Europa sau în America? întrebă Viviette cu voce pieritâ, dându-şi seama de inutilitatea demersului ei.

Doamna Martin nu-i

putea răspunde la această întrebare înainte de a fi primit vreo veste de la Swithin. Depindea de ce hotărâse el să facă, în ziua în care părăsise Anglia.

Lady Constantine îşi lua rămas bun de la cele două femei, şi îşi târî picioarele ostenite până la casa ei.

Rareori orgolioasa încredere în propriile puteri şi anticiparea forţată a viitorului s-au răzbunat cu mai multă ironie. Dacă n-ar fi făcut nimic ca să-i determine drumul pe care-l avea de urmat, Swithin ar fi păstrat legătura cu ea şi totul s-ar fi rezolvat cu bine.

În acea noapte nu mai putea face nimic, şi aşteptă cu nerăbdare sosirea dimineţii. La prima oră, îi scrise două scrisori lui Swithin, una adresată la observatorul din Marsilia, a doua la observatorul “Cambrigde” din Statele Unite, ca şi

cum acestea ar fi fost singurele puncte de pe glob unde l-ar fi putut intercepta. În fiecare dintre scrisori îi expunea motivele urgente care făceau strict necesară întoarcerea lui, şi-i sugera, cu amarnic regret, că trebuia să-şi sacrifice renta anuală pentru desăvârşirea,

fără întârziere, a contractului lor matrimonial.

Dar comunicarea pe calea scrisorilor reprezenta un proces prea lent ca să o poată satisface. Era indispensabil să-şi expedieze mesajul pe cale telegrafică. Ar fi fost însă imprudent să telegrafieze din

Warborne frazele de implorare pe care ţinea să i le adreseze, astfel încât făcu o călătorie posomorită până într-un oraş străin, unde putea folosi oficiul poştal fără să fie recunoscută.

De acolo expedie o telegramă pe adresa portului unde avea să

ancoreze nava *Occidental*, apoi se reîntoarse acasă.

Aşteptă: cum nu sosi nicio telegramă de la Swithin ajunse la concluzia că mesajul ei nu-şi atinsese destinaţia. Pentru răspunsul la vreuna dintre cele două scrisori, însemna să aştepte până când

Swithin avea să ajungă la vreunul dintre cele două observatoare — un răstimp chinuitor.

Pe urmă începu să cugete la slăbiciunea, la natura contradictorie, ridicolă, a încercării ei de a-l rechema.

Realitatea îşi bătea joc de ea din toate unghiurile. Printr-o

împrejurare absolut întâmplătoare şi prin imensele ei stăruinţe, potrivnice sentimentelor pe care le nutrea, Swithin fusese repus în drepturile unei moşteniri legitime, la care renunţase de dragul ei. Abia se lansase în folosirea acestor drepturi, şi

tocmai ea, fără niciun semn de avertisment, îi cerea deodată să renunțe din nou la moştenire. Pusese un întreg mecanism în mişcare — şi acum se străduia să-l oprească, înainte de prima rotație.

O chinuia o spaimă îngrozitoare. Lui Swithin îi venise

foarte uşor să se lipsească de un lucru ale cărui avantaje nu le cunoscuse niciodată; dar din momentul în care le simţise gustul, avea oare să renunţe tot atât de lesne? Se putea bizui pe el să săvârşească un asemenea sacrificiu? Înainte de a fi plecat,

ar fi fost gata să facă orice i-ar fi cerut ea; dar acela *molla tempora fandi*[42] trecuse acum. Şi dacă în următoarele trei luni nu sosea niciun răspuns de la el? Şi dacă atunci când va sosi răspunsul, acesta o va informa că acum, când se supusese întru

totul hotărârilor ei, descoperise că viaţa pe care o ducea era atât de interesantă şi de profitabilă pentru el încât nu o mai putea abandona, nici chiar de dragul ei? Dacă-i va scrie că-i pare foarte rău, dar acum la sfatul ei s-a angajat în această misiune, avea de gând să i se dedice

până la capăt?

Într-adevăr, existau toate probabilităţile ca acum, când se deplasa dintr-un continent în altul, şi prevenit cum fusese, chiar de ea însăşi, împotriva oricărei comunicări imediate între ei, să nu primească niciun răspuns de la el încă vreo trei-patru luni.

Adică până în ajunul tranzitului planetei Venus. Şi ce şanse existau ca un tânăr, consumat de măreţia acestui spectacol, să renunţe în ultimul moment, pentru a se întoarce la o monotonă domesticitate cu o femeie care nu mai constituia o noutate

pentru el?

O, dacă l-ar putea lăsa să-şi urmeze cariera şi, totodată, să-şi salveze şi situaţia ei! Dar pe moment aşa ceva părea la fel de imposibil ca şi construirea unui triunghi din două linii drepte. Ah, acea fatală ultimă noapte în doi!

În drumul ei spre casă, chinuită de asemenea întrebări fără de speranţă, trecu pe lângă turnul sumbru şi părăsit. Noaptea întunecoasă înstăpânită peste acest loc solitar, care în vremurile ei de fericire i-ar fi stârnit spaime, nu o mai impresiona acum

deloc. Urcă poteca şerpuită şi, găsind uşa turnului descuiată, bâjbâi pe scări până ajunse în vârf. Cerul deschis o salută ca în nopţile dinainte de existenţa cupolei şi a ecuatorialului, dar niciuna dintre stele nu o putea călăuzi spre locul unde se afla acum Swithin. Absenta

cupolei aproape că-i sugeră o cale de rezolvare a tuturor dificultăţilor care o asaltau: un salt în beznă, şi totul s-ar fi sfârşit. Dar încă nu atinsese un asemenea, stadiu şi îşi alungă din minte gândul cu aceeaşi repeziciune cu care îi încolţise.

Noua întrebare care

îi muncea acum cugetul era dacă ar putea să-şi adune curajul de a-l lăsa pe Swithin în voia sorţii lui, aşa cum plănuise iniţial, ea rămânând să-şi înfrunte singură supliciul, sfidând ruşinea, până când el se va întoarce, la douăzeci şi cinci de ani şi o va recunoaşte

ca soţie. Dar putea oare conta pe reîntoarcerea lui? Cât de schimbate vor fi lucrurile până atunci! La douăzeci şi cinci de ani el va fi încă foarte tânăr şi frumos; iar ea va avea treizeci şi cinci de ani, fanându-se lent în pragul vârstei mijlocii şi a unei înfăţişări

alterate, cel puțin, în ochii unui bărbat atât de tânăr. O străbătu un fior rece ca gheața când își spuse că asemenea speranțe nu însemnau decât clădirea unor castele de nisip.

În seara aceea, nici nu şi-a dat măcar seama cum a ajuns acasă. Intrând pe

poarta dinspre pajişte zări un licăr rubiniu în direcţia umbrarului. Louis care fuma acolo, îi ieşi în întâmpinare.

— Ţi-ai atins ţinta? o întrebă el.

— Nu.

— Cum aşa?

— Vaporul plecase.

— Un lucru foarte fericit pentru voi amândoi, aşa gândesc

eu. Cred că dacă l-ai fi putut ajunge din urmă, te-ai fi măritat cu el.

— Asta aş fi făcut.

— Dumnezeule mare!

— Dacă-i vorba pe aşa, m-aş mărita şi cu un spoitor de blide. Există o raţiune fizică pentru a mă mărita cu oricine s-ar nimeri,

numai că aş prefera să mă înec, răspunse ea cu indiferenţă.

Louis încremeni, pierzându-şi răsuflarea, când înţelese tâlcul cuvintelor ei.

— Dar, Louis, tu nu cunoşti totul, strigă Viviette. Nu sunt chiar atât de păcătoasă cum crezi. Nu a fost vorba

nici de o nebunie, nici de viciu. Am crezut că suntem căsătoriţi — şi pe urmă am descoperit că nu eram; cununia devenise nulă întrucât Sir Blount trăia la vremea aceea. Şi acum Swithin a plecat şi nu se va mai întoarce să mă ia de soţie. Cum ar putea? Moştenirea i s-a lăsat

cu condiţia să nu se căsătorească. Oh, crezi că va veni., că va mai reveni?

— Niciodată, dacă aşa stau lucrurile, răspunse Louis cu glas ferm, după un scurt răstimp de tăcere.

— Şi atunci eu ce mă fac?

Louis se eschivă de la formidabila

dificultate de a-i da un răspuns, prefăcându-se că-şi fumează în continuare havana. Iar ea, doborâtă de mărturisirea pe care i-o făcuse, se târî în casă. Trabucul lui Louis se stinse de la sine, în timp ce el stătea cu privirile pironite în pământ.

CAPITOLUL 39

A doua zi dimineaţa Louis se deşteptă cu o iniţiativă în minte. Îmbrăcă un costum de călătorie şi îşi luă în grabă micul dejun.

Dar înainte de a fi început să mănânce, coborî şi Viviette. Louis, care era acum teribil de neliniştit de

soarta surorii lui, se apropie de ea şi îi luă mâna.

— *Aux grands maux les grands remèdes*[43], îi spuse el cu gravitate. Am un plan.

— Eu am o duzină de planuri, răspunse Viviette.

— Ai?

— Da. Dar la ce bun? Şi totuşi trebuie — trebuie să existe o cale.

— Viviette, îi ceru Louis, promite-mi că nu întreprinzi nimic până diseară, când mă voi întoarce eu.

Ochii ei absenţi păreau să spună că nu înţelesese prea bine ce-i cerea el.

— Da, îi răspunse maşinal.

O oră mai târziu, Louis se urcă în tren la gara Warborne. Străbătu în viteză un ţinut de păduri dese şi stufoase, care, deşi sparte pe alocuri de intruziunea plugului, rămăseseră în cea mai mare parte intacte din vremuri preistorice şi

încă abundau în gigantici arbori de tisă şi în stejari înfăşuraţi în vâsc. Era drumul spre Melchester.

Când coborî în acest oraş, porni pe străzi ghidându-se după turnul catedralei, locul fiindu-i cu totul străin. Merse înainte până ajunse la arcada ce desparte Melchesterul

laic de cel episcopal. Îşi urmă drumul prin străduţele ce înconjoară umeda şi venerabila citadelă [44] îngrădită cu terenurile-i plane ca o pajişte de jucat bile, mult îndrăgite de corbi, care, din adăposturile lor cocoţate în vârfurile

ulmilor, amenință pe spectatorul inocent cu nenorocirea lui Tobit[45]. Într-un colț al acestui odihnitor peisaj, se înălța palatul episcopal.

Louis intră pe poartă, sună şi privi în jur. În acest loc, copacii şi corbii arătau parcă şi mai

bătrâni decât cei de pe terenurile îngrădite. Totul avea un aer solemn, iar el se simți precum Punchinello[46] în apartamentele regale. Într-adevăr, în cazul de față, Louis Glanville nu se lăsă mai impresionat de dichisuri şi formalități

decât ilustrul său prototip, şi când un slujitor veni cu mesajul că Sfinţia sa acceptă să-l primească imediat, Louis păşi nonşalant în palat.

Slujitorul îl conduse printr-un coridor vechi şi întunecos, cu un tavan pe care se încrucişau vechi grinzi negre, către uşa grea

şi veche, mâncată de carii, a încăperii în care trona episcopul. Doctorul Helmsdale îl întâmpină pe Louis cu o demnitate maiestuoasă. Dar atitudinea sa condescendentă era temperată de o curioasă anxietate, ba chiar de nervozitate.

Se interesă pe un

ton destul de înţepat de sănătatea Lady-ei Constantine şi de faptul dacă Louis îi adusese un răspuns la scrisoarea pe care i-o trimisese acesteia cu o zi sau două în urmă. Şi dacă cuprinsul acestei scrisori îi era cunoscut.

— Nu v-am adus un răspuns din partea ei,

replică Louis, dar cunosc conţinutul scrisorii dumneavoastră.

De când intrase în palat, Louis încercase de câteva ori o uşoară ezitare şi acum orice atitudine ostilă a interlocutorului său ar fi putut să-l inhibe de la punerea în aplicare a intenţiei lui. Dar, la

rândul său, episcopul avea slăbiciuni personale, susceptibile să deştepte compasiunea.

— Atunci îţi pot vorbi cu deplină încredere, întrucât eşti ruda ei cea mai apropiată, spuse prelatul. Trebuie să-ţi explic că în ce-o priveşte pe Lady

Constantine, mă aflu într-o situaţie în care, ţinând seama de înalta funcţie pe care o deţin, nu ar fi trebuit să ajung niciodată, decât dacă aş fi fost sigur de răspunsul ei afirmativ, în consecinţă, este o mare durere şi, oarecum, o ofensă pentru mine că am

fost refuzat — datorită, desigur, faptului că, fără voia mea, i-am făcut propunerea de căsătorie exact în momentul în care se afla sub influența acelor veşti stranii, şi deci nu mai era ea însăşi şi nu era aptă să aprecieze ce e mai bun pentru ea.

Cuvintele episcopului dezvăluiau o sensibilă teamă de a nu-şi pune în pericol propria-i demnitate, ceea ce îl împiedica să-şi reverse critica asupra altora. Starea de lucruri nu era prea defavorabilă ideii lui Louis de a prelua rolul lui Puck în falsa împreunare a Hermiei

cu Demetrius[47].

Dând o coloratură de profundă sinceritate expresiei de pe faţa sa, răspunse:

— Domnule episcop, Viviette este unica mea soră; eu sunt unicul ei frate şi prieten. Vă mărturisesc că sunt

foarte alarmat de sănătatea ei şi de starea ei mintală. De aceea am venit să mă sfătuiesc cu dumneavoastră în chestiunea pe care tocmai aţi abordat-o. Ea nu ştie absolut nimic de vizita mea şi sper să-mi scuzaţi această atitudine neconvenţională, pe

care am adoptat-o numai de dragul surorii mele.

— Fără îndoială. Vreau să sper că perspectiva deschisa de propunerea mea, combinată cu celelalte veşti, nu a fost prea copleşitoare pentru nervii ei?

— Sora mea este foarte deprimată şi

doborâtă, domnule episcop Helmsdale. Are nevoie de consolare.

— Sper că nu scrisoarea mea a deprimat-o? întrebă episcopul roşindu-se ca racul. M-a înjosit cumva în stima ei?

— Dimpotrivă; atâta timp cât nu purta în minte decât

propunerea dumneavoastră dezinteresată era cu totul alt om. Cealaltă chestiune a deprimat-o. Efectul pe care l-a avut asupra ei recenta descoperire cu privire la data morţii lui Sir Blount Constantine este cât se poate de bizar. Dacă aş afirma că soţul ei a tratat-o

extrem de dur în cursul vieţii lui, n-aş face decât să subevaluez o realitate. E mort de multă vreme; dar această reînviere a amintirii lui a operat un soi de teroare asupra surorii mele. O obsedează zi şi noapte viziuni ale morţii lui Sir Blount, intensificate de o

caricatură hidoasă a presupusei scene, pe care un binevoitor s-a găsit să i-o trimită, îi e teamă să se ştie singură. Nimic nu o va readuce pe biata mea Viviette la veselia ei de odinioară — nimic decât o distragere — o speranţă — o nouă perspectivă.

— Asta-i întocmai

ce i-ar oferi acceptarea propunerii mele.

— Exact, răspunse Louis, cu adânc respect. Dar marea mea problemă este cum să o fac să se folosească de ea, din moment ce o dată v-a refuzat.

— Atunci suntem într-un gând.

— Suntem. Şi am venit la dumneavoastră pentru a vă stimula; întrucât ea nu-i în stare să întreprindă nimic singură.

— Deci nu-mi poţi da speranţa unui răspuns la cea de-a doua scrisoare a mea?

— În niciun caz., printr-o altă scrisoare.

Impresia ei este că nu are dreptul să vă încurajeze. Şi totuşi, în pofida acestei reticenţe, secretul este că vă iubeşte fierbinte.

— Poţi într-adevăr să mă asiguri de acest lucru? Să fie adevărat, adevărat? exclamă bunul episcop, căzând pe gânduri. Atunci

trebuie numaidecât să o văd, încep să simt... să simt cu tărie... că un demers care în alte împrejurări ar părea prematur şi nepotrivit, s-ar dovedi în cazul de faţă util şi binevenit. Nefericita ei dilemă... situaţia ei neobişnuită... da, da... înţeleg totul! Îmi pot îngădui să provoc o

mică interpretare greşită a motivelor care mă îndeamnă pe mine. Mă voi duce să o văd cât mai curând. A suferit mult în trecut; are nevoie de compasiune; cu ajutorul cerului, am să i-o ofer eu.

— Cred că acesta este remediul, răspunse Louis cu

blândeţe. Într-o noapte, am auzit-o murmurând câteva cuvinte care mi-au confirmat presupunerile. Şedeam pe terasă; la un moment dat, am auzit pe cineva suspinând în întuneric, şi am descoperit că era ea. Am întrebat-o ce s-a întâmplat şi mi-am

luat curajul de a o sfătui să aibă cutezanța și bravura de a-și reface viața, și încă repede, pentru a alunga în felul acesta spectrul vechii căsătorii. Răspunsul ei mi-a dat a înțelege că nu ar avea nimic împotrivă să se remărite, și chiar repede, dacă ar fi însă

lăsată să rămână aparent pasivă în toată această chestiune, dacă ar fi lăsată să se supună tacit unei căsătorii, fără să i se ceară ei să ia o inițiativă. Așa încât, domnule episcop Helmsdale, înțelegeți ce m-a determinat să vin la dumneavoastră. Pe de

o parte e vorba de un demnitar, cu o înaltă poziţie socială şi de o mare integritate, ca să nu spun mai mult, şi care e dispus să o salveze pe sora mea din negura situaţiei ei; pe de altă parte, e această soră care nu are de gând să vă facă cunoscut consimţământul ei de

a se lăsa salvată — în parte din apatie, în parte din teama de a nu fi judecată greşit, dacă ar da un răspuns favorabil atât de curând după cele întâmplate, şi în parte, poate, din credinţa modestă că ar fi un sacrificiu pentru dumneavoastră să vă uniţi cu o femeie atât

de retrasă, care a trăit o asemenea cruntă experienţă.

— O, nu e niciun fel de sacrificiu! Dimpotrivă. Ţin foarte mult la această alianţă, domnule Glanville. Sora dumneavoastră mi-e foarte dragă. Şi, mai mult, avantajele care vor decurge, pentru

starea ei psihică, din orizontul de activitate lărgit pe care i l-ar oferi rangul de soție a unui episcop, sunt evidente. Încep să cred că o clarificare urgentă a chestiunii — o imediată abordare a punctelor esențiale — lucru care în majoritatea cazurilor ar părea pripit, s-ar

dovedi în cazul de faţă o dovadă de consideraţie şi de afecţiune. Singura mea teamă este ca ea să nu aprecieze ca premature insistenţele mele imediate. Şi cred că-ţi dai seama că n-aş putea îndura sub niciun chip riscul unui al doilea refuz.

— Cred că riscul e

minim, dacă Sfinţia voastră va binevoi să-i vorbească în chip absolut franc. De scris, nu o să vă scrie, de asta sunt sigur; cunoscând acest lucru, şi zbătându-mă pentru binele ei, am îndrăznit să vin la dumneavoastră cu sufletul deschis şi să vă fac, declaraţia pe

care v-am făcut-o, ca răspuns la comunicarea adresată de dumneavoastră surorii mele. Dacă s-ar putea mărita cât mai repede, aşa cam până într-o lună,acest lucru ar salva-o de la o melancolie cronică — poate chiar de la moarte. Iar răposatul ei soţ fiind, virtual,

mort de patru sau cinci ani, socotit mort de doi ani, şi realmente mort de cel puţin un an, nimeni nu i-ar putea reproşa Viviettei dacă s-ar remărita chiar şi mâine.

— Sunt de acord cu dumneata, domnule Glanville, răspunse episcopul cu căldură.

O să mă mai gândesc la toate acestea. Înțeleg prea bine motivele care o fac să nu-mi răspundă; și înțeleg la fel de bine motivul care te-a făcut pe dumneata să vii la mine și îl apreciez ca un gest de frate devotat. Dacă mă voi simți în continuare convins că e o

atitudine necesară şi indicată, voi sosi mâine la Welland.

Cum Louis reuşise să-l aducă pe episcop la un fel de a vedea lucrurile atât de satisfăcător pentru el, se temu să mai adauge vreo vorbă, pentru a nu periclita izbânda. Plecă în grabă şi părăsi imediat

împrejurimile catedralei, ca nu cumva o nouă întâlnire cu doctorul Helmsdale să determine la acesta o schimbare de concepţie şi-o amânare a îndatoririlor sale de pretendent.

Ajunse la Welland pe la ora prânzului şi o

găsi pe Viviette în aceeaşi stare apatică în care o lăsase. S-ar fi zis că nici nu se urnise din loc.

— Ai descoperit adresa lui Swithin St Cleeve? îl întrebă, fără să-i arunce măcar o privire.

— Nu, răspunse Louis.

Auzindu-i replica,

îşi dădu din nou frâu liber durerii.

— Dar mi-ai cerut să aştept până diseară; şi am aşteptat toată ziua cu încrederea că vorbele tale se bazau pe ceva, şi că ai să-mi aduci veşti bune. Şi acum văd că nu te-ai bazat pe nimic şi *nu* mi-ai adus nicio veste bună.

— O clipă, Louis nu ştiu ce să-i răspundă la această izbucnire. Să cuteze a da gândurilor ei o nouă întorsătură, revelându-i planul său? Nu; era mai înţelept să o lase pradă disperării încă o noapte, şi apoi să-i prezinte pe neaşteptate soluţia salvatoare, ca să se

agate de ea şi să se lanseze fără să aibă timpul de a sta prea mult la gânduri.

Drept care, nu-i spuse un cuvânt; şi presupunând că în acea noapte nu avea ea să facă vreun pas necugetat, o lăsă să fiarbă în propria-i zeamă. Totuşi, îngrijorarea lui în ce

privea soluționarea crizei era foarte mare. Totul depindea de hotărârea pe care avea s-o ia episcopul. Va veni sau nu va veni a doua zi? Poate că în locul importantei sale prezențe se va pomeni cu o scrisoare de amânare a vizitei. Şi dacă va fi aşa, totul era pierdut.

Starea de suspensie în care se afla Louis îl ţinu treaz întreaga noapte, dar nu a fost singurul om bântuit de insomnie din acea casă. O auzea tot timpul pe sora lui plimbându-se prin cameră în sus şi-n jos, într-o stare care-i spunea că îndărătul fiecărui cuvânt de

suferinţă pe care-l rostise, se aflau alte două, şi mai dureroase, rămase negrăite. La un moment dat, se temu chiar că o să-şi pună capăt vieţii, atât de spontane şi de imprevizibile erau gesturile ei; zăcu astfel toată noaptea, aşteptând sosirea

zorilor.

În sfârşit, se făcu dimineaţă. Viviette coborî ca de obicei şi întrebă dacă sosise vreo scrisoare sau telegramă, dar nu sosise niciun fel de mesaj. Louis o evita, ştiind că nimic din ce i-ar fi putut spune în aceste momente nu i-ar fi adus vreo

uşurare.

De la episcop nu primise nicio comunicare, ceea ce era un semn bun. Pe măsură ce trecea ziua, Louis încerca, prin diverse tertipuri, să-i îndepărteze Viviettei gândurile de la vaga posibilitate de a afla vreo veste despre Swithin, şi se străduia

să o facă să creadă că nu-i rămăsese altceva decât să-şi înfrunte cruda-i soartă. Se părea că, într-adevăr, se hotărâse să adopte această soluţie, pentru că în cursul după-amiezii căzu în acea stare de torpoare care nu mai cunoştea nici teamă, nici speranţă.

Şi atunci o trăsură

opri în faţa uşii.

Louis, care aşteptase cea mai mare parte a zilei în hol, aruncă o privire pe o fereastră laterală şi urcă la Viviette.

— A sosit în vizită episcopul, îi spuse el. Pregăteşte-te să-l primeşti.

— Episcopul de Melchester? întrebă

Viviette uimită.

— Da. Eu l-am chemat. Vine ca să-i dai un răspuns la scrisoarea lui.

— Un răspuns... la... scrisoarea lui?

— Un răspuns imediat: da sau nu.

Faţa Viviettei îi trădă frământările minţii. În ce măsură absolută

consimţământul de a-i fi alături episcopului la bine şi la rău i-ar înlătura toţi strigoii din cale! Ba mai mult, ar putea împlini acest scop fără a trebui să-l sărăcesc pe Swithin — rezultatul inevitabil la care s-ar ajunge dacă ar adopta soluţionarea legitimă a necazurilor ei. Până în acest

moment, gândurile ei disperate, axate doar pe respectarea onestității, nu întrevăzuseră nicio cale posibilă de rezolvare a ambelor dorințe! Un ademenitor i-a indicat-o. Implica, desigur, încălcarea a ceva foarte drag, lucru care o făcuse ca până

acum nici să nu se poată gândi la asemenea soluţie. Dar îşi dădea seama că era singura cale. Convenţiile în care fusese crescută îi forţau mâna; şi convenţiile îşi pot împinge victimele la orice!

Louis o lăsă cu gândurile ei. Când

coborî în salon, îl găsi pe doctorul Helmsdale stând în picioare, cu aerul unui om care simte că e prea bun pentru destinul ce-i fusese hărăzit — ceea ce, ca să fim drepţi, nu era prea departe de adevăr în cazul de faţă.

— I-ai transmis mesajul meu? întrebă

episcopul.

— Nu i-am transmis mesajul, ci i-am anunţat vizita dumneavoastră. Restul îl las în mâinile dumneavoastră. Eu am făcut tot ce am putut pentru ea.

Viviette se gătea în mica ei cameră, iar Louis, simţind că trebuie să ia taurul de

coarne, îl conduse pe episcop de-a lungul holului, până la apartamentul ei, unde deschise uşa: dar în loc să-l urmeze, închise uşa îndărătul vizitatorului.

După aceea, Glanville petrecu un răstimp de adâncă îngrijorare. Se plimba de la piciorul scării la

peretele cu panoplii; de la panoul panopliilor la zidul împodobit cu trofee de vânătoare; de acolo o pornea pe coridor până în dreptul uşii Viviettei, de unde putea desluşi doar murmure neinteligibile. Cu cât cei doi rămâneau mai mult împreună, cu

atât mai agitat devenea Louis. Faptul că nu-i spusese de la început un *nu* peremptoriu, era un semn de succes. Însemna că ea acceptase să discute; iar merituosul episcop avea de partea lui un argument de care Louis nici nu-şi dădea seama. Însăşi vremea

părea să favorizeze cererea doctorului Helmsdale. Bătea dinspre apus un vânt vijelios, care vuia prin coşurile goale de fum, sugerând oceanului zbuciumat şi inaccesibilitatea, fără de nicio speranţă, a tuturor astronomilor şi oamenilor aflaţi de cealaltă parte.

Episcopul intrase în camera Viviettei la ora trei şi zece. Acele lungi ale ceasornicului arătau că trecuseră patruzeci şi cinci de minute când, în sfârşit, mânerul uşii se mişcă şi episcopul îşi făcu apariţia. Louis îl întâmpină în locul unde coridorul răspundea în hol.

Neîndoielnic, doctorul Helmsdale se afla într-o intensă stare emoţională şi obrajii îi erau îmbujoraţi. Louis îl privi cu teamă, fără să spună o vorbă.

— Mă acceptă, rosti episcopul pe un glas scăzut. Şi nunta va avea loc în curând, în prima săptămână din

septembrie. Lunga ei suferinţă şi solitudine justifică această grabă. A fost adevărat ce mi-ai spus. Oboseala de viaţă şi confuzia sentimentelor au îndepărtat-o de mine. Până la urmă, a devenit foarte pasivă şi a acceptat tot ce i-am propus eu — iată

ce înseamnă puterea de convingere a unui raţionament antrenat în logică. Fiind o femeie bună şi înţeleaptă, şi-a dat seama ce adăpost împotriva tristeţii îi ofer şi nu-i ea aceea care să refuze un dar picat din ceruri.

CAPITOLUL 40

Tăcerea lui Swithin trebuie explicată prin faptul că nu-şi îndreptase paşii nici spre coasta Mediteranei şi nici spre America. Simţindu-se liber ca pasărea cerului, când ajunsese la Southampton hotărâse

să plece direct la Cape Town, şi deci nu se mai îmbarcase pe v a s u l *Occidental.* Scopul lui era să-şi lase bagajul greu acolo, să examineze posibilităţile pe care i le oferea observatorul, să constate dacă era nevoie sau nu să-şi aducă propriul ecuatorial, şi abia

după aceea să plece, cu prima ocazie care i se va ivi, în America. Acolo urma să se informeze asupra stadiului organizării expediţiei de urmărire a tranzitului planetei Venus, şi să i se alăture din punctul care i s-ar fi părut cel mai convenabil.

Aşadar, deşi Viviette

se înşelase în ipotezele ei, intuise cu o tristă precizie starea de lucruri. Exista într-adevăr posibilitatea de a nu putea comunica timp de câteva luni cu el.

Perioada aceasta de călătorie însemnase o deşteptare pentru Swithin. Împrejurări atât de diferite

generează, de bună seamă, şi puncte de vedere diferite. Nu era decât firesc ca asemenea schimbări să exercite un efect pregnant asupra unui tânăr care nu făcuse vreodată o călătorie mare sau mică — care, pe scurt, abia de se deplasase vreodată din satul său. Noi idei se

zbăteau în mintea lui, gata să iasă la lumină; şi când la acestea se mai adăugară straniile scânteieri ale orizontului sudic, atenţia îi fu întru totul absorbită, aducând după sine uitarea a tot ce se afla în spatele lui, acolo în nord, fie că era vorba de fenomene umane sau

cereşti. Era un lucru trist, dar puţini vor fi cei care să se mire că Viviette, plasată până atunci în centrul cerului său, dominându-l chiar, s-a afundat, ca şi Steaua Nordului, din ce în ce mai jos, pe măsură ce Swithin se retrăgea spre sud. Stăpân pe un generos avans asupra

primului său venit anual, tradus în scrisori de credit, e posibil să fi uitat cam prea repede că, dacă nu s-ar fi interpus gestul ei de abnegație, cel mai elementar simț de onoare l-ar fi obligat să rămână sărac lipit pământului.

Faptul că urma să revină peste patru ani,

la momentul specificat, şi să-i ceară mâna, dacă ea nu se va împotrivi să fie cerută, era un punct care făcea parte din programul său, asemenea realizărilor ştiinţifice ce urmau să prefaţeze acest act. Seriozitatea intenţiei cu care anticipa acea dată, îl făcea ca,

pentru moment, să o elimine din preocupările lui imediate. Nefericita ei precauţie de a-i cere să nu-i scrie prea curând, constituia o confortabilă uşurare în actuala lui stare de tensiune legată de sublimele acţiuni ştiinţifice, care nu cunoşteau nici femeie,

nici jertfele ei, nici temerile ei. Adevărul este că Swithin nu numai că era prea tânăr ca ani, dar şi prea direct şi potrivnic oricărui compromis, pentru a putea înţelege natura unei femei ca Lady Constantine; iar ea suferea din pricina acestei limitări a lui,

aşa cum era de prevăzut că o să sufere.

În prima lui călătorie de recunoaştere la Cape Town, rămase puţină vreme; şi de acolo nu scrise nimănui. La plecare, constată că mai are câteva săptămâni libere până la data când dorea să

ajungă în America; şi încercând o inexorabilă dorinţă de a studia legile navigaţiei de pe puntea unui vapor, sub nemărginirea cerului liber, se îmbarcă pe un vas cu destinaţia Melbourne; de acolo se întoarse la timpul cuvenit pentru a-şi face călătoria în

America, după ce acostă la Boston.

Săturându-se de circuitele maritime şi de calculele navale, şi nefiind interesat de oameni şi de oraşe, acest neobosit iscoditor al universului plecă imediat la observatorul “Cambridge” din

Statele Unite şi acolo, cu ajutorul unei scrisori de recomandare pe care o adusese din Anglia, se desfătă un timp cu gloriile giganticului refractor (căpătase permisiunea de a-l folosi) şi cu bucuria contactelor cu grupul de oameni de ştiinţă din jurul acestuia.

Sosi şi timpul plecării în expediţia de urmăriri a tranzitului, prilej pentru el şi ceilalţi membri de a dispărea din ochii civilizaţiei; afundându-se dincolo de Oceanul Pacific.

Ar fi lipsit de noimă să discutăm despre isprăvile acelui pelerinaj,despre

intrarea şi ieşirea planetei din penumbră, despre tangente şi paralaxe, despre contactul exterior şi interior. Toate acestea sunt înregistrate în analele Societăţii de Astronomie. Mai interesant pentru noi e faptul că scrisoarea Viviettei adresată la

“Cambridge” îi fusese returnată mult mai înainte ca el să fi ajuns acolo, în timp ce misiva trimisă în Marsilia nu a ajuns la destinaţie. Când sosi în America, Swithin, care nu avea încă o adresă stabilă unde putea fi găsit, îi trimise o scrisoare bunicii sale, cerându-i

ca întreaga corespondenţă să-i fie expediată la Cape Town, locul cel mai sigur unde o va putea găsi, mai devreme sau mai târziu. Dădu dispoziţii ca şi ecuatorialul să-i fie expediat în acelaşi loc. Cam pe atunci, se hazardă să încalce ordinele Viviettei şi-i

adresă şi ei o scrisoare, ignorând ciudatele evenimente care avuseseră loc în absenţa sa.

Sosise luna februarie, tranzitul luase sfârşit, compania ştiinţifică se destrămase, iar Swithin se îmbarcă spre Cape Town, pentru a-şi lua în

primire postul permanent de observaţie de acolo, în vederea misiunii lui de a supraveghea, trasa diagrame şi teoretiza asupra acelor excepţionale caracteristici ale cerurilor sudice, care au fost doar parţial tratate de Herschel cel

tânăr[48]. După ce intră în golful Table şi acostă la chei, se duse direct la oficiul poştal.

Acolo îl aşteptau două scrisori care, după data ştampilei, păreau să fi sosit de multă vreme. Una dintre aceste epistole, scrisă cu o cerneală decolorată şi cu o

caligrafie de modă veche era, evident, de la bunica lui. O deschise înainte de a fi aruncat măcar o privire la antetul celeilalte scrisori.

Printre multe alte pasaje lipsite de importanţă, citi următoarele:

“Bănuiesc că ştii despre noutăţile care

s-au întâmplat aici în toamna asta, dar dacă cumva încă n-ai aflat, îţi trimit alăturat tăietura din ziar. Nimeni nu s-a aşteptat ca ea să se mărite chiar aşa de curând; dar se vorbeşte pe aici că Sfinţia sa episcopul şi Înălţimea sa doamna se cam înţeleseseră între ei

chiar înainte de a sosi trista veste că Sir Blount şi-a luat viaţa. Şi vestea faptei aceleia păcătoase atâta i-a tulburat doamnei minţile şi atâta a făcut-o să se simtă de ruşinată şi de mâhnită, că din milă pentru biata doamnă puţinii ei prieteni au îndemnat-o să-l lase

pe episcop s-o curteze mai departe, ca şi până atunci, cu toate că nu era văduvă de atâta vreme cât crezuse ea. Şi s-a dovedit că ea atâta aştepta; şi când Sfinţia sa a cerut-o, ea i-a răspuns că ori se mărită pe loc ori niciodată. Aşa mi s-a povestit mie de către

oameni care ştiu cum stau lucrurile...”

Tăietura din ziar era un anunţ obişnuit al căsătoriei dintre episcopul de Melchester şi Lady Constantine.

Swithin rămase atât de înmărmurit de vestea care constituia, pentru prima dată de

când o cunoştea, o dovadă de uşurinţă şi nestatornicie din partea Viviettei, încât omise să se mai uite măcar la a doua scrisoare. Nu-şi aminti de ea decât o oră mai târziu, când se afla în camera lui de la hotel.

Reuşi să recunoască scrisul ei, dar atât de schimbat, încât

antetul cu adresa expeditorului nici nu-i reținuse privirea. Scrisoarea nu avea nici titlu, nici dată; dar conținutul îi făcu imediat cunoscut motivul actului ei precipitat. Nu e necesar să citǎm aici decât cele câteva fraze concludente:

“... Nu aveam nicio altă cale de ales şi chiar dacă aş fi reuşit să te găsesc, însemna să încalc una dintre condiţiile pe care ţi le pusesem chiar eu. Dorinţa fierbinte a inimii mele era să nu te readuc la sărăcie sau să-ţi zădărnicesc cariera. Şi noua mea dorinţă era aceea de a

mă salva pe mine şi, mai mult ca orice, o fiinţă încă nenăscută... Am săvârşit un act disperat. Totuşi nimic nu putea fi mai binevenit pentru mine şi pentru tine. M-aş fi jertfit fără preget pe altarul fidelităţii, dar nu era vorba numai de mine. Care femeie are

dreptul, pentru a-şi salva onoarea, să nimicească o viaţă ce a încolţit în ea... Singurul punct luminos din toată povestea asta este că te-am apărat pe tine şi talentul tău de viitoare catastrofe, şi te-am putut menţine pe cărările minunate ale faimei ştiinţifice.

Nu-ţi mai sunt un bolovan legat de picior, drumul tău acum e liber, ca pe atunci când încă nu mă întâlniseşi, şi când încă nu te încurajasem să mă cucereşti. Vai, Swithin, ar fi trebuit să cunosc mai bine viaţa! A fost o mare nebunie şi fie ca suferinţa să cadă

numai asupra capului meu! N-ar fi trebuit să accept acea ultimă întâlnire a noastră; până atunci totul decursese atât de lin! ... Ei bine, am îndurat, multe, şi sunt pregătită să mai îndur. Cât despre tine, Swithin, n-ai decât să mergi cu stăruinţa înainte şi triumful ţi-e

asigurat. Te rog să nu încerci să comunici cu mine în niciun chip. Nu-mi răspunde nici măcar la această scrisoare. Nu căuta să mă mai vezi vreodată.

A ta nefericită,
Viviette”

La început, Swithin simți că i se umflă inima în piept de mila

Viviettei; pe urmă se cutremură îngrozit de ceea ce săvârşise ea şi de propria lui contribuţie la acest fapt. Se simţea ca un somnambul deşteptat din transă, care descoperea că în starea lui de inconştienţă a fost unealta unei tragedii. Dezlegase nodul

dificultăţilor ei, tăindu-l cu spada.

Marile veşti mai curând îl uluiră decât îl doborâră, sentimentele lui predominante fiind acelea de tristeţe şi de milă. Un lucru era însă evident: nu mai putea face nimic — absolut nimic. Evenimentul despre care aflase el

acum pentru prima oară avusese loc cu cinci luni în urmă. Reflectă şi regretă — şi, în mod mecanic, îşi continuă preparativele pentru instalarea locului său de muncă în umbra muntelui Table. Avea senzaţia celui care descoperă brusc că lumea e un loc mult mai ciudat

decât se aşteptase; dar vârsta lui, temperamentul şi situaţia actuală îl făceau să nu poată fi altceva decât un spectator mirat al acestei ciudăţenii.

Observatorul Regal se găsea la o milă depărtare de oraş, şi aici îşi instală postul de observaţie de

îndată ce-şi găsi o locuinţă. Încă de la prima vizită pe care o făcuse la Cape, hotărâse că ar fi extrem de avantajos pentru el dacă şi-ar putea suplimenta folosirea ocazională a uriaşelor aparate ale observatorului prin utilizarea la domiciliu a propriului său

ecuatorial, deci dăduse dispoziţii să-i fie trimis din Anglia. Această preţioasă posesiune tocmai îi sosise şi, cu toate că priveliştea lui, — a alămurilor pe care se odihnise adeseori mâna Viviettei, a ocularului prin care priviseră ochii ei negri — îi stârniră în suflet

un val de regrete amare, totuşi nu-şi putu îngădui să ofere trecutului zilele atât de necesare pentru viitor. Neputând găsi o încăpere particulară adecvată pentru instalarea ecuatorialului, hotărî să fixeze instrumentul pe un stâlp solid din grădină; petrecu

câteva zile până îl adaptă la noua lui poziţie. La această latitudine nu era necesar să pândească cu zgârcenie nopţile senine, aşa cum fusese obligat să facă în vechiul turn din Welland. Acolo i se întâmplase de multe ori ca, după ce aşteptase, fără să

poată lucra, zile şi nopţi la rând de cer înnegurat, să-i sosească Viviette exact la ora când, în sfârşit, ar fi putut avea un prilej de a cerceta cerul; şi dăruindu-i ei momentele de aur ale unui cer senin, pierdea şansa de a mai urmări planetele.

De obicei lucrurile

care atrag ochiul şi atenţia unui vizitator sosit la o nouă latitudine sunt noile forme ale vieţii umane şi vegetale, şi alte asemenea prezenţe sublunare. Dar tânărul nostru abia dacă le observa; schimbarea de constelaţii era cea care-l atrăgea pe el. Acelaşi vechi material

era imprimat şi acolo, dar în tipare noi. Un firmament la fel de fix şi de antic ca şi cel din nord; şi totuşi, o bună parte din el nu apăruse niciodată deasupra dealurilor din Welland, pentru că acum era privit din josul planetei. Aici era neschimbătoarea regiune circumpolară;

dar formaţiunile polare, stereotipizate de istorie şi legendă — fără de care s-ar fi zis că un cer polar n-ar fi putut exista — nu fuseseră niciodată observata de el din nord.

Fireşte, St Cleeve începu prin studieri superficiale, care nu puteau fi de mare

utilitate nici lui, nici omenirii. Pierdu câteva săptămâni — de fapt aproape două luni — într-o relativ pasivă cercetare a noutăţilor sudice; îşi îngădui luxul de a contempla formaţiunile stelare care fuseseră cunoscute, relatate, clasificate mult

înainte ca să se fi auzit măcar de persoana lui. Cu o simplă plăcere puerilă îşi lăsa ecuatorialul să vagabondeze, seară de seară, de la fascinanta strălucire a lui Canopus la vălurile de ceaţă ale lui Magellan. Înainte de a fi ajuns la capătul acestui preludiu optic, pluti

spre el dinspre cealaltă parte a ecuatorului postscriptumul unei epistole ale pierdutei sale Viviette. Veni pe calea unei banale tăieturi de ziar, sub titlul rubricii “Naşteri”:

“La 10 aprilie 18... în palatul episcopal din Melchester soţia

episcopului de Melchester a dat naştere unui fiu.”

CAPITOLUL 41

Se scurseră trei ani în care Swithin rămase nemişcat la Cape Town, continuându-şi în linişte studiile care-l aduseseră acolo. Însemnările sale se adunaseră în mormane şi acum începea să se traseze conturul unui

amplu tratat ce urma să aibă o certă utilitate ştiinţifică.

Măsurase cerurile sudului cu rezultate chiar mai importante decât scontase. Acele constelaţii nefamiliare, care pentru privitorul întâmplător nu reprezenta altceva decât un nou

aranjament al obişnuitelor puncte luminoase, aveau cu totul altă semnificaţie pentru astronomul profesionist şi pentru confraţii săi.

Materialul său pătrundea adânc dincolo de suprafaţă. Acolo, în zonele revelate doar instrumentelor de

observaţie, existau sori de un fel hibrid — ceţuri de foc, nuclee plutitoare, globuri care zburau asemenea unor roiuri de albine şi alte privelişti exterioare care, descompuse de ecuatorialul lui Swithin, se dovediră a fi începutul unor noi serii de fenomene şi

nu sfârşitul unora demult cunoscute.

Şi în aceste ceruri meridionale existau pustietăţi dezolante mult mai vaste. Decât cele din nord; imensităţi de spaţiu, izolate de poziţiile corpurilor cereşti şi care, din cine ştie ce raţiuni insondabile, rămăseseră necreate,

fiind vizibile tocmai prin goliciunea lor.

Cercetarea acestor hăuri de întuneric îi stârni pentru a doua oară pulsaţia acelei vechi spaime pe care obişnuia să i-o descrie Viviettei ca fiind generată de nemărginirea cerului nordic. Degetul fantomatic al

pustietăţii infinite îl atingea cu acelaşi fior rece şi de cealaltă parte a globului. Adâncurile inscrutabile ale regiunilor stelare din nord căpătaseră totuşi în ochii lui o oarecare familiaritate în comparaţie cu adâncurile inscrutabile din zona

polară sudică. Acestea se plasau pe un şi mai necunoscut traseu al necunoscutului. Aici, spaţiul, fiind mai puţin scormonit de istoria gândirii umane decât cel din locurile lui, părea impregnat de o şi mai singuratică singurătate.

Dacă am acorda acestor meditaţii

astronomice ale lui St Cleeve un spaţiu proporţional cu cel folosit pentru descrierea anului petrecut de el la Welland cu Viviette, povestirea noastră s-ar lungi de trei ori pe atât; dar trebuie arătat că Swithin nu îngăduia gândurilor sale să rătăcească spre

vechile-i emoţii sentimentale. În experimentele lui cu tuburi şi lentile, oricât ar fi fost de importante pentru intelectul uman, nu exista prea multă hrană pentru instinctele de compasiune care duc la schimbări în viaţa unui om. Ceea ce

constituie primul plan şi baza de pornire ale unui anumit proiect de perspectivă, poate însemna în acelaşi timp punctul de dispariţie al unui alt proiect, deşi ambele vizau iniţial acelaşi ţel. Realizările şi descoperirile lui Swithin în sistemul sideral sudic erau, fără

îndoială, evenimente de cea mai mare importanţă pentru el; şi totuşi, dintr-un punct de vedere interuman, nu servea decât umilului scop de a face ca timpul să treacă mai repede, în vreme ce celelalte evenimente mai strâns legate de inima decât de intelectul lui, îşi

desfăşurau cursul lor, departe, acasă.

În pauzele dintre preocupările sale profesionale, se plimba prin deşerturile de nisip din vecinătate, sau printre fermele care se înmulţeau treptat în împrejurimile oraşului Cape Town. Se familiariză cu

contururile muntelui Table şi cu pâcla lânoasă denumită "faţa de masă a diavolului" care se aşternea pe creştetul muntelui ori de câte ori vântul sufla dinspre sud-est. Pe parcursul acestor plimbări, îşi îngăduia să se gândească la Viviette şi la acest

ciudat capitol patetic din viaţa lui, ce părea să se fi depănat în întregime şi să se fi sfârşit pe vecie pentru el. Asemenea scene se retrăgeau rapid în depărtarea din care se desprinseseră, iar intensitatea sentimentelor cu care le privea se dilua proporţional. Simţea

că în toată acea poveste existase ceva greşit şi totuşi nu era în stare să definească graniţele greşelii. Trista şi uimitoarea consecinţă pe care trebuise să o sufere Viviette păstra încă în ochii lui un aspect odios, catastrofic; dar în loc să mediteze asupra lui şi a

urmărilor ce-l priveau şi pe el, prefera să ocolească subiectul, aşa cum, într-o călătorie nocturnă, ocolim locul unde s-a petrecut un sumbru dezastru şi urmăm cu fermitate drumul drept, deschis, din faţa noastră.

Uneori se gândea la ea, desprinsă cu totul

de trecut — o vedea ducându-şi viaţa pe terenurile îngrădite ale catedralei din Melchester şi se întreba cât de des oare scruta orizontul sudului, gândindu-se la locurile pe unde s-o fi aflând el.

Într-una din aceste după amieze de plimbare prin

împrejurimile Observatorului Regal, îşi întoarse ochii spre stâlpul de semnalizare de pe Lion's Rump. Acesta era un promontoriu înalt, aflat la nord-vest de muntele Table, care domina golful Table. În acelaşi moment, steguleţul de semnal se înălţă pe stâlp. Era

indicaţia că vasul care aducea corespondenţa apăruse pe mare. Se întoarse din drum, aşa cum făcuse de multe ori în ocazii similare, şi porni să străbată agale acea milă şi jumătate care îl despărţea de oficiul poştal.

Nu sosise nicio misivă din Anglia

pentru el, ci numai un ziar, cu adresa scrisă în acea caligrafie a secolului al şaptesprezecelea, proprie bunicii lui, care se ţinea încă zdravăn de viaţă. Swithin se întoarse dezamăgit, şi îşi reluă plimbarea, despăturind ziarul din mers.

O cruce trasată cu cerneală neagră îi atrase atenţia. Era în dreptul rubricii "Decese" şi sângele îi îngheţă în vine când citi cuvintele: "Melchester, Palatul Episcopal". Dar nu era vorba de ea. Soţul ei, episcopul de Melchester, se stinsese din viaţă, în urma unei

scurte suferinţe, la vârstă relativ tânără de cincizeci şi patru de ani.

Toate condiţiile stabilite în trecut la Welland ţâşniră acum la suprafaţă, ca o ştire resuscitată din pământ. Îl mai despărţeau doar, câteva luni de vârsta când avea

posibilitatea de a se căsători fără să-şi piardă venitul anual, care-i oferea mijloacele de subzistenţă. Era o chestiune care nu mai prezentase niciun interes pentru el din momentul despărţirii de Viviette, pentru că acum femeile nu însemnau mai mult

pentru Swithin decât locuitorii planetei Jupiter. Dar morişca vieţii se învârtise din nou şi o lăsase iar liberă pe Viviette, cea ce schimba cu totul aspectul locurilor lui de acasă, iar gândurile cu privire la viitorul ei porniră din nou să-i bântuie mintea.

Multă vreme, în

afară de faptul că rămăsese din nou văduvă, nicio altă ştire legată de ea nu-i parveni lui Swithin. Nu avea pe cine să întrebe decât pe bunica lui şi aceasta nu-i putea spune nimic despre doamna care locuia la o asemenea depărtare, la Melchester.

Astfel se mai scurseră câteva luni; şi în Swithin nu încolţi niciun dram de putere care să-l trezească din atitudinea lui pasivă. Dar, din simplă întâmplare, într-una din scrisorile cam incoerente ale bunicii lui, aceasta pomeni de faptul că Lady

Constantine urma să se stabilească din nou la Welland, în vechea reşedinţă, împreună cu copilul ei, un băieţaş de vreo trei-patru ani.

Şi totuşi Swithin continuă să ducă aceeaşi existenţă ca şi până atunci.

În toamna următoare însă, în

viaţa lui se impuse o schimbare. Munca lui Cape Town luase sfârşit. Respectase cu strictețe dorința unchiului său de a studia în sud. Materialele pentru marele său tratat erau adunate şi acum nu mai rămânea decât să le sorteze, să le sintetizeze şi să le

publice, lucru pentru care era indispensabil să se întoarcă în Anglia.

Aşa încât ecuatorialul fu din nou ambalat, şi postamentul desfiinţat; teancurile uriaşe de însemnări şi rolele de diagrame, rodul a trei ani de studiu asiduu, fură

împachetate cu multă grijă; iar Swithin părăsi definitiv ţărmurile din Cape Town.

O informase cu multă vreme înainte pe bunica lui asupra datei la care îl putea aştepta; şi în răspunsul ei, sosit chiar în ajunul plecării, aceasta îi

menţiona în treacăt că o vedea des pe Lady Constantine, şi că, ultima dată când o vizitase, Înălţimea sa păruse; foarte interesată de faptul că Swithin se reîntorcea şi întrebase de data sosirii lui.

Într-o zi de vară târzie, Swithin coborî

din tren în gara Warborne şi, dând dispoziţii ca bagajul să-i fie expediat acasă, o porni pe jos spre Welland, ca pe vremuri.

Avea senzaţia că plecase de pe acele meleaguri doar cu o zi în urmă, atât de puţin se schimbase decorul. Desigur, existau acele

schimbări care îți atrag ochiul într-un loc definit, în mod convenţional, drept neschimbat — o vegetaţie crescută mai înaltă şi mai stufoasă decât înainte, în fiecare dintre colţurile familiare.

Nu parcursese încă prima milă de drum când văzu mergând în

faţa lui un preot a cărui siluetă, după-un moment de cumpănire, o recunoscu, în ciuda părului complet alb revărsat pe sub borurile pălăriei. Swithin îşi grăbi pasul şi curând îl ajunse din urmă.

— Domnul Torkingham! Am ştiut

că sunteţi dumneavoastră!

Domnului Torkingham îi trebui ceva mai mult timp ca să-l recunoască pe astronom, dar o clipă mai târziu îl salută strângându-i mâna cu căldură.

— Am fost la gară ca să te întâmpin! strigă preotul, şi acum mă

întorceam convins că nu ai sosit. Sunt emisarul bunicii tale. Ea nu a putut veni şi cum nu avea pe cine să trimită, m-am prezentat eu în locul ei.

Porniră împreună. Pastorul îi povesti lui Swithin despre bunica lui, despre problemele parohiei, despre

străduințele lui de a le soluționa. La un moment dat, îl întrebă:

— Știi, desigur, că Lady Constantine locuiește din nou la Welland?

Swithin îi răspunse că aflase și adăugă, ceea ce era foarte adevărat, că vestea morții episcopului

constituise o mare surpriză pentru el.

— Da, răspunse domnul Torkingham cu aerul omului care gândeşte mult mai multe decât spune. Când te uitai la el ai fi zis că Melchester o să-şi păstreze episcopul cel puţin încă patruzeci de ani. Da, moartea lividă bate şi

la coliba săraculuí şi la palatele regilor, cu aceeaşi mână nepărtinitoare.

— A fost un om deosebit de bun? întrebă Swithin.

— Ei, n-a fost niciun Ken[49] niciun Heber[50]. Ca să spun drept, avea şi el cusururile lui, printre

care aroganța nu era cel mai din urmă. Dar care om e desăvârşit?

Oricum, Swithin se simți uşurat auzind că episcopul nu fusese un om desăvârşit.

— Mă tem, continuă preotul, că biata lui soție nu a fost mai fericită cu el decât cu primul soț. Dar era un lucru lesne de

prevăzut; căsătoria a fost făcută în grabă — ceea ce denotă un capriciu pătimaş din partea lui, incompatibil cu un om care deţinea asemenea poziţie; şi a mai dat dovadă de o lipsă de discretă temperanţă, care s-a manifestat curând pe altă cale. Asta-i tot ce poate fi

spus împotriva lui; acum însă totul s-a terminat şi lucrurile au reintrat pe vechiul lor făgaş. Dar văduva episcopului nu mai e Lady Constantine cea de altădată. Nu; orice-ai spune, nu mai e aceeaşi femeie. S-ar zice că are ceva pe suflet — o durere — o melancolie adânc

înrădăcinată până la care nu poate ajunge niciun leac omenesc. Odinioară era o femeie căreia îi puteai câştiga cu uşurinţă încrederea; dar acum, se pare, că nici religia, nici filozofia nu mai pot avea vreo influenţă asupră-i, şi viaţa ei de acum este exact ceea ce fusese

înainte, când erai şi tu aici.

Tot discutând, ajunseră la barieră, unde conversaţia lor fu întreruptă de ţipetele unui copil. Priviră în stânga de unde veneau plânsetele şi văzură un băieţaş care, încercând să sară un gărduleţ vecin, căzuse

cu faţa în jos.

Domnul Torkingham şi Swithin se grăbiră să ridice victima, un adorabil copilaş cu păr de aur revărsat în bucle şi inele de sub o ciudată tichie de catifea. Swithin îl luă în braţe, în timp ce domnul Torkingham îi şterse nisipul de pe buze şi de pe năsuc, îi

gunguri câteva vorbe de mângâiere şi-i întinse nişte caramele care, spre surprinderea lui Swithin, apărură ca printr-o scamatorie din buzunarul preotului. Numai această jumătate a metodei de alinare şi ar fi fost de ajuns să domolească supărarea

copilului. Încetă să mai plângă şi alergă încântat la guvernanta care culegea mure ceva mai departe, lângă un gard viu, fără să aibă habar de cele ce se întâmplaseră.

— Ştii desigur, cine e copilul? întrebă domnul Torkingham, când porniră din nou la drum.

— Nu, răspunse Swithin.

— A, credeam că ţi-ai dat seama. Dar cum ai fi putut! E băieţaşul Lady-ei Constantine, unicul ei copil. Un băiat extrem de armonios dezvoltat — deşi a fost născut la şapte luni. De-ar şti maică-sa, care îl adoră, la ce distanţă

de casă se află acum!

— Doamne Dumnezeule!... copilul Lady-ei Constantine... ah, ce interesant!

Swithin se opri o clipă din mers, distrat, apoi se întoarse la gărduleţ, şi privi în urma copilului până când nu-l mai putu vedea.

— Şi acum, urmă

domnul Torkingham, nu mai pot ieşi din casă fără să am bomboane în buzunar; rezultatul este că îl întâlnesc în calea mea pe domnişorul ăsta mult mai des decât pe oricare altul dintre enoriaşii mei.

St Cleeve rămase tăcut, până când ajunseră pe uliţa din

Welland, unde drumurile tot se despărţeau, aşa încât Swithin porni singur mai departe. Ar fi putut să-l mai însoţească pe vicar o bucată de drum şi s-o ia apoi în direcţia Casei Welland; dar ar fi fost dificil să facă acest lucru fără a provoca întrebări

curioase. Acum însă, când se despărţise de preot, îi era uşor s-o ia într-acolo; putea ajunge la reşedinţă la fel de repede, fie pe o scurtătură, fie pe drumul drept. Şi totuşi Swithin nu o făcu; simţea o codeală de nedescris la gândul de a o revedea pe Viviette. N-ar fi putut

spune de ce. Adevărat, era neplăcut să pice în casa ei înainte de a şti cum stau lucrurile; şi aceasta îi oferea o justificare suficientă pentru a-şi amâna vizita.

În această stare de spirit îşi continuă drumul spre casa bunicii lui. Ajunse la poarta grădinii şi,

privind spre vâlceaua frunzoasă care adăpostea bătrâna locuinţă, văzu în uşă silueta foarte graţioasă a unei femei tinere, care tocmai îşi lua la revedere de la cineva din casă.

Se întrebă cine putea fi acea persoană atât de atrăgătoare, care o cunoştea pe

bunica lui, şi înaintă cu oarecare şovăială. Când se apropie, recunoscu în frumoasa tânără, cu obrajii împurpuraţi de plăcere, pe fosta fetişcană din sat, Tabitha Lark. Zărindu-l pe Swithin, şi gândind, probabil, că prezenţa ei în casă nu era binevenită în acele

momente, se îndepărtase grăbită, pornind prin grădină.

Călătorul reîntors intră în casă, unde o găsi pe biata bătrână doamnă Martin, de a cărei prezenţă pământească moartea se apropia mai curând ca o asimptotă decât ca un sfârşit. Era vizibil împuţinată la

trup, şi nu mai vedea prea bine.

Urmă o regăsire mişcătoare, în care bunica rosti cuvintele biblice:

— Acum pot să mor, pentru că ţi-am văzut iar faţa, pentru că ştiu că eşti în viaţă.

Hannah nu mai era prezentă în bucătărie, deoarece cu şase luni

în urmă, fusese strânsă dintre cei vii, locul ei fiind acum ocupat de o copilandră care nu-l cunoştea pe Swithin. Nepotul şi bunica pălăvrăgiră cu mare bucurie şi, la un moment dat, bătrâna îl întrebă:

— Ai auzit ce persoană de vază a ajuns minunata

domnişoară Lark? Cea care era o fetiţă săltăreaţă şi neastâmpărată pe când ai cunoscut-o tu?

St Cleeve nu auzise, dar văzuse în bună parte. Fu informat că Tabitha părăsise satul curând după plecarea lui, că studiase, cu mare succes, muzica

la Londra, unde rămăsese de atunci şi până de curând cântase în concerte, în oratorii, şi — mai mult — se alăturase acelei falange de femei cutezătoare, care luptau pentru drepturile lor şi luaseră hotărârea să eclipseze total geniul masculin şi să

umilească sexul tare făcându-l una cu pământul.

— E în grădină, adăugă bunica lui. De ce nu te duci să stai de vorbă cu ea?

Swithin nu manifestă nicio obiecţie şi se duse în livada de meri, la timp ca s-o oprească pe domnişoara Lark să

iasă pe poarta din spate. Gheaţa dintre ei se sparse cu multă uşurinţă şi se porniră pe o conversaţie foarte vioaie.

Trecu o bucată de timp, pentru că, nu ştiu cum, era fermecător să stai de vorbă cu domnişoara Lark. St Cleeve o informă pe rând de

marile lui împliniri, de voluminoasele maldăre de însemnări adunate, şi care făceau necesară prezenţa unui secretar pentru a le sorta şi a le copia, operaţie care pe el îl îngrozea. Îşi exprimă teama că nu va putea găsi pe cineva îndeajuns de grijuliu pentru o astfel

de muncă ştiinţifică. Tabitha îi răspunse că ar fi fericită să preia ea asemenea misiune. Apoi, roşindu-se fâstâcită, şi descoperind subit că se făcuse foarte târziu, îl părăsi în grădină, îndreptându-se spre casa rudelor ei.

Nu în mai mică măsură decât Tabitha,

Swithin rămase surprins când văzu că soarele dispăruse după deal; aşa încât îşi puse problema dacă era recomandabil să o mai viziteze pe Viviette atât de târziu. Desigur că ea aflase de sosirea lui; dar mai mult de atât nu ar fi putut afirma. Şi cum nu ştia cine se mai afla în

jurul ei, după cum nu cunoştea nici care erau actualele ei sentimente faţă de el, îşi spuse că ar fi fost mai înţelept să-şi amâne vizita pentru a doua zi dimineaţa.

Plimbându-se prin faţa casei, îi zări pe binecunoscuţii agricultori Hezzy Biles, Haymoss Fry şi

alţi câţiva din vechea gardă, care tocmai se întorceau de la câmp, purtând legături de nuiele în spate. Swithin îi salută peste gardul grădinii.

— Ia te uită! Să nu-ţi crezi ochilor şi urechilor... începu Hezzy.

Apoi, rezemându-şi snopul de gard, se

apropie de Swithin, ceilalţi urmându-l pe dată.

— Am zis eu către mine de îndată ce î-am auzit glasu, continuă Hezzy (adresându-se lui Swithin de parc-ar fi fost un spectator dezinteresat şi nu el însuşi), că dac-aşa vrea Domnul, îmi las

jos bocceaua şi mă duc să stau cu el la o parolă.

— Io am ştiut din prima clipită că văz acolo un mare navigator, zise Haymoss. Da' dacă-i un soi de nabob, sau un căutător de demante sau un vânător de lei n-aş putea spune până nu-l

aud cu urechile mele vorbind.

— Şi ce s-a mai întâmplat prin Welland de când am plecat eu? întrebă Swithin.

— Ce să-ţi spui, domnu San Cleeve, răspunse Hezzy, câţiva flăcăiandri şi câteva fetişcane au dat în floare şi câteva femei măritate s-au umflat şi

au fătat (Înălțimea sa printre ele), ce mai, asta-i totu, domnu San Cleeve.

Conversația astfel începută continuă pe diverse subiecte, până când întunericul îi învălui cu totul, iar vechile lui cunoştințe îşi ridicară boccelele şi porniră la drum.

Acum că se afla din

nou în perimetrul ei, Swithin începu parcă să simtă mai puternic influența Viviettei și a trecutului, decât i se întâmplase să o simtă în ultimii doi-trei ani. Pe parcursul nopții îl cuprinse chiar regretul că nu se repezise până la Casa Mare ca să o vadă, indiferent de ora la care s-ar fi dus.

Dacă, într-adevăr, ea îi mai nutrea măcar o fărâmă din vechea dragoste, fusese cea mai mare cruzime din partea lui să nu se ducă să o viziteze. Câteva întrebări puse bunicii sale în legătură cu Viviette îl lămuriseră că aceasta nu avea pe nimeni în jur — nici măcar pe

fratele ei — şi că, de când se întorsese din Melchester, sănătatea i se şubrezise serios. Toate acestea, însă, nu dovedeau nimic în ce priveşte sentimentele faţă de el, şi cum după dispariţia episcopului Viviette păstrase o tăcere de moarte, era foarte posibil să-l

întâmpine cu acel ton rece, rezervat şi cu acele maniere inhibante pe care femeile ştiu să le folosească atât de eficient când vor să dea a înţelege unui fost iubit că trecutul trebuie să cadă în uitare.

A doua zi dimineaţă se pregăti să-i facă o

vizită, chiar numai în calitate de vechi prieten, pentru că Swithin era prea direct pentru a încerca să afle ceva pe căi ocolite. Era însă prea devreme pentru o vizită. Şi, după ce-şi luă gustarea, ieşi să aştepte în grădină. În timp ce se învârtea pe acolo, ochii îi căzură

pe turnul de pe Rings-Hill.

O clipă, îi apăru întunecat pe fundalul cerului albastru; dar curând norul trecător care îl umbrise pluti mai departe şi vârful coloanei izbucni brusc în atâta lumină, încât cerul pe care se profila apăru întunecat.

“În turn se află

cineva” îşi spuse Swithin. După ce-l privi un lung răstimp.

În loc să se ducă la Casa Mare, îşi devie drumul luând-o pe câmpul izolat, semănat acum cu rapiţă, care mărginea plantaţia din jurul colinei. Când se afundă pe sub copaci, deveni din ce în ce

mai sigur că cineva se găsea în turn. Se apropie de poalele coloanei cu o curiozitate de proprietar, pentru că avea senzaţia că locul îi aparţine din nou.

Cărarea arăta întocmai ca înainte, dar colţul unde se aflase cabana era năpădit de verdeaţă.

Swithin intră pe uşa turnului, începu să urce tiptil treptele scării spiralate, trăgând cu urechea, pentru că nu voia să dea buzna pe acoperiş, dacă într-adevăr se găsea vreo persoană străină acolo. Ştia din experienţă că în interiorul gol al turnului va putea auzi

orice sunet produs sus. Într-adevăr îi parveniră replicile unui dialog care se desfăşura pe acoperişul coloanei.

— Mamă, ce trebuie să fac? întrebă un glas de copil. Să cânt?

Se pare că mama aprobase pentru că glasul copilăresc începu să cânte:

“Prihorul a zburat din pădure
La casa tihnită a omului.”

Probabil că performanța artistică a copilului nu prea atrase atenția persoanei care-l însoțea, pentru că i se

auzi din nou glăsciorul, sugerând o nouă formă de amuzament:

— Să-mi spun rugăciunile?

— Da, răspunse o voce pe care Swithin o recunoscu.

— Pentru cine să mă rog?

Niciun răspuns.

— Pentru cine să mă

rog?

— Roagă-te pentru tatăl tău.

— Dar tata s-a dus doar în cer!

Se auzi distinct un suspin al Viviettei.

— Ai greşit, mamă, nu-i aşa? continuă micuţul.

— Se vede. Am făcut cea mai ciudată greşeală pe care o

poate face o femeie.

Nu se mai auzi niciun cuvânt şi Swithin urca mai departe, conştient că paşii îi erau auziţi. După câteva clipe, apăru pe uşiţa acoperişului. O doamnă îmbrăcată în negru şedea în soare şi băieţaşul cu păr auriu pe care-l văzuse cu o

zi înainte se tolănise la picioarele ei.

— Viviette! spuse el.

— Swithin... în sfârşit! strigă ea.

Cuvintele îi muriră însă pe buze şi capul i se înclină toropit de slăbiciune. Pentru că în loc să se repeadă spre ea, Swithin rămase nemişcat; şi pe faţa lui apăruse o

expresie lipsită de orice echivoc.

Da; fusese puternic şocat de înfăţişarea ei vlăguită şi ofilită. Imaginea pe care o purtase în minte în tot timpul cât stătuse la Cape Town, şi cu care se reîntorsese acasă, era aceea a femeii cu care trebuia el să se reunească. Dar acum

în faţa lui se afla o cu totul altă femeie, şi nu originalul Viviettei. Obrajii ei îşi pierduseră ireversibil conturul ferm desenat de mâna viguroasă a tinereţii, iar părul bogat, care odinioară fusese de un negru strălucitor, era atins ici colo de o ceaţă albă, ca o cale lactee

pe un cer de noapte.

Şi totuşi pentru cei care ar fi avut ochi nu numai ca să vadă ci să şi înţeleagă, aerul calm meditativ al trăsăturilor şi cândva atât de frumoase revela o profunzime mult mai promiţătoare decât radioasa tinereţe din trecut. Dar Swithin era încă

disperant de adolescent. Din nefericire pentru Viviette, el ajunsese acum la vârstă al cărei crez este că perioada stupidităţilor juvenile din viaţa unei femei este unica ei perioadă de frumuseţe. Viviette înţelese toate acestea dintr-o privire şi ştiu că "Timpul îşi

împlinise în sfârşit răzbunarea”[51]. De când se reîntorsese Swithin în Welland, îl aşteptase tremurând, fără să poată închide un ochi, şi iată rezultatul.

Swithin făcu un pas şi îi luă mâna pe care ea şi-o lăsă moale în mâna lui,

— Swithin, tu nu mă iubeşti, îi spuse cu simplitate.

— O, Viviette!

— Nu mă iubeşti, repetă ea.

— Nu spune aşa ceva.

— Ba am să spun. Ai dreptul de a nu mă iubi. Cândva m-ai iubit. Dar acum sunt o femeie bătrână şi tu

eşti încă tânăr; cum ai mai putea să mă iubeşti? Nu mă aştept la aşa ceva. E frumos şi caritabil din partea ta că ai venit să mă vezi aici.

— Am făcut tot drumul de la Cape Town, bâigui el, pentru că stăruinţa ei îi secase orice putere de a-i dezminţi, din

politeţe, spusele.

— Da, ai făcut tot drumul de la Cape Town, dar nu pentru mine. Ar fi fost absurd să vii pentru mine. Ai venit pentru că munca ta acolo s-a terminat... Îmi place să stau aici cu băieţaşul meu — e un loc plăcut. Cândva a însemnat ceva pentru noi nu-i aşa?

Dar e mult de atunci. Aproape că nici nu m-ai recunoscut ca fiind aceeaşi femeie, nu?

— Cum să nu te recunosc... desigur că te-am recunoscut.

— Arătai ca şi cum nu m-ai fi recunoscut. Dar nu trebuie să fii surprins de înfăţişarea mea. Aparţin altei generaţii decât tine,

adu-ţi aminte.

Din profundă amărăciune, Viviette ţinea să se autobiciuiască, exagerând diferenţa de vârstă dintre ei. Şi totuşi spusese adevărul. Oricât ar fi compătimit-o, şi o compătimea cu adevărat, Swithin nu o mai iubea. Dar de ce

se aşteptase ea la altceva? “O, femeie, ar fi putut spune un profet, mare ţi-e încrederea dacă poţi gândi că iubirea unui îndrăgostit mai tânăr decât tine va putea dura cinci ani!”

— Aş fi bucuroasă dacă aş putea afla prin bunica ta cum îţi mai merge, continuă ea cu

voce stinsă. Dar acum aş prefera să ne despărţim. La revedere.

Aproape fără să-şi dea seama ce face, Swithin îi atinse mâna şi se supuse. El era un om de ştiinţă şi lua orice cuvânt în sensul lui literal. În inexorabila simplitate a logicii acestor

oameni, există ceva ce ţine de cruzimea legilor naturii, pe care le studiază. Swithin începu să coboare scara, cu inimă grea de tristeţe; şi numai când ajunse la jumătatea drumului îşi dădu seama că ea nu putuse gândi cu adevărat cele ce spusese...

Înainte de a fi părăsit Cape Town, luase, o hotărâre asupra acestui punct: dacă ea va mai dori să se căsătorească, o va cere de soţie fără zăbavă sau şovăială. Măcar atât îi datora din punct de vedere moral; or, nu era el omul care să dea înapoi. Şi cu toate că

Swithin cel care se întorsese nu mai era Swithin cel care plecase, şi cu toate că nu mai putea iubi eu dragostea pe care i-o dăruise odinioară, continuase să fie convins că întreaga ei conduită fusese dictată de cea mai pură dorinţă de a-i face lui un bine, de

acea caritate care uită de sine însăşi. Prin urmare nu se clintise în el dorinţa de a o iubi cu acea dragoste de aproapele tău, un sentiment care, pe parcursul timpului, se dovedeşte a fi poate mai valoros decât iubirea pasionată.

Dar felul în care-l primise îl luase prin

surprindere; acum, însă, recăpătându-şi stăpânirea de sine, se întoarse cu fermitate. Dând buzna pe acoperiş, o strânse în braţe şi o acoperi de sărutări.

— Viviette, Viviette, am venit să mă căsătoresc cu tine şi mă voi căsători.

Ea scoase un strigăt

— un strigăt de bucurie uluită, aşa cum nu mai răsunase niciodată pe acel turn, nici înainte şi nici după aceea — şi-i căzu în braţe, încleştându-se de gâtul lui.

Rămase astfel, atârnându-i greu în braţe. Ca să nu-i tulbure fericirea, Swithin se lăsă pe

scaun, ţinând-o strâns la pieptul lui. Băieţaşul lor, care privise întreaga scenă cu ochi rotunjiţi de uimire, se apropie de ei; şi înălţându-şi privirile spre Swihtin, îi spuse:

— Mămica a adormit.

Swithin privi în jos şi tresări. Încleştarea

braţelor ei slăbise. Un val de paloare, ca acel al marmurei nicicând sărutate de soare, i se înălţa dinspre gât şi-i inunda obrajii, buzele, pleoapele, fruntea, tâmplele, izgonind orice urmă de culoare vie de pe faţa ei.

Dându-şi seama că ceva se întâmplase, dar fără să ştie ce

anume, băieţaşul începu să plângă; dar Swithin, în concentrarea lui, aproape că nici nu-l auzi.

— Viviette — Viviette! repeta el.

Copilul începu să plângă şi mai amarnic şi, după o clipă de ezitare, îşi împinse mânuţa în mâna lui

Swithin.

— *Sssț! Sssț!* băiatul meu, îi spuse Swithin absent. O să am eu grijă de tine. O, Viviette! exclamă iar, apăsându-şi faţa de obrazul ei.

Dar nu veni niciun răspuns.

“Ce poate să însemne asta?” se întrebă singur. Nu-şi

putea da răspunsul pe care i-l şoptea spaima.

Se uită în jos după ajutor. Dar nimeni nu-i apăru în văz decât Tabitha Lark, care hoinărea pe câmp cu un pas săltăreţ — singura pată luminoasă de culoare şi de viaţă de pe întregul cuprins. Când îşi coborî din nou

privirile, spaima se prefăcu în certitudine. Orice ajutor ar fi fost zadarnic: Bucuria bruscă, venită pe neaşteptate după durerea cumplită, rupsese corzile unei inimi mult prea încercate. Viviette murise. Episcopul era răzbunat.

SFÂRŞIT

---

[1] Plictisi (fr.) (n.tr.)

[2] Consiliul suprem al Angliei în timpurile anglo-saxone (n.tr.)

[3] Zid de apărare roman (n.tr.)

[4] E vorba de figura lui Ioan Botezătorul care apare într-unul din ciclurile de Madone ale lui Rafael (n.tr.)

[5] Lunetă cu un mecanism

care-i permite să se rotească în jurul unei axe perpendiculare pe planul ecuatorului ceresc (n.tr.)

[6] Sistemul de notare a gamei muzicale majore prin literele C, D, E, F, G, A, B (n.tr.)

[7] Samuel Butler – *Hudibras*, cântul III (n.tr.)

[8] Ceramist francez din secolul al XVI-lea care a căzut de multe ori în cea mai cruntă mizerie, înainte de a descoperii metoda smălţuirii

[9] Referire la personajul Angelo din piesa *Măsură pentru*

măsură de Shakespeare (n.tr.)

[10] *Machbeth* act III, sc. IV (n.tr.)

[11] Astronom grec din secolul IV î.e.n. (n.tr.)

[12] Om de stat şi savant francez care a fost numit în 1830 directorul Observatorului din Paris (n.tr.)

[13] Cabină mobilă, trasă de doi cai, pe care vilegiaturiştii obişnuiau să o ia după ei în feluritele localităţi de pe coasta mării (n.tr.)

[14] John Dryder – *Ospăţul lui Alexandru* (n.tr.)

[15] Astronomul englez John Adams (1813 – 1892) şi astronomul francez Jean Leverrier (1811 – 1877) au dedus în acelaşi timp, independent unul de celălalt, existenţa unei noi planete (n.tr.)

[16] Shakespeare – *Sonetul 125* (n.tr.)

[17] Locuri din Tanganika (astăzi Tanzania) (n.tr.)

[18] E vorba de porunca ce

interzice adulterul (n.tr.)

[19] Shakespeare – *Sonetul 115* (n.tr.)

[20] E vorba de Socrate, aşa cum e înfăţişat în piesa lui Aristofan, *Norii* (n.tr.)

[21] Arhitectul care şi-a pierdut viaţa în farul din Eddystone, clădit de el, când acesta a fost smuls de o furtună în anul 1703 (n.tr.)

[22] Shakespeare – *Hamlet* act II, sc.II (n.tr.)

[23] Referire la balada

Glenfinlas de Walter Scott (n.tr.)

[24] Poeţi elizabetani (n.tr.)

[25] Shakespeare – *Neguţătorul din Veneţia* Act I, sc. II (n.tr.)

[26] Tycho Brahe – astronom danez (1546 - 1601) (n.tr.)

[27] Johann Kepler – astronom german (1571 – 1630) (n.tr.)

[28] James Ferguson – astronom scoţian (1710 – 1776) (n.tr.)

[29] François Fénelon – scriitor

şi cleric francez (1651 – 1715) (n.tr.)

[30] Shakespeare – *Machbeth* act I, sc.V (n.tr.)

[31] Shakespeare – *Richard al doilea* Act III, sc. IV (n.tr.)

[32] Inadecvat (fr.) (n.tr.)

[33] Povestea nu e nouă (fr.) (n.tr.)

[34] Suprimarea adevărului (lat.) (n.tr.)

[35] Termen aparţinând

concepţiei astronomice precoperniciene. *Primum mobile* era presupus a fi o sferă exterioară care imprima mişcare sferelor concentrice interioare, având pământul în centru (n.tr.)

[36] Swinburne – *Tristram of Lyonesse* (n.tr.)

[37] Nimfă care a fost soţia lui Paris, fiind apoi părăsită de acesta pentru Elena din Troia (n.tr.)

[38] Tennyson – *Oenone* (n.tr.)

[39] Shakespeare – *Hamlet* act V sc.II (n.tr.)

[40] Pronunţia stâlcită a cuvântului „tropic” (n.tr.)

[41] Localitate de lângă Leningrad, unde se află un mare observator astronomic, fondat în 1838 (n.tr.)

[42] Timpul prielnic discuţiilor (lat.) (n.tr.)

[43] Marile întâmplări nefericite presupun mari remedii (fr.) (n.tr.)

[44] Este vorba despre zidul ce îngrădeşte catedrala Salisbury (n.tr.)

[45] Personaj biblic despre care se spune că ar fi fost orbit de excrementele vrăbiilor (n.tr.)

[46] Personaj popular din tradiţionalele teatre englezeşti de marionete (n.tr.)

[47] Referire la pozna spiriduşului Puck din *Visul unei nopţi de vară*, de Shakespeare (n.tr.)

[48] John F,W, Herschel (1792 – 1871), astronom care a continuat la Cape Town studiile începute de tatăl său; a fost un pionier al

fotografierii cerului (n.tr.)

[49] Episcopul Ken (1637 – 1711), prelat renumit prin blândeţea lui (n.tr.)

[50] Reginald Heber (1783 – 1826), compozitor de imnuri religioase (n.tr.)

[51] Shakespeare – *A douăsprezecea noapte* Act V sc. I (n.tr.)

Cuprins

CAPITOLUL 1 5

CAPITOLUL 2 97

CAPITOLUL 3 171

CAPITOLUL 4 209

CAPITOLUL 5 299

CAPITOLUL 6 353

CAPITOLUL 7 405

CAPITOLUL 8 463

CAPITOLUL 9 515
CAPITOLUL 10 574
CAPITOLUL 11 608
CAPITOLUL 12 639
CAPITOLUL 13 691
CAPITOLUL 14 737
CAPITOLUL 15 801
CAPITOLUL 16 858
CAPITOLUL 17 917
CAPITOLUL 18 951

CAPITOLUL 19 1016
CAPITOLUL 20 1086
CAPITOLUL 21 1115
CAPITOLUL 22 1151
CAPITOLUL 23 1204
CAPITOLUL 24 1248
CAPITOLUL 25 1287
CAPITOLUL 26 1349
CAPITOLUL 27 1387
CAPITOLUL 28 1445

CAPITOLUL 29 1518
CAPITOLUL 30 1562
CAPITOLUL 31 1612
CAPITOLUL 32 1644
CAPITOLUL 33 1700
CAPITOLUL 34 1743
CAPITOLUL 35 1811
CAPITOLUL 36 1886
CAPITOLUL 37 1936
CAPITOLUL 38 1984
CAPITOLUL 39 2053

CAPITOLUL 40 2120

CAPITOLUL 41 2171